شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

（بۇ سان توت بەت)

1997 - يىل
ئىيۇن
1
يەكشەنبە

ئۇرۇمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بولىدۇ. بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 30 -C 21 بولىدۇ. توت بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

يېڭى خەۋەرلەر

● ئاپتونوم رايون 5 - ئاينىڭ 30 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۇرۇمچى «خەلق» تىياتىرخانىسىدا يېغىن ئېچىپ، شەھەرلەردىن يېزىلارغا ماڭغان 500 نەپەر تىببىي خادىمنى ئۇزىتىپ قويىدى. بۇ خادىملار ئاپتونوم رايون، شىنجاڭ ھەربىي رايونى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى ۋە ئۇرۇمچى شەھىرىگە قاراشلىق 34 دوختۇرخانىدىن تاجىرتىلغان. ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى جانابىل، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جۇ شېڭتاۋ يېغىندا سۆز قىلىپ، ئاساسىي قاتلاملارغا داۋالاشقا بارىدىغان تىببىي خادىملارغا ئۈمىد - تەلەپلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىنئاي ياقۇپ**

● ئاپتونوم رايونلۇق يېر باشقۇرۇش ئىدارىسى 5 - ئاينىڭ 30- كۈنى يېر باشقۇرۇش خىزمىتى بويىچە سۆھبەت يېغىنى ئاچتى، يېغىندا بىر غېرىچ يەرنىمۇ قەدىرلەش، ئۆ ئۇنىڭدىن مۇئاپىق پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش، ئاھالىنىڭ كۆپىيىشى بىلەن يەرنىڭ ئازلاپ بېرىشى ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەتنى ياخشى ھەل قىلىش تەكىتلەندى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **سادىق ئىمىر**

● ئاپتونوم رايونلۇق ئايالالار بىرلەشمىسى 5 - ئاينىڭ 29- كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۇرۇمچى «كوتىنلۇن» مېھمانخانىسىدا ئائىلە تەربىيىسى خىزمىتىدىكى توققۇز ئىلغار ئۇرۇن، 39 ئىلغار شەخس ۋە بىر توركۆم مۇنەۋۋەر ئائىلە باشلىقى، ياخشى باغۋەن، ئائىلە تەربىيىسى خىزمىتىنى قوللىغان ياخشى رەھبەر ھەم «بەشتە ياخشى مېھرىبان ئائىلە»لەرنى تەقدىرلىدى. تەقدىرلەش يېغىندا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا سۆز قىلدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىگۈل تۇردى**

ئاي ئارقىلىق يىلنى ئىلگىرى سۈرۈپ، دائىم بوشاشماي تۆتايلى

— 15- قېتىملىق مىللەتلەر قىتئەئارا تېلېۋىزىيە پائالىيىتىنىڭ ئاخىرلاشقانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن

باش ماقالە

5- ئايدا تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدىكى شەھەر، يېزىلاردا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدى، نەچچە 10 مىڭ كىشى بۇنىڭغا قاتناشتى، پائالىيەت قىزغىن داۋام قىلدى، كەيپىيات قويۇق، تەشۋىقات - جامائەت پىكرى سالمىقى زور بولدى، تەربىيە بېرىش دائىرىسى كەڭ، قاراتمىلىقى كۈچلۈك، تەربىيە ئېلىش دەرىجىسى چوڭقۇر، ئۇنۇمى ياخشى بولۇشتەك خۇشاللىنارلىق ۋەزىيەت بارلىققا كەلدى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئارقىلىق ھەر مىللەت كادىرلار، ئامما مىللەتلەرنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقى بايرىقى ئاستىدا تېخىمۇ زىچ ئۈيۇشتى، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى، ئىجتىمائىي مۇقىملىقتىن ئىبارەت ئۇمۇمىيلىقنى تېرىشچە قوغداپ، ھەر جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، شياۋگانىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى ۋە پارتىيەنىڭ 15- قۇرۇلتېيىنىڭ غەلىبىلىك چاقىرىلىشىنى ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن كۈتۈۋېلىشقا بەل باغلىدى.

5- ئاي ئۆتۈپ كەتتى، لېكىن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى داۋاملىق ئېلىپ بېرىلدۇ. شىنجاڭنىڭ ئۇمۇمىيىتىگە مۇناسىۋەتلىك بۇ خىزمەت ئۇزاق مۇددەتلىك بولۇپ ، بۇ ئىشنى بىر قېتىم قىلىپلا، بىر قېتىم ئەجىر سىڭدۈرۈپلا بولدى قىلىشقا بولمايدۇ. بەلكى ئۇنى دائىم بوشاشماي تۇتۇش كېرەك. تەربىيە ئېيىدا كۆچنى مەركەزلەشتۈرۈپ نۇقتىلىق تۇتۇشنى دائىملىق تۇتۇشنىڭ ئورنىغا قويۇشقا بولمايدۇ. ئۇنىڭ ئەكسىچە، دائىملىق تۇتۇشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، دائىملىق تۇتۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. بىز نۇقتىلىق تۇتۇش بىلەن دائىملىق تۇتۇشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا تونۇپ ۋە توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، بۇ ئىككىسىنى ئورگانىك بىرلەشتۈرۈپ، تەربىيە ئېيىدا قولغا كەلتۈرۈلگەن يېڭى تەجرىبىلەرنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، ئۇنى دائىملىق تەربىيىگە سىڭدۈرۈشىمىز، ئاي ئارقىلىق يىلنى ئىلگىرى سۈرۈشىمىز ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنىڭ نەتىجىسىنى ئۆزلۈكسىز كېڭەيتىشىمىز

قوراللىق ساقچى قىسمى بىڭتۈەن قوماندانلىق شتابى 7- جىدۈيىنىڭ 1- جۇڭدۇيىدىكى كوماندىر- جەڭچىلەر يېقىندا ئۇرۇمچى شەھىرى شىنخۇا يولىدىكى ئائىللىلىكلەر رايونىدا خالىس ئەگەككە قاتناشتى. سۈرەتتە: شۇ يەردىكى ئامما جەڭچىلەرگە چاي قۇيۇپ بەرمەكتە.

جۇشۇپىڭ فوتوسى

تارىم نېفىتلىكىدە بىر تۈركۈم يېڭى «تۆمۈر ئادەم»لەر بارلىققا كەلدى

12 كىشى مەملىكەتلىك ئەمگەك مەۋنىچىسى دېگەن نامغا ۋە «1-ماي» ئەمگەك مېدالىغا ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **لىيۈفىڭ** خەۋەر قىلىدۇ: بۇنىڭدىن 30 يىل ئىلگىرى «تۆمۈر» ئادەمنىڭ «20 يىل ئاز تۆمۈر كۆرۈشكە رازىمەنكى، جان تىكىپ چوڭ نېفىتلىك تاپمەن» دېگەن ئىگىلىك يارىتىش روھى بۇگۈنكى كۈندە تارىمدا يېڭى دەۋردىكى مەنىۋى كۈچ بولۇپ قالدى. تارىم بىرلەشمە جېڭى ئىلىپ بېرىلغان سەككىز يىلدىن بۇيان، 12 كىشى مەملىكەتلىك ئەمگەك نەمۇنىچىسى دېگەن نامغا ۋە «1- ماي» ئەمگەك مېدالىغا ئېرىشتى.

يېڭى دەۋردە ئىگىلىك يارىتىش داۋامىدا تارىملىقلار «تۆمۈر ئادەم» روھىغا يېڭى مەزمۇن قوشتى، ئارقا- ئارقىدىن يېڭى پەن- تېخنىكىنىڭ يۇقىرى پەللىسىگە چىقتى. مەملىكەتلىك ئەمگەك نەمۇنىچىسى، قوماندانلىق شتابىنىڭ باش گېئولوگى يولداش جياڭ چىگزاۋ جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيەسىدە خىزمەت قىلىش ۋە چەت ئەلگە چىقىپ بىلىم ئاشۇرۇش پۇرسىتىدىن ۋاز كېچىپ، تارىمدا گېئولوگىيە تەتقىقات خىزمىتىنى قەتئىي داۋاملاشتۇردى، ئۇنىڭ بىر تۈرلۈك تەتقىقات نەتىجىسى باش شىركەتنىڭ پەن- تېخنىكا تەرەققىياتى بويىچە 1- دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، 11 تۈرلۈك تەتقىقات نەتىجىسى قوماندانلىق شتابى پەن- تېخنىكا تەرەققىياتى مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. بىرلەشمە جەڭ ئىلىپ بېرىلغان سەككىز يىلدىن بۇيان چارلاش رايونى بويىچە يەنە 73 كىشى ئۆلكە، مىنىستىرلىك دەرىجىلىك شەرەپلىك نامغا، 452 ئىلغار كوللېكتىپ ۋە 1318 نەپەر ئىلغار شەخس قوماندانلىق شتابىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. بىرلەشمە جەڭ ئىلىپ بېرىلغاندىن بۇيان، قوماندانلىق شتاب خىزمەت كومىتېتى چارلاش رايونىدا «تۆمۈر ئادەمچە مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى ۋاڭ گۈاڭدۇڭ»، «ياش زىيالىيلارنىڭ ئۈلگىسى لى ۋەنلىك»، «ئەمەلىي ئىشلەش نەمۇنىچىسى جاڭ جىشياڭ» قاتارلىق بىر تۈركۈم ئىلغار

ئاپتونوم رايونىمىزدا يەن - تېخنىكا ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش ستراتېگىيىسى ئۈنۈم بەرمەكتە

شىنخۇا ئاگېنتلىقى خەۋىرى، «يەن- تېخنىكا ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش» ئىستراتېگىيىسى شىنجاڭدا يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، جايلارنىڭ تېخنىكا جەھەتتە يېڭىلىق يارىتىش ئىقتىدارى زور دەرىجىدە ئاشتى، ۋە ئىقتىسادنىڭ يېڭى ئېشىش نۇقتىلىرىنى يېلىدىكىدىن % 77.5 ئاشقان، ئۇرۇمچى، بايىنغولىن قاتارلىق جايلارنىڭ خىراجىتى ئىككىدىن تۆت ھەسسىگىچە ئاشقان.

يەن- تېخنىكا ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيىسى بويىچە شىنجاڭنىڭ مەملىكەت ئىچى - سىرتى بىلەن تەڭشەش ۋە چوڭ - ئوتتۇرا كارخانىلارنىڭ تېخنىكا تەرەققىياتىنى چوڭرەيتىپ 1000 دىن ئارتۇق يەن- تېخنىكا جەھەتتە مەسلىھەت بېرىش ئورنىنى ئورۇنداندى، يېزىلار ۋە چارۋىچىلىق رايونلىرىدا يېگىدىن قۇرۇلغان يېزا، كەنت

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

سۇرۇشىمىز ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنىڭ نەتىجىسىنى ئۇزلۇكسىز كېڭەيتىشىمىز لازىم.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى ياخشى ئىشلەشتىكى ئاچقۇچ ـ تەشكىلىي رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشتە. بۇ يىلقى تەربىيە ئىپى پائالىيىتىنىڭ ناھايىتى جانلىق، تەسىرلىك قانات يايدۇرۇلۇشىدىكى ئاساسىي سەۋەب شۇكى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ ئىشقا ئالاھىدە ئېتىبار بەردى، كۆڭۈل قويۇپ ئورۇنلاشتۇردى. ئاپتونوم رايونىنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرىنىڭ ۋە جايلارنىڭ رەھبەرلىرى بۇ ئىشقا يۈكسەك سىياسىي مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، خىزمەتلەرنى ئومۇمىيۈزلۈك تەنقىد قىلدى، پىلانلىدى، سەپەرۋەر قىلدى، تەكشۈردى، خۇلاسىلىدى. خىزمەتنى ئىنچىكە، پۇختا ئىشلىدى. رەھبەرلەر ئۆز ئورنىدا تۇرغان، يۇقىرى ـ تۆۋەن تەك ھەرىكەتكە كەلگەن ھەمدە تەرەپ ئۆزئارا ماسلاشقان ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈردى. دائىملىق تەربىيىگە ئۆتكەندىن كېيىنمۇ تەربىينىڭ ئۇدالقىنى ، ئىزچىللىقىنى ساقلىدى. بىر دەم قىزىپ، بىردەم سوۋۇپ قالمىدىغان، بىردەم كۆچەپ، بىردەم بوشاپ قالمىدىغان ئەھۋاللارنىڭ يۈز بېرىشىدىن ساقلاندى. ھازىر ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر تەربىيە ئىپىنى دائىملىق تەربىيىگە ئايلاندۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشى، تەربىيە ئىپى پائالىيىتىنى يەكۈنلەش ئاساسىدا بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىللىك دائىملىق تەربىينى ۋاقتىدا ئورۇنلاشتۇرۇشى لازىم.

تەجرىبىلەر ئىسپاتلىدىكى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى ئاساسىي قاتلامغا قويۇش، بولۇپمۇ يۇزتۇرا تەربىيە بېرىش ئۈسۈلى قوللىنىلغان ئاممىۋى تەشۋىقات ـ تەربىيىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش لازىم. تەشۋىقات ـ تەربىيىنىڭ مەزمۇنىدا تەشۋىقات ـ تەربىيە ئوبيېكتلىرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى ئاساس قىلىش، پىكىر يوللىرىنى كېڭەيتىش، قاراتمىلىقىنى كۈچەيتىش، ئامىباب، چۈشىنىشلىك، كىشىلەر قەلبىگە ياقىدىغان

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

يەكۈنلەپ، ئوبى دائىملىق تەربىيىگە سىكىدۇرۇشىمىز، ئاي ئارقىلىق يىلنى ئىلگىرى

نېفتلىكنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، شىنجاڭ نېفت سانائىتىنى تېخىمۇ تەرەققىي قىلدۇرىمىز

قاراماي شەھىرىدە شىنجاڭ نېفت ئىدارىسى پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ئەزىز ئامىنۇلنىڭ

قاراماي نېفتلىكى 1955ـ يىلىنىڭ ئاخىرىدا تۇنجى قۇدۇقتىن نېفت فونتانلىغاندىن باشلاپ 42 يىلدىن كۆپرەك مۇساپىنى بېسىپ ئۆتتى، بۇ ئۇزۇن مۇساپىدە ھەر مىللەت نېفت ئىشچى-خىزمەتچىلىرى ئۈيۈل تاشتەك ئىتتىپاقلىشىپ، تۇرلۇك قىيىنچىلىقلارنى بېڭىپ، بىرلىكتە كۈرەش قىلىپ جۇڭخار ئويمانلىقىدا ئاجايىپ مۆجىزىلەرنى ياراتتى.

پارتىيە 11ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتى شىنجاڭ نېفت سانائىتىنىڭ ئۈچقاندەك تەرەققىي قىلىشىغا قانات بولدى. ھازىرغىچە قاراماي نېفتلىكىنى ئاساس قىلغان 20 نېفتلىك، گازلىق بايقالدى، 18 نېفتلىك ئۆزلەشتۈرۈلدى. 1990ـ يىلىدىن باشلاپ نېفت مەھسۇلاتى ئۈدا ئالتە يىل مەملىكىتىمىزدىكى نېفتلىكلەر ئىچىدە 4ـ ئورۇندا تۇرۇپ كەلدى، ھازىرقى نېفت، خىمىيە زاۋۇتى 9 مىليون 200 مىڭ تونىنا نېفت پىششىقلاپ ئىشلەش، 210 خىل نېفت، خىمىيە مەھسۇلاتى ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى. 1996ـ يىلى نېفت مەھسۇلاتى 8 مىليون 300 مىڭ تونىنغا يېتىپ، ئالدىنقى يىلىدىكىدىن 5.6 % ئاشتى، ئاھاللەرنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تۇرمۇش كىرىمى 8208.7 يۈەن بولدى، يەن ـ تېخنىكا، مەدەنىيەت، ماتارىپ، سەھىيە، تەنتەربىيە قاتارلىق ئىجتىمائىي ئىشلارمۇ مۇناسىپ يۈكسەلدى.

ھازىر قاراماي نېفتلىكىنى ئاساس قىلغان شىنجاڭ نېفت ئىدارىسى تەۋەسىدە 120 مىڭ ئىشچى ـ خىزمەتچى بار، ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئومۇمىي سانىنىڭ 22.8 % نى ئىگىلەيدۇ. قاراماي نېفتلىكىنىڭ بۈگۈنكى تەرەققىياتى ھەر مىللەت ئىشچى-خىزمەتچىلىرىنىڭ ئۈيۈل تاشتەك ئىتتىپاقلىشىپ، جاپادا، ھالاۋەتتە بىرگە بولۇپ، ئورتاق كۈرەش قىلىشى ئارقىسىدا قولغا كەلتۈرۈلگەن. قاراماي 1ـ قۇدۇقىنى 1955ـ يىلىنىڭ ئاخىرىدا ئۈيغۇر، خەنزۇ، قازاق قاتارلىق سەككىز مىللەتنىن تەركىب تاپقان 30 نەچچە كىشى بىرلىكتە قېزىپ چىققاندىن باشلاپ بۈگۈنكى كۈنگە كەلگۈچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا ئاجايىپ ياخشى ئەنئەنە تۇرغۇزۇلۇپ، ئۇ تېخىمۇ مۇستەھكەملەندى. نېفتلىكنىڭ تارىخىغا ۋە تەرەققىيات قەدىمگە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ ياخشى نەتىجىلىرى، ئەنئەنىلىرى سىڭگەن، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئارىسىدا، پەرزەنتلەر ئارىسىدا ياخشى دوست، ياخشى خىزمەتداش، ياخشى خۇلۇم- قوشنا ۋە ساۋاقداشلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىلىپ، ئۆزئارا ئۆگىنىدىغان، ئۆزئارا ياردەم بېرىدىغان ئىسىل پەزىلەت كۈندىن ـ كۈنگە نۇرلانماقتا.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا مۇشۇنداق ياخشى ئاساس، ئەنئەنە بولغانلىقى ئۈچۈن، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىدە ياخشى نەتىجە ۋە تەجرىبىلەر يارىتىلدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

يارىتىش ئىقتىدارى زور دەرىجىدە ئاشتى. ۋە ئىقتىسادىنىڭ يېڭى ئېشىش نۇقتىلىرىنى ئۈزلۈكسىز يېتىلدۇردى. يېقىنقى بەش يىلدىن بۇيان، ئاپتونوم رايون بويىچە جەمئىي 1293 تۇرلۇك پەن- تېخنىكا نەتىجىسى قولغا كەلتۈرۈلدى، پەن- تېخنىكا تەرەققىياتىنىڭ ئىقتىسادنى يۈكسەلدۈرۈشكە قوشقان تۆھپىسىنىڭ نىسبىتى ئىلگىرىكى 30 % تىن 35 % كە يەتتى.

1991ـ يىلى شىنجاڭ پەن- تېخنىكا ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى ئوتتۇرىغا قويغاندى. ھازىر شىنجاڭدىكى ھەرقايسى ئىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەر پەن- تېخنىكا ئارقىلىق ئىلايەت، شەھەرنى گۈللەندۈرۈش توغرىسىدا قارار چىقاردى، 42 ناھىيە (شەھەر) پەن- تېخنىكا ئارقىلىق ناھىيە، شەھەرنى گۈللەندۈرۈش توغرىسىدا قارار چىقاردى، «پەن- تېخنىكا ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش» شەكلىسىز «ھەربىي بۇيرۇق» بولۇپ قالدى. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، 1996ـ يىلى ئاپتونوم رايوندىكى ئىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەرنىڭ پەن- تېخنىكا سەرپ قىلغان خىراجىتى 1992ـ

«شياڭگاڭنىڭ تارىخى ۋە تەرەققىياتى» ناملىق سۈرەتلەر كۆرگەزمىسى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يەتتە شەھەردە كۆرگەزمە قىلىندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئەكبەر خەۋىر قىلدۇ: دۆلىتىمىزنىڭ شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشىگە 50 كۈن قالغان پەيتتە «شياڭگاڭنىڭ تارىخى ۋە تەرەققىياتى» ناملىق چوڭ تېپتىكى سۈرەتلەر كۆرگەزمىسى شەرقىي شىنجاڭ، جەنۇبىي شىنجاڭدىكى يەتتە شەھەردە سەيياره كۆرگەزمە قىلىندى. كۆرگەزمە مەزگىلىدە ھەر مىللەت ئاممىنىڭ كۆرگەزمىگە بولغان ئىنكاسى كۆچلۈك بولدى. ئامما كۆرگەزمىنى بەس- بەستە كۆردى. ستاتىستىكىغا ئاساسلانغاندا، 40 كۈنگە يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە كۆرگەزمىنى 190 مىڭ ئادەم (قېتىم) ئېكسكۇرسىيە قىلغان.

3000 ئۆسمۈر شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش، «1ـ ئىيۇن» خەلقارا بالىلار بايرىمىنى تەبرىكلەش يۇزىسىدىن بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش يىغىنى ئۆتكۈزدى

ئۈرۈمچى مۇخبىرىمىز جالىق يۈ خەۋىر قىلدۇ: ئۇرۇمچى شەھەرلىك 17ـ باشلانغۇچ مەكتەپ، 20ـ باشلانغۇچ مەكتەپ، 43ـ باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ 3000 ئۇيغۇر، خەنزۇ ئوقۇغۇچىسى مۇشۇ ئاينىڭ 20ـ كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئۈرۈمچى شەھەرلىك 20ـ باشلانغۇچ مەكتەپتە جەم بولۇپ، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش، «1ـ ئىيۇن» خەلقارا بالىلار بايرىمىنى تەبرىكلەش يۇزىسىدىن بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش يىغىنى ئۆتكۈزدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق ئايالار بىرلەشمىسىنىڭ رەئىسى خەلچەم ئىسلام قاتارلىق ئاپتونوم رايون، ئۈرۈمچى شەھەرلىك رەھبەرلىرى ھەر مىللەت ئۆسمۈر، بالىلارغا بايراملىق سوۋغات تەقدىم قىلدى ۋە ئۇلارنىڭ بايرىمىنى تەبرىكلىدى.

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋالايلى

كۆيتۇك شەھەرلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى بىر يىلدىن بۇيان 2163 تۇركۈمدە قىممىتى 5 مىليون 273 مىڭ 500 يۇەنلىك سۇپىتى ئۆلچەمگە توشمايدىغان تاۋارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى.

سۈرەتتە: بۇ ئىدارىدىكى خادىملار كوچىدا ئاممىغا ساختا تاۋارلارنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا دائىر بىلىملەرنى ئەمەلىي بۈيۈملار ئارقىلىق چۈشەندۈرمەكتە.

باۋجۈگروپ فوتوسى

پېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ پاسسىپ تۇرنى راۋاجلاندۇرايلى

قەشقەر پېڭشەھەر ناھىيىلىك پېزا ئىگىلىك بانكىسىنى تاپشۇرۇۋېلىش ئاساس

پېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ سودا بانكىسىغا ئۆزگىرىشى ئېلىمىزنىڭ پۈل مۇئامىلىسى تۈزۈلمە ئىسلاھاتىدىكى تارىخىي خاراكتېرلىك چوڭ بۇرۇلۇش. كۆنسېرى چوڭقۇرلىشىۋاتقان پۈل مۇئامىلىسى تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلىشىپ، پېزا ئىگىلىك بانكىسىنى ھەقىقىي تۇرە سودا بانكىسىغا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن، چوقۇم بازار ئىگىلىكى رىقابىتى جەريانىدا تونۇشنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، كۆز قاراشنى يېڭىلىغاندا، پېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ پاسسىپ تۇرنى راۋاجلاندۇرۇپ، مەبلەغ كۆچمنى زور دەرىجىدە ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

مەبلەغ - بانكىنىڭ جېنى، بانكا مەبلىغىنىڭ كېلىش مەنبەسى گەرچە بىر قانچە تەرەپلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالسىمۇ، لېكىن ئامانەت پۇل ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ. بانكا پاسسىپ تۇرنىڭ داۋاملىق ئېشىشى ۋە مەبلەغنىڭ كۆپىيىشى ئۈچۈن، بانكا ئامانەت پۇل جەلپ قىلىدۇ، ئامانەت پۇل قانچىكى كۆپ بولسا، ئاكتىپ تۇر شۇنچە كېڭىيىدۇ، ئاكتىپ تۇر بانكىغا ئىقتىسادىي مەنپەئەت ئېلىپ كېلىدۇ، بانكىنى گۈللەندۈرىدۇ. لېكىن پاسسىپ تۇر بولمىسا ئاكتىپ تۇرمۇ بولمايدۇ، ئاكتىپ تۇرنى كېڭەيتىش ئۈچۈن پاسسىپ تۇر ئەڭ ئالدىنقى ئورۇنغا قويىلىدۇ. پاسسىپ تۇرنى كېڭەيتىشنىڭ ئەڭ ئۇنۇملۇك يوللىرىنىڭ بىرى شەخسىي پۇل ئامانىتىنى كېڭەيتىشتىن ئىبارەت. شۇڭا بانكىنا نسبەتەن ئېيتقاندا، ئاكتىپ، پاسسىپ تۇر نسبىتى بويىچە ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىنتايىن مۇھىم. چۈنكى پاسسىپ تۇرنىڭ كۆلىمى ۋە قۇرۇلمىسى ئاكتىپ تۇرنىڭ كۆلىمى ۋە قۇرۇلمىسىنى بەلگىلەيدۇ. بۈلار ئۆزئارا زىچ باغلىنىشلىق بولۇپ، ئۇلار بىر - بىرىنى شەرت قىلىدۇ، بىر - بىرىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. شۇڭا پاسسىپ تۇرنى كېڭەيتىشكە پايدىلىق بارلىق چارە - تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، بارلىق خادىملاردا «ئامانەت تويلاش مېنىڭ بۇرچۇم، ئامانەت پۇل بولمسا قەرز پۇل بولمايدۇ، قەرز پۇل بولمسا بانكىمۇ بولمايدۇ، بانكا بولمسا مېنىڭمۇ بانكدا بولۇشۇم مۇمكىن ئەمەس» دەيدىغان قاراشنى تۇرغۇزۇش كېرەك.

تۆۋەندە مەن بۇ مەسىلە ئۈستىدە قاراشلىرىمنى ئوتتۇرىغا قويىمەن:

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ بەرپا قىلىنىشى ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈلۈشىگە ئەگىشىپ، كەسىپي بانكىلارنىڭ سودا بانكىسىغا ئۆزگىرىش قەدىمى بارغانچە تېزلىشىۋاتىدۇ. ھەر خىل بانكىلار ئوتتۇرىسىدىكى رىقابەت ئالدى بىلەن مەبلەغ كۆچى رىقابىتىگە مەركەزلىشىپ، پۇل مۇئامىلە سىستېمىسىدا «ئامانەت ئالقىلىق بانكا قۇرۇش، ئۇنۇم ئالقىلىق بانكىنى گۈللەندۈرۈش» تىن ئىبارەت رىقابەت كۆز قارىشى تېكلەندى، ھەر خىل كەسىپي بانكىلار ئاساسىي كۆچنى مەبلەغ تەشكىللەشكە قارىتىپ، ئامانەت جەلپ قىلىش جەھەتتە كەسكىن رىقابەت جېڭىگە ئاتلاندى. لېكىن ئاز سانداكى بىر قىسىم بانكا ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ بۇ جەھەتتىكى تونۇشى تازا ئايدىڭلىشىپ كېتەلمىگەچكە، ئۇلاردا رىقابەت كۆز قارىشى بېتەرسىز بولماقتا، پېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ سودا بانكىسىغا ئۆزگىرىشى ئىسلاھات ئېھتىياجىغا ماسلىشىپ كېتەلمەيۋاتىدۇ.

1) نۆۋەتتىكى ئىسلاھات تەلىپىگە ئويغۇنلىشىپ كېتەلىگۈدەك بىر تۈركۈم قابىلىيەتلىك، ئىقتىدارلىق خادىملار كەمچىل، بۇ جەھەتتە ئاپتونوم رايونلۇق پېزا ئىگىلىك بانكىسى بىر قانچە يىلدىن بۇيان كۆپلىگەن ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيەلەپ چىققان بولسىمۇ، لېكىن يەنىلا بېتەرلىك بولمىغانلىقتىن نۆۋەتتىكى ئىسلاھاتنىڭ تەلىپى ۋە ئاساسىي قاتلامنىڭ ئېھتىياجىنى تولۇق قاندۇرۇپ كېتەلمەيۋاتىدۇ.

2) بىر قىسىم كادىرلارنىڭ تونۇشى تولىمۇ تۆۋەن، بۇلارنىڭ ئىدىيىسىدە بىر خىل قاتمالليق، بىر ئىزدا توختاپ قېلىش، ۋەزىيەتكە ۋە نۆۋەتتىكى ئىسلاھات تەلىپىگە ماسلىشالماسلىقتەك ئەھۋاللار ساقلانماقتا، ھەتتا بەزىلەردە «بىز سەككىز سائەتلىك ئىش تۈزۈمىگە رىئايە قىلىپ، ئىشخانىدا ئولتۇرساقلا بولدى، ۋەزىپە ئورۇندىلامدۇ - ئورۇندالمامدۇ، بانكا پايدا ئالامدۇ ياكى زىيان تارتامدۇ ماڭا مۇناسىۋەتسىز، ماڭا شۇنى تولۇق ئالساقلا بولدى، ۋەزىپە ئورۇندالمىسا بىزنى خىزمەتتىن ھەيدەۋېتە- لەمتى، تۇتسا ناھايىتى ئازغىنە مۇكاپاتمىزنى تۇتىدىغۇ، بۇنىڭ كارى چاغلىق» دەيدىغان ياللانمىلىق قاراشلار مەۋجۇت.

3) بىر قىسىم كادىرلارنىڭ رىقابەت ئېڭى تۆۋەن بولغاچقا، ئۇلار بانكىنىڭ پاسسىپ تۇرنى كۆپەيتىشتىكى مۇھىم ئەھمىيىتىنى چوڭقۇر ئاڭقىرىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشتىياقىنى قوزغىيالمايۋاتىدۇ.

4) بىر قىسىم كادىرلارنىڭ تىجارەت ئېڭى، مۇلازىملىق سۈپىتى تۆۋەن، بىر قىسىم كادىرلارنىڭ خىزمەت پوزىتسىيىسى تولىمۇ ناچار، مۇئامىلىدارلار كۆنىراپ كەتكەن پۇللارنى ئېلىپ كەلسە ئالمايدىغان، ئىشتىن چۈشۈشكە يېقىن پۇل ئېلىپ كەلسە ئالمايدىغان، ئىشتىن چۈشتۇق، ئەتە كەل دەپ قايتۇرۇۋېتىدىغان، خېرىدارلار چوڭ سوممىلىق پۇل لازىم دېسە باھانە كۆرسىتىپ بەرمەيدىغان، ئىش ئورنىدا مۇقىم ئولتۇرماي ئۆزىنىڭ خۇسۇسىي ئىشلىرىنى قىلىپ، مۇئاملىدارلارنى ساقلىتىپ بىزار قىلدىغان، سوغۇق مۇئامىلە قىلدىغان، شەخسىي پۇل ئامانىتى ۋە قەرەللىك ئامانەتكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئىدارە، ئورگان، كارخانا ئامانىتىگە ۋە قەرەلسىز ئامانەتكە سەل قارايدىغان ناچار كەيپىياتلار ھېلىھەم ساقلانماقتا.

يۇقىرىدىكى زىددىيەتلەرنى ھەل قىلىش، سودا بانكىسىنىڭ قانۇنىيەتلىرىنى ھەقىقىي چۈشىنىپ يېتەلەيدىغان ئىقتىدارلىق خادىملارنى يېتىشتۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن، تۆۋەندىكى بىر نەچچە تۈرلۈك خىزمەتنى ياخشى ئىشلەش لازىم:

1. ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە بولغان سىياسىي- ئىدىيىۋى تەربىيىنى كۈچەيتىش ئارقىلىق، ئۇلارغا خەلق ئۈچۈن ئىشلەش ئىدىيىسىنى سىڭدۈرۈش، ئۇلارنىڭ كەسىپي ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشكە ئوبدان ئېھمىيەت بېرىش لازىم. ئۇلاردا پاسسىپ تۇر كۆپەيسە، ئاكتىپ تۇرنى كۆپەيتكىلى بولىدۇ، ئاكتىپ تۇر كۆپەيسە بانكىنىڭ پايدىسى كۆپىيىدۇ، دەيدىغان قاراشنى تۇرغۇزۇش لازىم.

2. بانكىنىڭ تۇرلۇك ئامانەت پۇل جەلپ قىلىش، قەرز پۇل تارقىتىش ۋە يىغۇبلىش ۋەزىپىلىرىنى ئاي ھەم پەسىل بويىچە ئادەملەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مائاشى ۋە مۇكاپاتىغا چېتىلدۇرۇش ھەمدە مۇكاپاتلاش - جازالاش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش لازىم.

3. ئەلا مۇلازىملىق قىلىش پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ شۇڭا ئۇلارنى زورلاشقا بولمايدۇ» دەپ قاراپ، بانكىنىڭ پاسسىپ تۇرنى راۋاجلاندۇرۇشقا، مەبلەغ مەنبەسىنى كۆپەيتىشكە، رىقابەتتە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەشكە سەل قارىماسلىق، بانكا تىجارىتىدە «ئىناۋەت بىرىنچى، مۇئاملىدارلار ھەممىدىن ئەلا» دېگەن قاراشنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇش كېرەك.

6. كارخانىلارغا ماسلىشىپ، ئۇلارنى ئۈچۈر بىلەن تەمىنلەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ئارقىلىق، ئۇلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشكە مەدەت بېرىپ، بانكىغا بولغان مايىللىقىنى ئاشۇرۇش ھەمدە تەشۋىقاتنى كۈچەيتىپ، كارخانا، ئىدارە - جەمئىيەت، مەكتەپلەر ۋە كەنت، ئائىلىلەرگىچە بېرىپ، شەخسىي پۇللارنى ئامانەتكە جەلپ قىلىش ئۈچۈن، مۇئاملىدارلارغا ياخشى شەرت - شارائىت ھازىرلاپ بېرىش ھەم مۇئامىلە قىلغۇچى ئورۇن ۋە شەخسلەر بىلەن داۋاملىق سىردىشىپ، ئۇلارنىڭ ئېھتىياجىنى ئىگىلەپ ۋە چۈشىنىپ، بانكا مۇلازىمىتىگە بولغان پىكىر- تەلەپلىرىنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ، ساقلانغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا تۇزىتىشى كېرەك.

7. ئىسلاھاتنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلىشىپ، مۇئاملىدارلارنى تېخىمۇ كۆپ پۇل ئامانىتى تۇرلىرىنى تاللاش پۈرسىتىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن ۋە شەھەرلەر يولغا قويغان ئىش ھەققىنى ئامانەتكە ئاغدۇرۇش كەسپى ، ئۆي - زېمىن قەرز پۇل ئامانىتى كەسپى، پەرزەنتلەرنى تەربىيەلەش كەسپى، ئالتۇن باشاق كىردىت كارتىسى ئامانىتى كەسپى، ياشانغانلارنى بېقىش ئامانىتى كەسپى، دەسمايىسى قايتۇرۇپ بېرىلمەيدىغان ستراخوۋانىيە ئامانىتى كەسپى قاتارلىق يېڭى پۇل ئامانىتى تۇرلىرىدىن ئۆز جايىمىزغا ماس كېلىدىغانلىرىنى تاللاپ تېزدىن يولغا قويۇپ، پۇل ئامانەت قويغۇچىلارنىڭ قىزىقىشىنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم.

8. ئامانەت قويغۇچىلارنىڭ ئامانىتىنى چېقىم قىلىپ بېرىشكە چوقۇم كاپالەتلىك قىلىش لازىم. ھازىر يىل ئاخىرى ۋە يىل بېشىدا مەبلەغ كۆپ بولۇش، يىل ئوتتۇرىسىدا مەبلەغ ئاز بولۇش سەۋەبى بىلەن ئامانەتنى چېقىم قىلىپ بەرمەسلىك ئەھۋاللىرى كۆرۈلۈۋاتىدۇ بۇ خىل ئەھۋال ئامانەتنى كۆپەيتىشكە زور دەرىجىدە تەسىر يەتكۈزۈپ، پاسسىپ تۇرنىڭ كېمىيىشىنى كەلتۈرۈپ چقىرىپ، ئاكتىپ تۇر قۇرۇلمىسىغا پۈتلىكاشاك بولۇپلا قالماستىن، بەلكى پەۋقۇلئاددە مەبلەغ جددىيچىلىكىنى كەلتۈرۈپ چقىرىۋاتىدۇ. بۇ خىل ئەھۋالنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ھەل قىلىش ئۈچۈن، پاسسىپ تۇرگە ئاساسەن ئاكتىپ تۇرنى راۋاجلاندۇرۇپ بازار رىقابىتىگە ماسلىشىش لازىم. مەسىلەن: ئىقتىسادى تەرەققىي تاپقان رايون ۋە شەھەرلەر يولغا قويغان ئىش ھەققىنى ئامانەتكە ئاغدۇرۇش كەسپى ، ئۆي - زېمىن قەرز پۇل ئامانىتى كەسپى، پەرزەنتلەرنى تەربىيەلەش كەسپى، ئالتۇن باشاق كىردىت كارتىسى ئامانىتى كەسپى، ياشانغانلارنى بېقىش ئامانىتى كەسپى، دەسمايىسى قايتۇرۇپ بېرىلمەيدىغان ستراخوۋانىيە ئامانىتى كەسپى قاتارلىق يېڭى پۇل ئامانىتى تۇرلىرىدىن ئۆز جايىمىزغا ماس كېلىدىغانلىرىنى تاللاپ تېزدىن يولغا قويۇپ، پۇل ئامانەت قويغۇچىلارنىڭ قىزىقىشىنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم.

8. ئامانەت قويغۇچىلارنىڭ ئامانىتىنى چېقىم قىلىپ بېرىشكە چوقۇم كاپالەتلىك قىلىش لازىم. ھازىر يىل ئاخىرى ۋە يىل بېشىدا مەبلەغ كۆپ بولۇش، يىل ئوتتۇرىسىدا مەبلەغ ئاز بولۇش سەۋەبى بىلەن ئامانەتنى چېقىم قىلىپ بەرمەسلىك ئەھۋاللىرى كۆرۈلۈۋاتىدۇ بۇ خىل ئەھۋال ئامانەتنى كۆپەيتىشكە زور دەرىجىدە تەسىر يەتكۈزۈپ، پاسسىپ تۇرنىڭ كېمىيىشىنى كەلتۈرۈپ چقىرىپ، ئاكتىپ تۇر قۇرۇلمىسىغا پۈتلىكاشاك بولۇپلا قالماستىن، بەلكى پەۋقۇلئاددە مەبلەغ جددىيچىلىكىنى كەلتۈرۈپ چقىرىۋاتىدۇ. بۇ خىل ئەھۋالنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ھەل قىلىش ئۈچۈن، پاسسىپ تۇرگە ئاساسەن ئاكتىپ تۇرنى راۋاجلاندۇرۇپ بازار رىقابىتىگە ماسلىشىش لازىم. مەسىلەن: ئىقتىسادى تەرەققىي تاپقان رايون ۋە شەھەرلەر يولغا قويغان ئىش ھەققىنى ئامانەتكە ئاغدۇرۇش كەسپى ، ئۆي - زېمىن قەرز پۇل ئامانىتى كەسپى، پەرزەنتلەرنى تەربىيەلەش كەسپى، ئالتۇن باشاق كىردىت كارتىسى ئامانىتى كەسپى، ياشانغانلارنى بېقىش ئامانىتى كەسپى، دەسمايىسى قايتۇرۇپ بېرىلمەيدىغان ستراخوۋانىيە ئامانىتى كەسپى قاتارلىق يېڭى پۇل ئامانىتى تۇرلىرىدىن ئۆز جايىمىزغا ماس كېلىدىغانلىرىنى تاللاپ تېزدىن يولغا قويۇپ، پۇل ئامانەت قويغۇچىلارنىڭ قىزىقىشىنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم.

غۇلجا شەھىرى شەھەرنى گۈزەللەشتۈرۈش ئۈچۈن بۇلتۇردىن بۇيان 17 مىڭ 900 كۋادرات مېتر يەرگە چىم يانقۇزدى، 70 مىڭ كۋادرات مېتر يەرگە 10 مىڭ تۇپتىن ئارتۇق مەنزىرىلىك دەرەخ كۆچىتى تىكتى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار مەنزىرىلىك دەرەخ كۆچەتلىرىنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىنى تەكشۈرمەكتە.

ئابدۇجېلىل تۇرسۇن فوتوسى

قەشقەر ۋىلايەتلىك تاماكىنى مەخسۇس سېتىشنى باشقۇرۇش شۇبە ئىدارىسى ناماكا بازارلىرىغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋۇيلىجان مەمتىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل قەشقەر ۋىلايەتلىك تاماكىنى مەخسۇس سېتىشنى باشقۇرۇش شۇبە ئىدارىسى «تاماكىنى مەخسۇس سېتىشنى باشقۇرۇش قانۇنى» ۋە مۇناسىۋەتلىك قانۇنلارنىڭ روھىغا ئاساسەن، تاماكا بازارلىرىنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تاماكا بازارلىرىنىڭ مۇسادىرە قىلىدى. بۇ يىل 4 - ئايدا قانۇنسىز يۆتكەلگەن، ئومۇمىي قىممىتى 100 مىڭ يۈەندىن ئاشىدىغان تاماكىنى قولغا چۈشۈردى.

ئۇلار بازاردا ساقلىنىۋاتقان ناچار، ساختا تاماكا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىش، قانۇنسىز تاماكا يۆتكەش، ئەتكەسچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىش قاتارلىق ئەھۋاللارغا قارىتا بىر تەرەپتىن، «تاماكىنى مەخسۇس سېتىشنى باشقۇرۇش قانۇنى» نى كەڭ تەشۋىق قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن، تاماكا بازارلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. ئۇلار ناچار تاماكا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغانلارغا جەرىمانە قويدى، ئەتكەسچىلىك يولى بىلەن كىرگۈزۈلگەن تاماكىلارنى مۇسادىرە قىلدى. بۇ يىل 4 - ئايدا قانۇنسىز يۆتكەلگەن، ئومۇمىي قىممىتى 100 مىڭ يۈەندىن ئاشىدىغان تاماكىنى قولغا چۈشۈردى.

ئاقتۇ ناھىيىسىدە قوشۇمچە يېمەكلىكلەرنىڭ باھاسى ئۆرلەپ كەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **كۇرەش ھاشىم، روزى زۇنۇن** قەرىدىغان دېھقانلارغا ئېتىبار بەردى، ئۇلارنىڭ بازارغا كىرىپ

قەدىمى بارغانچە تېزلىشۋاتىدۇ. ھەر خىل بانكىلار ئوتتۇرىسىدىكى رىقابەت ئالدى بىلەن مەبلەغ كۆچى

3) بىر قىسىم كادىرلارنىڭ رىقابەت ئېڭى تۆۋەن بولغاچقا، ئۇلار بانكىنىڭ پاسسىپ تۇرنى راۋاجلاندۇرۇش ۋە ئامانەت جەلپ قىلىشقا تولىمۇ سەل قاراۋاتىدۇ. ئۇلار: «كىشىلەر ئامانەت قويمەن دەپ ئالدىمىزغا كېلىشى لازىم. ئامانەت قويۇش كىشىلەرنىڭ ئىختىيارلىقىدىكى ئىش، بۇ خىل ئەھۋالنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ھەل قىلىش ئۈچۈن، پاسسىپ تۇرگە ئاساسەن ئاكتىپ تۇرنى ئورۇنلاشتۇرغاندا، ھەر ۋاقىت ئامانەت پۇلنى چىقىم قىلىپ بېرىشنى ئالدىنقى شەرت قىلىپ، ھەم پايدىغا ئېرىشكىلى، ھەم بانكىنىڭ ئىناۋىتىنى ساقلىغىلى بولىدۇ.

4. نەق پۇل كەرەم - چىقىمنى توغرا، سۈپەتلىك ئىشلەش كېرەك.

سۈلياۋ قوتاندا چارۋامال بېقىش قۇمۇل ئېلايىتىنىڭ چارۋىچىلىقىدا يېڭى بۆسۈش ھاسىل قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **رۇقىيەم ۋاھىت، مۇھەممەت ۋاھىت** خەۋىر قىلىدۇ: قۇمۇل ئېلايىتى بۆلتۇردىن باشلاپ سۈلياۋ قوتان ياساپ چارۋا مال بېقىش تېخنىكىسىنى ئېلايەت بويىچە كېڭەيتىپ، چارۋىچىلىقتا يېڭى بۆسۈش ھاسىل قىلدى.

بۇ ئېلايەت سۈلياۋ قوتاندا چارۋا مال بېقىش تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى، «ئاۋانكارتلار قۇرۇلۇشى»نى نىشانلىق باشقۇرۇش خىزمەت تۈرىنى كىرگۈزۈپ، سۈلياۋ قوتان قۇرۇلۇش سۇرۇنتىنى تېزلەتتى. ھەر بىر سۈلياۋ قوتان ئۈچۈن 100 يۇەندىن 300 يۇەنگىچە ئېتىبار بېرىش قوشۇمچە ياردەم پۇلى بېرىدى. تەربىيەلەش كۇرسى ئېچىپ، دېھقان، چارۋىچىلارغا سۈلياۋ قوتاندا چارۋا مال بېقىشنىڭ ئەھمىيىتىنى چۈشەندۈردى. بۇنىڭ بىلەن سۈلياۋ قوتان ياساش يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلۈپ، ئېلايەت بويىچە ياسالغان سۈلياۋ قوتان 2944 كە، سۈلياۋ قوتاندا بېقىلىۋاتقان چارۋا مال 150 مىڭ تۇياقتىن كۆپرەككە، سۈلياۋ قوتانىنىڭ ئومۇمىي كۆلىمى 193 مىڭ 503 كۋادرات مېترغا يەتتى. بۇ، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ياسالغان سۈلياۋ قوتان ئومۇمىي كۆلىمىنىڭ 40% نى ئىگىلەيدۇ. سۈلياۋ قوتاندا ئېلىنغان تۆلەمرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى 99% تىن كۆپرەككە يەتتى. ئەمەلىيەت، سۈلياۋ قوتانىنىڭ ئىسىق بولدىغانلىقى، چارۋا ماللارنىڭ تېز سەمرىدىغانلىقى، تۆلەمرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى يۇقىرى بولدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى.

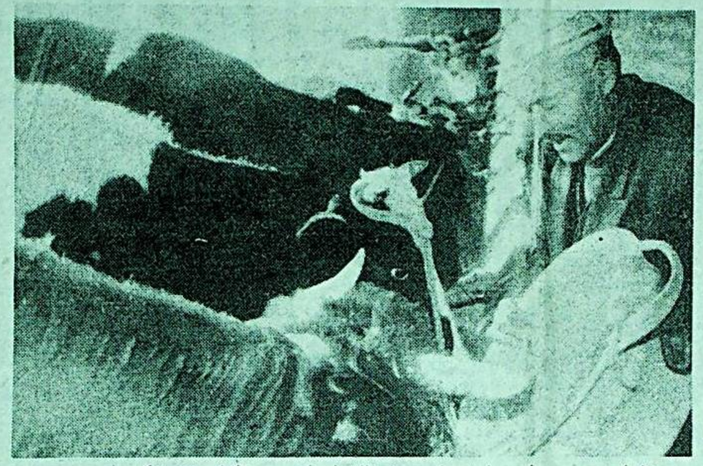

غۇلجا شەھىرىدە باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللانغان كەسپىي ئائىلە 2360 كە يېتىپ، ھەر بىر ئائىلىنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە ساپ پايدىسى 10 مىڭ يۇەندىن ئاشتى.

سۈرەتتە: ئائىلىدە بېقىلۇاتقان كاللار. **كامال جامال** فوتوسى

قارا قاش ناھىيىسى بىر ئاستى سۈيدىن پايدىلىنىپ قۇرغاقچىلىققا ناقابىل تۇرماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئازادگۈل توختىمۇھەممەت، ئېزىز ئابدۇرېشىت** خەۋىر قىلىدۇ: بۇ يىل قەش قارا قاش ناھىيىسىدە ھۆل - يېغىن ئاز بولغانلىقتىن، سۇغۇرىش ئېھتىياجى بىلەن ئېقىن سۇ مىقدارى ئوتتۇرىسىدا پەرق چوڭ-كىچىك، قۇرغاقچىلىقتىن بىشارەت بېرىدى. شۇڭا ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى جىددىي تاشقى قاتۇرۇش ئارقىلىق ناھىيىنىڭ ئاساسلىق شالچىلىق رايونى بولغان جاھانباغ يېزىسىدا 40 ئورۇندا ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىشنى ئورۇنلاشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن 4 - ئايغا قەدەر سائىتىگە 350 كۇب مېتردىن ئارتۇق سۇ چىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە 12 قۇدۇق قېزىلىپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. شۇنداق قىلىپ ئەتىياز پەسلىدىكى سۇ جىددىيلىكى پەسەيتىلدى.

توقسۇ ناھىيىسى ئۇچاستكىسى يېقىنقى ئۇچ يىلدىن بۇيان زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ، ناھىيىلىك ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ ئولتۇراق ئۆيى شارائىتىنى ياخشىلاپ، ئۇلارنىڭ يول ئىسراپ ئاكتىپلىقىنى يۇقىرى كۆتۈردى.

سۈرەتتە: ئۇچاستكا 1 مىليون 546 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىپ سالدۇرغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئولتۇراق بىناسى. **نىياز ساتتار** فوتوسى

ئاقتام يېزىسى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ چارۋا مال بېقىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ياخشى نەتىجىگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن راخمان** خەۋىر قىلىدۇ: پوسكام ناھىيىسىنىڭ ئاقتام يېزىسى ئۆتكەن يىلىنىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن باشلاپ چارۋىچىلىق پەن - تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بېقىپ، ياخشى نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ يېزا ئۆتكەن يىلنىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن باشلاپ يېزا مەسئۇللىرىنىڭ يېتەكچىلىكىدە توققۇز ئورۇندا پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ چارۋا مال بېقىش-باشقۇرۇش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش،ئوللىرنى ئەي قىلىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، 60 تىن ئارتۇق يېزا ، كەنت كادىرى، مال دوختۇرلىرىنى دېھقانلارغا يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى. يېزا بىلەن كەنت، كەنت بىلەن مەھەللە چارۋىچىلىقىنى راۋاجلاندۇرۇش ۋە دېھقانلارنى چارۋىچىلىق پەن - تېخنىكىسى بويىچە تەربىيەلەش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، پىلان - كۆرسەتكۈچلەرنى سەككىز كەنت، 33 مەھەللە، 1000 دىن ئارتۇق ئائىلىگە ئەمەلىيلەشتۈردى. يېزىلىق مال دوختۇرلۇق پونكىتىدىكى ئالتە خادىم بىلەن ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بېقىش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، نەسىللەندۇرۇش، تۆل ئېلىش، تۆللەرنى ئەي قىلىش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، دېھقانلار ئۈچۈن ئاكتىپ مۇلازىملىق قىلدى. «قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش پائالىيىتى»، ئارىسالدى ۋاقىتلاردىن پايدىلىنىپ 21 قارار كۇرس ئېچىپ 3200 ئادەم (قېتىم) نى چارۋا مال نەسلىنى ياخشىلاش، ئارىلاشما يەم-خەشەك تەييارلاش قاتارلىق بىلىملەر بويىچە تەربىيىلىدى، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر بىرلىشىپ مەبلەغ سېلىش يولى بىلەن 110 مىڭ يۇەندىن ئارتۇق مەبلەغ تەييارلاپ 45 ئوت-چۆپ، شاخ - شۇمبا يۇمشىتىش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، دېھقانلارغا تارقىتىپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن 5-ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە 72 مىڭ تۇياق (قېتىم) چارۋا مالغا ھەر خىل يوقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋاكسىنىسى ئۇرۇلدى. يېزا بويىچە چارۋا ماللار ئومۇمىيۈزلۈك 11 قېتىم چوڭ كۆلەمدە تەكشۈرۈلۈپ، يۇقۇملانغان 2600 تۇياق چوڭ - كىچىك چارۋامال ۋاقتىدا داۋالاپ ساقايتىلدى، ھازىرغىچە 7000 تۇياق بوغاز چارۋىدىن 6420 تۇياقتا يېقىن تۆل ئېلىنىپ، تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى 97.8% كە يېتىپ، بۆلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 4.2% ئاشتى. چارۋىچىلىق كەسپىي ئائىلىسى 54 كە، 50 تۇياقتىن 100 تۇياقتىچە چارۋا مال بېقىۋاتقان ئائىلە 56 گە، 100 تۇياقتىن ئارتۇق چارۋا مال بېقىۋاتقان ئائىلە ئالتىگە يېتىپ، قوشۇمچە باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان ئائىلە 600 دىن ئاشتى.

كېرىيە ناھىيىسىدە يېقىلغۇ ماي بازارلىرى تەرتىپكە سېلىندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مەھەممەت ئەيسا روزى** خەۋىر قىلىدۇ: كېرىيە ناھىيىسىدە دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخسلەر ئىلكىدىكى ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرىنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ ماي تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان يەككە، خۇسۇسىي تىجارەتچىلەرمۇ كۆپەيدى. لېكىن ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ ماي تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىش ئىجازەتنامىسى يوق ياكى ئوت ئاپتونۇمىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئەسلىھەلىرى تولۇق ئەمەس ئىدى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلاردىن يېقىلغۇ ماي بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىش ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى. يېقىندا ناھىيىنىڭ بىر مۇڭۇن ھاكىمىنىڭ مەسئۇللۇقىدا جامائەت خەۋپسىزلىكى ئىدارىسى، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، نېفت شىركىتى قاتارلىق ئالتە ئورۇندىن تەشكىللەنگەن خىزمەت ئەترىتى يېرا - بازارلارغا بېرىپ تەكشۈرۈش ئارقىلىق، يېقىلغۇ ماي تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىش ئىجازەتنامىسى، ئوت ئۆچۈرۈش ئەسلىھەلىرى يوق تىجارەتچىلەرنى تەرتىپكە سالدى.

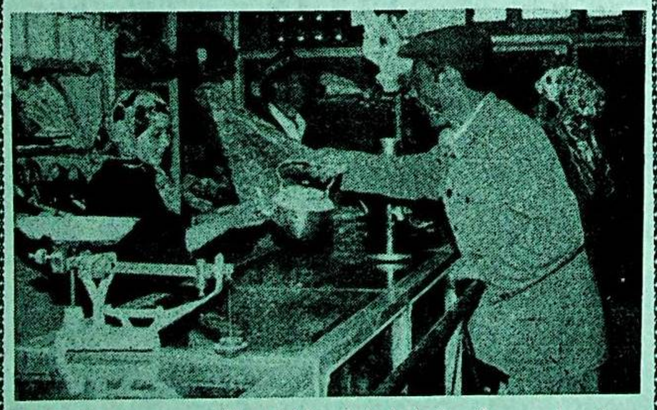

لوپ ناھىيىسى ماگىزىنلاردا ساختا مال بولماسلىق پائالىيىتىنى مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى سۈپىتىدە چىك ئوتۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ساموۇل يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپىنىڭ ماگىزىنىدىكى پرىكاز چىكلار خېرىدارلارغا تاۋارلارنى تونۇشتۇرماقتا. **تۇرغۇن تاشتۆمۈر** فوتوسى

پەن - تېخنىكا، مائارىپنىڭ ستراتېگىيىلىك ئورنىغا بولغان توغۇش ئايدىڭ، تەدبىر كۈچلۈك بولغاندىلا، ئەرەقەتتىكى تېزلەتكىلى بولىدۇ

- قۇرۇمچى سايياغ رايونىدىكە پەن - تېخنىكا، مائارىپ قاراشلىق رايونى گۇللەندۇرۇش بولدا يۈختا قەدەم باسقانلىقى توغرىسىدا تۆۋز مۇخبىرىمىز تۇردى مەتنىياز، ئىلخانارى مۇخبىرىمىز قىلغان مۇجىمەت

پەن - تېخنىكا، مائارىپ ئارقىلىق شەھەرنى گۇللەندۇرۇش ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشتا ئالدى بىلەن پەن- تېخنىكا، مائارىپنىڭ ستراتېگىيىلىك ئورنىغا بولغان تونۇشنى ئۆستۈرۈش لازىم. پەن- تېخنىكا، مائارىپنىڭ تەرەققىياتى كاپالەتكە ئىگە بولغاندىلا، ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلەتكىلى بولىدۇ. بۇ، ئۇرۇمچى شەھرى سايياغ رايونىنىڭ تەجرىبىسى. بىز يېقىندا ئۇرۇمچى سايياغ رايونىنىڭ باشلىقى يۈنۇس يۈسۇپنى زىيارەت قىلغاندا، ئۇنىڭدىن بۇ رايونىنىڭ پەن - تېخنىكا، مائارىپ ئارقىلىق رايونىنى گۇللەندۇرۇش جەھەتتە قانداق چارە- تەدبىرلەرنى قوللانغانلىقى، ئۇنىڭ نەتىجىسى قانداق بولغانلىقىنى تەپسىلىي ئىگىلىدۇق.

- مائارىپ، پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، - دەپ سۆز باشلىدى رايون باشلىقى يۈنۇس يۈسۇپ، - رايونىنى گۇللەندۇرۇشتە مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. شۇڭا بىز مائارىپنى، پەن - تېخنىكىنى ئالدىن تەرەققىي قىلدۇرۇلىدىغان مۇھىم ئورۇنغا قويدۇق. 1991- يىلى رايونىمىزدا 3 - قېتىملىق مائارىپ خىزمىتى يىغىنى چاقىرىلغاندىن كېيىن، رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك، بولۇپمۇ رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى رەھبەرلىرىنىڭ پەن- تېخنىكا، مائارىپنىڭ ستراتېگىيىلىك ئورنىغا بولغان تونۇشى ئۆستى.

بىز رايون باشلىقى يۈنۇس يۈسۇپ بىلەن سۆھبەتلىشىش ئارقىلىق تۆۋەندىكىلەرگە ئىگە بولدۇق:

- ئۇلار مائارىپقا بولغان سېلىنمىنى يىلمۇيىل كۆپەيتىپ، مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلىغان. 1991 - يىلى رايونىنىڭ مائارىپ خراجىتى 4 مىليون 915 مىڭ يۈەن بولغان بولسا، 1996- يىلى 24 مىليون 61 مىڭ 290 يۈەنگە يەتكۈزۈلگەن. مائارىپ قوشۇمچە ھەققىنى يېغىش، باشقۇرۇش ۋە ئىشلىتىش تۈزۈملىشىش، قېلىپلىشىش ئىزغا سېلىنىپ، مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ئۈنۈملۈك كاپالەتلىك قىلىنغان. بەش يىلدا جەمئىي 20 مىليون 470 مىڭ 618 يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ،

تۇرۇش مائارىپىدىن ساپا مائارىپىغا ئۆتۈشنى تەشەببۇس قىلغان. ئوقۇتۇش تەتقىقاتىنى كۈچەيتىشكە ئەھمىيەت بېرىپ، 2 - دەرسخانا ئوقۇتۇشنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرگەن. ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش، تەجرىبىلىك ئوقۇتۇشنى ئومۇملاشتۇرغان، تەجرىبىخانىلارنىڭ ئۆلچەمگە يېتىش نىسبىتىنى % 100 كە يەتكۈزگەن.

- ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتقان. رايون رەھبەرلىكى، رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى ئوقۇتقۇچىلار ۋە مەكتەپ باشقۇرغۇچىلارنى تەربىيەلەش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، پىلانلىق، قەدەم - باسقۇچلۇق ھالدا تەربىيەلەشكە ئەھمىيەت بەرگەن. ھازىر باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ لايىقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 98 كە، يەسلى تەربىيىچىلىرىنىڭ لايىقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 92 كە يەتكەن. بەش يىلدىن بۇيان 223 نەپەر ئوقۇتقۇچى رايونىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشكەن، 124 نەپەر ئوقۇتقۇچى شەھەر دەرىجىلىك، تۆت نەپەر ئوقۇتقۇچى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك، ئىككى نەپەر ئوقۇتقۇچى مەملىكەت دەرىجىلىك ئىلغار شەخس بولۇپ باھالانغان. ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنىڭ سىياسىي- ئىدىيىۋى، كەسپىي ساپاسىنىڭ ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ، مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش خىزمىتىدە زور يۇكسىلىش بولغان. مەكتەپلەر ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى ئاساس قىلغان سوتسىيالىزم، كوللېكتىۋىزم، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى، ئىنقىلابىي ئەنئەنە تەربىيىسى، گۈزەل ئەخلاق تەربىيىسى قاتارلىق تەربىيىلەرنى قانات يايدۇرۇپ، ئۇنۇمگە ئېرىشكەن.

- قۇرۇلمىسى مۇۋاپىق، كۆپ قاتلاملىق مائارىپ سىستېمىسىنى بارلىققا كەلتۈرگەن. سايياغ رايونى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاساس مائارىپنى مۇھىم نۇقتا قىلغان ھالدا ھەر خىل مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا

ئاساس سېلىنغان.

- رايونىمىز رەھبەرلىرى، - دېدى رايون باشلىقى يۈنۇس يۈسۇپ، - ئاپتونوم رايون ۋە شەھەرلىك پەن - تېخنىكىنى راۋاجلاندۇرۇش، پەن - تېخنىكا، مائارىپقا تايىنىپ شەھەر (رايون) نى گۇللەندۇرۇش يېگى چارىسىگە ئاساسەن، پەن - تېخنىكا سېلىنمىسىنى ئاشۇرۇشقا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلدى. 1996- يىللا پەن - تېخنىكىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئاجرانقان ئوچ خىل مەبلەغ 1 مىليون 100 مىڭ يۈەنگە، تېخنىكا ئۆزگەرتىشكە سالغان مەبلەغ 900 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈلدى. 200 مىڭ يۈەن خراجەت ئاجرىتىپ، ئۇنى رايونىنىڭ پەن - تېخنىكا تەرەققىياتى بويىچە مۇكاپاتلاش مەبلىغى قىلدۇق. پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش كاربىدورى قۇردۇق. پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئىلگىرىكى كىشى بېشىغا ئاجرىتىلغان خراجەتنى 10 پۈكسەن 30 پۈكىغا كۆپەيتتۇق. پەن - تېخنىكا ئارقىلىق تەربىيىلەش خىزمىتىدە يېگى ئىلگىرىلەشنى قولغا كەلتۈردۇق. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە 10 قاتار كۆرس ئېچىپ، رايون ئورگىنىدىكى ۋە كوچا، مەھەللە كومىتېتلىرىدىكى 384 خادىمنى كومپيۇتېر مەشغۇلاتى جەھەتتىن تەربىيىلىدۇق. رايوندىكى مۇناسىۋەتلىك كەسپىي تارماقلارغا 30 كومپيۇتېر سەپلەپ بېرىپ، ئورگان كادىرلىرى، كەسپىي خادىملارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈردۇق. پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش تەشۋىقات- تەربىيىسىنى زور دەرىجىدە جانلاندۇردۇق. ئومۇمەن، رايونىمىز پەن - تېخنىكا، مائارىپ ئارقىلىق رايونىنى گۇللەندۇرۇش ستراتېگىيىسىنى يولغا قويغان بەش يىلدا رايونىمىزنىڭ پىلان كۆرسەتكۈچلىرى ھەرقايسى جەھەتلەردە ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى. مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى، مالىيە كىرىمى، سانائەت ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى ھەسسىلەپ ئاشتى. شەھەر باشقۇرۇش، مەدەنىيەتلىك شەھەر رايونى بەرپا قىلىش ئىشلىرىدا خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرگە ئېرىشتۇق.

9 - بەش يىللىق پىلان بۇ يىل 2 - يىلغا قەدەم قويدى. سايياغ رايونى ئۇرۇمچى شەھرىنىڭ مەركىزىي شەھەر رايونلىرىنىڭ بىرى سۈپىتىدە پەن - تېخنىكا، مائارىپقا تايىنىپ رايونىنى گۇللەندۇرۇش جەھەتتە قانداق يېڭى تەسەۋۋۇر، پىلان، تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويغانلىقىنى سورىغىنىمىزدا رايون باشلىقى يۈنۇس يۈسۇپ مۇنداق دېدى:

- 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە پەن- تېخنىكا، مائارىپنىڭ تەرەققىياتىنى يەنمۇ تېزلىتىپ، رايونىمىز ئىقتىسادىنى داۋاملىق، تېز، ساغلام راۋاجلاندۇرۇشنىڭ مۇۋاپىق پىلان، تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ يولغا قويدۇق. بۇ پىلانغا ئاساسەن، 2000 - يىلىغا بارغاندا رايونىمىزنىڭ سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 200 مىليون يۈەنگە، قۇرۇلۇش- قۇراشتۇرۇش مەھسۇلات قىممىتىنى 170 مىليون يۈەنگە، سودا كىرىمىنى 250 مىليون يۈەنگە يەتكۈزىمىز. شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا پەن - تېخنىكا، مائارىپ ئارقىلىق رايونىنى گۇللەندۇرۇش مەبلىغى ۋە ئوچ خىل مائارىپ كەسپى خراجىتىنى يىلمۇ يىل كۆپەيتىمىز، پەن - تېخنىكا جەھەتتىن يېڭى تۈرلەرنى يولغا قويۇش، تېخنىكا يېڭىلاش، يېڭى مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشنى زور كۆچ بىلەن قوللاپ، بۇنىڭدىن يارىتىلغان سانائەت مەھسۇلات قىممىتىنى 50 مىليونغا يەتكۈزىمىز. رايون، مەھەللە باشقۇرۇشىدىكى سانائەتنى راۋاجلاندۇرىمىز. 2000 - يىلىغا بارغاندا رايونىمىزدا يۇقىرى، يېڭى تېخنىكىنىڭ مەھسۇلات قىممىتى پۈتۈن رايون ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنىڭ % 20 نى ئىگىلەيدىغان بولىدۇ. رايونىمىزنىڭ ئۇلۇغۋار پىلانى تۈزۈلۈپ بولدى، ئەمدى گەپ ئۇنى ئەستايىدىل ئەملىلەشتۇرۇشتە، - دېدى سۆھبەتىمىزنىڭ ئاخىرىدا رايون باشلىقى يۈنۇس يۈسۇپ قەتئىي ئىشەنچ بىلەن.

تېكىچى يېزىسى مائارىپ سېلىنمىسىنى كۆپەيتىپ، مائارىپ ئىشلىرىنىڭ ئەرەقەتتىكى تېزلەتمەكتە

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋىر قىلىدۇ: كورلا شەھرىنىڭ تېكىچى يېزىسى مائارىپنىڭ ئالدىن راۋاجلاندۇرۇلىدىغان ستراتېگىيىلىك ئورنىغا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، مائارىپ سېلىنمىسىنى يىلمۇيىل كۆپەيتىپ، مائارىپ ئىشلىرىنىڭ ئەرەقەتتىكى تېزلەتتى.

تېكىچى يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان مائارىپنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشقا تەڭ ئەھمىيەت بەردى. «پەن - تېخنىكا، مائارىپقا تايىنىپ تېكىچىنى گۇللەندۇرۇش» يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، مائارىپ ئىشلىرىغا بولغان رەھبەرلىكىنى كۈچەيتتى. بۇ يىزا 1990 - يىلىدىن ھازىرغا قەدەر 2 مىليون 860 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ توپلاپ مەكتەپلەرنىڭ يوللىرىنى قارىمايلاشتۇردى، ئوقۇتۇش شارائىتىنى، ئىچىدىغان سۇ شارائىتىنى ياخشىلىدى. ئوقۇتقۇچىلارنىڭ كەسپىي، نەزەرىيىۋى سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، خىزمەتتىن ئايرىپ ئوقۇتۇش ۋە ئۆز ئورنىدا تەربىيىلەش ئۇسۇللىرىنى قوللىنىپ، بىر تۈركۈم ئوقۇتقۇچىنى ئالىي مەكتەپ، ئالىي تېخنىكۇم ۋە ئوتتۇرا تېخنىكۇم سەۋىيىسىگە يەتكۈزدى. ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ئايدا ئىككى قېتىم كەسپىي ئۆگىنىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ كەسپىي جەھەتتىن ئالغا بېسىشىغا شارائىت يارىتىپ بەردى. نەتىجىدە، بۇ يېزىنىڭ مەجبۇرىي مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋە يۇقىرى ئۆلچەم بويىچە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنىڭ نەتىجىسى ياخشى بولدى. يېزا بويىچە ئوقۇش يېشىدىكى بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى % 98.7 كە، ئوقۇش پۈتتۈرۈش نىسبىتى % 100 كە، ياش، ئوتتۇرا ياشلىقلارنىڭ ساۋاتلىق بولۇش نىسبىتى % 100 كە يەتتى.

ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە «مۇنەۋۋەر مائارىپچى»، خوتەن ۋىلايىتى بويىچە ئالاھىدە تۆھپە ياراتقان ئىختىساس ئىگىسى، ۋىلايەت بويىچە «ئون ياخشى مەكتەپ مۇدىرى» نىڭ بىرى، خوتەن شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ مۇدىرى، ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى سابىر سەيدى مائارىپ سېپىدە ئىشلىگەن 37 يىلدىن بۇيان بارلىقىنى ياش ئۆلادلارنى تەربىيىلەشكە بېغىشلاپ مائارىپ ئىشلىرىغا كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى.

سۈرەتتە: سابىر سەيدى (ئوڭدىن 4 - كىشى) ئوقۇتقۇچىلارغا ئوقۇتۇش تەجرىبىلىرىنى سۆزلەپ بەرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** فوتوسى

ئۇلار سەييارە مۇلازىملىقنى يولغا قويۇپ، ئاممىغا ئاسانلىق يارىتىپ بەردى

ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش

كەدرىس قادىر

قاغىلىق ناھىيىلىك خەلق ئىشلىرى ئىدارىسىگە قاراشلىق ئىجتىمائىي پاراۋانلىق كارخانىسى 1980 - يىلى سەككىز گاس-گاچىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 17 كىشىدىن تەشكىل تاپقان دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانا بولۇپ، 17 يىللىق تەرەققىيات جەريانىدا، كىچىكلىكتىن زورىيەپ، كۆپ خىل ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە، ئىقتىسادى يىلدىن- يىلغا ئاشقان كارخانىغا ئايلاندى. بۇ يىل 2- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە كارخانىنىڭ ئومۇمي ئىشچى - خىزمەتچىسى 54 (بۇنىڭ ئىچىدە ھېيىپ ئىشچى - خىزمەتچى 24) كە، مۇقىم مۇلكى 1 مىليون 500 مىڭ يۈەنگە، يىللىق ئومۇمي مەھسۇلات قىممىتى 406 مىڭ يۈەنگە، ساپ پايدىسى 80 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ناھىيىنىڭ ئىگىلىك تەرەققىياتىغا بەلگىلىك دەرىجىدە تەسىر كۆرسەتتى.

بۇ كارخانا قانداق قىلىپ مۇنداق نەتىجىگە ئېرىشەلىدى؟ ئۇلارنىڭ بۇ جەھەتتىكى تەجرىبىسى مۇنداق:

- باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، قائىدە - تۈزۈملەرنى ئۆزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈردى. بۇ كارخانا ئالدى بىلەن كارخانا باشلىقى بىلەن ھەرقايسى سېخ - گۇرۇپپىلار، سېخ-گۇرۇپپىلار بىلەن ئىشچىلار ئوتۇرىسىدا كۆرسەتكۈچىنى ئورۇنداش، مەھسۇلات سۈپىتىنى ئىشلەپچىقىرىش، مەھسۇلات سۈپىتىنى تۆستۈرۈش، ئوراش - قاچىلاش تۆلچىمى قاتارلىق ئىش ھالقىلىرى بويىچە ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، مۇكاپات بىلەن جازانى ئېنىق ئايرىپ، ئۇنى ئەمەلدە كۆرسەتتى. ناھىيىلىك خەلق ئىشلىرى ئىدارىسى پىلان تۈزگەندە، خىزمەت ئورۇنلاشتۇرغاندا، خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە ۋە خۇلاسە قىلغاندا، بۇ كارخانىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە قاراتمىلىقى بولغان ھالدا ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيە بېرىپ، تونۇشنى ئۆستۈردى.

خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى ھېيىپلەرگە ۋە جەمئىيەتكە قارىتىپ، ئەلا مۇلازىملىق قىلىشتا چىڭ تۇردى. بۇ كارخانا ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە ھېيىپلەرنى ئاسراش، ئۇلارغا كۆيۈنۈشنىڭ شەرىپلىك ئىكەنلىكى توغرىسىدا دائىم تەربىيە ئېلىپ بارىدى ھەم بۇ جەھەتتە كارخانا رەھبەرلىرى ئۈلگە بولدى. يېشى تۇشقانلارنى دەم ئېلىشقا چىقىرىش، ئىش ھەققى تارقىتىش ئىشلىرىدا ئالدى بىلەن

كۆچا ناھىيىسىنىڭ ئىشخانا يېزا قۇمۇرىق كەنتىدىكى ھېيىپ ياش ئاسىيەم تەشكىلىنىڭ غەمخورلۇق قىلىشىنى كۈتۈپ تۇرماي، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان گىلەم توقۇش كەسپىنى تىرىشىپ ئۆگىنىپ، گىلەم توقۇپ سېتىش ئارقىلىق ئۆز تۇرمۇشىنى ئوبدان قامدىدى.

سۈرەتتە: ئاسىيەم گىلەم توقۇماقتا.

ئابدۇرېھىم سىدىق فوتوسى

ئاساتلىق يارىتىپ بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **زىببۇللا ئابلىز** خەۋەر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى غەربىي پويىز ئىستانسىسى پوچتا ئىدارىسىنىڭ سەييارە مۇلازىملىق ئەترىتى 1994- يىلى قۇرۇلغاندىن بۇيان، ئۆزىنىڭ ئەلا مۇلازىملىق قىلىش جەھەتتىكى ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى تەرىپىدىن ئۈدا ئۈچ يىل «قوش مەدەنىيەتلىك ئىلغار سمېنا - گۇرۇپپا» بولۇپ باھالىنىپ، ھەر مىللەت ئابونتلىرىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

بىر قانچە يىلدىن بۇيان، بۇ سەييارە مۇلازىملىق ئەترىتى مەيلى تومۇز ئىسسىق كۈنلەردە ياكى قەھرىتان سوغۇق كۈنلەردە بولسۇن ھەر كۈنى دېگۈدەك غەربىي پويىز ئىستانسىسى سودا بازىرىغا بېرىپ، شۇ يەردىكى يەككە تىجارەتچىلەر ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇردى. بۇ سودا بازىرىدىكى بىمەك - ئىچمەك سودىسى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان بىر ئايال مۇنداق دېدى: بۇ سەييارە مۇلازىملىق ئەترىتىدىكى ياشلار بەك ياخشى، ئۇلار بىز يەككە تىجارەتچىلەرنىڭ ھەر كۈنى تىجارەت قىلىپ تاپقان كىرىمىمىزنى ئۆز ۋاقتىدا پوچتىخانىغا ئامانەت قويۇپ بېرىدۇ، قاچان پۇل ئىشلىتىدىغانلىقىمىزنى ئۇلارغا ئېيتىپ قويساقلا، پۇللىرىمىزنى شۇئان ئەكىلىپ بېرىدۇ، ئىلگىرى بىز كۈندۈزى ئۇقەت ئىشلىرى بىلەن ئالدىراش بولۇپ، پۇللىرىمىزنى ئامانەت قويۇشقا يېتىشەلمەي ئاخشىمى ئۆيگە ئېلىپ كېتىشكە مەجبۇر بولاتتۇق، سەييارە مۇلازىملىق ئەترىتى كەلگەندىن كېيىن، بىزنىڭ بۇ جەھەتتىكى ئەندىشىمىز تۈگىدى.

بۇ سەييارە مۇلازىملىق ئەترىتى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ھەر مىللەت ئاممىسى ئۈچۈن پۇل ئېلىپ، پۇل قويۇپ بەرگەندىن سىرت، يەنە ئۇلارنىڭ خەت - چەك، پوسۇلكا يوللانمىلىرىنى پوچتىغا ۋەكالىتەن سېلىپ بەردى، ئۇلار ئۈچۈن گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتىرى بولۇپ بەردى. پوچتا مارکىسى ۋە كونۋېرت سېتىپ بەردى. يېقىندا بۇ سەييارە مۇلازىملىق ئەترىتى قەرەللىك ھالدا تۆمۈرىيول ئىشچى-خىزمەتچىلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان ئالدىنچە بېرىپ مۇلازىملىق قىلىشنى قارار قىلدى.

ئاۋات ناھىيىسىدە مېيىپلەرنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى نەتىجىلىك ئىشلەندى

ئاۋات ناھىيىسى «مېيىپلەرنى كاپالەتلەندۇرۇش قانۇنى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ، مېيىپلەرنى نىسبەت بويىچە ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى.

ناھىيىلىك مېيىپلەر بىرلەشمىسى مېيىپلەرنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش خىزمىتىنى مۇھىم ئىشلار قاتاردا تۇتۇپ، مېيىپلەرنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ چارە - تەدبىرلىرى ئۇستىدە ئىزدەندى. ناھىيە بويىچە 111 مېيىپ يېزا - بازار كارخانىلىرى، پاراۋانلىق ئورۇنلىرىغا ئىشقا ئورۇنلىشىپ، ئۆزلىرىنىڭ چىقىش يولىنى تاپتى. 36 ئورۇن مېيىپلەرنى نىسبەت بويىچە ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئېلىپ، نىسبەتنى پىلاندىن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

ئابلىز ياقۇپ

«تېلكامىرا» ناملىق كىتاب نەشر قىلىندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىگۈل تۇردى** خەۋەر قىلىدۇ: «تېلكامىرا» ناملىق كىتاب يېقىندا شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىندى. بۇ ئېلېكترون ساھەسى، جۈملىدىن تېلكامىرا ساۋاتى بويىچە ئۇيغۇر تىلىدا تۇنجى قېتىم نەشر قىلىنغان كىتاب .

بۇ كىتابنى ئاپتونوم رايونلۇق ئۇيغۇر تېببابەت تەتقىقات ئورنىدىكى ئەخمەتجان ئىسمائىل كۆپ يىللاردىن بۇيانِ چوڭقۇر ئىزدىنىش، ماتېرىيال توپلاش ئارقىلىق نەشرگە تەييارلىغان. كىتابتا «تېلكامىرا»نىڭ تەرەققىيات تارىخى، ئاساسىي پرىنسىپى، ئىچكى - تاشقى قۇرۇلمىسى،كاشىللارنى بىر تەرەپ قىلىش، سۈرەتتارتىش سەنئىتى،كۆپ ئۇچرايدىغان ئاتالغۇلار ۋە ئۇنىڭ ئىزاھاتى ئىخچام، چۈشىنىشلىك تونۇشتۇرۇلغان. بۇ كىتاب ئۇيغۇر تىل - يېزىقىدىن پايدىلىنالايدىغان ئاز سانلىق مىللەت ئېلېكترون خىزمەتچىلىرى، ئاخبارات كەسپىدە ئوقۇۋاتقان ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ «تېلكامىرا»نى چۈشىنىش ۋە ئىشلىتىشىدىكى ياخشى دەرسلىك.

ئازادباغ يېزىسى يۇقىرى ساپالىق ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنى يېتىشتۇرۇشكە ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىبراھىم ئەيسا** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىسىنىڭ ئازادباغ يېزىسى يېزىنىڭ 2000 - يىلىغىچە بولغان ئىقتىسادىي تەرەققىيات پىلانى ۋە 2010 - يىلىغىچە بولغان يىراق كەلگۈسى نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن، يۇقىرى ساپالىق ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنى يېتىشتۇرۇشكە ئەھمىيەت بەرمەكتە.

يېزىلىق پارتكوم 1993- يىلىدىن بۇيان ئاساسىي قاتلاملاردا تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن 95 نەپەر ياشنى تېخنىكۇملاردا ئوقۇتتى. ئوتتۇرا تېخنىكۇم، ئالىي مەكتەپلەرگە قوبۇل قىلىنغان ئوقۇغۇچىلارغا ئېتىبار بېرىش سىياستىنى يولغا قويۇپ، ئىختىساسلىق خادىملارنىڭ تېز يېتىشىپ چىقىشغا پائال شارائىت يارىتىپ بەردى. 60 نەپەر ۋاقىتلىق ئوقۇتقۇچىنىڭ ئوقۇش تارىخى جەھەتتە تەلەپكە يېتىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ بىلىم ئاشۇرۇشىغا كۆڭۈل بۆلدى. يېزىلىق پارتكوم كەنت كادىرلىرىنىڭ سىياسىي، پەن - تېخنىكا ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، يەنە 65 كەنت كادىرىنى يېزىلىق پارتىيە مەكتىپىدە مەدەنىيەت، پەن- تېخنىكا بىلىملىرى ۋە پارتىيىنىڭ يېزا ئىقتىسادىي سىياسەتلىرىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللىدى. يۇقىرى ساپالىق ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنى يېتىشتۇرۇش چىڭ تۇتۇلغاندىن بۇيان يېزىنىڭ ئىقتىساددا كۆرۈنەرلىك يۆكسىلىش بولدى. بۇلتۇر دېھقانلارنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1512 يۈەنگە يېتىپ، 1993 - يىلىدىكىدىن 1.5 ھەسسە ئاشتى.

* * * * * * * * * * * * * * *

ھېيىپلەرگە ئالدىن ئېتىبار بەردى. تۇرمۇش پاراۋانلىقى جەھەتتە، ھېيىپلەرنىڭ جىسمانىي ئىقتىدارىغا قاراپ ئىش تەقسىم قىلدى. ئۇلارنى ئىمكان قەدەر يېنىك ئىشلارنى ئىشلەشكە قويدى ھەم ئۇلارنىڭ داۋالىنىش خىراجىتىگە يەنە % 10 پۇل قوشۇپ بەردى.

- تېخنىكا يېڭىلاش ۋە ئۇچۇر مۇلازىمىتىگە ئەھمىيەت بەردى. بۇ كارخانا يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، 26مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ خوتەن، قەشقەر ۋە ئۈرۈمچى قاتارلىق جايلارغا سەككىز قېتىم ئۆگىنىشكە ئادەم ئەۋەتىپ، پىچىنە - پىرەنىك پىشۇرۇش، ئۇن تارتىش تېخنىكىسىنى كىرگۈزدى. ھەر يىلى 6000 يۈەن ئاجرىتىپ ئالاقىدار گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتىرى بولۇپ، بازار ئۇچۇرىنى ۋاقتىدا ئىگىلىدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ كارخانا ئون يىلدىن بۇيان، ھەر يىلى ناھىيە تەرىپىدىن تەقدىرلىنىپ كەلدى. بۇ يىل 2- ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە ئېچىلغان ئىجتىمائىي پاراۋانلىق كارخانىلىرىنىڭ تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنىدا ئۆز تەجرىبىسىنى تونۇشتۇردى.

گۈيياڭ يېڭى ئايرودرومىدا رەسمىي قاتناش باشلاندى

لى پېڭ زۇڭلى تېلېگراممىسى ئەۋەتىپ تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، گۈيياڭ، 28 - ماي تېلېگراممىسى. گۈۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ تەستىقى بىلەن قۇرۇلغان گۈيياڭ يېڭى ئايرودرومىدا بۈگۈن رەسمىي قاتناش باشلاندى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، گۈۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ ئايرودرومىدا قاتناش باشلانغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتتى.

مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ياڭ رۇدەي لېنتا كەستى.

لى پېڭنىڭ تەبرىك تېلېگراممىسىدا مۇنداق دېيىلدۇ: گۈيياڭ يېڭى ئايرودرومىدا رەسمىي قاتناش باشلاندى. بۇ گۈيجۇنىڭ خەلق ئاۋىئاتسىيە ئىشلىرى تەرەققىيات تارىخىدىكى زور ئىش بولۇپ، گۈيجۇنىڭ قاتناش تۈل مۇئەسسەسە شارائىتىنى ياخشىلاش، مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى ياخشىلاش، ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

مەن ئايرودروم قۇرۇلۇشىغا تۆھپە قوشقان ئىشچىلار، دېھقانلار، كادىرلار، قۇرۇلۇش تېخنىك خادىملىرى، خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى ۋە قوراللىق ساقچى قىسمىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرىنى قىزغىن تەبرىكلەيمەن ھەم ئۇلاردىن سەممىي ھال سورايمەن.

ئاي ئارقىلىق يىلنى ئىلگىرى سۈرۈپ، دائىم بوشاشماي تۆتايلى

(بېشى 1 - بەتتە)

قىلىش ئۈچۈن تىرىشىش لازىم. بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىلدە بىز جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ جان - دىل بىلەن خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى كۆزلەشتىن ئىبارەت تۈپ مەقسىتىنى داۋاملىق زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىمىز؛ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى 3- ئەۋلاد رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە قىلغان سەممىي غەمخورلۇقىنى ۋە دۆلەتنىڭ، قېرىنداش ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، شەھەرلەرنىڭ شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى زور كۈچ بىلەن قوللىغانلىقىنى تەشۋىق قىلىمىز؛ پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنىڭ پېتەكچىلىكىدە شىنجاڭدا يۈز بەرگەن غايەت زور ئۆزگىرىشلەرنى ۋە قولغا كەلتۈرۈلگەن شانلىق مۇۋەپپەقىيەتلەرنى تەشۋىق قىلىمىز؛ سوتسىيالىزمدىن ئىبارەت تارىخىي باسقۇچتا شەكىللەنگەن يېڭىچە مىللەتلەر مۇناسىۋىتىنى تەشۋىق قىلىمىز؛ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ مىللىي بۆلگۈنچىلىككە ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى تۇرۇشتەك قەتئىي ئىرادىسىنى تەشۋىق قىلىمىز؛ شىنجاڭنىڭ پۈرسەتنى تۇتۇپ، تەرەققىياتنى تېزلىتىۋاتقان گۈزەل مەنزىرىسىنى تەشۋىق قىلىمىز؛ كۆپ تەرەپلىك، كۆپ قاتلاملىق، كۆپ نۇقتىلىق بولغان پاكىت قويۇش، قائىدە سۆزلەش ئارقىلىق ئامېرىكا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى قارىشىنى تېخىمۇ سىستېمىلىق، تېخىمۇ ئۈنۈملۈك، تېخىمۇ چوڭقۇر، تېخىمۇ مۇستەھكەم ئورنىتىمىز.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەرىپىدىن ئېلىپ بېرىلغان ھەرقايسى خىزمەتلەر بېرىشتا ھەم ئامما ئىچىدا تەربىيە بېرىش، ھەم ئاممىغا ئاستا - ئاستا تەسىر كۆرسىتىش ۋە ئۇلارنى يېتەكلەش لازىم. بۇ، تەشۋىقات-تەربىيىنىڭ قائىدىلىك، كۆپ خىل شەكىللىك، جانلىق، تېتىك بولۇشىنى تەلەپ قىلىدۇ. تەربىيە ئېيىدىن كېيىن ئاپتونوم رايون ۋە جايلار مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەمسىدىكى ئەدەبىيات - سەنئەتنى يېزىلارغا چۈشۈرۈش، پائالىيەتنى داۋاملىق قانات يايدۇرۇشى، ئاممىنى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەمسىدىكى كىنو، تېلېۋىزىيە فىلىملىرىنى كۆرۈشكە ئۇيۇشتۇرۇشى، ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بازىلىرىنى ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ نۇقتىلىق ئۈل مۇئەسسەسىلىرىنى، چوڭ قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا تەشكىللىشى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا دائىر تۈرلۈك شەكىلدىكى سۆھبەت يىغىنلىرى، تەقدىرلەش يىغىنلىرى، دوكلات يىغىنلىرى، نۆۋەتچى سۆزلەش يىغىنلىرى، بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش يىغىنلىرىنى ئۆتكۈزۈشى، كۆرگەزمىلەرنى ئېچىشى لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ھەر مىللەت ئاممىسى ئۆچۈن ئەمەلىي ئىش، ياخشى ئىشنى كۆپلەپ قىلىپ بېرىپ، ئاممىنىڭ ھالىغا يېتىپ، ئەمەلىي ھەرىكەت ئارقىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم.

جامائەت پىكرى تەشۋىقاتى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىدە ئىنتايىن زور مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالغان. يېقىنقى مەزگىلدە ئاپتونوم رايون ۋە جايلار مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا دائىر تەشۋىقات، جامائەت پىكرى سالمىقىنى زورايتىپ، ھەر دەرىجىلىك تەشۋىقات تارماقلىرى

ھەركىزىي كومىتېت بىرلىك سەپ بۆلۈمى شىنجاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 27 - ماي تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى بىرلىك سەپ بۆلۈمى بۈگۈن «خەلق» سارىيىدا شىنجاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزدى.

دوكلات يىغىنىغا مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى بىرلىك سەپ بۆلۈمىنىڭ باشلىقى ۋاڭ جاۋگو رىياسەتچىلىك قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: يەنە 35 كۈندىن كېيىن جۇڭگو ھۆكۈمىتى شىئاگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ. بەش يۈلتۇزلۇق قىزىل بايراق شۇنىڭدىن ئېتىبارەن شىئاگاڭ زېمىنىدا مەڭگۈ جەۋلان قىلىدۇ. يېڭى ئەسىر يېتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرغان پەيتتە، جۇڭخۇا مىللەتلىرى 100 نەچچە يىلدىن بۇيانقى خورلۇقنى ئۇزۇل - كېسىل تۈگىتىدۇ. جۇڭگو خەلقى بۈيۈك دۆلەتنى پەخىرلىنىدۇ ۋە ئېپتىخارلىنىدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: شىئاگاڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقان، پۈتۈن مەملىكەت شاد - خۇراملىققا چۆمگەن بۇ تارىخىي خاراكتېرلىك پەيتتە، ۋەتەنپەرۋەرلىك روھى ۋە ئەنئەنىسىگە ئىگە ھەرقايسى دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلار، پارتىيەسىز گۇرۇھسىز زاتلار بۈنىڭدىن ئىنتايىن خۇشال.

گۇۋۇيۈەن شىئاگاڭ، ئاۋمېن ئىشلىرى ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لۇيۈك دوكلات يىغىنىدا شىئاگاڭ مەسلىسىنىڭ كېلىپ چىقىشىنى، شىئاگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنىڭ تارىخىي جەريانىنى ۋە جۇڭگو بىلەن ئەنگلىيىنىڭ شىئاگاڭ مەسىلىسى توغرىسىدىكى كۆرىشىنىڭ كونكرېت جەريانىنى تەپسىلىي تونۇشتۇردى.

جۇڭگونىڭ شىئاگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملىرىنىڭ 2-تۇركۈمىدىكى ئالدىن ئەۋەتىلگەن خادىملىرى شىئاگاڭغا كەلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شىنجېن خەۋىرى. جۇڭگو-ئەنگلىيە بىرلەشمە ئالاقلىشىش گۇرۇپپىسىنىڭ ھاسىل قىلغان كېلىشىمگە ئاساسەن، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيەسىنىڭ شىئاگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملىرىنىڭ 2-تۇركۈمىدىكى ئالدىن ئەۋەتىلگەن 66 نەپەر خادىمى بۈگۈن شەنجېنىنىڭ خۇاڭلەن ئېغىزى ئارقىلىق شىئاگاڭغا كەردى. بۇ تۇركۈم ئالدىن ئەۋەتىلگەن خادىملار، شاھزادە ۋېلىس ھەربىي گازارمىسى، جيائوخۇيشەن ھەربىي گازارمىسى، شىگاڭ ھەربىي گازارمىسى ۋە ئائېچەۋنجۇ ھەربىي گازارمىسىغا بېرىپ، بۈنىڭدىن بۇرۇن شىئاگاڭغا كىرگەن تۇنجى تۇركۈمدىكى ئالدىن ئەۋەتىلگەن 40 نەپەر خادىم بىلەن بىرلىكتە جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيەسىنىڭ 1997-يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنى سائىت نۆلدە رەسمىي شىئاگاڭغا كىرىپ، مۇداپىئە مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن زۇرۇر تەبىيارلىق خىزمەتلىرىنى ئىشلەيدۇ. ئىگىلىنىشچە، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيەسىنىڭ شىئاگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملىرى جەمئىي ئۈچ تۇركۈمدە 196 نەپەر ئالدىن ئەۋەتىلىدىغان كىرىشكە ئەۋەتىدىكەن . 3-تۇركۈمدىكى 90 كىشى 5-ئاينىڭ 30-كۈنى شىئاگاڭغا كىرىدىكەن.

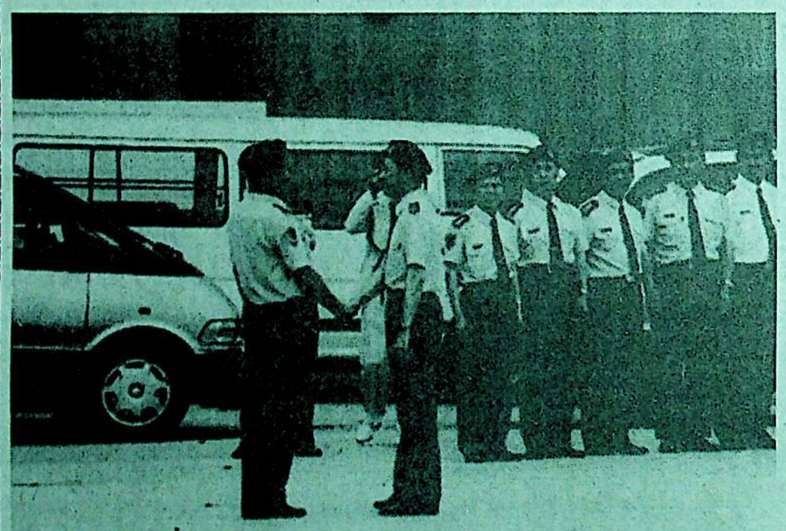

جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيەسىنىڭ شىئاگاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملىرىنىڭ 2 - تۇركۈمدە ئالدىن ئەۋەتىلگەن 66 خادىمى مۇشۇ ئاينىڭ 19- كۈنى شىئاگاڭغا يېتىپ باردى.

سۈرەتتە: جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيەسىنىڭ شىئاگاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملىرىنىڭ مۇئاۋىن سىلىگىيۈەنى شاۋجيائ جۇبەيرۇڭ (ئالدىنقى رەتتىكى ئوڭ تەرەپتىكى كىشى) 2 - تۇركۈمدە ئەۋەتىلگەن خادىملارنى كۈتۈۋالدى.

مۇستەھكەم ئورنىتىمىز.
مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەرىبىسى ئېلىپ
دائىر تەشۋىقات، جامائەت پىكرى سالمىقىنى زورايتىتى، ھەر دەرىجىلىك تەشۋىقات تارماقلىرى تەرەققىياتى، ئالغا بېسىشى ئۈچۈن ياخشى جامائەت پىكرى مۇھىتى بەرپا قىلىدۇ.

تۇرگىزىلىدىغان ئىمتىھان ئۆتكۈزۈش ئورنى، ۋاقتى ۋە ئىمتىھان تاپشۇرۇش تەرتىپى

1 - تۇرگۇمدە 196 نەپەر ئالدىن ئەۋەتىلىدىغان خادىمنى شياڭگاڭغا مۇددەتتىن بۇرۇن 2 - تۇرگۇمدە ئەۋەتىلگەن خادىملارنى كۆتۈۋالدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

نېفتلىكنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، شىنجاڭ نېفت سانائىتىنى تېخىمۇ تەرەققىي قىلدۇرىمىز

(بېشى 1 - بەتتە)

شەھەر، ئىدارە پارتكومى مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىشىپ ئالغا بېسىش ئىشغا يېقىندىن كۆڭۈل بۆلدى. 1982- يىلدىن باشلاپ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەرىبىسى ئېيى پائالىيەتنى قانات يايدۇرۇپ، مەزمۇننى يىلدىن- يىلغا بېيىتىپ ۋە تەلەپنى كۆچەيتىپ، تەكشۈرۈپ باھالاشنى داۋاملاشتۇرۇپ كەلدى. بۇنىڭ بىلەن «ئىككى ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسى كىشىلەر قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدى. پارتىيەنىڭ مىللىي سىياسىتى، دىن سىياسىتى ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈپ، ھەر مىللەت ئىشچى- خىزمەتچىلىرىنىڭ نېفتلىككە تۆھپە قوشۇش ئاكتىپلىقى زور دەرىجىدە ئۇرغۇتۇلدى. ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنى تەربىيەلەش، ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنى تەربىيىلەش ۋە ئىشلىتىشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىلدى. 1992- يىلى «ئاز سانلىق مىللەتلەر ماتاربىي بويىچە 1 - بەش يىللىق پىلان» تۈزۈلۈپ يولغا قويۇلۇپ، ھەر يىلى تەدبىرلەر ئەمەلىيلەشتۈرۈلدى ۋە تەكشۈرۈپ ھەيدەك چىلىك قىلىندى. ھازىر ئىدارىمىزدە ھەر دەرىجىلىك ئاز سانلىق مىللەتلەر تېخنىكا كادىرى 6268 نەپەر بولۇپ، كادىرلار ئومۇمىي سانىنىڭ 17.6 % نى ئىگىلىدى، 11 نەپەر كىشى ماگىستىر، ئاسپىرانتلىققا تەربىيىلىنىشكە ئەۋەتىلدى. ئاز سانلىق مىللەت ئىختىساسلىق خادىملىرى پەن- تەتقىقات، لابىھەلەش، نېفت ئايرىش، چىمىيە سانائىتى، كومپيۇتېر، گېئولوگىيىلىك چارلاش قاتارلىق زىچلىقى يۇقىرى ساھەلەردە تايانچ كۈچلەردىن بولۇپ قالدى.

ئىدارە ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى- خىزمەتچىلىرى ئۈچۈن ئەمەلىي ئىشلارنى قىلىپ بېرىشنى داۋاملاشتۇردى. ھەرقايسى ئورۇنلاردىكى مىللىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى كېڭەيتىپ ۋە قايتا ياڭزىپ، زۆرۈر بولغان ئۇسكۇنىلەرنى تولۇقلاپ بەردى، قېينىچىلىقى بار ئائىلىلەرنى داۋاملىق قۇتقۇزۇش خىزمەتلىرىنى داۋاملاشتۇردى.

دىنىي پائالىيەتلەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش بىلەن بىرگە، ئىدارە، زاۋۇت رەھبەرلىرى نورمال دىنىي پائالىيەتلەرنى قوغدىدى ۋە ئۇنىڭغا ھۆرمەت قىلدى. دىنىي زاتلارنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بەردى، دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنىڭ كونكرېت مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىشقا ئەھمىيەت بەردى، دائىم ئەھۋال ئىگىلەپ، پىكىرنى ئاڭلاپ تۇردى. يۇقىرىقىدەك بىر قاتار ياخشى تەجرىبە ۋە نەتىجىلەرگە ئاساسەن، 1994- يىلى شىنجاڭ نېفت باشقۇرۇش ئىدارىسىگە گووۋۇيۈەن تەرىپىدىن «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا نەمۇنە ئورۇن» دېگەن نام بېرىلدى.

شەھەر، ئىدارە پارتكومى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان مەركەزنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش توغرىسىدىكى مۇھىم يولیورۇقنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى نۇقتىلىق تۇتۇپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قەتئىي ئېغىشماي زەربە بېرىش ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى بايرىقى روشەن ھالدا قانات يايدۇردى. پائالىيەت داۋامدا بارلىققا كەلگەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار تېپلارنى زور كۆچ بىلەن تەشۋىق قىلدى، تەقدىرلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىلغار تېپلارنىڭ باشلامچىلىق رولىنى ۋە ئىش ئىزلىرى ئارقىلىق كىشىلەر تېخىمۇ چوڭقۇر مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىگە ئىگە قىلىندى.

بۇ يىل قارامايى شەھىرى، نېفت ئىدارىسى پارتكومى ئالدىنقى 14 قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنىڭ نەتىجىلىرى ۋە تەجرىبىلىرىنى ئەستايىدىل خۇلاسىلەپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتىنى يەنمۇ جانلىق، كونكرېت، ئەمەلىي ئىلغار بېرىشنى ئورۇنلاشتۇردى ۋە بۇ قېتىمقى تەربىيە ئېيى پائالىيىتىدە مەركەزنىڭ 7- نومۇرلۇق ھۆججەتنىڭ روھىنى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم خىزمەت يىغىنىنىڭ روھىنى قىبلىنەما قىلىپ، ئىشەنچلىك ۋە ئۈنۈملۈك تەدبىرلەر ئارقىلىق ھەر مىللەت ئىشچى- خىزمەتچىلىرىنىڭ «ئىككى ئايرىلالماسلىق» ئېڭىنى كۈچەيتىپ، «مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر نۆۋەتتە شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر يەتكۈزۈۋاتقان ئاساسىي خەۋپ» دېگەن ھۆكۈمنى چوڭقۇر تۈزلەشتۈرۈپ، قانۇننىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى، خەلق مەنپەئىتىنى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش تۇغنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنى بۆلگۈنچىلەرگە، زوراۋان، تېررورچى جىنايەتچىلەرگە ۋە ئەسەبىي دىنىي كۈچلەرنىڭ باشچىلىرىغا قەتئىي زەربە بېرىپ، مىللەتلەرنىڭ ئۆزئارا ئىشىنىش، ئۆزئارا يارەملىشىش، ئىتتىپاقلىشىپ ئالغا بېسىشتەك ياخشى ۋەزىيەتىنى داۋاملىق مۇستەھكەملەپ ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇپ، تۆت چوڭ ئىستراتېگىيە ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت خىزمىتىنىڭ «ئالتە چوڭ قۇرۇلۇش» نى يولغا قويۇش ئۈچۈن ياخشى ئىشچى ئىجتىمائىي سىياسىي مۇھىت يارىتىشىمىز لازىم، دەپ ئوتتۇرىغا قويدى.

يۇقىرىقىدەك پېتەكچى ئىدىيىگە ئاساسەن، بۇنىڭدىن كېيىنكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ياخشى يولغا قويۇش ئۈچۈن تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەيمىز: بىرىنچى، مەركەزنىڭ 7- نومۇرلۇق ھۆججىتى ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ 5- نومۇرلۇق ھۆججىتىنىڭ روھىنى داۋاملىق ياخشى ئىزچىللاشتۇرۇپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قەتئىي قارشى تۇرىمىز. يۇزمۇيۇز تەربىيە بېرىشنى قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت ئىشچى- خىزمەتچىلەرنى بۇ كۆرەشنىڭ خاراكتېرى، شۇنىڭدەك ئۇزاق مۇددەتلىكلىكى، مۇشكۈللۈكى ۋە مۇرەككەپلىكىنى تونۇۋېلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىمىز.

ئىككىنچىدىن، ماركسىزلىق دۆلەت قارىشى، مىللەت قارىشى، دىن قارىشى ۋە پارتىيەنىڭ مىللەت، دىن سىياسىتى تەربىيىسىنى داۋاملىق ياخشى ئېلىپ بېرىپ، ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ مىللەت، دىن مەسىلىسىنىڭ ماھىيىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك توغرا تونۇش، توغرا بىلەن خاتا، ھەق بىلەن ناھەقنى ئايرىش ئىقتىدارىنى كۆچەيتىمىز.

ئۈچىنچىدىن، ئىجابىي تەربىينى كۈچەيتىپ، ئەمەلىي پاكىتلار ئارقىلىق ھەر مىللەت خەلقىنىڭ قاراماي نېفتلىكىنى چارلاش - ئۆزلەشتۈرۈش جەھەتتە جاپالىق كۆرەش قىلغانلىق تارىخىنى، 40 نەچچە يىلدىن بۇيان ئىقتسادىي قۇرۇلۇش، ئىجتىمائىي تەرەققىيات، ئاز سانلىق مىللەتلەر ماتاربىي قانۇنلۇق جەھەتلەردە قولغا كەلتۈرۈلگەن غايەت زور نەتىجىلەرنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، ھەر مىللەت ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئامما سىنى ھەرقايسى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىشىپ، ئورتاق ئالغا باسقانلىقا ھەر مىللەت خەلقىنىڭ خاتىرجەم، بەختلىك تۇرمۇش كۆچۈرەلەيدىغانلىقىنى تونۇشقا يېتەكلەيمىز.

ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئاربىسىدا «ئىككى ئايرىلالماسلىق» تەربىيىسىنى داۋاملىق قانات يايدۇرۇپ، بۇ ئىدىيىنى ھەممە كىشىنىڭ قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدۇرىمىز. بۇ تەربىينى يەسلى، ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىدىن باشلاپ تونۇمىز. ھەر خىل ئۇسۇل ۋە شەكىللەر ئارقىلىق ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچى ۋە ئوقۇغۇچىلار ئاربىسىدا ئۆزئارا دوستلۇقنى پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، ئىدىيە، ئوگىنىش، كەسىپ، تۇرمۇش جەھەتتە ئۆزئارا يارەملىشىش، ئۆزئارا ئوگىنىش، ئۆزئارا ئىشىنىش، ئورتاق ئالغان بېسىشنى قولغا كەلتۈرىمىز.

تۆتىنچىدىن، ھەرقايسى ئورۇنلارنى پارتىيەنىڭ مىللىي سىياسىتى ۋە شەھەر، ئىدارىمىزنىڭ «ئاز سانلىق مىللەتلەر ماتاربىي پىلانى»نىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى ئومۇمىيۈزلۈك بىر قېتىم تەكشۈرۈپ، ساقلانغان مەسىلىلەرنى ئۆز ۋاقتىدا ھەل قىلىشقا تەشكىللەيمىز. ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنى تەربىيەلەش، ئىشلىتىش ۋە ئولارنى ھەرقايسى جەھەتلەردىن يۇكسەلدۇرۇشنى كۆچەيتىپ، ئەخلاقىي ۋە كەسپىي جەھەتتە تەڭ بېتىشكەن مۇنەۋۋەر كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈپ، ھەر قايسى ئاساسىي قاتلام رەھبەرلىك ئورۇنلىرىغا قويىمىز.

بىز بىر نىيەتتە تېخىمۇ زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، ئىقتسادىي قۇرۇلۇشنى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت، ئىتتىپاق، مۇقىملىق خىزمىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەپ، شىنجاڭنى نېفتلىكىنى داۋاملىق تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي، ئىجتىمائىي ۋەزىيىتىنىڭ مۇقىم بولۇشى، ئىقتسادىنىڭ گۈللەپ ياشنىشى ئۈچۈن ھەسسە قوشىمىز.

* * * * * * * * * * * * * * * * * * *

ئېلانلار

شىنجاڭ تىببىي ئىنستىتۇتىدىن بېرىلگەن **رەسمالەت** نامىدىكى 00046799 - نومۇرلۇق مەكتەپ پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى بىلەن ئۇنۋان كىنىشكىسىنى، 653101720803202 - نومۇرلۇق سالاھىيەت گۇۋاھنامىسى، نوپۇس دەپتىرىنى شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتىدىن بېرىلگەن يۇسۇپجان پازىل نامىدىكى 930445- نومۇرلۇق مەكتەپ پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى بىلەن ئۇنۋان كىنىشكىسىنى يوقاتتۇق، ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * * * * *

شىنجاڭ مالىيە - ئىقتساد ئىنستىتۇتىدىن بېرىلگەن 00482774 - نومۇرلۇق ئوسمان مەخسۇم نامىدىكى مەكتەپ پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى يوقاتتىم، ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

(بېشى 1 - بەتتە)

سۇرۇلدى، 1996 - يىلىنىڭ 56 تۇر تۇرۇندالدى، مەھسۇلات قىممىتى يېگىدىن 2 مىليارد 360 مىليون يۈەن ئاشتى، پايدا - باج يېگىدىن 630 مىليون يۈەن ئاشتى. شىمالىي شىنجاڭدىكى بەش ۋىلايەت، ئوبلاست يولغا قويغان «5 مىليون مو يەردىكى ئاشلىق زىرائەتلىرىدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش ئۈنۈمۈبرسال تېخنىكا تەرەققىياتى» تۇرىدە ئۈچ يىلدا ئەمەلىي ئىشلىتىلىدىغان ئىلغار تېخنىكا ھەر تەرەپلىمە قوللىنىپ، ئوتتۇرىچە مو بېشى ھوسۇلى ئىلگىرىكى 280 كىلوگرامدىن 400 كىلوگرامدىن كۆپرەككە يەتكۈزۈلدى، 1 مىليارد كىلوگرام ئاشلىق يېگىدىن ئاشۇرۇلدى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجيالىق كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇلۇق، پارچە باھاسى: 25 پۇلۇق (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

（维吾尔文） 新 疆 日 报 （بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
2
دۈشەنبە

ئۇرۇمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 30 - 22 بولىدۇ، تۆت بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1——57)

ئۇرۇمچى «خەلق» مەيدانىدا دۆلەت بايرىقى چىقىرىش ۋە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش ۋاقتىنى ھېسابلاش كۆرسەتكۈچىنىڭ يوپۇقىنى ئېچىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلدۇ: 6 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ئەتىگەن سائەت 4 تىن 40 مىنۇت ئۆتكەندە، ئۇرۇمچى «خەلق» مەيدانىدا دۆلەت بايرىقى چىقىرىش ۋە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش ۋاقتىنى ھېسابلاش كۆرسەتكۈچىنىڭ يوپۇقىنى ئېچىش مۇراسىمى داغدۇغلىق ئۆتكۈزۈلدى.

ئەنتەنلىك يوپۇق ئېچىش مۇراسىمىدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ھامىدىن نىياز مۇنداق دېدى: 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ئېلىمىز ھۆكۈمىتى شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈردۈ، شياڭگاڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىدۇ. بۇ ئېلىمىز تارىخىدىكى زور ئىش. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلق شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش پەيتىنى تەقەززالىق بىلەن كۈتمەكتە. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش پائالىيەتلىرىنىڭ داغدۇغلىق قانات يايدۇرۇلۇشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇقىم ۋە ئىنتىپاق بولۇشتەك سىياسىي ۋەزىيىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك قىزغىنلىقىنى ئۇرغۇتۇش ۋە ئۇنى كۈچەيتىشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن ئۇرۇمچى شەھەرلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى بىللە ئۇيۇشتۇرغان بۇ پائالىيەتكە 3000 دىن ئارتۇق كىشى قاتناشتى.

تاشقۇرغان تاجىك ئاپتونوم ناھىيىسى مائارىپ ئىشلىرىنى پائال راۋاجلاندۇردى، ھازىر 16 باشلانغۇچ مەكتەپ، ئۇچ ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچى 5000 دىن كۆپرەككە يەتتى.

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت مەمتىمىن فوتوسى

مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنىڭ زەپەر مارشىنى ياڭرىتىۋاتقانلار

ــ مەملىكەت بويىچە مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ قەشقەر ۋىلايەتلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇدابەردى ئابدۇللا

قەشقەردە 1990 - يىلى دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى، 1994 - يىلى گوۋۇيۈەن تەرىپىدىن «مەملىكەت بويىچە مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ» بولۇپ باھالانغان بىر كوللېكتىپ بار. بۇ قەشقەر ۋىلايەتلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى. قەشقەر ۋىلايەتلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى رەھبەرلىكى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى سۈپىتىدە چېك تۇتۇپ، خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈپ، يۇكسەك شان-شەرەپنى نۇرلاندۇردى.

ئىشچى - خىزمەتچىلىرى بەش مىللەتتىن تەركىب تاپقان بۇ ئىدارە قانداق قىلىپ مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى خىزمىتىدە زور شەرەپكە ئېرىشەلىدى؟ ئۇلارنىڭ تەجرىبىسى مۇنداق:

ــ رەھبەرلىك بەنزىسىدىكىلەر مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولدى. ئىدارە رەھبەرلىك بەنزىسىدىكىلەر يىللاردىن بۇيان پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ئىستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىخىزمىتىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەردى، خىزمەتتە ئۆزئارا ئىشىنىپ، بىر - بىرىنى قوللاپ، بىرلىكتە ئىشلەپ پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى رەھبەرلىكى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى سۈپىتىدە چېك تۇتۇپ، خىزمەتچىلىرى ئارىسىدا مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسى ۋە تۇرلۇك خىزمەتلەرنى پۈختا قانات يايدۇردى. ئىدارە باشلىقى جوۋجۇزۇك 38 يىلدىن بۇيان چېگرا رايوندا خىزمەت ئىشلەپ، ياشلىق باھارىنى چېگرا رايونىنىڭ پوچتا - تېلېگراف ئىشلىرىغا بېغىشلىدى. ئۇ دائىم خەنزۇ كادىرلار ۋە ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ مىللىي يولداشلارنىڭ ئۆرپ- ئادەتلىرىگە ھۆرمەت قىلىپ، ئاز سانلىق مىللەتلەردىن كەمتەرلىك بىلەن ئۆگىنىپ، كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۇرتاق ئۆستۈرۈشنى تەكتلەپ كەلدى. ئىدارە رەھبەرلىكى ئىنتىپاقلىقتا ئۆزى ئۇلگە بولۇپلا قالماي، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىمۇ ئىنتىپاقلىقنىڭ نەمۇنىچىلىرىدىن بولۇشقا يېتەكلىدى، جۇملىدىن مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسىنى تۈزۈملەشتۈردى، مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسىنى ئىدىيۋى- سىياسىي تەربىيە ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، ھەر يىلقى «مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى» پائالىيىتىدە يېڭى مەزمۇن بولۇشقا كاپالەتلىك قىلدى. شۇڭغا مۇناسىپ ھالدا بۆلۈم، ئىشخانا ۋە ئىسمېنا، گۇرۇپپىلارمۇ مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى ئەھدىنامىسى، رىئايە قىلىدىغان پرىنسىپ ۋە مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپلارنى بەرپا قىلىش تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ چىقتى، مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسىنى پارتىيە ئىستىلى تەربىيىسىگە سىڭدۈرۈپ، ھەر يىلدا بىر قېتىم خۇلاسىلىدى ۋە سېلىشتۇرۇپ باھالىدى، مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزالىرىنى سېلىشتۇرۇپ باھالىغاندا، ئىشچى-

(ئاخىرى 6 - بەتته)

مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنى قوغداش ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى

ــ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمي كومىتېتىنىڭ سابىق مۇئاۋىن مۇدىرى شارشىبەكنى زىيارەت

ئۆز مۇخبىرىمىز جاۋگۈلچىمك

«ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىنتىپاقلىقى ئىشلىرىمىزنىڭ غەلىبىگە ئېرىشىشىنىڭ تۈپ كاپالىتى. يۇنداق ئىنتىپاقلىق بولسا، بىزنىڭ بۈگۈنكى بەختلىك، گۈزەل تۇرمۇشىمىز بولمىغان بولاتتى. مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنى مۇستەھكەم قوغداش ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى، ھەر مىللەت خەلقى چوقۇم بىر - بىرىنى ھۆرمەتلىشى، مىللەتلەرنىڭ ئىنتىپاقلىشىپ ئالغا بېسىش ئىشلىرىغا يەنىلا يېقىندىن كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدى. ئۇ زىيارەت داۋامىدا قايتا - قايتا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ھەر مىللەت خەلقى چوقۇم بىر - بىرىنى ھۆرمەتلىشى، قەدىرلىشى، ئۆگىنىشى، ياخشى كۆرۈشى كېرەك. ئۇنداق بولغاندىلا ھەر مىللەت خەلقى ئۆزىنىڭ ئەقىل-پاراسىتىنى ئىشقا سېلىپ، ئۆزىنىڭ ئالدىغا قويغان ئىلغار نىشانلىرىغا ئېرىشەلەيدۇ. ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ھەر مىللەت خەلقى ئۆزىنىڭ ئۆرپ- ئادەت، دىنىي ئېتىقاد ۋە تىل- يېزىقىغا ھۆرمەت قىلىشى كېرەك. ئۇ ئۆزىنىڭ ئۆمرىنى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئىنتىپاقلىقى ۋە ئىلغار مەدەنىيىتىنى ياراتقان ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ئىچىدە ئۆتكۈزگەنلىكىدىن ئىنتايىن پەخىرلىنىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

(ئاخىرى 6 - بەتته)

مۇئاۋىن رەئىس يۈسۈپ ئەيسا مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يېغىنىغا تەييارلىق كۆرۈۋاتقان شىنجاڭلىق تەنھەرىكەتچىلەرنى يوقلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىلھام ئىمىن خەۋەر قىلدۇ: 5 - ئاينىڭ 28 - 29 - كۈنلىرى ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى رەھبەرلىرىنىڭ ھەمراھلىقىدا مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يېغىنىغا قاتنىشىش ئۈچۈن جەددىي ئەكرەم يەنە مەملىكەت بويىچە چېمپىيون بولدى. شۇڭا مەن سىلەردىن ئاخىرقى بىر نەچچە ئايلىق مەشق ۋاقتىنى چىڭ تۇتۇپ، جاياڭا چىداپ مەشق قىلىپ 10 - ئايدىكى ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىدە ئىككى ئالتۇن مېدال ئېلىشقا تىرىشىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئىككى كۈنلۈك پائالىيەت ئاخىرلاشقاندىن رەقىبلىرىمىز كۆپەيگەن، سەۋىيىسى ئۆزلۈكسىز ئۆسكەن بولسىمۇ، لېكىن سىلەرنىڭ ياخشى مەشق قىلىپ، ئۇچ ئالتۇن مېدالنى قولغا كەلتۈرۈش ئاساسىدا تۆت ئالتۇن مېدال ئېلىشقا تىرىشىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئىككى كۈنلۈك پائالىيەت ئاخىرلاشقاندىن

«ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقى ئىشلىرىمىزنىڭ غەلىبىگە ئېرىشىشىنىڭ تۈپ كاپالىتى. بۇنداق ئىتتىپاقلىق بولمىسا، بىزنىڭ بۈگۈنكى بەختلىك، گۈزەل تۇرمۇشىمىز بولمىغان بولاتتى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش شنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، باش تارتىپ بولمايدىغان مۇقەددەس مەسئۇلىيىتى.» ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ سابىق مۇئاۋىن مۇدىرى شارشىبېك ئادىدي ېزىقەن مېھمانخانىسىدا ېنىڭ زىيارىتىمىنى قوبۇل قىلغاندا، جانلىق ھەم ئەنىلىك قىلىپ شۇنداق دېدى. پارتىيە ئۇچۇن ئۇزاق يىل خىزمەت قىلغان بۇ قېرىنداش مويسىپت ئۆزىنىڭ سەممىي يۈرەك سادالىرىنى ئىزھار قىلدى: بىز چوقۇم مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۆز قارچۇقىمىزنى ئاسرىغاندەك ئاسراپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئاڭلىق قوغداپ، جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ رەھبەرلىكىدە، پارتىيەنىڭ مىللىي سىياسىتى ۋە ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتىنىڭ يېتەكچىلىكىدە شنجاڭنىڭ تۇرلۇك خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلىشىمىز، بولۇپمۇ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى تېخىمۇ تېز، تېخىمۇ ياخشى ئىشلەپ، ھەر مىللەت خەلقىگە تېخىمۇ كۆپ ئەمەلىي نەپ يەتكۈزۈشىمىز لازىم. شارشىبېك رەھبەرلىك ئورنىدىن ئايرىلغان، يېشى 70 تىن ئاشقان بولسىمۇ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ

ئورمان ئىنسانىيەت مەدەنىيىتىنىڭ بۆشۈكى، دۇنيادىكى ھەرقانداق تەبىئىي بايلىق ئىنسانلار مەدەنىيىتى بىلەن ئورمانغا ئوخشاش قويۇق مۇناسىۋەتتە بولۇپ باققان ئەمەس.

ھەيۋەتلىك تەڭرىتېغى ۋە ئالتاي تاغلىرىدىكى ئېتىدائىي ئورمانلار، مەلۇم مەندىن ئېيتقاندا، شنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنى بېقىپ كەلگەن.

يوشۇرغىلى بولمايدىغان «قىزىل رەڤەم دەپتىرى»

يېقىندا جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيىسى شنجاڭ شۆبىسىنىڭ بىئولوگىيە، قۇمۇلۇق، تۇپراق تەتقىقات ئورنىغا كەلدۇق ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئورمان بايلىقىنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىنى ئۇقماقچى بولۇپ تەتقىقاتچى لېيۇ مىڭتىڭنى زىيارەت قىلدۇق. ئۇ مەيۇسلەنگەن ھالدا مۇنۇلارنى ئېيتىپ بەردى: «شنجاڭنىڭ تاغلىق رايونلىرىدىكى ئورمانلارنىڭ ئومۇمىي كۆلىمى 1 مىليون 427 مىڭ 900 گېكتار بولۇپ، شنجاڭ ئومۇمىي يەر كۆلىمىنىڭ ٪ 0.86 نى ئىگىلەيدۇ. بۇنىڭدىن ئورمان كۆلىمى 825 مىڭ 800 گېكتار، ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى ٪ 1.68 بولۇپ، مەملىكىتىمىزنىڭ ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى ٪ 13.92 تىن يەنىلا تۆۋەن، مەملىكەت بويىچە ئاخىرىدىن سانىنغاندا 2- ئورۇندا تۇرىدىز، قارىغاندا «ئورمان كەمبىغەللى رايونى» دېگەن قالپاقنى كېيگەن ئوخشايمىز.»

ئەمدى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېقىنقى يېرىم ئەسىردىن بۇيانقى تاغ ئورمانلىرىنىڭ خوراش، ئۆسۈش «تارىخىي جەدۋىلى»گە قاراپ باقايلى: تاغلىق رايونلاردىكى ئورمان يېتىشتۇرۇش، يېڭىلاش نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولدى. 1995 - يىلغىچە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاغ ئورمانلىرىنى كۆپلەپ كېسىش، قالايمىقان كېسىۋېتىشتىن قالغان تارىخىي قەرزى يېڭىلاپ كۆكەرتىش ئارقىلىق تۆلىنىپ بولدى. تەڭرىتېغى، ئالتاي تېغىدا يېڭىدىن يېتىشتۇرۇلگەن ئورمان كۆلىمى كېسىلگەن ئورمان كۆلىمىدىن 20 مىڭ گېكتاردىن كۆپرەك ئېشىپ، كىشىنى خۇشال قىلماقتا. يەنە بىر جەھەتتىن ئورمانچىلىق بىلەن چارۋىچىلىق ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت تۆۋەيلى بىنا قىلغان ئورمانلارنىڭ ئەي بولۇشى، ساقلىنىپ قېلىشى ۋە ئورمان بولۇپ يېتىلىش نىسبىتى تۆۋەن بولۇۋاتىدۇ. ئورمان كۆلىمى يەنىلا ئازايماقتا. ئورمان بۆلەكلىرىنىڭ سۈپىتى، بۆكلۈك دەرىجىسى ۋە ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى، زاپاس مىقدارى يەنىلا تۆۋەنلىمەكتە. ئۇنداقتا، ھازىر تاغ

تاغ ئورمانلىرى، سىلەرگە بۈك - بارا قسانلىق ئاتا قىلمىز

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم سىياسەت تەتقىقات ئىختىسادىدىن ۋالى دۇڭۇ، لېۋ جۈي، «شنجاڭ ئىقتىساد گېزىتى» مۇخبىرى جالى جىنۇبن

ئورمانلىرىمىز زادى قانچىلىك؟ مۇتەخەسسىسنىڭ بىزگە ئېيتقىنىچە، دەرەخلەرنىڭ ئومۇمىي ماتېرىيال زاپاس مىقدارى 228 مىليون 600 مىڭ كۇب مېتر ئىكەن. يېقىنقى يېرىم ئەسىردە بىز قانچىلىك دەرەخلەرنى كېسىۋەتتۇق؟

مۇتەخەسسىسنىڭ ئېيتىپ بېرىشىچە، ئىلگىرىكى 40 يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتا دۆلەت پىلان ئېچىدە تەمىنلەگەن تاۋار ياغاچ ماتېرىيالى 15مىليون كۇب مېتر بولۇپ، يەرلىكنىڭ ئىشلەتكەن ياغاچ ماتېرىيالى ۋە ئامما كېسىپ ئىشلەتكەن ياغاچ ماتېرىيالى، ئومۇمەن، پىلان ئېچىدىكى كېسىلگەن سان بىلەن ئوخشاش ئىكەن. ئوغرىلىقچە كېسىلگىنى تېخى بۇنىڭ ئېچىدە ئەمەس. بۇ ئۇچىنى قوشقاندا جەمئىي تەخمىنەن 40 مىليون كۇب مېتر ئۆپچۆرىسىدە دەرەخ كېسىلگەن. بۇ ئومۇمىي زاپاس مىقدارىنىڭ 4/ 1 گە يېقىن.

تاغ ئورمانلىرى زادى قانچىلىك ئازىيىپ كەتتى؟ مۇتەخەسسىسنىڭ ئېيتىشىچە: ئىككى چوڭ ئورمانچىلىق رايونىنىڭ 50 - يىللار ۋە 80- يىللاردىكى دەرەخ تۈرلىرىدىكى ئۆزگىرىشىدىن قارىغاندا، شەمشاد ئورمىنى 25 مىڭ گېكتار، بال قارىغاي 26 مىڭ گېكتار ئازايغان.

بۇنىڭغا شۇ دەۋردىكى ئامالسىزلىق ۋە نادانلىقمىز سەۋەب بولغان. تارباغاتاي ۋىلايەتلىك ئورمانچىلىق باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى خېزىرقاننىڭ گېپى بويىچە ئېيتقاندا، «بۇ ئىشتا يۇقىرىدا تەدبىر بەلگىلىگۈچىلەردىن تارتىپ تۆۋەندىكى پالتا تۇتۇپ دەرەخ كەسكۈچىلەرگىچە ھەممىمز مۇھىم رول ئوينىدۇق. يىللار بويىچە ئايرىساق، ئەمەلىيەتتە، بىز ئورمانلىرىمىزغا تۆت قېتىم پالتا چاپتۇق. 50- يىللاردا قۇرۇلۇشنىڭ جىددىي ئېھتىياجى بىلەن يېقىن ئەتراپىنكى ئورمانلارنى كېسىپ بولدۇق، چوڭ سەكرەپ ئىلگىرىلەش، پولات تاۋلاشتا كۆپلەپ كېسىۋەتتۇق، مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىدا ھۆكۈمەتسىزلىك يامراپ كېتىپ قالايمىقان كېسىۋەتتۇق. ھازىر تىركچىلىكنىڭ جىددىي ئېھتىياجىنى دەپ چىشمىزنى چىشلەپ ئورۇپ چىداپ ئارتۇق كېسىۋاتىمىز». گەرچە بۇگۈن بىز تاغ ئورمان بايلىقىنى خەۋپكە ئۇچراتقان دەۋر ۋە كىشىلەرنىڭ گۇناھىنى سۈرۈشتۈرۈشكە ئامالسىز بولساقمۇ، بۇ يامان ئاقىۋەت تەگرىتېغىنىڭ ئوتتۇرا، شەرق قىسمىدىكى 13 تاغ ئورمانچىلىق مەيدانى ۋە ئىلى، تارباغاتاي، ئالتاي ۋىلايىتىدىكى بىر قىسىم تاغ ئورمانچىلىق مەيدانلىرىنى كېسىدىغان ياغچى يوق، نائىلاج پالتىنى تاشلاپ باشقا يوللار بىلەن تىركچىلىك يولى ئىزدەشكە مەجبۇر بولۇش ھالىتىگە كەلتۈرۈپ قويىدى. شىمالىي شنجاڭدىكى بىر نەچچە چوڭ دەريا سۇيىنىڭ لېيىپ كېتىشى تاغ ئورمانلىرىنىڭ ئازىيىپ كېتىشى بىلەن بىۋاستە مۇناسىۋەتلىكمۇ قانداق دېگەن سۆزلەرگە كىشىلەرنىڭ ھەر خىل پىكىرلىرى بولسىمۇ، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنىڭ كۇنسايىن يامانلاشقانلىقى، كەلكۇن ۋە قۇرغاقچىلىق ئاپەتلىرىنىڭ بارغانچە كۆپەيگەنلىكى، بۇزغۇنچىلىق دەرىجىسىنىڭ ئېغىرلاشقانلىقى، سۇ - تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىش كۆلىمىنىڭ يىلدىن - يىلغا كېڭىيىۋاتقانلىقىدىن ئىبارەت بۇ پاكىتلار مۇنازىرە تەلەپ قىلمايدۇ. مېتېئورولوگىيە مۇتەخەسسىسلىرى يېغىنچاق ۋە مەزمۇنلۇق قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «تاغ ئاستىدا بولغان ئاپەتنىڭ يىلتىزى تاغ ئۈستىدە». تاغنىڭ تاقىر بولۇشى سۇنىڭ ئازىيىشى بىلەن ئەزەلدىن باغلىنىشلىق بولۇپ كەلگەن.

تاغ ئورمانلىرىنىڭ ئازىيىپ كېتىش ھېسابات دەپتىرىدىكى قىزىل رەقەمنى ئۆزگەرتىش ئۆزىمىزنى چەتكە تارتىپ بولمايدىغان جىددىي رېئاللىق بولۇشى كېرەك.

تاغلار داۋاملىق كۆكىرىپ تۇرسۇن، سۇلار توختىماي سۇيۇسۇزۇك ئاقسۇن

بىز ئورمانلارنىڭ كۆلىمىنى ئۆلچەپ ھېسابلاپ چىقالساقمۇ، ئەمما ئورمانلارنىڭ ئىنسانلارغا بېرىدىغان چەكسىز شاپائىتىنى ھېسابلاپ چىقالمايمىز. ئورمان قۇرۇقلۇق ئېكولوگىيە سىستېمىسىدىكى ئەڭ ئاكتىپ، ئەڭ جانلىق ئاساسىي گەۋدە، شۇنداقلا ئادەم بىلەن بىئوسفېرانىڭ ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇقىنى ساقلايدىغان ھەل قىلغۇچ ئامىل.

ئورمان بايلىقىنى قوغداش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىزچىل ھالدىكى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ مۇھىم شەرتى بولۇپلا قالماستىن، بەلكى ئىنسانلارنىڭ ياشاش مۇھىتىنى قوغداپ، مۇھىت سۇپىتىنى ئۆستۈرۈشنىڭ مۇھىم ئاساسى .

ئاسىيا - ياۋروپا چوڭ قۇرۇقلۇقىنىڭ مەركىزىگە جايلاشقان شنجاڭ قۇرغاق رايون بولۇپ، نەم ھاۋا ئېقىمى ئوزۇن يوللارنى بېسىپ بۇ يەرگە كەلگەندە، «ھېرىپ قالغان ئوق شايىدىن ئۆتەلمەيتۇ» دېگەندەك ئاجىزلىشىپ كېتىدۇ. شۇڭا تەڭرىتېغى، ئالتاي تېغىغا جايلاشقان ئورمانلار شنجاڭدىكى 16 مىليون ھەر مىللەت ئوغۇل - قىزلىرى ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم.

ئورمانلارنىڭ سۇ مەنبەسىنى يېتىلدۇرۇش ئىقتىدارى ئىنتايىن زور. ھەر بىر گېكتار ئورماننىڭ يىللىق سۇ ساقلاش مىقدارى 7000 كۇب مېتردىن كۆپرەك بولۇپ، ئوتلۇق يەردىن سەككىز ھەسسە، تاقىر يەردىن ئون نەچچە ھەسسە ئارتۇق. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 79 مىليارد 300 مىليون كۇب مېتر يەر ئۈستى ئېقىن سۇيى ئاساسەن تاغدىن، ئېگىز تاغلاردىكى مۇزلارنىڭ پەسىللىك ئېرىشىدىن كېلىدۇ.

ئورمانلار ئەتراپىدىكى ئوتلاقلاردا ھۆل - يېغىن يېتەرلىك بولۇپ، سۇيى، ئوت - چۆپلىرى مول، بىرلىك كۆلەمدىكى ئوت - چۆپ چىقىش مىقدارى پاكار تاغلاردىكى چۆل ئوتلاقلىرىدىن ئىككى ھەسسىدىن يەتتە ھەسسىگىچە يۇقىرى بولىدۇ.

ئورمان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئاساسلىق ياغاچ ماتېرىيالى بازىسى. ئىككى چوڭ ئورمانچىلىق رايونىنىڭ ئورمان بايلىقى ۋە ياغاچ ماتېرىيالىرى مىقدارى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئومۇمىي ئورمان بايلىقىنىڭ ٪ 85تىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ. ئەمما ئۇنىڭ ئېھتىياجلىق رولى ئىشلەپچىقىرىلغان ياغاچ ماتېرىيالىرىنىڭ بىۋاستە قىممىتىدىن ئۇرغۇن ھەسسە يۇقىرى بولىدۇ.

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

ئىلى ۋىلايىتىدە كەلكۈندىن مۇداپىئە كۈرۈش، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش خىزمىتى چوڭقۇرلاشتۇرۇلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **نېلۇپەر قاسىم**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **گەنۋەر تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: ئىلى ۋىلايىتىدە كەلكۈندىن مۇداپىئە كۈرۈش، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ۋە قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتى چىڭ تۇتۇلماقتا.

بۇلتۇر قىش، بۇ يىل ئەتىياز ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ھاۋارايى نورمالسىز بولدى. كۆپلىگەن جايلاردا قار قېلىن ياغدى. تاغلىق رايونلاردا قارنىڭ قېلىنلىقى ئالدىنقى ھەر قانداق يىللاردىكىدىن زور دەرىجىدە ئېشىپ كەتتى. باھار پەسلىدە تېمپېراتۇرا تېز ئۆرلىدى. شۇڭا 3 - ئاينىڭ 8 - كۈنىدىن باشلاپ نىلقا، كۈنەس، توققۇزتارا، قورغاس، غۇلجا ناھىيىلىرىدە ۋە غۇلجا شەھىرىدە ئارقا - ئارقىدىن تۆۋەنلىگەن كۆرۈلگەن ئوموميۇزلۇق قار ئېرىشكە باشلىدى. 3 - ئاينىڭ 18 - كۈنى يەنە موڭغۇلكۆرە ناھىيىسىنىڭ ئاقسۇ يېزىسى قاتارلىق جايلاردا كەلكۈن ئاپىتى كۆرۈلۈپ، زىيان 80 مىڭ يۇەندىن ئاشتى. بۇ جەددىي پەيتتە ئىلى ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە جايلارنى پۈتۈن كۈچىنى ئىشقا سېلىپ كەلكۈندىن مۇداپىئە كۈرۈش، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا تەشكىللىدى. ئارقا - ئارقىدىن تېلېفون يىغىنى ئېچىپ باش شۇجى جياڭ زېمىن ئوتتۇرىغا قويغان «كەلكۈندىن مۇداپىئە كۈرۈشتە قەيەردە مەسلە كۆرۈلسە، شۇ يەردىكى پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش»تەلىپى بويىچە مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ئورنىتىپ، 1 - قول رەھبەرلەرنى بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلدى. سۇ ئىشلىرى، شەھەر قۇرۇلۇشى قاتارلىق تارماقلارنى ئۆز ئىشىغا مەسئۇل بولۇپ، كېچە - كۈندۈز چارلاش، تەكشۈرۈپ تەنقىد قىلىش ۋە پۈختا تەييارلىق كۆرۈشكە ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە پۈتۈن كۈچىنى ئىشقا سېلىپ تەييارلىق ئىشلىرىنى پۈختا، ئەتراپلىق ئىشلەش بىلەن بىللە، ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى تازىلاپ، سۇنى راۋانلاشتۇرۇش، توغانلارنى مۇستەھكەملەش، بۇزۇلغان ئەسلىھەلەرنى ۋاقتىدا رېمونت قىلىشقا چاقىردى. ۋىلايەت بويىچە كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن تەييارلانغان مەبلەغ 6 مىليون 363 مىڭ يۇەندىن (ئىش كۈنى شۇنىڭ ئىچىدە)، سىم 198 توننادىن، تاغار 260 مىڭدىن، تاش 36 مىڭ كۇب مېتردىن ئاشتى.

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى «سۈكەلمەستە توغان تۇت»تى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سابىرجان سېيىت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى نۆۋەتتىكى ھاۋا تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئۆرلىشى بىلەن دەريا - ئېقىنلاردىكى سۇ ئەھۋالىغا ئاساسەن، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشكە جىددىي تۈرتكە قىلدى. ناھىيىنىڭ سۇ ئىشلىرىغا مەسئۇل كادىرلىرى ۋە سۇ ئىدارىسىنىڭ مەسئۇللىرى قىزىل دەريا سۇ ئامبىرىنى تەكشۈرۈپ، ئېقىنلاردىكى مۇداپىئە لىنىشكە تېگىشلىك ئورۇنلارنىڭ كەلكۈنگە بەرداشلىق بېرىش ئىقتىدارىنى ئالدىن تەكشۈرۈپ، كەلكۈن كېلىشتىن بۇرۇن ئامما ھەرىكەتلەندۈرۈپ، 9400 كۇب مېتر چىم، 150 تال ياغاچ، 5600 ھارۋا شاخ - شۇمبا قاتارلىقلارنى تەييارلاپ، خەتەرلىك دەپ قارالغان ئورۇنلارنى مۇستەھكەملىدى.

بەشئۆگەن يېزىسى، قاراتال بازىرى كەلكۈن ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا ئالدىن تەييارلىق كۆردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئېلى** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھىرىنىڭ بەشتۆگەن يېزىسى بىلەن قاراتال بازىرى بۇ يىل بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش خىزمىتىنى بالدۇر ئىشلەپ، مول ھوسۇلنى مول پېتى يىغىۋېلىشقا ئاساس ھازىرلىدى.

بۇ يېزا - بازار تەۋەلىكىدىن ئېقىپ ئوتتۇرىغا چىققان ئىككى ئېقىننىڭ ئۇزۇنلۇقى 40 كىلومېتر بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئۆتكۈر ئېقىنى بار بولغان ئۈچ ئېقىننىڭ ئىككى قىرغىقىدا ئۇزۇنلۇقى 20 كىلومېتر كېلىدىغان ئېگىز توسما سېلىنغان بولۇپ، ئۇلار ئاساسەن كەلكۈن ئېقىنىنىڭ ئېقىش يۆنىلىشىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان قىلىپ لايىھەلەنگەن. ئۇنىڭدىن باشقا، ئېقىن بويىدىكى خەلقنىڭ ھايات - مامات مال - مۈلكىگە ئېغىر زىيان سېلىپ كەلگەندى. بۇ ئەھۋالنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئامما كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشكە تەشكىللىدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزا - بازاردىكى دېھقانلار، بۇ يىل كەلكۈن كېلىشتىن بۇرۇن 250 تونىنا شاخ - شۇمبا، 4360 ياغاچ، 5200 كۇب مېتر توپا، 121 تونىنا سىم تەييارلاپ 110 مېتر ئۇزۇنلۇقتا كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش قۇرۇلۇشىنى ياساپ ۋە رېمونت قىلدى.

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى ئاساس قىلىنغان «بەشتە ياخشى يېزا» قۇرۇلۇشى ئېلىپ بارماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سابىرجان سېيىت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى ئاساس قىلىنغان «بەشتە ياخشى يېزا» قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، يېزا ئىگىلىكىنى يۆكسەلدۈرۈشكە ئاساس سالدى.

بۇ ناھىيە يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى ئاساس قىلىنغان «بەشتە ياخشى يېزا» قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشنى ھەرقايسى يېزا- بازارلارغىچە ئەملىيلەشتۈرۈپ، نۆۋەتا ئارقىلىق دائىرىگە يېتەكچىلىك قىلدى. ئامما سەپەرۋەر قىلىپ، ئۇنىڭغا يىلى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن بايتوقاي توسمىسىنىڭ 400 مېتر قىسمىنى ئوڭشاپ، 180 مىڭ مو تېرىلغۇ يەرنى كەلكۈن ئاپىتىدىن ساقلاپ قالدى. 5- ئاينىڭ ئوتتۇرىغا قەدەر قاتارسۇگەت سۇ ئامبىرىنىڭ خەتەرلىك دەپ قارالغان قىسمىنى بېتون توسما قىلىپ ياساپ، سۇ ئامبىرىنىڭ كەلكۈنگە بەرداشلىق بېرىش ئىقتىدارىنى ئاشۇردى. 150 كىلومېتر سۇ سىڭىمى ئۆستەڭ، 250 توما - تاقاق ياساپ، 330 نەچچە كىلومېتر ئۆستەڭ چېپىپ، 300 مىڭ مو تېرىلغۇ يەرنىڭ سۇغىرىش شارائىتىنى ياخشىلىدى. 30 مىڭ مو بوز يەر ئېچىپ، 250 مىڭ مو يەرنى ئۆڭچەملىك سالالاشتۇردى.

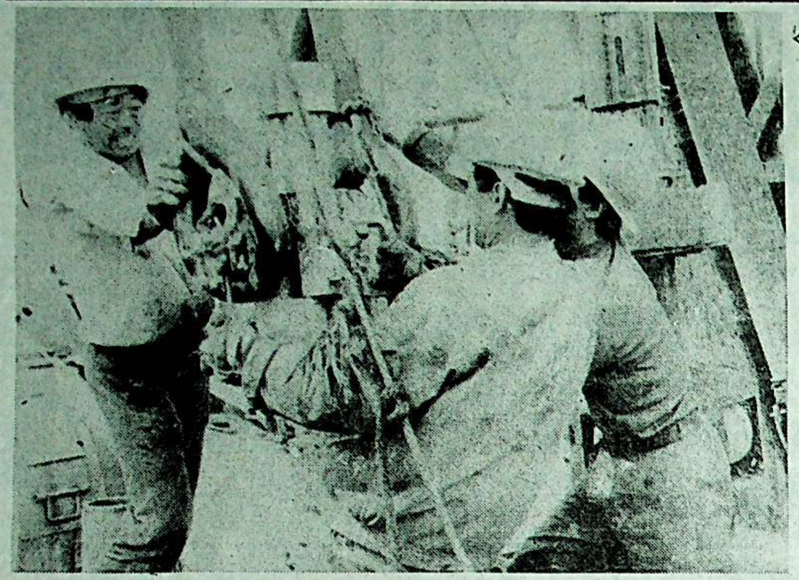

قارامايى بۇرغىلاش 1 - شىركىتىنىڭ 32945 - بۇرغىلاش ئەترىتى بۇ يىل 3 - ئاينىڭ 11 - كۈندىن 5 - ئاينىڭ 20 - كۈنگىچە قۇدۇق بۇرغىلاش بويىچە 10 مىڭ مېتىرلىق ئۆتكەلنى بوسۇپ ئۆتتى.
سۈرەتتە: ئىشچىلار مەشغۇلات ئۇسۇنىدە. **ئابلىمىت ئابدۇل** فوتوسى

قىزىلسۇ ئوبلاستىدا 17 مىڭغا يېقىن كىشىنىڭ قورسىقى توق، كېسىمى پۈتۈن بولۇش مەسلىسى ھەل قىلىندى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئوبۇل** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ ئوبلاستى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى زورايتىپ، نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، 1996 - يىلى 3674 ئائىلە، 16 مىڭ 996 كىشىنىڭ قورسىقى توق، كېسىمى پۈتۈن بولۇش مەسلىسىنى ھەل قىلدى.

بۇ ئوبلاستتا پۈتكۈل جەمئىيەت نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، نامرات دېھقانلار ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈشىنى ئاساس قىلىپ، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇش، ئاشلىق بىلەن ئۆزىنى ئۆزى تەمىنلەشتىن ئىبارەت نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پرىنسىپى ئىزچىللاشتۇرۇلدى. ناھىيە (شەھەر) لەر بۇلتۇر قىشتىن بۇيان يېزا ئىگىلىك ئاساسىي مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇشىنى نۇقتىلىق چىڭ تۇتتى. ئوبلاست بويىچە 15 مىڭ ئادەم (قېتىم) دىن كۆپرەك ئوrگان كادىرلىرى ۋە دېھقانلار سەپەرۋەر قىلىنىپ 27 مىڭ مو بوزيەر ئېچىلدى، 200 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭىمى ئۆستەڭ ياسالدى، 80 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا زىمىكەش چېپىلدى. ناھىيە (شەھەر) لەر نامرات ئائىلىلەرنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈپ تېزلىتىلدى.

باشقۇرۇشنى يەنمۇ كۈچەيتتى.

ئاقتۇ ناھىيىسى بىلەن ئاتوش شەھىرى ھەر دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇشى ئۈچۈن، مەمۇرىي ئورگان ۋە كەسپىي ئورۇنلاردىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ 10 % ماائاشىنى تۇتۇپ قېلىپ، نامرات كەنت، نامرات ئائىلىلەرنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئورۇندىغانلارغا مۇكاپات بېرىش، ئورۇندىيالمىغانلارغا بەرمەسلىكنى يولغا قويدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئوبلاست، ناھىيە (شەھەر) لەر نامراتلارغا كەسىپلەر بويىچە يار - يۆلەك بولدىغان ئىدارە - ئورگانلاردىن 2000 نەپەردىن ئارتۇق كادىر ئاجرىتىپ، يېزىلاردا بەش يىلغىچە نۆۋەتە بىلەن تۇرغۇزۇپ، ئاساسىي قاتلاملارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش لايىھىسىنى تۈزۈشىگە ياردەم بەردى، ئۇلار دېھقانچىلىق پەن - تېخنىكىسىنى كېڭەيتىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشقا يېتەكچىلىك قىلدى. بەزى جايلارنىڭ ئەھلي قېينىچىلىق، مەسىللىرىنى ھەل قىلىشقا ياردەم بەردى يەكىي يۇقىرىغا ئىنكاس قىلدى. شۇڭا جايلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش قەدىمى تېزلىتىلدى.

هارۋا شاخ - شۇمبا قاتارلىقلارنى ئېتردىن 2400 كۇب مېترغا يېتىپ، قىلدى.

ئۆتكەن يىلى كەلكۈن بۇرۇۋەتكەن سالالاشتۇردى.

چېپىلدى. ناھىيە (شەھەر) لەرنامرات ئائىلىلەرنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ تىزىملاپ، نىشانلىق تەزلىتىلدى.

جايلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش قەدىمى

جايلاردا تۆل ئېلىش، تۆلەرنى ئەي قىلىش خىزمىتى ياخشى ئىشلەنمەكتە

يۇپۇرغا ناھىيىسىدە: ناھىيىلىك چارۋىچىلىق ئىدارىسى بىلەن ھەرقايسى يېزا-بازارلىق مال دوختۇرلۇق پونكىتلىرى بۇلتۇر بىر تۇركۈم پەن - تېخنىكا خادىملىرىنى ئاساسىي قاتلاملارغا ئەۋەتىپ، دېھقانلارنىڭ چارۋا ماللارنى ئۇرۇقلاندۇرۇش، تۆل ئېلىش ئىشلىرىغا يېتەكچىلىك قىلدۇردى. دېھقان، چارۋىچىلار 79 مىڭ 320 تونىنا سىلوس، 351 مىڭ تونىنا ئوت - چۆپ، يەم-خەشەك تەييارلاپ، كونا ئېغىل -قوتانلارنى رېمونت قىلىپ، چارۋا ماللارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزدى. مال دوختۇرلۇق پونكىتىدىكى خادىملار يۇقۇملۇق كېسەللىكلەردىن مۇداپىئە كۆرۈش، داۋالاش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى. نەتىجىدە، بۇ يىل 4- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 87 مىڭ تۈياق تۆل ئېلىنىپ، تۆلەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى 98 % كە يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 1.3 % ئاشتى.

ئۇيغۇل سايىر

پىچان ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ پىشقەدەم كادىرى ھوشۇر ئېلىنىياز پېنسىيگە چىققان ئۇچ يىلدىن بۇيان ئاتا كەسپى - ئۆلاقچىلىق كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئىدارە، مەكتەپ ۋە شەخسلەرنىڭ 16 مىڭ 800 تۇپ ئۆرۈك، ئەشپۈت، ئۈجمە قاتارلىق مېۋىلىك كۆچەتلىرىنى خالىسانە ئۆلاپ بېرىپ، ئامىنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئۇ (سولدىن 1 - كىشى)مېۋە كۆچىتىنى ئۇلماقتا.

سەيتنىياز سايىم فوتوسى

گۈما ناھىيىسىدە: بۇ ناھىيە بۇلتۇر 10- ئايدىن بۇيان، ھەرقايسى يېزا - بازار ۋە مەيدانلاردىكى چارۋىچىلىق كەسپىي ئائىللىرىنى تۆل ئېلىش تەييارلىقلىرىنى پۈختا ئىشلەشكە يېتەكلىدى. دېھقان، چارۋىچىلارمۇ ناھىيىلىك چارۋىچىلىق ئىدارىسى بىلەن مال دوختۇرلۇق پونكىتىدىكى تېخنىكلار بىلەن بىللە خەتەرلىك دەپ قارالغان ئېغىل - قوتانلارنى رېمونت قىلدى. 6490 ئېغىل- قوتاننى يېڭىدىن سالدى، 131 مىڭ 300 تونىنا ئوت- چۆپ، 85 تونىنا يەم - بوغۇز تەييارلىدى، كېسەل چارۋا ماللارنى ئۆز ۋاقتىدا داۋالىدى. چارۋا ماللارنى قەرەللىك تەكشۈرۈپ قىسىر قالغانلىرىنى ئايرىپ، سۈنئىي ئۇسۇلدا ئۇرۇقلاندۇرۇپ، چىشى چارۋىلارنىڭ بوغاز بولۇش نىسبىتىنى ئاشۇردى. بوغاز چارۋىلارنى ئايرىپ بېقىپ، يەم - بوغۇزنى كۆپەيتىپ بەردى. نەتىجىدە 5- ئاينىڭ 10 -كۈنگىچە ناھىيە بويىچە ئېلىنغان تۆل 193 مىڭ 900 تۈياققا يېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 61 مىڭ 100 تۈياق ئاشتى. ئەي بولغان تۆل 180 مىڭ 309 تۈياققا يېتىپ، ئەي بولۇش نىسبىتى 93 % كە يەتتى.

مۇھەممەت ھېيت

كاچۇڭ يېزىسىدا: يەكەن ناھىيىسىنىڭ كاچۇڭ يېزىسى بۇلتۇر 11- ئايدا چارۋا مالىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش، تۆل ئېلىش تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەشنى ئورۇنلاشتۇردى. كەنت، مەھەللىلەر ئوت- چۆپ، يەم - خەشەك تەييارلاش، ئېغىل- قوتانلارنى يېڭىدىن ياساش، رېمونت قىلىش ئىشلىرىنى ياخشى ئىشلىدى. كۈنجىرە، كېپەك تەييارلاپ، بوغاز چارۋىلارنى ئوبدان باقتى. مال دوختۇرلۇق پونكىتى 28 نەپەر كەسپىي خادىمنى ئائىللەرگىچە ئەۋەتىپ، دېھقانلارنىڭ تۆل ئېلىش ئىشلىرىغا تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلدۇردى. ئۇلار بالا تاشلاش ئېھتىمالى بار بوغاز چارۋا ماللارغا بالا تاشلاشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋاكسىنىسى ئورغاندىن باشقا، تۆللەرنى بېقىش، ئەي قىلىش جەھەتتە مەسلىھەت بەردى. كەنت مەسئۇللىرى، باقمىچىلىق كەسپىي ئائىللىرىدىن بولۇپ، 300 دىن ئارتۇق ئادەم قاتناشقان كۆرس ئېچىپ، ئۇلارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بېقىش، تۆل ئېلىش، تۆللەرنى ئەي قىلىش، ھەر خىل يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلىدى. نەتىجىدە 4- ئاينىڭ 7 % - كۈنگىچە يېزا بويىچە 10 مىڭ تۈياق بوغاز چارۋامالدىن 8210 تۈياق تۆل ئېلىنىپ، تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى 99 % كە يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 10 % ئاشتى.

داۋۇت ئاۋۇت

△ بۇ يىلنىڭ 1- پەسلىدە غۇلجا ناھىيىسىدە ئىشلەپچىقىرىلغان ئالتۇن تۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 79 % ئاشتى.

تۇرغۇن ئىبراھىم

△ ئاتوش شەھىرىنىڭ ئۇستۇن ئاتوش يېزىسى دېھقانلارنى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى سېتىۋېلىشقا ئىلھاملاندۇر- غانلىقتىن، نۆۋەتتە بۇ يېزىدا يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى بار ئائىلە 625 كە، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ماشىنىلىشىش نىسبىتى 95 % كە يەتتى.

ئابلىز ئابلەت مەخسۇم

قىستاخانە ۋەرىلەر

△ گۈما ناھىيە دۇۋا بازارلىق كۆمۈركان بۇ يىل 1- پەسلىدە ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 127 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 99 مىڭ يۈەن ئاشۇردى.

مۇھەممەت ھېيت

△ شايار ناھىيىسى ئۆتكەن يىلى 12- ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 1 - كۈنگىچە ئاپتوموبىل شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىپ 185 كىشىنى تەربىيىلىدى.

تاھىرجان نىياز

دېھقانلارنىڭ سېلىقنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى ئىشلەيلى

16. دېھقانلارنىڭ سېلىقنى ئېغىرلاشتۇرۇش قىلمىشلىرىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش

مەركەزنىڭ دېھقانلارنىڭ سېلىقنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى سىياسەت - بەلگىلىمىلىرىنى قەتئىي ئىجرا قىلىش بىر تۈرلۈك جىددىي، سىياسىي مەسىلە، ئىنتىزام مەسىلىسى. مەركەزنىڭ سىياسەت - بەلگىلىمىلىرىگە خىلاپلىق قىلىپ دېھقانلارنىڭ سېلىقنى ئېغىرلاشتۇرۇۋاتقانلىقى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش لازىم. شۇڭا «قارار»دا مۇناسىپ بەلگىلىمىلەر چىقىرىلدى:

(1) بەلگىلىمىگە خىلاپ قىلىپ قانۇنسىز ھالدا دېھقانلاردىن پۇل، ماددىي بۇيۇملارنى يىغۇۋالغانلارنى دېھقانچىلىق، مالىيە، پىلان، مال-باھا قاتارلىق تارماقلار ئالاقدار بەلگىلىمە بويىچە تولۇق قايتۇرۇشقا بۇيرۇيدۇ. مۇناسىۋەتلىك تارماقلار ئەھۋالغا قاراپ قانۇن بويىچە ئىقتىسادىي جازا بېرىدۇ.

(2) جەرىمانىنى ئىجرا قىلماي، مەنئى قىلىنغانلىرىنى تۈزەتمەي داۋاملىق دېھقانلاردىن قالايمىقان مەبلەغ توپلىغان، قالايمىقان ھەق ئالغان، قالايمىقان جەرىمانە قويغان ۋە سېلىق چاچقانلارنى سىياسەتنى كىم چىقارسا شۇ مەسئۇل بولۇش پرىنسىپى بويىچە بۇئاستە مەسئۇل خادىمنىڭ مەسئۇلىيىتى سۈرۈشتە قىلىنىدۇ.

(3) دېھقانلارنىڭ سېلىقنى ئېغىرلاشتۇرۇۋېتىش توپەيلىدىن ئېغىر ۋەقە ۋە ئادەم ئۆلۈش، زەخمىلىنىشتەك قەبىھ دېلولار چىقسا، يېزا، كەنتنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرىنىڭ ۋە بۇئاستە مەسئۇللىيىتى بار كىشىلەرنىڭ مەسئۇلىيىتى سۈرۈشتە قىلىنىدۇ. ۋىلايەتلىك، ناھىيىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىنىڭ مەسئۇلىيىتى تالاشماسلىق.

(2) دېھقانلارنىڭ شەخسىي مال -مۈلكى ۋە قانۇنلۇق كىرىمىنىڭ دەخلى -تەرۇزغا ئۇچرىماسلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش، دېھقانلارغا قالايمىقان قول ئۇزارتماسلىق.

(3) دېھقانلارنىڭ ئارزۇسىغا تولۇق ھۆرمەت قىلىش، دېھقانلارنى دېموكراتىك ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلماسلىق.

(4) يېزىلارنىڭ تۈرلۈك ئىشلىرىنى مادارىغا قاراپ ئىش كۆرگەن ھالدا ياخشى ئىشلەش، ئالدىراقسانلىق قىلماسلىق.

(5) يېزا خىزمىتىگە ئەھۋالنى پەرقلەندۈرۈپ تۇرلەر بويىچە يېتەكچىلىك قىلىش، ئەمەلىيەتكە قارىماي، تۆۋەنگە كۆرسەتكۈچ يۈكلىمەسلىك، ھەممىسىنى بىر تاياقتا ھەيدىمەسلىك.

(6) دېھقانلاردىن ئۇنى -پۇلنى ئېلىشنىڭلا كويىدا بولماي، ئاساسىي زېھنىي سۈرۈشتە قىلىنىدۇ. ئەھۋالى قەبىھ، ئاقىۋىتى ئېغىر، جىنايى ئىشلار قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلارغا قارىتا، ئەدلىيە تارماقلىرى قانۇن بويىچە ئۆلارنىڭ جىنايى ئىشلار جاۋابكارلىقىنى سۈرۈشتە قىلىدۇ. دېھقانلار سېلىقنى ئېغىرلاشتۇرۇشتىن تۆپەيلىدىن كېلىپ چىققان ئېغىر ۋەقە، ئادەم ئۆلۈش، زەخمىلىنىشتەك ئېغىر دېلولار ئارقا-ئارقىدىن يۈز بەرگەندە ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بۇئاستە قاراشلىق شەھەرلەردىكى پارتىيە، ھۆكۈمەتتىكى ئاساسىي رەھبىرىي يولداشلار پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۈيۈەنگە يازما تەكشۈرۈش دوكلات يوللىشى كېرەك.

(4) دېھقانلارنىڭ سېلىقنى ئېغىرلاشتۇرۇش توپەيلىدىن پارتىيە ئىنتىزامى، مەمۇرىي ئىنتىزام جازاسىغا بېرىلگەن كادىرلارنى بەلگىلەنگەن مۇددەت ئىچىدە ئۆستۇرۇشكە ۋە ئەتىۋارلاپ ئىشلىتىشكە بولمايدۇ.

17. ھەر دەرىجىلىك كادىرلارغا ئىدىيىۋى ئىستىل، خىزمەت ئۇسۇلى جەھەتلەردە قويۇلغان تەلەپلەر

ھەر دەرىجىلىك كادىرلار، بولۇپمۇ كەڭ ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى يېزا ئىقتىسادىي ۋە تۇرلۇك ئىشلارنى تەرەققىي قىلدۇرۇش يولىدا نۇرغۇن خىزمەتلەرنى ئىشلەپ زور تۆھپىلەرنى قوشتى، ئۇلارنىڭ ئاساسىي ئېقىمى ياخشى. «قارار»دا ھەر دەرىجىلىك كادىرلار، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ جان-دىلى بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش تۆپ مەقسىتىنى ئېسىدە باشتىن -ئاخىر چىڭ ساقلاش ئۈچۈن ھەققانىي ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتەك ئىدىيىۋى لۇشىيەندە چىڭ تۇرۇش، خىزمەت ئىستىلىنى، خىزمەت ئۇسۇلىنى ھەقىقىي ياخشىلاپ يېڭى دەۋردىكى دېھقانلار خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە ماھىر بولۇشى تەلەپ قىلىندى. ئەمەلىي خىزمەت جەريانىدا «ئونىنى قىلىش، ئوننى قىلماسلىق»نى چوقۇم ئەستايىدىل ئىشقا ئاشۇرۇش لازىم:

(1) تىرىشىپ دېھقانلارغا تېخىمۇ كۆپ مەنپەئەت يەتكۈزۈش، خەلق بىلەن مەنپەئەت

كورلا شەھىرى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى مۇستەھكەملەپ، چېچەكچىلارنىڭ داۋالىنىشىنى كاپالەتكە ئىگە قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غوپۇر قاسىم** خەۋىرى قىلدۇ: كورلا شەھىرى يېزا، كەنتلەردە ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى ياخشى يولغا قويۇپ ۋە مۇستەھكەملەپ، ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنىڭ بۇمۇلمىشىش نىسبىتىنى 96.36 % كە يەتكۈزدى.

1995-يىلىدىن بۇيان كورلا شەھىرى يېزا، كەنتلەردە سەھىيە -ساقلىقنى ساقلاش ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سالامەتلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى ئەسلىگە كەلتۈردى ۋە مۇستەھكەملىدى؛ يېزا، كەنتلەردە ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش مۇلازىملىق سۇپىتى ۋە ئونۇمى تۆۋەن بولۇش، كەنت شىپاخانىلىرىنىڭ قورۇلۇشى مۇكەممەل بولماسلىق، كەنت دوختۇرلىرىنىڭ تەمىناتى كاپالەتكە ئىگە بولماسلىق قاتارلىق مەسىلىلەرنى ھەل قىلدى؛ تەشۋىقات ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا ئىختىيارىي قاتنىشىش، سالامەتلىكىنى ئاسراش، مەبلەغ چىقىرىش، سەھىيە، ساقلىقنى ساقلاش مۇلازىملىقىدىن بەھرىمەن بولۇشقا پائال يېتەكلىدى.

شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشنى خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىغا كىرگۈزۈپ، داۋالاش پونكىتى قورۇلۇشىنى كۈچەيتىتى؛ ھازىرغا قەدەر 44 كەنتتە داۋالاش پونكىتى قوردى؛ 35 پونكىتىنى «ئا دەرىجىلىك» كەنت داۋالاش پونكىتى ئۆلچىمىگە يەتكۈزدى. بۇ پونكىتلاردا «تىببىي خادىم، ئۆي، دورا، ماتېرىيال، مەبلەغ» بولۇشنى ئەمەلىيلەشتۈردى؛ كەنت دوختۇرلىرىنىڭ كەسپىي ساپاسى، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، تەمىناتىنى مۇۋاپىق ھەل قىلىپ بەردى؛ ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش راسخوتى تاپشۇرۇش ئۆلچىمىنى ھەرقايسى يېزا، كەنتنىڭ ئىقتىسادىي سەۋىيىسى ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كۆتۈرۈش ئىقتىدارىغا ئاساسەن بېكىتتى.

1996-يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە شەھەر بويىچە 53 كەنتتە ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمى يولغا قويۇلدى.

قۇمۇل ۋىلايىتىدە دورا باشقۇرۇش كۈچەيتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **رۇقىيە ۋاھىت، مۇھەممەت ۋاھىت** خەۋەر قىلدۇ: قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك سەھىيە تارماقلىرى يېقىنقى بەش يىلدىن بۇيان دورا باشقۇرۇش ۋە نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، خەلق ئامبىسىنىڭ بىخەتەر دورا ئىستېمال قىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

ۋىلايەتلىك سەھىيە باشقارمىسى «دورا باشقۇرۇش قانۇنى»نى ئىزچىل ئىجرا قىلىپ، ساختا، ناچار، يالغان دورا ياسىغان، ساتقان قىلمىشلارنى قاتتىق تەكشۈرۈپ، دورا بازارلىرىنى تەرتىپكە سالدى. سەھىيە تارماقلىرى سودا-سانائەتنى مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورنى بىلەن زىچ ماسلىشىپ، دورا ئىشلەش، دورا ئېلىپ-سېتىش جەريانىدىكى شېرىنكانە ئېلىشتەك قانۇنغا خىلاپ ھەرىكەتلەرنى چەكلىدى. ۋىلايەتلىك دورا شىركىتى، ۋىلايەتلىك خەلق دوختۇرخانىسى، تۆمۈرىيول دوختۇرخانىسى ۋە بىر قىسىم يېزا دوختۇرخانىلىرىنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ، دورا ئېلىش-سېتىش جەريانىدا ئېلىنغان 3 مىليون 390 مىڭ يۈەن شېرىنكانىنى ئېنىقلاپ چىقتى. بۇلتۇر ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلجان مەمتىمىن** خەۋىر قىلدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى باشقارمىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەنۇي مەدەنىيەت قوغدىلىشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ باشقارما مەنۇي مەدەنىيەت قوغدىلىشىنى تۇرلۇك خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئالدىنقى شەرتى قىلىپ، «ئىلمىي، ئادىل، پاك، يۇقىرى ئۇنۇملۇك» مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن تىرىشتى؛ ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى مەنۇي مەدەنىيەت قوغدىلىشنىڭ ئاساسلىق كۈچى قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئىجادىي تەشەببۇسكارلىقىنى قوزغاپ، ئۇلارنى ئۆز ئورنىدا ياخشى ئىشلەشكە ئىلھاملاندۇردى.

9-ئايدىن بۇيان قۇمۇل شەھىرى، بارىكۆل ناھىيىسى، تارانچى كان رايونىدىكى دورا بازارلىرىنى، شەخسلەر ۋە كوللېكتىپ ئىگىدارچىلىقىدىكى 32 دورا تجارەت ئورۇنلىرىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈردى. ھەرقايسى دوختۇرخانىلار قالايمىقان دورا كىرگۈزۈش ئەھۋاللىرىنى قاتتىق چەكلەپ، دورا ئىشلەش، سېتىش تىجارىتىنى قانۇن بويىچە قېلىپلاشتۇردى؛ دورىلارنى تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، دورا سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلدى. بۇلتۇر ئىككى ناھىيە، بىر شەھەر ۋە ۋىلايەتكە قاراشلىق 30 سەھىيە، ساقلىقنى ساقلاش ئورنىنىڭ دورىلىرىنى تەكشۈرۈپ، ۋاقتى ئۆتكەن، سۈپىتى ئۆزگەرگەن، ئونۇمىنى يوقاتقان دورىلاردىن 56 خىلنى ئېنىقلاپ، بىر تەرەپ قىلدى.

قەشقەر ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى باشقارمىسى مەنۇي مەدەنىيەت قوغدىلىشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلجان مەمتىمىن** خەۋىر قىلدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى باشقارمىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەنۇي مەدەنىيەت قوغدىلىشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ باشقارما مەنۇي مەدەنىيەت قوغدىلىشىنى تۇرلۇك خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئالدىنقى شەرتى قىلىپ، «ئىلمىي، ئادىل، پاك، يۇقىرى ئۇنۇملۇك» مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن تىرىشتى؛ ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى مەنۇي مەدەنىيەت قوغدىلىشنىڭ ئاساسلىق كۈچى قىلىپ، ئۇلارنى ئۆز ئورنىدا ياخشى ئىشلەشكە ئىلھاملاندۇردى؛ مىللەتلەر ئارىسىدا ئىدىيە، مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مىللەتلەر ئارا ئۆزئارا چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى مۇستەھكەملىدى.

باشقارما ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ «تېخنىكا نازارەتچىلىكى خىزمەتچى خادىملىرىنىڭ پاكلىق قورۇلۇشى قائىدىسى»، «پاكلىق قورۇلۇشى قائىدىسىگە خىلاپلىق قىلغۇچىلارنى جازالاش چارىسى»، «ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى»، «ئوچۇق-ئاشكارا ئىش ھېجىرىش تۈزۈمى»، «يوقلىما تۈزۈمى»، «تازىلىق تەكشۈرۈش تۈزۈمى» قاتارلىق قائىدە-تۈزۈملەرنى تۈزۈپ چىقىپ، ئۇنى ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئاڭلىق ھەرىكىتىگە ئايلاندۇردى؛ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى مەنۇي مەدەنىيەت قوغدىلىشى خىزمىتىدىكى مۇھىم مەزمۇنلارنىڭ بىرى قىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش تەربىيىسىنى نۇقتىلىق ئېلىپ بارىدى.

يېقىنقى ئۇچ يىلدىن بۇيان، بۇ باشقارما ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى كەسپىي جەھەتتىن تەربىيىلەشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىشى، ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇشنى شارائىت ھازىرلاپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىگە ھەيدەكچىلىك قىلدى. نۆۋەتتە باشقارما بويىچە ئالىي تېخنىكۇمدىن يۇقىرى ئوقۇش تارىخى بارلار ۋە ياردەمچى ئىنژېنېردىن يۇقىرى تېخنىكا ئۇنۇۋانى ئالغانلار 65 % كە يېتىپ، 1993-يىلىدىكىدىن 30 % ئەتراپىدا يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ مەنۇي تۇرمۇشىنى قانداقۇرۇش ئۈچۈن باشقارمىدا ماتېرىيال بۆلۈمى ۋە ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئائىلىسى ناخشا ئېيتىش، بىلىيارت، شاھمات، تېكتاك توپ، ئارغامچا تارتىش قاتارلىق مۇسابىقىلەرنى ئۇيۇشتۇردى؛ 1994-يىلىدىن بۇيان ھەر كۈنى رادىئو گىمناستىكىسى ئويناشنى تۈزۈمگە ئايلاندۇردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ باشقارمىنىڭ قىيافىتىدە كۆرۈنەرلىك ئۆزگىرىش بارلىققا كەلدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ باشقارما ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەت تەرىپىدىن «ئۈلچەم خىزمىتىدە ئىلغار ئورۇن»، «مەسئۇلىيەتچان سۈپىتىنى نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش خىزمىتىدە ئىلغار كوللېكتىپ»، «مالىيە باشقۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن»، «پارتىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش خىزمىتىدە ئىلغار پارتىيە ياچېيكىسى» بولۇپ باھالاندى. ئون كىشى ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەتنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. يېقىندا، بۇ باشقارما قەشقەر شەھىرى تەرىپىدىن شەھەر دەرىجىلىك «مەدەنىيەتلىك ئورۇن» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

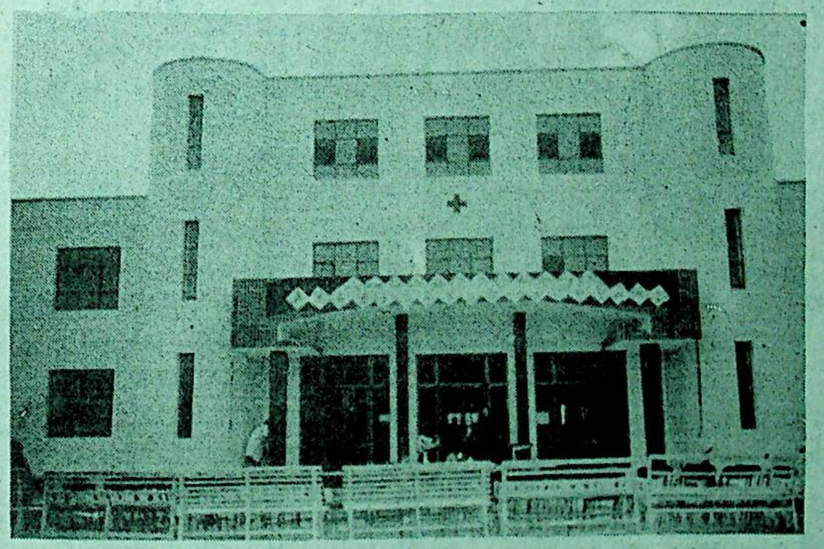

مارالبېشى ناھىيىلىك ئۇيغۇر تىبابەت شىپاخانىسىنىڭ 1 مىليون 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنغان، 2013 كۋادرات مېتر كۆلەمگە ئىگە، 36 ئېغىزلىق بۆلۈم- ئىشخانا ۋە 36 ئېغىزلىق كېسەللەر ياتقىدىن تەركىب تاپقان ئۈچ قەۋەتلىك ئامبولاتورىيە بىناسى ۋە كېسەلخانا قۇرۇلۇشى بۇلتۇر 11-ئاينىڭ

ئاقسۇ شەھىرى ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشتە قاتتىق قول بولۇپ، ئاممىنىڭ ئىنكاسى كۈچلۈك مەسىلىنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئالتۇنگۈل ھاشىم** خەۋەر قىلدۇ: ئاقسۇ شەھىرى ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشتە «قاتتىق قول بولۇپ، ئاممىنىڭ ئىنكاسى كۈچلۈك مەسىلىنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى» دېگەن ئۇسۇلنى ئىزچىل قوللىنىپ، ئاقسۇ شەھىرى ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشتە ئالاھىدە ئۈنۈمگە ئېرىشتى. ئاقسۇ شەھىرى ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشتە ئالاھىدە ئۈنۈمگە ئېرىشتى. ئاقسۇ شەھىرى ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشتە ئالاھىدە ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

قورۇلۇشقا خېرىدار چاقىرىش، پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىنىڭ قەرز بېرىش پۇرستىدىن پايدىلىنىپ پايدا ئۇندۇرۇۋېلىش ھادىسىلىرىنى تۈزەتتى. ھازىر شەھەر

مارالبېشى ناھىيىلىك ئۈيغۇر تىبابەت شىپاخانىسىنىڭ 1 مىليون 500 مىك يۇەن مەبلەغ سېلىنغان، 2013 كۋادرات مېتر كۆلەمگە ئىگە، 36 ئېغىزلىق بۆلۈم- ئىشخانا ۋە 36 ئېغىزلىق كېسەللەر ياتقىدىن تەركىب تاپقان ئۇچ قەۋەتلىك ئامبولاتورىيە بىناسى ۋە كېسەلخانا قۇرۇلۇشى 11-ئاينىڭ 15-كۈنى پۈتۈپ ئىشلىتىلگەندىن بۇيان، بۇ شىپاخانا بۇ يىل 4-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ئامبولاتورىيىدە 5200 ئادەم (قېتىم)، كېسەلخانىدا 2605 ئادەم (قېتىم) كېسەل داۋالاپ، ھەر مىللەت بىمارلىرىنى ئاغرىق ئازابىدىن قۇتۇلدۇرۇشقا تېگىشلىك ھەسسە قوشتى.

سۈرەتتە: شىپاخانىنىڭ يېڭى ئامبولاتورىيە بىناسى.

ئابدۇمىجىت مۇسا فوتوسى

قەشقەر شەھىرى 2-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشتا ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن غۇلام** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر شەھىرى 2- بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئۆگىنىش، ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى ئىزچىل ياخشى ئىشلەپ، پۈقرالارنىڭ قانۇنىي ئېڭىنى ئۆستۈرگەنلىكتىن، يېقىندا ئاپتونوم رايون بويىچە قانۇن ساۋاتلىرىنى ئۆگىنىش، ئومۇملاشتۇرۇشتىكى «ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالانـدى.

بۇ شەھەردە يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە 2-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گـۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، ئىشخانىلار تەسىس قىلىندى. ئۇچ يىزا، تۆت كوچا ئىش باشقارمىسىدا يەتتىدىن ئونغىچە ئائىلە بىر گۇرۇپپا قىلىنىپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئۆگىنىش، ئومۇملاشتۇرۇش گۇرۇپپىلىرى قۇرۇلدى. قانۇن ساۋاتلىرىنى ئۆگىنىش، ئومۇملاشتۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالىنىپ، بۇ خىزمەتنىڭ قەدەم- باسقۇچلۇق ھالدا قانات يايدۇرۇلۇشى ئىلگىرى سۈرۈلدى. شەھەر بويىچە 2- بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ ئۇچ باسقۇچلۇق پىلانى تۈزۈلۈپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئوبيېكتىدىن 119 مىك 530 كىشى «ئاساسىي قانۇن»، «مىللىي رايونلۇق ئاپتونوم ئىلگىرى 32 قانۇن، قائىدە-نىزام، بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇلدى. تەشۋىقات- تەربىيە خىزمىتى چىڭ تۇتۇلۇپ، ئاممىغا مۇناسىۋەتلىك قانۇن - نىزاملار تەشۋىق قىلىندى. تەشۋىقات گـۇرۇپپىسى 412 قېتىم لېكسىيە سۆزلىدى، 127 قارار ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، 15 مىك 140 ئادەم (قېتىم)نى تەربىيىلىدى. قانۇن ساۋاتلىرىنى ئۆگىنىش بويىچە 58 قېتىم زېھىن سىناش مۇسابىقىسى، سەككىز قېتىم سەنئەت كۆرىكى ئۆتكۈزۈلۈپ، 1632 سان تام گېزىتى، 1442 سان دوسكا گېزىتى چىقىرىلىپ، تەشۋىقات مەزمۇنى چوڭقۇرلاشتۇرۇلدى. 35 مىك پارچىدىن ئارتۇق «قانۇن ساۋاتلىرىدىن سوئال -جاۋاب» بېسىپ، كادىرلار ۋە ئاممىغا تارقىتىپ بېرىلدى. قانۇن-تۈزۈم تەشۋىقاتىغا ئائىت ئۇنئالغۇ ۋە سىنئالغۇ لېنتىسىدىن 160 نەچچە قاپ ئاساسىي قاتلاملارنىڭ پايدىلىنىشى ئۈچۈن تارقىتىپ بېرىلدى. 380 دىنىي زاتنى مۇناسىۋەتلىك قانۇن- نىزاملارنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، ئۇلارنىڭ پارتىيەنىڭ دىنىي سىياسىتىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈردى. «قانۇنچىلىق گېزىتى»، «ئەدلىيە كەسپى»، «دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق» قاتارلىق گېزىت- ژۇرنالغا 4000 پارچىدىن كۆپرەك مۇشتېرى توپلاپ، ئاممىنىڭ قانۇن ساۋاتلىرىنى ئۆگىنىش، ئومۇملاشـتۇرۇش خىزمىتىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈردى.

ئۇرۇمچى كان ئىشلىرى ئىدارىسىگە قاراشلىق لېۋداۋان كۆمۈر كېنى قىرائەتخانىسىدىكى خادىملار قىرائەتخانىنى ياخشى باشقۇرۇپ، قىرائەتخانىدىكى ئىككى خىل يېزىقتىكى 10 مىڭدىن ئارتۇق كىتاب- ژۇرنال، گېزىتنى ھەر مىللەت ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتلاردا بىلىم ئېلىش قورالىغا ئايلاندۇردى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار قىرائەتخانىدا كىتاب كۆرمەكتە.

ئەنۋەر ئابدىلىم، ئېزىزجان خۇدابەردى فوتوسى

قۇمۇل ۋىلايىتى ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازارلىرىدىكى يالغان، ساختا بۇيۇملارنى ئىشلەپچىقىرىشقا قاتتىق زەربە بېرىپ، دېھقانلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۈنۈس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل ۋىلايىتى ئەتىيازلىق تېرىلغۇنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازارلىرىدىكى يالغان، ساختا بۇيۇملارغا زەربە بېرىش كۆرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

بۇ ۋىلايەتتىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىپ، نورمال ئىشلەپچىقىرىش تەرتىپىنى قوغداپ، دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى باشقارمىسى، سودا-سانائەت، دېھقانچىلىق، ئۇرۇقچىلىق باشقۇرۇش تارماقلىرى كۈچ تەشكىللەپ، 33 ئورۇننىڭ 8 مىليون 655 مىك يۇەن قىممەتلىكى دېھقانچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى ئىشلىتىلىدىغان سۈلياۋ يوپۇق، ھەر خىل ئۇرۇق، دېھقانچىلىق دورىسى قاتارلىقلارنى تەكشۈرۈپ چىقتى. تەكشۈرۈش ئارقىلىق بۇ تاۋارلارنىڭ لايىقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 88.24 كە يەتتى. لايىقەتسىز ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىگە قارىتا، ئىشلەپچىقارغان ئورۇن، يۆتكەپ چىققان ئورۇن ۋە ساتقۇچى ئورۇنلارنىڭ مەسئۇلىيىتى سۈرۈشتە قىلىنىپ، چەكلىك مۇددەت ئىچىدە تۈزىتىشكە بۇيرۇلدى. لايىقەتسىز سۈلياۋ يوپۇق ئىشلەپچىقارغان بىر زاۋۇت بىلەن ئالاقىلىشىپ، دېھقانلار سېتىۋالغان 9.2 تونىنا لايىقەتسىز سۈلياۋ يوپۇقنىڭ پۈلىنى قايتۇرۇپ بېرىش بۇيرۇلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، تېخنىك خادىملار ئاساسىي قاتلامغا بارغاندا ئۆلچەملىك مەھسۇلات بىلەن ساختا، ناچار مەھسۇلاتنى پەرقلەندۈرۈش ھەققىدە ساۋات ۋە بىلىملەرنى دېھقانلارغا سۆزلەپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ ياخشى باھاسىغا سېتىۋېلىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇشتى.

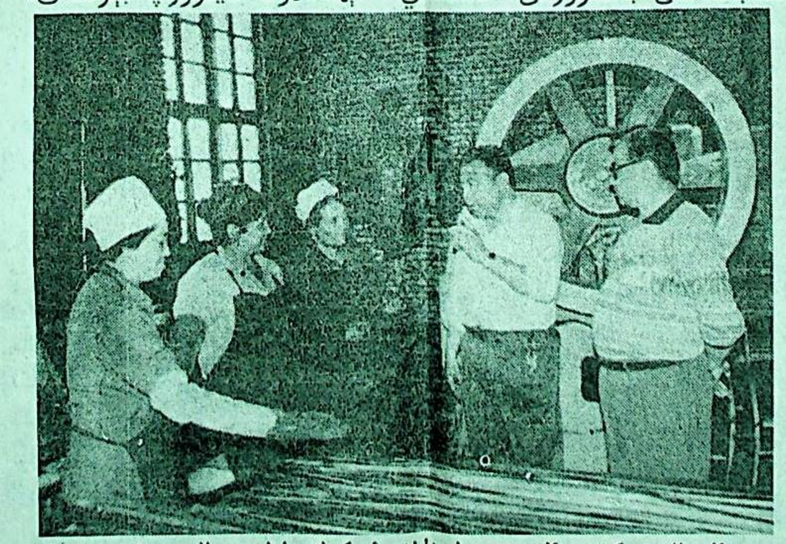

5-ئاينىڭ 6-كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق ئەمگەك نازارىتىنىڭ مەمۇرىي تەپتىش باشقارمىسىدىكى خادىملار ئاپتونوم رايونلۇق كۆمۈر سانائىتى سىستېمىسىدىكى كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى كارخانىلارنىڭ «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئەمگەك قانۇنى»نى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئەھۋالى، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغداش ئەھۋالى ۋە ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش ئەھۋالىنى تەكشۈردى.

سۈرەتتە: ئۇلار لېۋداۋان كۆمۈر كېنىنىڭ بەش خىل مېتاللار زاۋۇتىدىكى ئىشچىلاردىن پىكىر ئالماقتا.

ئەنۋەر ئابدىلىم، ئېزىزجان خۇدابەردى فوتوسى

شىنجاڭ «قار ئادەم» شىركىتىنىڭ «شۆبەيجېن» ماركىلىق مۇز سۈيى ئىچكى ئۆلكىلەردە بازار تاپتى

مۇخبىرىمىز كالك پىلك خەۋەر قىلىدۇ: نامى چىقىپغان، بازارغا سېلىنغىنىغا ئاران يېرىم يىل بولغان «شۆبەيجېن» ماركىلىق تەڭرىتاغ مۇز سۈيى باكتېرىيىسىز بولۇشتەك سۈپەت كاپالىتى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسىنىڭ بىر تۈتاش تەكشۈرۈشى ئارقىلىق ھەممە تۆرلەردە لايىقەتلىك مۇز سۈيى بولۇپ قالدى ۋە دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ 1996 - يىللىق مۇنەۋۋەر «تۈچقۇن» تۇرى بويىچە ئالاھىدە شان - شەرەپكە ئېرىشىپ، شىنجاڭنىڭ سۇ ئىچىملىكلىرى ئىچىدە ئاپتونوم رايون سىرتىدا كەڭ بازار تاپقان داڭلىق مەھسۇلات بولۇپ قالدى.

«شۆبەيجېن» ماركىلىق تەڭرىتاغ مۇز سۈيىنى ئىشلەپچىقارغۇچى كارخانا - شىنجاڭ «قار ئادەم» تەڭرىتاغ مۇز سۈيى چەكلىك شىركىتى نەزەر دائىرىسىنى نوقۇل «بايلىقتى سېتىش»تىن «بايلىق تىجارىتى»گە قاراتتى، مەملىكەت ئىچىدە 1- ئورۇندا تۇرىدىغان ئىشلەپچىقىرىش ئۇسكۇنىلىرىنى سېتىۋالدى، شىركەتنىڭ باشقۇرغۇچى ۋە تەتقىقات خادىملىرىنىڭ% 60 ى ماگىستىرلىقتىن يۇقىرى ئۇنۋانغا ئىگە ياشلاردىن تەركىب تاپتى. بۇ شىركەت مەھسۇلات سۈپىتى، تاۋار ماركىسىنى لايىھەلەش ۋە سېتىشنى پىلانلاشتا يۇقىرى پەللىگە ئېتىشنى نىشان قىلدى، سۈپىتى ئۆلچەمگە يەتمىگەن مەھسۇلاتنى زاۋۇتتىن چىقارماي ، لايىھىسى يېڭىچە بولمىغان مەھسۇلاتنى بازارغا سالماي، مەھسۇلاتنىڭ ئىناۋىتىگە، دەرىجىسىگە ، سۈپىتىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ شىركەت مەھسۇلاتلارنى سېتىشتا دېگۈز بويىدىكى ھەم ئىچكىرى جايلاردىكى تەرەققىي قىلغان ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنى ئاساسىي ھۇجۇم نىشانى قىلدى. شىنجاڭ قار - مۇز پەسلىدە تۇرۇۋاتقاندا، «شۆبەيجېن» ماركىلىق تەڭرىتاغ مۇز سۈيى گۈاڭجۇ يەرمەنكىسىدە، تاغقا چىقىش بايرىمى، «شادلىق بايرىمى» قاتارلىق كاتتا سورۇنلاردا تاماشىبىنلار بىلەن يۈز كۆرۈشۈپ، بازاردىن ئورۇن ئالدى.

بۇ يىل ئەتىياز كىرگەندىن بۇيان شىنجاڭ ئىچىملىك سۇ بازىرىنىڭ ئاۋات پەسلىگە كىرمەي تۇرۇپلا، «شۆبەيجېن» ماركىلىق مۇز سۈيىنى زاكاز قىلىش تالۇنلىرى ئۆزۈلمەي كېلىپ تۇردى. ھازىرغا قەدەر جەمئىي 1 مىليون 500 مەك ساندۇق زاكاز قىلىندى، بۇنىڭ ئۈچتىن ئىككى قىسمىنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سرتىدىكىلەر زاكاز قىلدى.

يۇقىرى پەللىگە ئىنتىلگەندىلا، بازارنى ئىگىلگىلى بولىدۇ

قىسقا ئوبزور

شىنجاڭ «قار ئادەم» شىركىتىنىڭ يۇقىرى پەللىگە ئىنتىلىپ، غايەت زور مۇۋەپپەقىيەت قازانغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەر كىشىنى خۇشاللاندۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ روھىغا كىشىلەر ئاپىرىن ئوقۇماي تۇرالمايدۇ.

شىنجاڭدىن ئىبارەت بۇ زېمىندا نۇرغۇن كارخانا سۇ ئىچىملىكلىرى ئىشلەپچىقىرىۋاتىدۇ، ئەما نېمە ئۈچۈن «قار ئادەم» شىركىتى كېيىن قۇرۇلۇپ، باشقىلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ كېتىدۇ؟ شۇنىسى روشەنكى، ئۇلار ئۇدۇل يولدىن مېڭىشقا، پۈرسەتپەرەسلىك قىلىشقا تايانماي، بەلكى يۇقىرى پەللىگە ئىنتىلىش روھىغا، يۇقىرى باشلىنىش نۇقتىسىدا تۇرۇپ، سېلىتما سېلىش، يۇقىرى سەۋىيە بىلەن باشقۇرۇش، يۇقىرى پەن - تېخنىكىنى قوللىنىش، سۈپەتلىك مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىش، ئۆنۈملۈك مۇلازىمەت قىلىش، ئۆنۈملۈك مېخانىزم ئورنىتىش، يۇقىرى قاتلام ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەكلىپ قىلىپ ئىشلىتىش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشقا تايىنىپ نەتىجە يارىتقان.

كارخانىنىڭ پايدا ئېلىشى، مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىپ، پۇل تېپىشى قىل سىغمايدىغان ئىش. گەپ بۇ ئىشلارنى قانداق يېتىشتە. مەھسۇلات سۈپىتى جەھەتتە كۆپلەپ كۆچ سەرپ قىلماي، ئاسانلا پۇل تاپمەن، دېگەن ئوي بازاردا ئاقمايدۇ.

قەشقەردە قانات يايدۇرۇلغان «ئۇچنى يېزىلارغا يۈزلەندۇرۇش» پائالىيىتى دېھقانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى

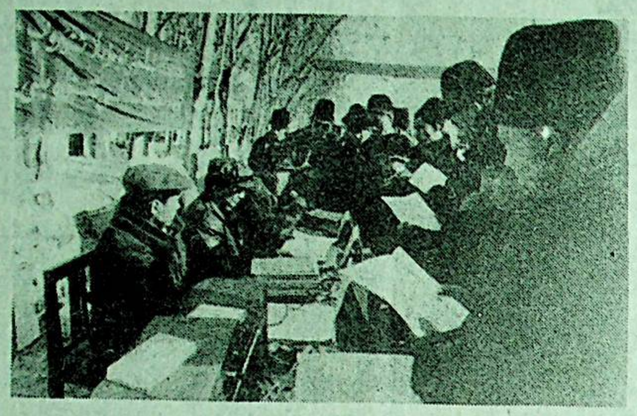

قەشقەر ئۇلايىتلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، مەدەنىيەت باشقارمىسى «ئۇچنى يېزىلارغا يۈزلەندۇرۇش» پائالىيىتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

قەشقەر ئۇلايىتىدىكى سەنئەت، مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا، سەھىيە، نەشرىيات ئورۇنلىرىدىكى خادىملاردىن تەشكىللەنگەن «ئۇچنى يېزىلارغا يۈزلەندۇرۇش» ئەترىتىدىكىلەر قەشقەر ئۇلايىتىنىڭ چەت يېزا، بازارلىرىغا بېرىپ دېھقانلارغا ئويۇن قويۇپ بەردى، پەن - تېخنىكا مەسلىھەتى بەردى، كېسەللەرنى داۋالدى، نامرات كەنتلەرگە كىتاب تەقدىم قىلدى ۋە دېھقانلارنىڭ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق قىلىشقا دائىر سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز مەمتىمىن زىببۇللا فوتوسى ۋە خەۋىرى

↑ پەن - تېخنىكا خادىملىرى دېھقانلارغا ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق قىلىش مەسلىھەتى بەرمەكتە.

↓ شىنخۇا كىتابخانىلىرى يېزىلارغا كىتاب ئاپىرىپ ساتماقتا.

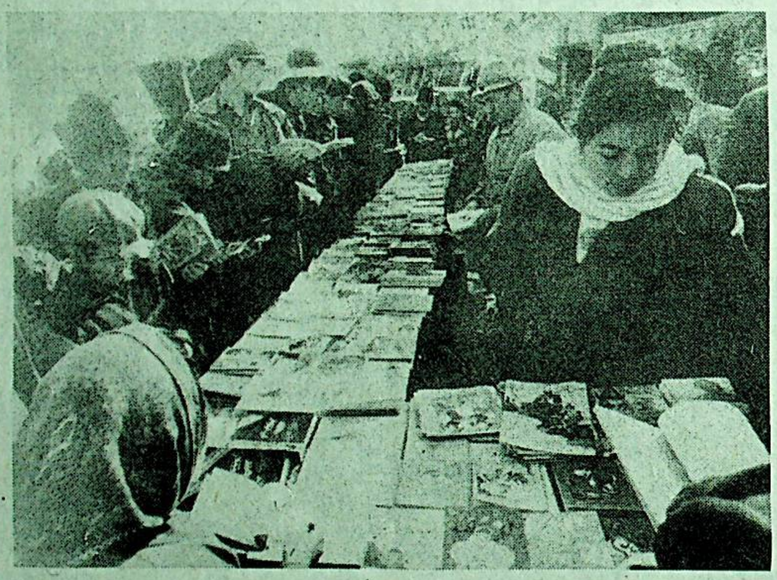

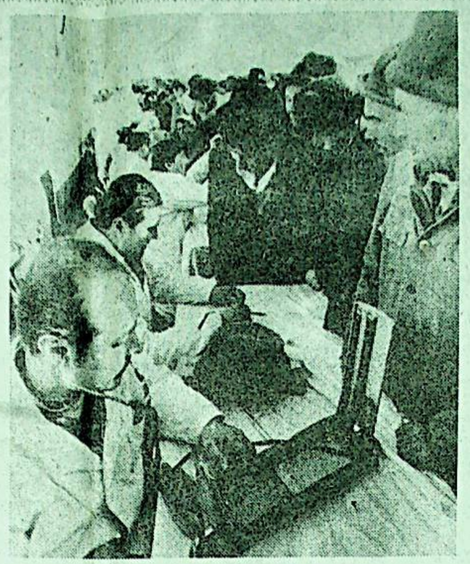

↑ تېببىي خادىملار كېسەل كۆرمەكتە.

↓ قەشقەر ئۇيغۇر ناھرىياتى، قەشقەر شىنخۇا كىتابخانىسىدىكىلەر يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ يەكشەنبە بازار يېزىسىغا كىتاب تەقدىم قىلماقتا.

شىنجاڭ ھەربىي رايونىغا قاراشلىق مەلۇم شى ئاز سانلىق مىللەت كومانداىر - جەڭچىلىرىنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىدىكى يۆشۈك بولۇپ قالدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز ۋاڭ يەنشياڭ، جاۋۇنگگاك خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ ھەربىي رايونىغا قاراشلىق مەلۇم شى ئاز سانلىق مىللەت كومانداىر - جەڭچىلىرىگە سىياسىي جەھەتتە ئىشىنىپ، خىزمەتتە قوللاپ، ئىقتىدار جەھەتتە ياردەم بېرىپ ۋە ئۆگىتىپ، تۇرمۇشتا غەمخورلۇق قىلىپ، ئۇلارنىڭ شىمالىي ئېتىكىدە ئارقا - ئارقىدىن ئۇيغۇر، قازاق، موڭغۇل قاتارلىق 11 ئاز سانلىق مىللەتنىن تەركىب تاپقان 13 مىللىي لېگىندۇي قۇردى. 30 يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، شى پارتكومى ئاز سانلىق مىللەت كومانداىر- جەڭچىلىرىنى تەربىيەلەشنى قىسىم قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم ئورنىغا قويۇپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈش بىلەن بىرگە، ئۇلارنىڭ ئىلمىي مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈستىدە ئىزچىل ئىزدىنىپ، ئۇلارغا ياردەم بەردى.

ستاتىستىكىغا قارىغاندا، بۇ شى ئىلگىرى- ئاخىر بولۇپ، يەرلىك ئورۇنلارغا سىياسىي جەھەتتە لايىقەتلىك، ئىستىلى ياخشى ۋە تېخنىكا ماھارىتىگە ئىگە 4000 غا يېقىن ئاز سانلىق مىللەت كومانداىر - جەڭچى تەربىيەلەپ ئۈستۈرۈش ۋە تەربىيەلەش جەھەتتە بۇ قىسىم باشقا ئورۇنلارغا بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتىش بىلەن قىسمەنلىك ئۆزىدە تەربىيەلەپ يېتىشتۈرۈشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش چارىسىنى قوللاندى ۋە ئۇلارنىڭ ئىدىيە، ئەزمىيە سەۋىيىسى، پەن، مەدەنىيەت ساپاسىنى تېزىشپ ئۆستۈردى،

ئىشلىرى قانداق يېڭىلانغان، مەسئۇللار جەمەتتە كۆپلەپ كۆچ سەرپ قىلغانلىقى، ئاساسلا پۇل تاپسەن، دېگەن ئوي بازارىدا ئاقمايدۇ.

سودا سارىيىسى جەلپ مەيدانى. رىقابەت كۈنسايىن كەسكىنلىشۋاتقان ۋەزىيەتتە، قانداق قىلىپ مەسئۇلىتىرىنى ئىچكى - تاشقى بازارلاردا ئۇرۇنغا ئىگە قىلغىلى ھەم مەسئۇلىتىنك بازاردىكى ئىناۋىتىنى ساقلاپ قالغىلى بولىدۇ؟ بۇ جەھەتتە «قارئادەم» شىركىتى بىزنى ياخشى تەجرىبە بىلەن تەمىنلىدى.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى خالىس نازارەتچىلەرنى تەكلىپ قىلىپ پىكىر ئالدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئابلىز ھاجى ۋاجىدى خەۋەر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى يېقىندا تېلېگراف مۇلازىملىقىنى ياخشىلاش ئۈچۈن خالىس نازارەتچىلەرنى تەكلىپ قىلىپ تېلېگراف مۇلازىملىق ئىشلىرى توغرىسىدا پىكىر ئالدى.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىك مۇۋەققەتلىك ئىشخانىسى، ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىك ئالاقىدار مەسئۇللىرى، جەمئىيەتتىن تەكلىپ قىلىنغان 15 نازارەتچى ۋە بەش تەپتىش خادىمنى تەكلىپ قىلىپ ئاچقان سۆھبەت يىغىندا، ئىدارە رەھبەرلىكى تېلېگراف ئىدارىسىنىك 1996 - يىللىق كەسپ ئىستىلىنى تۈزىش خىزمىتىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلەرنى تونۇشتۇردى، تېلېگراف مۇلازىملىقىغا خالىس نازارەتچىلىك قىلغۇچىلارنىك تېلېگراف خىزمىتىنى قىزغىن قوللىغانلىقىغا مىننەتدارلىقىنى بىلدۈردى ھەم بۇ يىلمۇ نازارەتچىلىكنى كۆچەيتىپ، ئالاقلىشىش ئىشلىرىغا يېقىندىن كۆڭۈل بۆلۈشنى ئۈمىد قىلدى.

ئەڭ ياخشى تىجارەت خادىمى ئايگۈل

ئۇرۇمچى شەھىرى يېڭىشەھەر رايونلۇق پوچتا ئىدارىسىنىك تىجارەت خادىمى ئايگۈل خىزمەتكە قاتناشقاندىن بۇيان پوچتا كەسپىگە دائىر بىلىملەرنى ئۆزلۇكىدىن تىرىشىپ ئۆگىنىپ، ئابونتلارغا قىزغىن مۇلازىملىق قىلدى. ئۇ يېقىنقى ئىككى يىل ئىچىدە ھەر ۋاقىت ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، 250 مىك پارچە خەت ـ ئالاقىنى خاتاسىز قوبۇل قىلدى ۋە خەت ـ ئالاقىنى قىسىنچىلىققا يولۇققان ئابونتلارغا تەشەببۇسكارلىق بىلەن ياردەم بېرىپ، ئالاھىدە تۆھپە قوشقانلىقى ئۈچۈن، 1995 ـ، 1996 ـ يىللىرى ئۇنا ئىككى يىل ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى پوچتا سىستېمىسى بويىچە «ئەڭ ياخشى تىجارەتچى بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى.

سۈرەتتە: ئايگۈل خىزمەت ئۈستىدە — ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز زىيىۋۇللا ئابلىز خەۋىرى ۋە فوتوسى

رەقەملىك سانلىق مەلۇمات خەۋەرلىشىش كەسپى

رەقەملىك سانلىق مەلۇمات خەۋەرلىشىش كەسپى (DDS) – رەقەملىك سانلىق مەلۇمات تورى تۈرلۈك سانلىق مەلۇمات ئۇچۇرلىرىنى يۇقىرى ئۆلچەملىك رەقەملىك سىگنال يولىدا ئۈزىتىش ئارقىلىق، ئابونتلارنى سانلىق مەلۇمات بىلەن تەمىنلەيدىغان تېلېگراف خەۋەرلىشىش كەسپىدىن ئىبارەت.

بۇ كەسىپنىك يوللاش سۈپىتى يۇقىرى، كېچىكتۈرۈشى ئاز، توك يولىنى ئاپتوماتىك ئايلاندۇرۇپ ئۇنۇمنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ. بۇ مەخسۇس لىنىيىدە سۆزلەشكىلى، فوتو تېلېگرافىنى ئىشلەتكىلى، سانلىق مەلۇماتلارنى يوللىغىلى، ئېھتىياجغا قاراپ بەلگىلىك مۇددەتتە ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلەتكىلى بولىدۇ ھەم ئۆزىنىك تور باشقۇرۇش مەركىزىنى قۇرغىلى بولىدۇ، ئۇنىڭدا يەنە توچكىلار ئارا مەخسۇس لىنىيە، رادىئو ئاڭلىتىش، سۈرۈشتۈرۈش، يېغىن چاقىرىش، سۆزلىشىش - فوتو تېلېگراف قاتارلىق كەسپىي تۈرلەر بولۇپ، ئابونتلارغا سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلغىلى بولىدۇ. تورلاردىكى توسالغۇلارنى، ئۇسكۇنە، توك يوللىرى ئەھۋالىنى كۆزەتكىلى، بولىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئابونت مەخسۇس لىنىيىدىن پايدىلىنىپ تورغا كىرەلەيدۇ ياكى ئۆزىنىك تېلېفون سىمىدىن پايدىلىنىپ، تەكرارلاش شەكلى ئارقىلىقمۇ سانلىق مەلۇماتلارنى يەتكۈزەلەيدۇ. سانلىق مەلۇمات يەتكۈزگەندە تېلېفون ئىشلىتىشكە قىلچە تەسىر يەتكۈزمەيدۇ.

ئابدۇكېرىم ئىسمائىل

بىر جۇملىلىك خەۋەرلەر

● ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىنىڭ 1997- يىللىق ناھىيە، باشقارما دەرىجىلىك كادىرلار بىلىم ئاشۇرۇش كۇرسىدا 5- ئاينىڭ 22- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئوقۇش پۈتتۈرۈش مۇناسىۋىتى بىلەن نەزەرىيە مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى.

● شىنجاڭ يېنىك سانائەت چەكلىك پاي شىركىتى 5- ئاينىڭ 12- كۈنىدىن ئېتىبارەن پۈتۈن مەملىكەت دائىرىسىدە ئاشكارا ھالدا A خىل پاي چېكى تارقىتىشقا باشلىدى.

● قۇملۇق كۆلىمى ئومۇمىي يەر كۆلىمىنىڭ % 60 تىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدىغان تارىم ئويمانلىقى ھازىر مەملىكىتىمىز بويىچە ئەڭ چوڭ يۇقىرى ھوسۇللۇق پاختىچىلىق رايونى بولۇپ قالدى.

● ئاپتونوم رايونىمىزدا ئوتتۇرا، غەربىي قىسمىدىكى دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى شەرقىي قىسمىدىكى دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمىدىن ئېشىپ كەتتى.

● يېقىندا ئۇرۇمچى شەھىردە يود كەملىك كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى داۋالاش بويىچە تەشۋىقات پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدى.

باقتۇ ئېغىزدىدا چېگرا سودىسى قىزىپ كەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ياك فەن خەۋەر قىلىدۇ: دۆلەت چېگرا بويلىرىنى ئېچىۋېتىش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويغاندىن بۇيان، ئۇزاق تارىخقا ئىگە باقتۇ ئېغىزى يەنە جانلىنىپ كەتتى. 1996 - يىلى ئىمپورت-ئېكسپورت مىقدارى 97 مىك تونناغا، قىممىتى 85 مىك دوللارغا يېتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تاشيول ئېغىزلىرى بويىچە 2- ئورۇنغا ئۆتتى؛ پۈتۈن يىلدا كۇتۇۋېلىنغان سايامەت قىلىپ مال سېتىۋېلىش ئۆمىكى 1191 گە، ئۆمەكتىكىلەر 15 مىك ئادەم (قېتىم) غا يېتىپ، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 1- ئورۇنغا ئۆتتى، بانكىلار ئارا 64 مىليون 750 مىك دوللار ئاتچوت قىلىنىپ، كىشىلەرنىك دىققىتىنى جەلپ قىلىدىغان نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى.

1996 - يىلى باقتۇ ئېغىزى يۇنناندىن، گۇاڭشىنىك تەجرىبىلىرىنى ئەينەك قىلىپ، شىنجاڭدىكى ئېغىزلار بويىچە «بىرلىشىپ ئىش بېجىرىش، ھەق ئېلىشنى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن» ئىبارەت ئېغىز باشقۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى ئالدى بىلەن ئوتتۇرىغا قويدى ھەم بارلىق ھەق ئېلىش تۈرلىرى، ئۆلچىمى، ھەم تەستىقلانغان ھۆججەت نومۇرلىرىنى ئوچۇق - ئاشكارا ئېلان قىلىپ، مۇلازىملىق سۈپىتى ۋە سەۋىيىسىنى ئۆستۈردى. بۇ ئۇسۇل رەسمىيەتلەرنى ئاددىيلاشتۇرۇپ، ھالقىلارنى ئازايتىپ، چېگرىدىن ئوتكۈزۈش سۈرئىتىنى تېزلىتىپلا قالماستىن، بەلكى بىر - بىرىنى ئازارەت قىلىشقا قولايلىق يارىتىپ، قالايمىقان ھەق ئېلىش ھادىسىنى ئۇنۇملۇك ھالدا چەكلەپ، چېگرا سودىسى كارخانىلىرىنىك قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

تارباغاتاي ۋىلايىتى باقتۇ ئېغىزىغا تايىنىپ پۈتكۈل ۋىلايەتنىك تاشقى سودا تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولدى. ئۆتكەن يىلى تارباغاتاي ۋىلايىتىنىك تاشقى سودا ئىمپورت - ئېكسپورت سوممىسى 70 مىليون دوللارغا يېتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 16 ۋىلايەت، ئوبلاست ئىچىدە 1- ئورۇنغا ئۆتتى. بۇ يىل ئىمپورت - ئېكسپورت ئىشلىرى جۇش ئورۇپ راۋاجلىنىشتەك ۋەزىيەتتى ساقلاپ قالدى.

ئاپتونوم رايونىنىك مۇئاۋىن رەئىسى لى دۆڭخۇي 5- ئاينىڭ 17 - كۈنى، ئاپتونوم رايونلۇق تاشقى - ئىقتىساد سودا نازارىتى، چېگرا سودىسى ئىدارىسى، چېگرا ئېغىزلىرىنى باشقۇرۇش ئىشخانىسى، ئۇرۇمچى تامۇژنىسى قاتارلىق تارماقلارنىك مەسئۇللىرىنى باشلاپ، باقتۇ چېگرا ئېغىزىغا كېلىپ خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە، بۇ ئېغىزنىك پىلانلاش، قۇرۇلۇش، باشقۇرۇشتا يارانقان ئەجرىبىلىرىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى ۋە ئۇنى ئاپتونوم رايون بويىچە ئومۇملاشتۇرۇشنى تەۋسىيە قىلدى.

يېرشارى تېنچلىقىنى پاكىز بولسۇن

— مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتى توغرىسىدا

جەي فېڭ

«مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتى- پىشىللىقىنى قوغداش يولىدىكى ئىلمىي ھەرىكەت، مۇھەت ئاسراش ھەرىكىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ماسلاشتۇرۇش ۋە ئۇزاقتىچە داۋاملاشتۇرۇش توغرىسىدا- كى پەن» . بۇ، جۇڭگولۇق ۋە چەت ئەللىك مۇھەت ئاسراش ئالىملىرىنىڭ ئورتاق قارىشى.

«مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتى- كىشىلەرنىڭ ئۆز ئەتراپىدىكى ياشاش مۇھىتىنى ياخشىلىشى، ئۆزگەرتىشنى مەقسەت قىلغان ھەرىكىتىگە دائىر ئىلىم» . بۇ، ئىلمىي نەزەرىيىچىلەرنىڭ قارىشى.

مېنىڭ قارىشىمچە، مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتى كىشىلەرنىڭ ئەتراپىدىكى ياشاش مۇھىتىنى قوغداش يولىدا ئېلىپ بارىدىغان ئىلمىي-ھەرىكىتى. مۇھەت ئاسراش ھازىر تېخى تەرەققىيات داۋامىدا تۇرۇۋاتىدۇ. ئۇنىڭ تارماق ئاممىلىرى خېلى كۆپ. بۇلارنىڭ ئىچىدە مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتى مۇھىم ئامىل. مەسىلەن: ئىنسانلارنىڭ تۇرمۇش مۇھىتى يارىتىش ئۈچۈن ئىمارەت سېلىشى ئۇنىۋېرسال ئىلمىي ھەرىكەت. لېكىن ئۇ ماھىيەتلىك مۇھەت ئاسراش يولىدىكى ئىلمىي ھەرىكەت. ھازىر ئىمارەتلەرگە ياندىشىپ مەيدانغا كەلگەن تام رەسىملىرى، شەھەر ھەيكەلتىراشلىقى، باغچا قۇرۇلۇش ئىلمى قاتارلىق ئىچكى - تاشقى بەدىئىي پائالىيەتلەرنىڭ ئۇزلۇكسىز مۇكەممەللىششىگە ئەگىشىپ، مۇھەت ئاسراش ئاساس قىلىنغان بىناكارلىق ئىلمى ھەرىكىتىمۇ مۇكەممەللىششىكە قاراپ يۈزلەندى.

ئاددىيراق قىلىپ ئېيتساق، ھازىر غەرب ئەللىرىدە ۋە ئېلىمىزدە ئەۋج ئېلىۋاتقان مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتى مۇھەت ئاسراش ئىلمىنىڭ يېڭى تارمىقى ھېسابلىنىدۇ. ئىلمىي تەرىبىيە ۋە تەسىرلەندۈرۈش خاراكتېرىگە ئىگە مۇھەت ئاسراش ھەرىكىتىنىڭ ھەممىسى مۇھەت ئاسراش ھەرىكىتى ئىلمى كاتېگورىيىسىگە كىرىدۇ. چۈنكى ئىلمىي تەرىبىيە ئىلمىي ھەرىكەتنىڭ تەلىدۈرۈشتىكى بىر ئاساسلىق ۋاستە. شۇنداقلا ئەڭ تەسىرلىك بىر خىل ئىلمىي ئېپادىلىنىش شەكلى. ئىلمىي تەرىبىيە خاراكتېرىدىكى ھەرىكەت ئىلمىي ھەرىكەتنىڭ تەسىرلىك ھەم ئاساسلىق ئىپادىلىنىش شەكىللىرىنىڭ بىرى. شۇڭا ئىلمىي تەرىبىيە خاراكتېرىدىكى مۇھەت ئاسراش ھەرىكىتى ئىلمىي خاراكتېرىدىكى ھەرىكەت ھېسابلىنىدۇ. مەسىلەن: ئامېرىكا خاراكتېرلىك ئىستخېبىلىك ئىلمى تەرىبىيە شەكلى ئارقىلىق مۇھەت ئاسراشنىڭ ئەھمىيىتى گەۋدىلەندۈرۈلىدۇ. ئۇ مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتىنىڭ تىپىك، تەسىرلىك ۋە كۆچلۈك ئىپادىلىرىدىن بىرى.

شۇنداق ئېيتىشقا بولىدۇكى، ھازىر مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتى دۇنيا بويىچە بارغانسېرى كۆپ كىشىنىڭ ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز ئىش - ھەرىكىتىگە ئايلاندى، ئىپادىلىنىش شەكلى ۋە مەزمۇنى كۆپەيدى، شۇنداقلا ئۇ دۇنياۋى كۆپ مەنبەلىشىش يۆنىلىشىگە قاراپ راۋاجلاندى.

ئامېرىكىدىكى بىر يۇمشاق دېتال شىركىتىدە ئىشلەيدىغان بىر جۇپ ئوتتۇرا ياش ئەر - خوتۇن ئىككىيلەن كىشىلەرنى پاكىزلىقنى ئاسراپ، ئەخلەتلەرنى قالايمىقان تاشلىماسلىققا ئاگاھلاندۇرۇش ئۈچۈن، يۇرتىدىن چىقىپ، شتات ۋە شەھەرلەرنى بېسىپ ئۆتۈپ، 355 كۈن يولبويى ئەخلەت يىغىپ، 1994 - يىلى 10 - ئاينىڭ ئاخىرىدا سېنت لۇئىس شەھىرىگە يېتىپ بارغاندا 31327 تاغار ئەخلەت يىغىۋالغان. ئىنسانلارنىڭ مۇھەت ئاسراش ئىشلىرىنى دۇنيادىكى بىر قىسىم داڭلىق سەنئەتكارلار قىزغىن تەشەببۇس قىلدى ھەم بۇ ئىشقا ئۈن- تۈنسىز تۆھپە قوشتى. مۇھەت ئاسراش ئېڭىنى مۇۋاپىق بەدىئىي شەكىل بىلەن ئىپادىلەپ، مۇھەت ئاسراش ئىلمى ھەرىكىتىنى تەشۋىق - تەرغىب قىلىپ، ئۇنىڭ تەسىرلەندۈرۈش كۈچىنى تېخىمۇ نامايان قىلدى.

دوكتور داۋىد نوران لايىھىلىگەن، «نۇر» گېزىتى ئىدارىسى نەشر ھوقۇقىنى سېتىۋالغان بالىلار پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ئوقۇشلۇقى «دىنوزاۋېر» مەملىكەتىمىزدە تارقىتىلغاندىن كېيىن، ئامېرىكا ھېكايە فىلىمى «يۇرا باغچىسى» قويۇلغاندىن كېيىن، ئاشۇ كىتاب ۋە كىتودىكى ئىنسانلارنىڭ تەسەۋۋۇرى، پەن - تېخنىكا ۋاستىلىرى ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ ئېڭىغا بولۇپ قالدى. نۇرغۇن ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ھەر خىل «ھەۋەسكارلار» گۇرۇپپىلىرىنى تەشكىللىدى، بەزى ئوقۇغۇچىلار كەلگۈسىدە ئاشۇ دىنوزاۋېرلارنى تەتقىق قىلماقچى بولدى. بۇ نېمە ئۈچۈن؟ يەر شارىدا 160 مىليون يىل دەۋر سۈرگەن، كېيىن نامەلۇم سەۋەب توپەيلىدىن نەسلى قۇرۇپ كەتكەن سىرلىق جانلىقلار دىنوزاۋېر ئۆزىدىكى سىرلىق تۈس بىلەنلا ئەمەس، سەنئەتكارلىرىمىزنىڭ ئاشۇنداق تەسىرلىك كۆرۈنۈش ئارقىلىق ئەينەن گەۋدىلەندۈرۈشى بىلەن كىشىلەرنى جەلپ قىلالالىدى. سەنئەتكارلىرىمىزنىڭ بۇنىڭدىكى مەقسىتى، دىنوزاۋېرلارنى قايتا گەۋدىلەندۈرۈشتىن ئىبارەت ئىلمىي تەرىبىيە ۋاستىسى ئارقىلىق كېيىنكى ئەۋلادلارغا دىنوزاۋېرلارنىڭ غايىب بولۇپ كېتىشىدىن چوڭقۇر ئىبرەت ئالغۇزۇش. چۈنكى دىنوزاۋېرلارنىڭ غايىب بولۇشى مۇھىتنىڭ ئۆزگىرىشكە مۇناسىۋەتلىك، شۇڭا بىز يەر شارىنى قەدىرلىشىمىز، «يەر شارى مۇھىتىنى قوغداش ئىنسانلارنى قوغدىغانلىق» دېگەن ئاڭنى كۈچەيتىپ، يەر شارى تەبىئىي مۇھىتىنى قوغدايدىغان، ئاسرايدىغان گۈزەل ھەرىكەتكە ئاڭلىق ئاتلىنىشىمىز كېرەك.

يۇقىرىدىكى ئۇلكە كۆرسىتىپ تەرىبىيە بېرىش ۋە ئىلمىي تەرىبىيە بېرىش ئۇسۇلى مۇھىتنى ئاسراشتىكى ئەڭ ياخشى ھەرىكەت، بۇنداق ھەرىكەتنىڭ دائىرىسى تېخىمۇ كېڭەيسە، تەسىرلەندۈرۈش كۈچى تېخىمۇ كۈچەيسە، دۇنيا ئاھالىلىرى ئۈنۈمى ئاڭلىق قوبۇل قىلىدۇ. بۇ ھەرىكەتنى دۇنياۋى كۆپ مەنبەلىك ھەرىكەتكە ئايلاندۇرغىلى بولىدۇ.

يەر تەۋرەش ھادىسىسى توغرىسىدا قىسقىچە چۈشەنچە

تۇرسۇن قۇربان

يەر تەۋرەش ھەققىدە ساۋات

يەر پوستىدىكى ھەرقانداق بىر قىسمىنىڭ تېز سىلكىنىشى يەر تەۋرەش دەپ ئاتىلىدۇ. ئۇ دائىم يۈز بېرىپ تۇرىدىغان قانۇنىيەتلىك بىر خىل تەبىئىي ئاپەت خاراكتېرلىك ھادىسە بولۇپ، يالغۇز قۇرۇقلۇقتىلا يۈز بېرىپ قالماي، دېڭىز - ئوكيانلاردىمۇ يۈز بېرىدۇ. يەر تەۋرەشنىڭ سەۋەبىنى ئادەتتە تېكتونىكىلىق يەر تەۋرەش (يەرنىڭ قارشى ھەرىكىتى)، يانار تاغلارنىڭ پارتلىشىدىن پەيدا بولغان يەر تەۋرەش، غولىما يەر تەۋرەش، قوزغاتقۇچى ئامىللار كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان يەر تەۋرەشتىن ئىبارەت تۆت نۆۋەتنىغا يىغىنچاقلاشقا بولىدۇ.

تېكتونىكىلىق يەر تەۋرەش مۇنداق بولىدۇ: يەر يەر پوستى ۋە يادرودىن تۇزۇلگەن. يەر پوستىدا مىنېرالار ئوخشاش تارالمىغانلىقتىن، يەر يادروسىدىكى لاۋىلار دائىم يەرنىڭ ئىچكى قىسمىدا ھەرىكەتلىنىدۇ، جىنس قاتلاملىرى تېكتونىكىلىق كۈچىنىڭ تەسىرىدە شەكىل ئۆزگەرتىپ، زور مىقدارداشەكىل ئۆزگەرتىش ئېنېرگىيىسى توپلايدۇ. بۇ ئېنېرگىيە كۈنلەرنىڭ بىرىدە تاغ جىنسلىرىنىڭ بەرداشلىق بېرىش ئاخىرقى چېكىدىكى سانلىق قىممەتتىن ئېشىپ كەتكەندە سۈپەت ئۆزگىرىشى قىلىدۇ. بۇنىڭ بىلەن تاغ جىنسلىرى كۆزنى يۇمۇپ ئاچقىچە تۇيۇقسىز ئۇزۇلىدۇ ياكى ئاۋۇالقى ئۇزۇلمە قاتلام تۇيۇقسىز ھەرىكەتلىنىپ، زور مىقدارداېنېرگىيە چىقىرىدۇ. بۇ ئېنېرگىيىنىڭ بىر قىسمى ئېگىز تاغلارنى زىلزىلىكە كەلتۈرىدىغان ئېلاستىك دولقۇن يەر تەۋرەش دولقۇنى فورمىسىدا تارقىلىدۇ. يەر تەۋرەش دولقۇنى يەر يۈزىگە تارالغاندا يەر يۈزى سىلكىنىدۇ. ئۇزۇلمە قاتلام يۈزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى تاغ جىنسلىرى ئېلاستىك سەكرىش ھاسىل قىلغانلىقتىن، سىمىك دولقۇنلار پەيدا بولىدۇ. بۇنداق يەر تەۋرەشنىڭ چوڭقۇرلۇقى 25 كىلومېتردىن ئاشمايدۇ.

تېكتونىكىلىق يەر تەۋرەشنىڭ ھەرىكىتى كۆپ، تەۋرەش ۋاقتى ئۇزۇن، تەسىر دائىرىسى كۆپ ساندىكى يەر تەۋرەش ۋە ئەڭ چوڭ يەر تەۋرەش مۇشۇ تۈرگە كىرىدۇ. دۇنيادىكى يەر تەۋرەشنىڭ 90% ى تېكتونىكىلىق يەر تەۋرەشكە كىرىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزدا يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان يۈز بەرگەن، بولۇپمۇ بۇ يىل يۈز بەرگەن يەر تەۋرەشلەر مۇشۇ تىپقا كىرىدۇ.

بىر قېتىملىق چوڭ يەر تەۋرەش بىر نەچچە سېكۇنتتىن بىر نەچچە ئون سېكۇنتقىچە داۋاملىشىدۇ. يەر تەۋرەش ئادەتتە ئالدىنقى يەر تەۋرەش، قاتتىق يەر تەۋرەش ۋە قالدۇق يەر تەۋرەشتىن ئىبارەت ئۈچ باسقۇچقا ئايرىلىدۇ. يەر تەۋرەش قاتتىق بولغاندىن كېيىن قالدۇق يەر تەۋرەشكە ئۆزگىرىدۇ. بۇنىڭ ۋاقتى بىر نەچچە ئاي، ھەتتا بىر نەچچە يىلغا سوزۇلىدۇ، ئاخىرى ئاجىزلىشىپ توختايدۇ.

يەر تەۋرەشنىڭ جانلىنىش مەزگىلى ۋە جىمجىت مەزگىلى بولىدۇ. بۇ، پەندە يەر تەۋرەشنىڭ جانلىنىشى ياكى يەر تەۋرەشنىڭ تارىلىقتا دەم ئېلىشى دەپ ئاتىلىدۇ. يەر تەۋرەش بەلبەغى بىلەن ئوڭلىنىش ھەرىكەت بەلبەغى ھەرىكەتتىكى ياش پۈرمە تاغ تىزمىلىرى بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولۇپ، ئاستى قىسمى بوش، يەر يۈزىگە نىسبەتەن ئاجىز بەلباغلاردۇر. بۇلار تىنچ ئوكيانىنى ئوراپ تۇرىدىغان يەر تەۋرەش بەلبەغى، ئوتتۇرا يەر دېڭىزى - ھىمالايا تېغى يەر تەۋرەش بەلبەغى، ئاتلانتىك ئوكيان يەر تەۋرەش ھەرىكەت بەلبەغى، قۇرۇقلۇق ئۈزۈلمە يەر تەۋرەش بەلبەغىدىن ئىبارەت.ئاپتونوم رايونىمىز تىنچ ئوكيان يەر تەۋرەش بەلبەغى بىلەن قۇرۇقلۇق ئۈزۈلمە يەر تەۋرەش بەلبەغىنىڭ گىرەلىشىپ جايلاشقانلىقى ئۈچۈن، يەر تەۋرەش كۆپ يۈز بېرىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تېيانشان تېغىنىڭ شىمالى ۋە جەنۇبى ئېتەكلىرى مۇشۇ يەر تەۋرەش بەلبەغىدە كىرىدۇ.

بىر قېتىملىق سىلكىنىش بىرلا دەرىجە بولىدۇ. بۇ سىلكىنىش دەرىجىسىگە قاراپ بىر بالدىن 12 بالغىچە بولىدۇ. يەر تەۋرەشنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى ۋە كەلتۈرگەن زىيىنىنىڭ ئاز - كۆپلۈكىگە ئاساسەن بىر بالدىن يۇقىرى، ئۈچ بالدىن تۆۋەن بولغان يەر تەۋرەش ئۇششاق يەر تەۋرەش، ئۈچ بالدىن يۇقىرى، بەش بالدىن تۆۋەن بولغان يەر تەۋرەش ئاجىز يەر تەۋرەش، بەش بالدىن يۇقىرى، يەتتە بالدىن تۆۋەن بولغان يەر تەۋرەش قاتتىق يەر تەۋرەش، يەتتە بالدىن يۇقىرى بولغان يەر تەۋرەش چوڭ (زور) يەر تەۋرەش دەپ ئاتىلىدۇ. ئۈچ بالدىن تۆۋەن يەر تەۋرەش ئادەتتە سېزىلمەيدۇ.

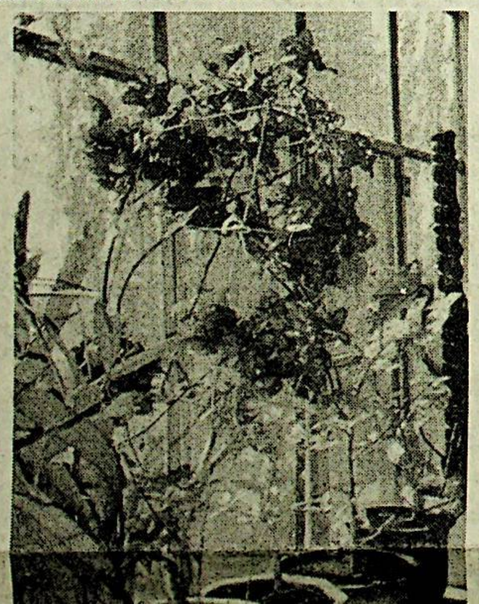

1990 - يىلى كورلا شەھەرلىك ئورمان، گۈل- گىياھ باشقارمىسى 200 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ئېلىمىزنىڭ جەنۇبى ئۆلكىلىرىدىن 500 تەشتەك جەنىنەت گۈلى ئەكىلىپ، ئىچكى ئۆلكىلەردىن پەن - تېخنىكا خادىملىرىنى تەكلىپ قىلىپ، جەنىنەت گۈلىنى پەن- تېخنىكا بويىچە پەرۋىش قىلىپ، ھازىر 80 مىڭ تەشتەككە يەتكۈزدى.

سۈرەتتە: كورلىدا ئۆستۈرۈلگەن جەنىنەت گۈلى

تامغىنى تۇردى قادىر نازىرى ئىشلىگەن

ئاشۇ كىتاب ۋە كىنودىكى ئىنسانلارنىڭ تەسەۋۋۇرى، پەن - تېخنىكا ۋاستىلىرىنىڭ ياردىمىدە راستقا ئايلانغان دىنوزاۋۇرلار خەلقىمىزنى بەكمۇ جەلپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن جۇڭگونى بىر مەھەل «دىنوزاۋۇرلار» قاپلاپ كەتتى. ھەر خىل سۈلياۋدىن ياسالغان دىنوزاۋۇرلار باللارنىڭ ئويۇنچۇقلىرى

تەكتونىكىلىق يەر تەۋرەشتىنىڭ ھەرىكىتى كۈچ، تەۋرىش ۋاقتى ئۇزۇن، تەسىر دائىرىسى كەڭ، ۋەيرانچىلىقى زور بولۇپ، دۇنيادىكى ھەربىرىكەتنى دۇنياۋى كۈچ مەنبەلىك ھەربىرىكەتكە ئايلاندۇرغىلى بولىدۇ.

كېۋەز ئېتىزلىرىدىكى زىياندash ھاشاراتلارنىڭ كۆشەندىلىرى

قادىر نىياز

تەبىئەت دۇنياسىدا ھاشاراتلارنىڭ تۈرى ناھايىتى كۆپ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىگە، مېۋىلىك دەرەخلەرگە، ئورمانلارغا زىيان سالسا، بەزىلىرى باشقا زىياندash ھاشاراتلارنى ئوزۇقلۇق ياشايدۇ. بۇنداق ھاشاراتلار كۆشەندە دېيىلىدۇ. كۆشەندىلەر زىياندash ھاشاراتلارنىڭ كۆپىيىشىنى چەكلەيدۇ. شۇڭا كۆشەندىلەر بىلەن زىياندash ھاشاراتلارنى قوشۇپ يوقىتىۋېتىشتىن ساقلىنىش لازىم. ئەگەر دورا چېچىشقا توغرا كەلسە، كۆشەندىلەرنى قوغداش ئاساسىدا ئۇنىۋېرسال ئۇسۇل قوللىنىش كېرەك.

كېۋەز ئېتىزىدىكى كۆشەندىلەر ئاساسلىقى مۇنۇلار:

(1) ئۆمۈچۈك: كېۋەز ئېتىزىدا ئۆمۈچۈكنىڭ تۈرى كۆپ بولۇپ، بۇلار ئاساسلىقى كۆك پىت، تىرپىس قاتارلىق زىياندash ھاشاراتلارنى يەيدۇ.

(2) گۈللۈك چىرپاشكا: تەن ئۇزۇنلۇقى بىر - ئىككى مىللىمېتر، ئۆزى قارا رەڭدە بولۇپ، ئۇ كېۋەز غوزا قۇرتىنىڭ تۇخۇمى، لىچىنكىسى، قىزىل ئۆمۈچۈك قاتارلىقلارنى يەيدۇ.

(3) تۇقال چىرپاشكا: كېۋەز ئېتىزىدا بۇنىڭ ئۇچ - تۆت تۈرى بولۇپ، يېتىلگەن ھاشارىتى ۋە لىچىنكىسى كېۋەز غوزا قۇرتىنىڭ تۇخۇمى ۋە لىچىنكىسى، يوپۇرماق تومۇزغىسى، كۆك پىت، تىرپىس، قىزىل ئۆمۈچۈك قاتارلىقلارنى يەيدۇ.

(4) قارىغۇ چىرپاشكا: كېۋەز ئېتىزلىرىدىكى كۆك پىتلارنى يەيدۇ. كېيىنچە ئۇ زىيانلىق ھاشاراتقا ئايلىنىپ كېتىدۇ. لېكىن كېۋەزگە زىيان سالمايدۇ.

(5) خانقىز: كېۋەز ئېتىزلىرىدا ئۇنىڭ غەيرىي تۈسلۈك خانقىز، 11 داغلىق خانقىز، يەتتە داغلىق خانقىز قاتارلىق تۈرلىرى بولۇپ، ئۇلار كۆك پىتنى يەيدۇ. بەزىلىرى كېۋەز غوزا قۇرتىنىڭ تۇخۇمى ۋە لىچىنكىسىنى، قىزىل ئۆمۈچۈكنى يەيدۇ.

(6) ئالتۇن كۆز: كېۋەز ئېتىزلىرىدا ئاساسەن يېشىل ئالتۇن كۆز، ئادەتتىكى ئالتۇن كۆز بولۇپ، بۇلار كۆك پىت، قىزىل ئۆمۈچۈك، تىرپىسنى يەيدۇ.

(7) ماڭدامچى قوڭغۇز: كېچىسى يەر ئاستى زىياندash ھاشاراتلىرىنى يەيدۇ.

(8) يوشۇرۇن قاناتلىق قوڭغۇز: ئۇ، كۆك پىت، يوپۇرماق تومۇزغىسى، كېۋەز غوزا قۇرتىنىڭ تۇخۇمى لىچىنكىسىنى يەيدۇ.

كېۋەز ئېتىزلىرىدا يۇقىرىقى كۆشەندىلەردىن باشقا كۆپلىگەن كۆشەندىلەر بار. ئۇلارنىڭ كېسەللىك ۋە زىياندash ھاشاراتلاردىن ئېكولوگىيىلىك ئۇسۇلدا ساقلىنىش ھەم يوقىتىش جەھەتتىكى رولىغا سەل قارىماسلىق كېرەك.

قوغۇندا بولىدىغان پىلىكى قۇرۇش كېسەللىكى ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش

ئالماس تۇرسۇن ھاجى

پىلىكى قۇرۇش كېسەللىكى قوغۇن، تاۋۇز، تەرخەمەكلەردە كۆرۈلىدۇ. بۇ كېسەللىك ئاساسىي پىلەكنىڭ تۆۋىدىكى شاخلايدىغان قىسمىدا كۆپرەك بولىدۇ. دەسلەپتە ياغ دۇغسىمان كۆلرەڭ يېشىل داغلار پەيدا بولۇپ، سەل ئولتۇرۇپ شۇالىدۇ. كېيىن ئۇنىڭدىن چىققان سۈيۇقلۇق تەدرىجىي قىزغۇچ قوڭۇر يېلىمسىمان ماددىغا ئايلىنىدۇ. كېسەللىك تەككەن تۇپنىڭ پىلەك، يوپۇرماقلىرى سولىشىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ. لېكىن ھۈجەيرە نەيچىلىرىنىڭ رەڭگى ئۆزگەرمەيدۇ.

بۇ كېسەللىك يۇقىرى تېمپېراتۇرا، يۇقىرى نەملىك شارائىتىدا پىلەكلىرى قويۇق، شامال ئۆتۈشمەيدىغان، ئاپتاپ تەگمەيدىغان تۇپلەردە ئاسان پەيدا بولىدۇ. مۇڭاپىق سۇغىرىلمىغان، زەي سۈيى ئوبدان چىقىرىلمىغان يەرلەردە كېسەللىك بىر قەدەر ئېغىر بولىدۇ. كېسەللىك مىكروبلىرى ℃ 20- ℃ 30 تېمپېراتۇرا شارائىتىدا ياشايدۇ. بۇ كېسەللىك ئادەتتە 6 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرى ۋە ئاخىرلىرىدا پەيدا بولىدۇ. 7 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا كۆپرەك پەيدا بولىدۇ. بۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن:

(1) يەرنى ياخشى تاللاش كېرەك.

(2) سۇنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك.

(3) پەرۋىش قىلىش تەدبىرلىرىنى كۈچەيتىپ، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

(4) ئوزۇقلۇقنى ياخشى تاللاش ۋە قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك.

(5) 500 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇلغان دېكسون ياكى 500 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇلغان توپسىن سۇيۇقلۇقىنى كېسەللىك تەككەن جايغا سۇرتۇش كېرەك. يەنە 1000 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇلغان دېكسون ياكى% 70 لىك مىتىل توپسىنلىك 800 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇلغان سۇيۇقلۇقىنى پۈركۈش كېرەك.

تاماكا خۇماری بارلار يېشىل چاي ئىچىپ بېرىشى كېرەك

تاماكا چېكىش ئۆپكە راكىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. شۇڭا ئالىملار تاماكا چەكمەسلىك كېرەك. لېكىن تاماكا خۇماری بارلار راك كېسىلىگە گىرىپتار بولۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن يېشىل چاي ئىچىپ بېرىشى ئۇنۇملۇق بولىدۇ.

ئىلمىي تەھلىللەرگە ئاساسلانغاندا، ھەر يۈز گرام يېشىل چاي تەركىبىدە 253 مىللىگرام ئامىنياك كىسلاتاسى، 14.8 مىللىگرام پېمەكلىك تالاسى، 332 مىللىگرام كالتسىي، 157 مىللىگرام مىس، 4.24 مىللىگرام سىنىك، 247 مىللىگرام ماگنىي، 2.5 مىللىگرام كاروتىن، 15.2 مىللىگرام ۋىتامىن E، 0.3 مىللىگرام ۋىتامىن B قاتارلىقلار بار ئىكەن.

مەكرو ئېلېمېنت سىنىك بەدەنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى مادىدا ئالماشتۇرۇشتا مۇھىم رول ئويناپىدۇ. كارونتىن راك ھۈجەيرىلىرىنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىنى تىزگىنلەپدۇ. ماگنىي يۈرەك مۇسكۇلىنىڭ رولىنى ياخشىلاپ، ئوكسىدلىق مادىدىلارنىڭ ھۈجەيرە پەردىلىرىنى زەخىملەندۈرۈشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشتا مۇھىم رول ئويناپىدۇ.

يېقىندا چەت ئەلدە ئېلان قىلىنغان تەتقىقات نەتىجىلىرىدىن مەلۇم بولۇشچە، كوفېيىن يېشىل چېيىنى ئىچىپ بەرسە، تاماكا چېكىشتىن پەيدا بولىدىغان راكىنىڭ پەيدا بولۇشىنى تىزگىنلىگىلى بولىدىكەن.

چاي ئىسسىقنى قايتۇرۇش، سۈيدۈكنى راۋانلاشتۇرۇش، نېرۋىنى سەگىتىش رولىنى ئويناپلا قالماي، تاماكا چەككۈچىلەرنىڭ راك كېسىلىگە گىرىپتار بولۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە راكىنى تىزگىنلەشتىكى ئەڭ ياخشى ئىچىملىك بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

(ماتېرىيالدىن)

ئاش كۆكنى قۇرۇتۇپ ساقلاش ئۇسۇلى

تۇمۇر ئىمىن

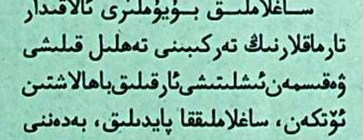

يېڭى ئاش كۆكنى رەڭگى يېشىل پېتى قۇرۇتۇش ئۈچۈن پاكىز يۇيۇپ، رەتلەپ، يىلتىز قىسمىنى ئاز مىقداردا ئاش تۇزى سېلىنغان ئىسسىق سۇغا چىلاپ بىر دەم تۇرغۇزغاندىن كېيىن پۇتۇن قىسمىنى ئاش تۇزى سۈيىگە بىر قانچە سېكۇنت چىلاپ دەرھال ئېلىپ، كۇن نۇرى تەگمەيدىغان سالقىن جايدا سىمغا ئېسىپ قويۇش كېرەك، تولۇق قۇرۇپ بولغاندىن كېيىن ئېغىزى بار ئەينەك قۇتىغا قاچىلاپ ساقلاش كېرەك. قىش پەسلىدە يېيىشكە توغرا كەلگەندە، ئىسسىق سۇغا چىلاپ ئىشلىتىلسە، قۇرۇتۇلغان ئاش كۆكنىڭ پۇرىقى ۋە رەڭگى يېڭى ئاش كۆكىدەك بولىدۇ.

دورا، ساغلاملىق بۇيۇملىرى ۋە سالامەتلىكنى ئاسراش يېمەكلىكلىرى

بەي چياك

ھازىر ئېلىمىزنىڭ ساغلاملىق بۇيۇملىرى بازىرى جانلىنىپ كەتتى. بازارغا سېلىنغان دورىلار، ساغلاملىق بۇيۇملىرى ۋە سالامەتلىكنى ئاسراش يېمەكلىكلىرى كۆپەيدى. بەزى ئىستېمالچىلار ئۇلارنى ئارىلاشتۇرۇۋېلىپ، قارىغۇلارچە تاللاپ سېتىۋېلىپ، كېسەلنى ساقايتىش مەقسىتىگە يېتەلمەيۋاتىدۇ. شۇڭا دورا، ساغلاملىق بۇيۇملىرى ۋە سالامەتلىكنى ئاسراش يېمەكلىرىنى پەرقلەندۇرۇپ ئىشلىتىش كېرەك.

دورا ئالاقىدار داۋالاش ئورۇنلىرى تەرىپىدىن ھايۋاناتلارنىڭ تېنىدە نۇرغۇن قېتىم سىناق قىلىنىپ، تولۇق دەللىللىنىپ، كلىنىكىدا ئۇچ يىلدىن ئارتۇق سىناق قىلىنىپ، داۋالاش ئۈنۈمى، زەھەرلىك تەسىرى، ئەكس تەسىرى ئالاقىدار تارماقلارنىڭ ئېنىقلىشىدىن ئۆتكۈزۈلۈپ، دۆلەتنىڭ سەھىيە تارماقلىرىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلگەن مەھسۇلاتنى كۆرسىتىدۇ. ئۇنىڭ «دورا تەستىق نومۇرى» بولىدۇ. دورا رۇخسەت نومۇرى بار دورىلاردۇلەتنىڭ سەھىيە تارماقلىرىنىڭ تەلىپى بويىچە دوختۇرخانىلاردا ئىشلىتىلىدۇ، دورىخانىلاردا سېتىلىدۇ. بۇ دورىلارنى دۆلەتنىڭ دورا باشقۇرۇش تارماقلىرى قاتتىق باشقۇرىدۇ. ئۇنىڭ ئۇنۇمى ئىشەنچلىك، سۈپىتىمۇ مۇقىم. مەسىلەن: بەدەنگە سۇر تىلىدىغان دورا ھازاق ۋە 260 نەچچە يىللىق تارىخقا ئىگە «خۇڭماۋ» دورا ھارىقى دورا تەستىق نومۇرى بار مەھسۇلات ھېسابلىنىدۇ.

ساغلاملىق بۇيۇملىرى ئالاقىدار تارماقلارنىڭ تەركىبىنى تەھلىل قىلىشى ۋەقسىمەن ئىشلىتىشى ئارقىلىق باھالاشتىن ئۆتكەن، ساغلاملىقتا پايدىلىق، بەدەننى قۇۋۋەتلەندۈرىدىغان مەھسۇلاتلارنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق مەھسۇلاتلارنىڭ داۋالاش ئۈنۈمى بولمايدۇ. ئۇلار يەرلىك سەھىيە تارماقلىرىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتسىلا، ساغلاملىق بۇيۇملىرى تەستىق نومۇرىنى ئالالايدۇ. مەسىلەن: «ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈش» ھارىقى، بۇغا مۇڭگۈزى چىلانغان ھاراق قاتارلىقلار بۇنىڭغا كىرىدۇ.

سالامەتلىكنى ئاسراش يېمەكلىكلىرى يېمەكلىك نومۇرى بولغان، تازىلىق ۋە ئىشلەپچىقىرىلىشى مەلۇم دەرىجىدە ئۆلچەمگە يەتكەن، بازارغا سېلىشقا بولىدىغان سالامەتلىكنى ئاسراش يېمەكلىكلىرىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ مەلۇم ئوزۇقلۇق رولىغا ئىگە، داۋالاش رولىغا ئىگە ئەمەس.

ھازىر باشقۇرۇش دېگەندەك كۆچلۈك بولمىغانلىقتىن، بەزى زاۋۇتلار پايدا قوغلىشىپ، دائىرىدىن ھالقىپ تەشۋىق قىلىپ، ئىستېمالچىلارغا خاتا يېتەكچىلىك قىلىۋاتىدۇ. شۇڭا كىشىلەر دورا، ساغلاملىق بۇيۇملىرى، سالامەتلىكنى ئاسراش يېمەكلىكلىرىنى ئارقىلىق ئاساسىي داۋالاش ئۇسۇلى دەپ قارىماسلىقى، ئۇنى ئىستېمال قىلىشتا ئېنىق بولۇشى كېرەك.

لى رۇيخۇەن زىيارەتتە بولۇش ئۈچۈن گرېتسىيەگە كەلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، گرېت (گرېتسىيە) 31 - ماي تېلېگراممىسى. جۇڭگو مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن پورتۇگالىيەدىن بۇ يەرگە كېلىپ، گرېتسىيەدىكى بەش كۈنلۈك رەسمىي دوستانە زىيارىتىنى باشلىدى.

لى رۇيخۇەن ئايرودرومغا كەلگەندە يازما سۆز قىلىپ، گرېتسىيە خەلقىدىن سەمىمىي ھال سورىدى ۋە گرېتسىيە خەلقىگە بولغان ياخشى تىلەكلىرىنى بىلدۈردى.

ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن گرېتسىيە رەھبەرلىرى بىلەن ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇش ۋە ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان باشقا مەسىلىلەر ئۈستىدە كەڭ پىكىر ئالماشتۇرىمەن. مەن بۇ قېتىمقى زىيارىتىم ئارقىلىق دۆلىتىڭلارنىڭ ھەر جەھەتتىكى ئەھۋالىنى چوڭقۇر ئىگىلەيمەن، ھەر ساھە ئەربابلىرى بىلەن ئۇچرىشىمەن». ئۇ بۇ قېتىمقى زىيارىتىنىڭ جۇڭگو - گرېتسىيە خەلقلىرى ئوتتۇرىسىدىكى چۈشىنىش ۋە دوستلۇقنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈشنى، ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدا مەۋجۇت بولۇپ كېلىۋاتقان ياخشى ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشكە تۆھپە بولۇشىنى ئۈمىد قىلدى.

لى رۇيخۇەن گرېتسىيە پارلامېنتىنىڭ باشلىقى ئاپوستوروس كاكىرامانىسنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن زىيارەتكە كەلگەن. بۇ جۇڭگو مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشى رەئىسىنىڭ گرېتسىيەدە تۇنجى قېتىم زىيارەتتە بولۇشى.

زامبىيە زۇڭتۇڭى «بىر جۇڭگو» مەيدانىدا چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لۇساكا، 31 - ماي تېلېگراممىسى. زامبىيە زۇڭتۇڭى چىلۇبا 5 - ئاينىڭ 31 - كۈنى تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: زامبىيە «بىر جۇڭگو» مەيدانىدا چىڭ تۇرۇپ كەلدى، زامبىيە خەلقئارا سىياسىي مۇنبەردە بۇ سىياسەتتە داۋاملىق چىڭ تۇرىدۇ.

چىلۇبا مۇئاۋىن باش سېكرېتارى شيوڭ گۇاڭكەي جۇڭجياڭ باشچىلىقىدىكى جۇڭگو ھەربىي دوستلۇق ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكىلەر بىلەن كۆرۈشكەندە يۇقىرىقى سۆزنى قىلدى. ئۇ زامبىيە - جۇڭگو خەلقلىرى ۋە ئىككى دۆلەت ئارمىيىلىرى ئوتتۇرىسىدا ئۇزاقتىن بۇيان داۋاملىشىپ كېلىۋاتقان دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يۇقىرى باھالىدى.

مۇناسىۋىتىنى يۈكسەك تەرىپلىدى، زامبىيە بىلەن جۇڭگونى ھەقىقىي دوست، دېدى.

جۇڭگو ھەربىي - دوستلۇق ۋەكىللەر ئۆمىكى 5 - ئاينىڭ 29 - كۈنى بۇ يەرگە كېلىپ، زامبىيەدىكى زىيارىتىنى باشلىغان، ئۇلار 6 - ئاينىڭ 1 - كۈنى زىيارەتتە بولۇش ئۈچۈن زىمبابۋېگە بارىدۇ.

كۇبادىكى جۇڭگولۇقلار تۇنجى تۈركۈمدىكى جۇڭگو كۆچمەنلىرىنىڭ كۇباغا كەلگەنلىكىنىڭ 150 يىللىقىنى خاتىرىلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ھاۋانا، 27 - ماي تېلېگراممىسى. كۇبادىكى جۇڭگولۇقلار بۈگۈن تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، تۇنجى تۈركۈمدىكى جۇڭگو كۆچمەنلىرىنىڭ كۇباغا كەلگەنلىكىنىڭ 150 يىللىقىنى خاتىرىلىدى.

ھاۋانادىكى جۇڭگولۇقلار رايونى بۈگۈن رەڭگارەڭ چىراغ - پىلاكاتلار بىلەن بېزىلىپ، ئىنتايىن قايناق - تاشقىنلىققا چۆمدى. كۇبا تاشقى سودا مىنىستىرى كابورساس بىلەن جۇڭگونىڭ كۇبادا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى لىۋ پېيگېن پائالىيەتنىڭ باشلىنىش مۇراسىمىغا قاتناشتى.

كۇبا - جۇڭگو دوستلۇق جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى، جۇڭگولۇقنىڭ ئەۋلادى بولغان ... ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت.

بىر ھەپتىلىك تەبرىكلەش پائالىيىتى داۋامىدا، جۇڭگو يېمەكلىرى، تاۋارلىرى يەرمەنكىسى، سەنئەت كۆرگەزمىسى ئېچىلىدۇ، جۇڭگو دورا مۇھاكىمە يىغىنى ۋە ھەر خىل مەدەنىي مەشغۇلاتلار ئۆتكۈزۈلىدۇ.

ياۋروپا ئىتتىپاقى پەلەستىنگە داۋاملىق ياردەم قىلىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 1 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە رادىئو ئىستانسىسىنىڭ ئاڭلىتىشىغا قارىغاندا، ياۋروپا ... زور قىيىنچىلىق كۆرۈلگەن بولسىمۇ، پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتى خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ قوللىشى بىلەن مەۋجۇت بولۇپ ...

كوتېدىۋا زۇڭتۇڭى «بىر جۇڭگو» سىياسىتىدە چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئابىجان، خەۋىرى. كوتېدىۋا زۇڭتۇڭى بېدىئەي 5 - ئاينىڭ 25 - كۈنى كوتېدىۋانىڭ «بىر جۇڭگو» سىياسىتىدە چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

كوتېدىۋا دۆلەت تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ 5 - ئاينىڭ 26 - كۈندىكى خەۋىرىگە قارىغاندا، بېدىئەي جۇڭگودىكى زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ دۆلىتىگە قايتقاندىن كېيىن يەرلىك ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇنداق دېگەن: «بىز ‹بىر جۇڭگو› سىياسىتىنى يۈرگۈزىمىز. دۇنيادا بىز بىرلا جۇڭگونى ئېتىراپ قىلىمىز».

جۇ رۇڭجى غەربىي ساموئادا زىيارەتتە بولدى ۋە يېڭى زېلاندىيەدىكى زىيارىتىنى باشلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاپىيا، 30 - ماي تېلېگراممىسى. غەربىي ساموئا ھۆكۈمىتىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جۇ رۇڭجى شۇ يەرنىڭ ۋاقتى بىلەن 5 - ئاينىڭ 29 - كۈندىن 30 - كۈنگىچە غەربىي ساموئادا رەسمىي دوستانە زىيارەتتە بولدى.

5 - ئاينىڭ 30 - كۈنى غەربىي ساموئانىڭ دۆلەت باشلىقى مالىتويا ئالىيلىرى جۇ رۇڭجى بىلەن كۆرۈشتى.

كۆرۈشۈشتە مالىتويا ئالىيلىرى غەربىي ساموئا خەلقىگە ۋەكالىتەن جۇ رۇڭجىنىڭ زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قىزغىن قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈردى ھەم بۇنىڭدىن 20 نەچچە يىل بۇرۇن ئۆزىنىڭ جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇش ئەھۋالىنى خۇشال ئەسلەپ ئۆتتى. ئۇ جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ ئۇزاقتىن بۇيان غەربىي ساموئا خەلقىگە ياردەم بېرىپ كەلگەنلىكىگە تەشەككۈر ئېيتتى.

5 - ئاينىڭ 29 - كۈنى غەربىي ساموئا زۇڭلىسى توفىلاۋ زۇڭلى مەھكىمىسىدە جۇ رۇڭجى بىلەن كۆرۈشتى، ئىككى رەھبەر سەمىمىي، دوستانە سۆھبەتلەشتى.

توفىلاۋ: غەربىي ساموئا ھۆكۈمىتى «بىر جۇڭگو» سىياسىتىنى ئىزچىل يولغا قويىدۇ، دەپ تەكىتلىدى ھەم غەربىي ساموئا بىلەن جۇڭگو ئىگىلىك ھوقۇقىغا ئىگە دۆلەت سۈپىتىدە بىر - بىرىنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقى ۋە زېمىن پۈتۈنلۈكىگە ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىشى كېرەك، دەپ ھېسابلىدى.

جۇ رۇڭجى مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن غەربىي ساموئا دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقاندىن بۇيان، ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ساغلام، مۇقىم راۋاجلىنىپ كەلدى. ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدا ھازىر دوستانە - ھەمكارلىشىدىغان، ئۆزئارا ئىشىنىدىغان، ئۆزئارا قوللايدىغان ھەمراھلىق مۇناسىۋەت شەكىللەندى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئوكلاند (يېڭى زېلاندىيە) 1 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جۇ رۇڭجى غەربىي ساموئادىكى زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن 5 - ئاينىڭ 31 - كۈنى كەچتە مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن ئاپىيادىن يېڭى زېلاندىيەنىڭ ئەڭ چوڭ شەھىرى ئوكلاندقا كېلىپ، يېڭى زېلاندىيەدىكى ئۈچ كۈنلۈك زىيارىتىنى باشلىدى.

جۇ رۇڭجى ئوكلاند ئايرودرومىغا كەلگەندە يازما سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم يېڭى زېلاندىيەگە زىيارەتكە كېلىشىمدىكى مەقسەت ئىككى دۆلەتنىڭ يۇقىرى قاتلامدىكىلەرنىڭ ئالاقىسىنى كۈچەيتىش، ئۆزئارا چۈشىنىش ۋە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدا مەۋجۇت بولۇپ كېلىۋاتقان دوستلۇق، ھەمكارلىقنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈش.

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ «روسىيە فېدېراتسىيىسى بىلەن شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ ئۆزئارا مۇناسىۋەت، ھەمكارلىق ۋە خەۋپسىزلىكى توغرىسىدىكى نېگىزلىك ھۆججەت» شۇ جاينىڭ ۋاقتى 27 - ماي چۈشتىن بۇرۇن پارىژدا رەسمىي ئىمزالاندى. روسىيە ۋە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىغا ئەزا 16 دۆلەتنىڭ رەھبەرلىرى ۋە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سولانا ھۆججەتكە ئىمزا قويىدى.

△ ئۇكرائىنا بىلەن روسىيە 5 - ئاينىڭ 26 - كۈنى قارا دېڭىز فلوتىنىڭ پاراخوتلىرى توختايدىغان قولتۇق مەسىلىسىدە «دەسلەپكى كېلىشىم ھاسىل قىلدى».

بۇ كېلىشىمگە ئاساسەن سىترىسكى ۋە كالەنكىن قولتۇقلىرىدىن ئۇكرائىنا دېڭىز ئارمىيىسى، جەنۇبىي قولتۇق ۋە سىۋاستوپول قولتۇقىدىن روسىيىنىڭ قارا دېڭىز فلوتى پايدىلىنىدىغان بولدى.

△ ئاۋستىرالىيە زۇڭلىسى خوۋاد 5 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ئۆز نامىدىن مۇشۇ ئەسىردە يەرلىك ئاھالە سىياسىتىنىڭ زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان ئاۋستىرالىيە يەرلىك ئاھالىسىدىن كەچۈرۈم سورىدى ...

ئارمىيىسىنىڭ مەزكۇر رايوندىن دەرھال چېكىنىپ چىقىپ كېتىشكە ھەيدەكچىلىك قىلىشىنى مۇراجىئەت قىلدى.

△ ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سەلىم 5 - ئاينىڭ 25 - كۈنى كەچتە خارارېدا مۇنداق دېدى: ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى سېررالېئونېدا ھەربىي سىياسىي ئۆزگىرىش يۈز بەرگەنلىكىدىن قاتتىق ئەندىشە قىلماقتا. سەلىم خارارېغا ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ 33 - قېتىملىق باشلىقلار يىغىنىغا قاتنىشىش ئۈچۈن كەلگەن، ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: سېررالېئونېدىكى قىسمەن ھەربىيلەر قوزغىغان ھەربىي سىياسىي ئۆزگىرىش ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى ...

△ فرانسىيە زۇڭتۇڭى شىراك 5 - ...

پائالىيىتىنىڭ باشلىنىش مۇراسىمىغا قاتناشتى.

كۇبا - جۇڭگو دوستلۇق جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى، جۇڭگولۇقنىڭ پۇشتىدىن بولغان جياڭجۇن شياۋخۇاڭ ئېچىلىش مۇراسىمىدا سۆز قىلىپ، جۇڭگولۇقلارنىڭ كۇباغا كېلىش تارىخىنى ئەسلەپ ئۆتتى. شياۋخۇاڭ مۇنداق دېدى: بىر يېرىم ئەسىردىن بۇيان، كۇباغا كېلىپ ئولتۇراقلىشىپ قالغان جۇڭگولۇقلار كۇبا جەمئىيىتى بىلەن چىرمىلىشىپ كەتتى. جۇڭگولۇقلارنىڭ كۇباغا كەلگەنلىكىنىڭ 150 يىللىقىنى داغدۇغىلىق خاتىرىلەشتىن مەقسەت - يەندى، خۇاگدى ئەۋلادلىرىنىڭ ئېسل

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالىم، 1 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە رادىئو ئىستانسىسىنىڭ ئاڭلىتىشىغا قارىغاندا، ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ ئوتتۇرا شەرق مەسىلىسى بويىچە پەۋقۇلئاددە ئەلچىسى مۇراتىنۇس 5 - ئاينىڭ 31 - كۈنى ئىسرائىلىيىنىڭ شىمالىدا ئوتتۇرا شەرق ۋەزىيىتى توغرىسىدا ئۆتكۈزۈلگەن مۇزاكىرە يىغىنىدا: ياۋروپا ئىتتىپاقى پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتىگە داۋاملىق مالىيە ياردىمى بېرىدۇ، دەپ تەكىتلىگەن.

مۇراتىنۇس مۇنداق دەپ كۆرسەتكەن: ئۆتكەن بىرقانچە يىل جەريانىدا ناھايىتى زور قىيىنچىلىق كۆرۈلگەن بولسىمۇ، پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتى خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ قوللىشى بىلەن مەۋجۇت بولۇپ كەلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: پەلەستىن ئىقتىسادىنى مۇستەقىل قىلىش، پەلەستىننىڭ ھەقىقىي، ئەركىن ئىقتىسادىي سىستېما قۇرۇشى، رايون ئىقتىسادىنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈشنى ئىشقا ئاشۇرۇشى ئۈچۈن ياۋروپا ئىتتىپاقى بۇنىڭدىن كېيىن پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتىنى مالىيە ياردىمى بىلەن يەنە داۋاملىق تەمىنلەيدۇ.

كاتىپى سولانا ھۆججەتكە ئىمزا قويىدى.

△ فرانسىيە زۇڭتۇڭى شىراك 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنى پارىژدىكى ئېلىسېي سارىيىدا ئىران مەسىلىسىدە فرانسىيە ۋە باشقا ياۋروپا دۆلەتلىرىنىڭ «يېتىم قالدۇرۇش» ۋە «قارشىلىشىش» نى ئەمەس، يەنىلا «سۆزلىشىش» نى تەشەببۇس قىلىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

سىياسىتىنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىغان ئاۋستىرالىيە يەرلىك ئاھالىسىدىن كەچۈرۈم سورىدى.

△ ئىراقنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ئەزىز 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنى بىدەت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ دەرھال جىددىي تەدبىر قوللىنىپ، تۈركىيىنىڭ ئىراقنىڭ شىمالىي قىسمىدىكى ھەربىي ھەرىكىتى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىشىنى توسۇشى ۋە تۈركىيە ھۆكۈمەت

كۆرسەتتى: سېرراليئونېدىكى قىسمەن ھەربىيلەر قوزغىغان ھەربىي سىياسىي ئۆزگىرىش ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى ۋە ب د ت قاتارلىق خەلقئارا ئورگانلارنىڭ سېرراليئونې كرىزىسىنى تىنچ يوللار ئارقىلىق ھەل قىلىش مەقسىتىدە كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقىغا ئېغىر زىيان يەتكۈزدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ زەپەر مارشىنى ياڭرىتىۋاتقانلار

(بېشى 1 - بەتتە)

خىزمەتچىلەرنى پارتىيىگە، كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقىغا قوبۇل قىلغاندا، ئۇلارنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى جەھەتتىكى ئىپادىسىگە دىققەت قىلدى. بۇ خىزمەتلەر بۇ ئىدارىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنىڭ ياخشى ئىشلىنىشىنى كۆرۈنەرلىك ئىلگىرى سۈردى. 1987 - يىلىدىن بۇيان ئىدارە بويىچە بارلىققا كەلگەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار بۆلۈم، ئىشخانىلار ئىدارىدىكى بۆلۈم، ئىشخانىلارنىڭ 87.3٪ نى، ئىلغار شەخسلەر ئومۇمىي ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ 30٪ نى ئىگىلىدى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە ياردەم بېرىش ۋە تەربىيىلەش چولپىنىدىن 124 ى بارلىققا كەلدى.

- پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى ۋە كەسىپ - تېخنىكا ئىگىلىرىنى زور كۈچ بىلەن يېتىشتۈردى. ئىدارە رەھبەرلىكى ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى ۋە كەسىپ، تېخنىكا خادىملىرىنى تاللاش ۋە تەربىيىلەپ يېتىشتۈرۈش مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە خەۋەرلىشىش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىشنىڭ مۇھىم كاپالىتى، دەپ قارىدى ۋە ئەمەلىيەتتىمۇ شۇنداق قىلدى. ئىدارە پارتكوم شۇجىسى، پوچتىنى ئاساسلىق باشقۇرىدىغان مۇئاۋىن ئىدارە باشلىقى ۋە ئىشچىلار ئۇيۇشما رەئىسى ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىدىن بولدى. ئىشخانا، بۆلۈم دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئىچىدە مىللىي كادىرلار مەلۇم نىسبەتنى ئىگىلىدى. ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىلىرىنىڭ باشلىقلىرى، مۇئاۋىن باشلىقلىرى ۋە ئىشچىلار ئۇيۇشما رەئىسلىرى ئىچىدە مىللىي رەھبىرىي كادىرلارنىڭ نىسبىتى 58٪ نى ئىگىلىدى. 1982 - يىلىدىن بۇيان ئىدارە ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنى ھەر خىل مەكتەپ ۋە تەربىيىلەش كۇرسلىرىغا 243 ئادەم (قېتىم) ئەۋەتتى، ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەردىن ئىدارە باشلىقلىرىنى 57 ئادەم (قېتىم) ئۈرۈمچى، بېيجىڭ قاتارلىق جايلارغا ئۆگىنىشكە ئەۋەتتى، بۇنىڭ بىلەن سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق خەۋەرلىشىش، يۈكلىمە دولقۇن ۋە پروگراممىلىق تېلېفون قاتارلىق يېڭى تېخنىكىلىق ئىش ئورۇنلىرىدا ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئىشلىيەلەيدىغان بولدى.

- ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئىناق ئۆتۈپ، «بەشتە ئۆزئارا بولۇش» نى ئادەتكە ئايلاندۇردى. ھەر مىللەت پوچتا - تېلېگراف ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئىناق، دوستانە ھېسسىياتى بىلەن كىشىنى تەسىرلەندۈرگىدەك زەپەر ناخشىلىرىنى يېزىپ قالدۇردى. ئون يىلدىن بۇيان، ئىدارە بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى جەھەتتە مەيدانغا كەلگەن ياخشى ئادەم ۋە ياخشى ئىشلار 1200 ئادەم (قېتىم) دىن كۆپەيگەن، «ئىككى ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسى كىشىلەر قەلبىگە چوڭقۇر سىڭدى. پوچتا بۆلۈم سۇرۇشتە قىلىش خادىمى تۇرسۇن تۆمۈر بەدىنىنىڭ تۆۋەن قىسمى پالەچ بولۇپ قالغان خەنزۇ ئىشچىغا 20 يىلدىن بۇيان ئىزچىل كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدى. بىر قېتىم پوچتا يوللانمىلىرىنى يۆتكەپ ئالماشتۇرۇش بېكىتىدىكى ئىشچى ئابلىز ئۈرۈمچىگە خىزمەتكە كەتكەندە ئۆيىگە سۇ كىرىپ كەتكەندى، بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان بېكەت باشلىقى جياڭ يوڭچى باشقا يولداشلار بىلەن ئۇنىڭ بالىلىرىغا ياردەملىشىپ، ئۆيدىكى سۇنى چىقىرىشىپ بەردى ۋە ھارغىنىغا قارىماي كۆمۈر توشۇپ بەردى. بۇ بېكەت ئىككى قېتىم غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكە، ئاپتونوم رايون بويىچە «مەدەنىيەتلىك ئالماشتۇرۇپ يۆتكەش بېكىتى»، ئۇدا ئۈچ قېتىم پوچتا - تېلېگراف مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن مەملىكەت بويىچە «مەدەنىيەتلىك ئالماشتۇرۇپ يۆتكەش بېكىتى» بولۇپ باھالاندى.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىش ئىشلىرىنىڭ جۇش ئۇرۇپ تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈردى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى بىر ياقىدىن باش، بىر يەڭدىن قول چىقىرىپ، قەشقەر سۈنئىي ھەمراھ يەر ئۈستى خەۋەرلىشىش پونكىتى، چاقىرغۇ ئىستانسىسى قاتارلىقلارنى قۇرۇپ چىقتى. 1996 - يىلى قەشقەر ۋىلايىتى پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىش ئىشلىرىغا 65 مىليوندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىپ، ۋىلايەت تەۋەسىدىكى 12 ناھىيە (شەھەر) نىڭ ھەممىسىدە تېلېفوننى پروگراممىلاشتۇرۇپ بولدى. پوچتا - تېلېگراف ئىشلىرىنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشى قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى. بۇ ئىدارىدىكى ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلەر «ئىتتىپاق بولۇش، ئەمەلىيەتچىل بولۇش، ئەلا سۈپەت يارىتىش، تۆھپە قوشۇش» تەك كارخانا روھىنى جارى قىلدۇرۇپ كەلگۈسىگە يۈزلەنمەكتە.

تاغ ئورمانلىرى، سىلەرگە بۈك - باراقسانلىق ئاتا قىلىمىز

(بېشى 1 - بەتتە)

ئورمانچىلىقنىڭ ۋەيران بولۇشى ئادەمگە باغلىق، گۈللىنىشىمۇ ئادەمگە باغلىق. ئادەمنىڭ سۇبيېكتىپ تىرىشچانلىقى ئارقىلىق ئۇ قۇرۇغان بولسا ياشارتقىلى، ۋەيران بولغان بولسا گۈللەتكىلى بولىدۇ. ئەمما كۆز ئالدىمىزدىكى بۇ ۋەزىيەتنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ئورمانچىلىق تارماقلىرىغىلا تايىنىش يېتەرسىزلىك قىلىدۇ. پۈتۈن جەمئىيەت ۋە ھەر بىر پۇقرا ئۇنى ئورتاق ۋەزىپە ۋە باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيىتى قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. ئاپتونوم رايون تارىخىي تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەش ئاساسىدا، ئەمەلىيەتكە ئىنتايىن ئۇيغۇن كېلىدىغان «قەتئىي مۇھاپىزەت قىلىش، پائال يېتىشتۈرۈش، مۇۋاپىق پايدىلىنىش، ئومۇميۈزلۈك تەرەققىي قىلدۇرۇش» فاڭجېنىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

يېقىنقى بىر مەزگىلدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن ھەر خىل سورۇنلاردا كۆپ قېتىم «ئورمان بىپىنچا ئۆسۈملۈكلىرى شالاڭ، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئورمان بولمىسا سۇ بولمايدۇ، سۇ بولمىسا شىنجاڭ بولمايدۇ»، «بۇنىڭدىن كېيىن تاغلىق رايونلاردىكى ئورمانغا باپ كېلىدىغان جايلاردا دېھقانچىلىق بىلەن ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق بىلەن ئورمانچىلىق ئوتتۇرىسىدا زىددىيەت بولغاندا ئاۋۋال ئورمانچىلىققا يول قويۇش لازىم، كۆز ئالدىمىزدىكى مەنپەئەتنىلا كۆزلەشكە بولمايدۇ» دەپ كۆرسەتمە بېرىپ كەلدى.

ئورمان بايلىقىنى تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈش ۋە كېڭەيتىشكە شەرت - شارائىت يارىتىپ، تاغ ئورمانلىرىنى بالدۇرراق بۈك - باراقسانلاشتۇرۇش ئۈچۈن مۇناسىۋەتلىك مۇتەخەسسىسلەر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاغلىرىدىكى ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق، دېھقانچىلىقنى ئۇنىۋېرسال پىلانلاش، ھەر دەرىجىلىك يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تاغ ئورمانلىرىنى قوغداشنى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش بىلەن ئوخشاش ئورۇنغا قويۇپ مۇئامىلە قىلىش، «بىرىنچى نازارەتچى» بولۇپ، ماسلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش تەكلىپىنى بەردى.

تاغ ئۈستىدىن تاغ ئاستىغا چۈشۈش

ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى قوغداش، ئىزچىل تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش دۇنيا بويىچە جىددىي ۋە مۇشكۈل ۋەزىپە بولۇپ قالدى. بۇ، ئىنسانلارنىڭ ئىستىقبالى ۋە تەقدىرىگە بىۋاستە تاقىلىپ، دۇنيادىكى ھەر بىر دۆلەت، ھەر بىر مىللەت ھەتتا ھەر بىر ئادەمگە تەسىر قىلىدۇ. شىنجاڭنىڭ 1 مىليون 660 مىڭ كۋادرات كىلومېتىر زېمىنىدىن قۇملۇق كۆلىمى تەخمىنەن 4/1 نى ئىگىلەيدۇ.

ھازىر ئىپتىدائىي ئورمانلار تەڭرىتاغ ۋە ئالتاي تېغىدىن ئىبارەت ئىككى تاغدىلا ساقلىنىپ قالدى. تەڭرىتېغىنىڭ ئوتتۇرا، شەرق قىسمىدىكى ئىپتىدائىي ئورمانلار كېسىلىپ تۈگىدى. گەرچە ئىزىغا يېڭىلاپ ئورمان بىنا قىلىنغان بولسىمۇ، يېتىلىشكە 50 - 60 يىل كېتىدۇ، تاغ ئورمانلىرىغا قانداق قاراش، شىنجاڭنىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتى ۋە ئىزچىل تەرەققىياتىغا مۇناسىۋەتلىك ئىش بولۇپلا قالماستىن، دۆلەتنىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتى ۋە ئىزچىل تەرەققىياتىغىمۇ مۇناسىۋەتلىك ئىش.

بۇنىڭ توغرا جاۋابى بىرلا: تەبىئىي ئورمانلارنىڭ كۆپ قىسمىنى ئۈنۈملۈك قوغداش، كەسمەسلىك، ئېكولوگىيىلىك توساق رولىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك؛ بۇنىڭدىن كېيىنكى ئانچە ئۇزاق بولمىغان مەزگىل ئىچىدە مۇتلەق كۆپ قىسىم تاغ ئورمانچىلىق مەيدانلىرىنى ياغاچ ئىشلەپچىقىرىشنى ئاساس قىلىشتىن، يېتىشتۈرۈش، بېقىش، قوغداشنى ئاساس قىلغان ئىھاتىدارلىق تىپىدىكى ئورمانچىلىق مەيدانلىرىغا ئۆزگەرتىش كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندا كۆپ قىسىم تاغ ئورمانچىلىق مەيدانلىرىنىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلىرى تاغ ئۈستىدىن تاغ ئاستىغا چۈشۈپ، باشقا تىجارەت پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرالايدۇ. بۇ دۆلەت ئىلكىدىكى ئورمانچىلىق رايونلىرىنىڭ ئەنئەنىۋى تىجارەت شەكلىگە قارىتا قىلىنغان زور ئىسلاھات. تەكشۈرۈش جەريانىدا، بىز بەزى رەھبىرىي يولداشلارنىڭ بۇ ئىستراتېگىيىلىك بۇرۇلۇشقا بولغان چۈشەنچىسىنىڭ يېتەرلىك ئەمەسلىكىنى، ھەرىكىتىدە ئىككىلىنىپ تۇرۇپ قالغانلىقىنى، كۆپ قىسىم ئورمانچىلىق مەيدانلىرىدىكى كادىرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىدىيە تەييارلىقى كەمچىل ئىكەنلىكىنى، كۆڭلەرنىڭ بىردە. ياغاچ ماتېرىياللىرى بازىرى باشقىدىن روناق تاپسا ياغاچ كېسىشتىن ئىبارەت كونا كەسىپنى قىلىش خام خىيالىنى قىلىۋاتقانلىقىنى بايقىدۇق. ئەمما بەزى ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەرنىڭ ئاۋۋال «تاغ ئۈستىدىكى ئوقەتنى ساقلاپ قېلىش، تاغدىن چۈشۈپ تەرەققىي قىلدۇرۇش» يولىدا ئاۋۋال ماڭغانلىقىنى كۆردۇق. بۇ يەردىكى ئاچقۇچ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ تونۇشىنىڭ يېتەرلىك ياكى يېتەرلىك ئەمەسلىكى، ئىرادىسى ۋە ھەرىكىتىنىڭ جەسۇر، كەسكىن ئىكەنلىكى ياكى ئەمەسلىكىدە.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئايپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۇەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

（بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
3
سەيشەنبە

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1——57)

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشگە قانچە كۈن قالدى؟

28 كۈن

مۇھىم خەۋەرلەر

قېيۇم باھاۋۇدۇن، مسجت ناسر قەشقەر ۋىلايىتىدە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دەپ تەكتلىدى:

ئاممىا ئۈچۈن ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىپ، ئىنتىپاقلىق، مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇلكا ۋېپي خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن، ئاپتونوم رايونلۇق مۇئاۋىن رەئىسى مسجت ناسر 5 - ئاينىڭ 24 - كۈنىدىن 28 - كۈنگىچە قىسمەن نازارەت، ئىدارىلەرنىڭ مەسئۇللىرىنى باشلاپ قەشقەر ۋىلايىتىدە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دەپ تەكتلىدى: ئاممىا ئۈچۈن ئەمەلىي، ياخشى ئىش قىلىپ بېرىپ، زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ ئاممىنىڭ غەم - ئەندىشىسىنى تۆگىتىپ، ئىنتىپاقلىق ۋە مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

قېيۇم باھاۋۇدۇن، مسجت ناسر ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى قەشقەردىكى مەزگىلدە ناھىيە، يېزا، كەنت ۋە دېھقان ئائىلىلىرىگىچە بارىدى، مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتى ئېتىرىتىنىڭ ئەزالىرىنى يوقلىدى، كادىرلار، ئاممىنىڭ پىكرىنى ئەستايىدىل ئاڭلىدى. ئۇلار تەكشۈرۈش داۋامىدا قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ خىزمەتلىرىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى، ئۇلارغا ئىلھام بەردى ھەم تەكتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەتلەر ئاممىا ئۈچۈن ئەمەلىي، ياخشى ئىش قىلىپ بېرىشى، ئاممىنىڭ ھالىغا يېتىشى، ئاممىنى غەم - ئەندىشىدىن خالاس قىلىشى، ئىنتىپاقلىق، مۇقىملىقنى كۈچەيتىشى ۋە ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم، قەشقەر ۋىلايىتى ئاھالىسى كۆپ چوڭ يېزا ئىگىلىك ۋىلايىتى، ئۇرنى ۋە رولى ئىنتايىن مۇھىم، ئۇنىڭ

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشنى كۈتۈۋېلىش بويىچە دوكلات يېغىنى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۇكۇر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بەنگۈتىگى بىلەن بىرلىك سەپ بۆلۈمى بىرلىكتە مۇشۇ ئاينىڭ 2 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچى «1 - ئاۋغۇست» كۇلۇبىدا شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشنى كۈتۈۋېلىش يۇزىسىدىن دوكلات يېغىنى ئۆتكۈزدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىنىڭ پروفېسسورى جۇپېيمىن شياڭگاڭنىڭ ئۆتمۈشى، بۈگۈنى، ئىلمىز ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭغا قارىتىقان سىياسەتلىرى، تارىختىن بۇيان ئىلمىز ھۆكۈمىتى ۋە خەلقىنىڭ شياڭگاڭنى ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىش يولىدا ئىلىپ بارغان تۇرلۇك شەكىلدىكى كۈرەشلىرى ۋە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىنكى پارلاق كېلەچىكى قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا دوكلات بەردى. دوكلاتنى ئۈرۈمچىدىكى ھەرقايسى ئىدارە - ئۇرگانلاردىن كەلگەن 1000 دىن ئارتۇق كىشى ئاڭلىدى.

* * *

سۆزەتتە: «خەلق» مەيدانىغا ئورنىتىلغان شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى ھېسابلىغۇچ تاختاي.

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت فوتوسى

خوتەندە «تەكرىتاغ ئوغۇل - قىزلىرى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى قىزغىن قارشى ئالىدۇ» ناملىق سۆزغات گىلىمى توقۇلدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن، گۈلزار مەھەممەت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر تېپتىكى سۆزغات گىلىمى ئىككى پارچە بولۇپ، بىرىدە قېنىق قىزىل رەڭلىك، ئۇنىڭدا مىللىي ئالاھىدىلىك ۋە ئىنتىنۇي يۈرىكى ۋەتەنگە تەلپۈنىدىغانلىقى ئىپادىلەنگەن. خوتەن ۋىلايەتلىك تاشقى سودا گىلىم كارخانىسى بۇ گىلەمنى تېز،

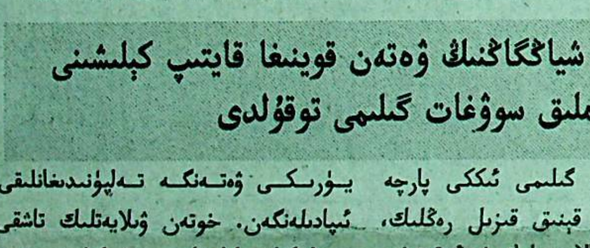

ۋاڭ لېچۈەن ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى بويىچە دوكلات بېرىش ئۈمكىنىڭ ئەزالىرى بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى:

مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسىدە ئاي ئارقىلىق يىلنى ئىلگىرى سۈرۈش، يىل بويى بوشاشماي تۇتۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز جاۋئېۋ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن 1 - ئىيۇن چۈشتىن كېيىن ئالتاي ۋىلايىتىدىن كەلگەن مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىدىكى ئىلغار، نەمۇنىچىلارنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى دوكلات قىلىش ئۈمكىدىكى 15 كىشى بىلەن سەممىي كۆرۈشتى. ئۇ دوكلات بېرىش ئۈمكى ئەزالىرىنىڭ شىنجاڭنىڭ مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە قوشقان تۆھپىسىگە مىننەتدارلىق بىلدۈردى ھەم تەكتلەپ مۇنداق كۆرسەتتى: مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئايالغاشتى. بىراق، مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسى خىزمىتىنى بوشاشتۇرۇپ قويۇشقا بولمايدۇ. ئاي ئارقىلىق يىلنى ئىلگىرى سۈرۈپ، داۋاملىق چىڭ تۇتۇپ، بۇ خىزمەتنى بارغانسېرى ياخشى ئىشلەش كېرەك.

ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىدىكى ئىلغار، نەمۇنىچىلارنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى دوكلات قىلىش ئۈمكى ئۈرۈمچىدە بەش قېتىم دوكلات بەردى. دوكلات ئارقىلىق ھەر مىللەت كادىرلار، ئاممىا كىشىنى تەسىرلەندۈرىدىغان بىر قېتىملىق جانلىق مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسىگە ئىگە بولدى.

ۋاڭ لېچۈەن دوكلات بېرىش ئۈمكىنىڭ ئەزالىرى بىلەن سەممىي كۆرۈشكەندە قازاق چارۋىچى ئابداننىڭ قولىنى تۇتۇپ تۇرۇپ مۇنداق دېدى: «سىزگە ئىنتايىن رەھمەت ئېيتىمەن. ھۆكۈمەت سىزنى پۈل بىلەن مۇكاپاتلايتۇ، سىز بۇ پۇلنى ئۆمىد باشلانغۇچ مەكتىپىگە ئىئانە قىلىپسىز، سىزنىڭ ئىدىيە، قىلدى. ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: دوكلاتىكلارنى ئاڭلىغانلىكى يولداشلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى تەسىرلەندى، تەربىيە ئالدى، دوكلاتىكلاردا ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى ئەمەلىي ئەھۋالى ئوبدان گەۋدىلەندۈرۈلگەن، ئۇ شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىنتىپاقلىقىنىڭ نەمۇنىسى. دوكلاتىكلارنىڭ بۇنچىۋالا زور ئىنكاس قوزغىيالىشى، مۇنچىۋالا ياخشى رول ئويناليالىشى سىلەرنىڭ ئىش ئىزلىرىڭلارنىڭ مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنىڭ ئاڭلىق ئەمەلىيلىتىدىن كەلگەنلىكىدىن بولغان.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: يىلدا بىر قېتىم ئۆتكۈزۈلىدىغان مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنىڭ ۋاقتى چەكلىك بولسىمۇ، لېكىن مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى خىزمىتى داۋاملاشتۇر، ئۇ ۋاقىتنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرىمايدۇ. شىنجاڭ ئۇچۇن ئېيتقاندا، مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى تەربىيىسى ئۆتكەندە، سەل قارىغىلى بولمايدىغان خىزمەت بولغاندى، ھازىرمۇ، بۇنىڭدىن كېيىنكى ئۇزاق ۋاقىتقىچىمۇ شۇنداق بولىدۇ. كۆپ مىللەت توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان رايوندا مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنى

بىر جوملىلىك خەۋەرلەر

● ئاپتونوم رايونلۇق «بەشتە ياخشى مەدەنىيەتلىك ئائىلە» بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى ماسلاشتۇرۇش گۇرۇپپىسى 5 - ئاينىڭ 28 - كۈنى قۇرۇلدى ھەم 1 - قېتىملىق ماسلاشتۇرۇش يىغىنى ئاچتى.

● ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى مسجت قۇربان 5 - ئاينىڭ 21 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش ئىقتىساد ۋە پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ بىر قىسىم

قۇربان 5 - ئاينىك 21 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش ئۇقتىساد ۋە پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ بىر قىسىم ئەزالىرىنى باشلاپ ئىلھىكتر ئىنېرگىيە كارخانىلىرىنى كۆزدىن كۆچۈردى.

● ئاپتونوم رايونىمىز 50 ناھىيىگە پىلانلىق تۇغۇت، تىببىي داۋالاش ئۇسكۇنىلىرى سەپلەپ بەردى، بۇ ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ناھىيە، يېزىلىرىدىكى ھەر مىللەت ئاممىسى ئۈچۈن قىلىپ بېرىدىغان سەككىز ئەمەلىي ئىشنىڭ بىرى.

● دۆلەتنىڭ قانۇن بويىچە تەكشۈرۈپ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ مەھسۇلاتلىرىنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرۈش جەمئىيىتى 5 - ئاينىك 30 - كۈنى رەسمىي قۇرۇلدى.

● تارىمدا نېفىت چارلاش - ئېچىشتا سەككىز يىللىق بىرلەشمە جەڭ ئارقىلىق جۇڭگو نېفىت سانائىتى بويىچە تۇنجى «نېفىت شىركىتى» يولى ئېچىلدى، يېڭى تۈزۈلمە ئارقىلىق يۇقىرى ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى.

ھازىرمۇ، بۇنىڭدىن كېيىنكى ئۇزاق ۋاقىتقىچىمۇ شۇنداق بولىدۇ، كۆپ مىللەت توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان رايوندا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ياخشىلاش - ياخشىلىيالماسلىق شۇ رايۇنىنىڭ تەرەققىي قىلىش - قىلالماسلىقىغا، مۇقىم بولۇش - بولماسلىقىغا، خەلقنىڭ جانجان مەنپەئىتىگە مۇناسىۋەتلىك. دۆلەتنىڭ

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

خېجىك ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسىدىكى تىببىي خادىملار دەم ئېلىش كۈنلىرىدىن پايدىلىنىپ كوچىلارغا چىقىپ ئامما ئارىسىدا داۋالىماقتا.

جالاق ۋېي فوتوسى

ئاپتونوم رايونىمىز يېزىلارنىڭ ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** خەۋىر قىلدى: ئاپتونوم رايونىمىز يېزىلارنىڭ ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى. 7 مىليون 138 مىڭ 900 ئادەم، 18 مىليون 330 مىڭدىن كۆپرەك چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۇيى ياخشىلاندى.

1990- يىلدىن بۇيان بۇ قۇرۇلۇش تۈرىگە دۇنيا بانكىسىنىڭ، مەركەز ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭكى بولۇپ 487 مىليون 150 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىندى، ئۇبلاست، ناھىيە (شەھەر)لەر 109 مىليون 910 مىڭ يۇەن، دېھقان، چارۋىچىلار 333 مىليون 350 مىڭ يۇەن مەبلەغ سالدى. خوتەن، قەشقەر، قىزىلسۇ، ئاقسۇ، بايىنغولىن، بورتالا، ئالتاي قاتارلىق ۋىلايەت، ئۇبلاست، ناھىيە(شەھەر)لەر قاتلاممۇقاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ مەبلەغنى، ۋەزىپىنى، ۋاقىتنى ھۆددىگە بېرىش، قۇرۇلۇشنىڭ سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىشتىن ئىبارەت «ئۈچنى ھۆددىگە بېرىش، بىرگە كاپالەتلىك قىلىش» تەدبىرىنى ئەمەلىيلەشتۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، تۇرلۇك چارە - تەدبىرلەرنى قوللىنىپ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، ئۇلارنىڭ بۇ قۇرۇلۇشقا قاتنىشىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. ھازىرغا قەدەر ئاپتونوم رايون بويىچە سۇ بىلەن تەمىنلەش نۇقتىسى 2513 كە، ماتورلۇق قۇدۇق 1254 كە، سۇ مۇنارى 1254 كە، سۇ تەڭشەش كۆلچىكى 452 گە، ئېگىزدىن تۆۋەنگە سۇ يەتكۈزۈپ بېرىش كۆلچىكى 429 غا، يانتۇزۇلغان سۇ تۇرۇبىسى 29 مىڭ 249 كىلومېتىرغا، چوڭقۇر قاتلاملىق قۇدۇق 4777 گە يېتىپ، دېھقان، چارۋىچىلار ۋە چارۋا مالىلارنىڭ ئىچىدىغان سۇ شارائىتى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى.

كورلا شەھەرلىك قۇرۇلۇش باشقارمىسىدىكى كادىرلار دائىم يېقىن ئەتراپتىكى يېزا، كەنتلەرگە بېرىپ، قىيىنچىلىقى بار دېھقانلارنىڭ تېرىقچىلىق ئىشلىرىغا يارەملىشىدۇ.

سۈرەتتە: كادىرلار ئېتىزلىقتا ئىشلىمەكتە.

لى لى فوتوسى

مۇقىملىق ئىچىدە تەرەققىياتنى كۆزلەش لازىم

ـ مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش مىللەتلەر ۋە دىنىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەنىنىڭ سابىق مۇئاۋىن سىياسىي كومىسسارى ئىسمائىل مەخسۇتنى زىيارەت

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن خۇك

مەن يېقىندا مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش مىللەتلەر ۋە دىنىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەنىنىڭ سابىق مۇئاۋىن سىياسىي كومىسسارى ئىسمائىل مەخسۇتنى زىيارەت قىلدىم.

ئاساسىي قاتلامدا مەدەنىيەت - مائارىپ خىزمىتى بىلەن كۆپ يىل شۇغۇللانغان ئىسمائىل مەخسۇت مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنى ئىنتايىن مەدھىيىلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنىڭ ئېلىپ بېرىلىۋاتقىنىغا 15 يىل بولدى. 5- ئاينى تۇنۇپ پۈتۈن يىلنى ئىلگىرى سۈرىدىغان، ئاي ئارقىلىق يىلنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بۇ پائالىيەت ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىيات شەكىللەندۈردى ۋە ياخشى ئۈنۈم بەردى. لېكىن بەزى يېتەرسىزلىكلەرمۇ ساقلانماقتا، بۇ يىل ھەتتا بۇنىڭدىن كېيىنكى خىزمەتلەردە مۇكەممەللەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىش لازىم. بىرىنچىدىن، ھەر مىللەت ئاممىسىغا پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى، مىللەت نەزەرىيىسى تەربىيىسى بېرىش بىلەن بىللە، قانۇن- تۈزۈم تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ھەر مىللەت خەلقىنى قانۇننى بىلىدىغان، قانۇننى چۈشىنىدىغان، قانۇنغا رىئايە قىلىدىغان، قانۇننى تەتبىقلايدىغان قىلىش ۋە ئۇلارنى كۈچلۈك قانۇن ئېڭى ۋە قارشىغا ئىگە قىلىش لازىم. ئىككىنچىدىن، رەھبىرى كادىرلارغا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى بېرىشنى كۈچەيتىش لازىم.

ئىسمائىل مەخسۇت ئىجتىمائىي مۇقىملىقنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەر رايونلىرىنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت تەرەققىياتى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ئۇستىدە توختالغاندا، قەتئىي ھالدا مۇنداق دېدى: سوتسىيالىستىك ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە تۇرلۇك خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشتە تىنچ، ئىتتىپاق بولۇشتەك سىياسىي ۋەزىيەت بولۇشى كېرەك.

ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت تەرەققىيات ئەھۋالىنىڭ قانداق بولۇشى دۆلىتىمىزدە مىللىي سىياسەتنىڭ ئۈنۈمىنى سىناپ-ئايدىغان ئۆلچەم، بۇ رايونلاردىكى ئاممىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش سەۋىيىسى ئۆزلۈكسىز ئۆسسە، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى كۈچلۈك ئۇيۇشۇشچانلىققا ئىگە بولىدۇ.

ئىسمائىل مەخسۇت مۇنداق دېدى: ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، ئىنتايىن ئاز ساندىكى مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ بۆلگۈنچىلىك ۋە بۆزغۇنچىلىق ھەرىكەتلىرىگە قارشى تۇرۇش - ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئورتاق مەسئۇلىيىتى، بىر ئۇچۇم بۆلگۈنچىلەر ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئورتاق دۈشمىنى.

ئىسمائىل مەخسۇتنىڭ پىنسىيىگە چىققىنىغا ئىككى يىل بولغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ بىڭتۇەننىڭ سابىق رەھبىرى بولۇش سۈپىتى بىلەن بىڭتۇەننىڭ تەرەققىياتىغا كۆڭۈل بۆلمەكتە. ئۇ بىڭتۇەن روھى ۋە بىڭتۇەننىڭ رولى ئۈستىدە توختالغاندا مۇنداق دېدى: بىڭتۇەن سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشدىكى ئىنتايىن قۇدرەتلىك زور كۈچ، ۋەتەنىمىزنىڭ چېگرا رايونلىرىنى قوغداش، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشتىكى قۇدرەتلىك زور كۈچ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش، شىنجاڭنىڭ مەدەنىيەت، ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى قۇدرەتلىك ھاياتىي كۈچىكە ئىگە قوشۇن، يېڭى تارىخىي دەۋردە بىڭتۇەن روھىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، يەرلىك بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى داۋاملىق كۈچەيتىپ، بىڭتۇەننىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشتىكى ئالاھىدە رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش لازىم.

يېڭى - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرەيلى

ئاتۇش شەھىرىدىكى «يېشىل گۈۋاھنامە» ئالغان دېھقانلار يېيىشنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولۇپ قالدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلدۇ: «ئۇلاقچىلىقتا كامالەتكە يەتكەن» دەپ تەرىپلەنگەن ئاتۇش شەھىرىگە قاراشلىق ئۈستۈن ئاتۇش يېزىسىنىڭ ئوتياغ كەنتىدىكى دېھقان قادىر ئۆمەر ئىلمىي ئۇسۇلدا يېتىشتۇرۇپ چىققان يېڭى بىر خىل توغاچ سورتى مۇتەخەسسىسلەرنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشتى. شۇڭا ئۇ بۇ يىل ئاپتونوم رايونلۇق دېھقان تېخنىكلارغا ئۇنۇقان بېرىش ئىشخانىسى تەرىپىدىن «يارەمچى ئاگرانوم» لۇق ئۇنۇقانغا ئېرىشىپ، «يېشىل گۈۋاھنامە» ئالدى. ئاتۇش شەھىرىدە بۇنداق «يېشىل گۈۋاھنامە» ئالغان دېھقانلار ھازىر 36 گە يەتتى.

بۇ شەھەر يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن 1993-يىلدىن باشلاپ «يېشىل گۈۋاھنامە قۇرۇلۇشى» نى يولغا قويغاندى. شۇنىڭدىن بۇيان شەھەرلىك پەن-تېخنىكا كومىتېتى قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك تارماقلار «قىشلاق پەن-تېخنىكا ئۇگىنىش پائالىيىتى، پەن-تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ۋە مەخسۇس تەربىيەش كۇرسى قاتارلىق شەكىللەردىن پايدىلىنىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى ئىسقاتىدىغان تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن قوراللاندۇرۇشنى بوشاشتۇرماي چىڭ تۇتتى. پەقەت بۇلتۇر يىل بېشىدىن بۇ يىل 3-ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر دېھقانچىلىق، باقمىچىلىق، باغۋەنچىلىك قاتارلىق تۈرلۈك كەسىپلەر بويىچە ئىسقاتىدىغان تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەنگەن دېھقان، چارۋىچىلار 23 مىڭ 189 ئادەم (قېتىم) غايەتتى.ئاپتونوم رايونلۇق دېھقان تېخنىكلارغائۇنۇقان بېرىش ئىشخانىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە شەھەرلىك پەن-تېخنىكا كومىتېتى بۇ دېھقان، چارۋىچىلار ئارىسىدىن ئىككىدىن ئۇچكىچە تېخنىكىنى ئىگىلەپ، ئۇلارنى ئىلغار تېخنىكا بىلەن قوراللاندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشتا مۇستەقىل ئىشلىتەلەيدىغان دېھقان، چارۋىچىلارنى ھاھالاپ سېلىشتۇرۇش ۋە تاللاپ بېكىتىش ئارقىلىق بۇ يىل تۇنجى تۇركۈمدە 36 نەپەر دېھقانغا «يېشىل گۈۋاھنامە» بەردى. ھەمدە 2 - قېتىملىق ھاھالاپ بېكىتىش خىزمىتىنى باشلىۋەتتى. بۇ «يېشىل گۈۋاھنامە» گە ئېرىشكەن دېھقانلارنىڭ بۇلتۇرقى «ئۇلۇغ كۆرسىتىش ئېتىزى» نىڭ ئاشلىق، پاختا ھوسۇلى،بوراپ قولدىن چىقارغان چارۋا مالىلرىنىڭ سانى، يېتىشتۇرگەن باغ ۋە ئۇنىڭ مەھسۇلات قىممىتى قاتارلىقلار باشقا دېھقانلارنىڭكىدىن يۇقىرى بولدى ھەمدە ئۇلار ئۆز كەنتى ۋە مەھەللىسىدە دېھقان، چارۋىچىلارنى يېتەكلەپ، پەن-تېخنىكا تاينىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش ۋە بېيىشنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولۇپ قالدى.

توققۇزتارا ناھىيىسىنىڭ 3-قارارلىق يېزا ئىگىلىكىنى ئۈنۈمۈرسال تېچىش قۇرۇلۇشىدا ياخشى نەتىجە يارىتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قەيسەر تاش** خەۋەر قىلدۇ: توققۇزتارا ناھىيىسى 3-قارارلىق يېزا ئىگىلىكىنى ئۈنۈمۈرسال تېچىش قۇرۇلۇشىنى غەلبىلىك تاماملىدى. ھەر قايسى تۈر ۋەزىپىلىرى يېقىندا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتتى.

1994-يىلى 3-قارارلىق يېزا ئىگىلىكىنى ئۈنۈمۈرسال تېچىش قۇرۇلۇشىدا، توققۇزتارا ناھىيىسىگە 33 مىڭ مو بوز يەر تېچىش، 5000 مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ئۆزگەرتىش ۋەزىپىسى چۈشۈرۈلگەنىدى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېزا ئىگىلىكىنى ئۈنۈمۈرسال تېچىش ئىشىنى مۇھىم خىزمەت قاتاردا تۇتتى. تۈر كۆرسەتكۈچلەر چۈشۈرۈلگەن ئورۇنلار ۋە ئاممىنىڭ زور تەرىشچانلىق كۆرسىتىشى ۋە دۆلەت، ژىلايەت، ناھىيە، كەنتنىڭ 8 مىليون 395 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىشى ئارقىسىدا 1994-يىلدىن بۇ يىل 4-ئايغىچە ناھىيە بويىچە 23 مىڭ مو ئوتلاق بىنا قىلىندى، 10 مىڭ مو بوز يەر ئېچىلدى، 120 كىلومېتر ئۆزۈنلۇقتىكى ئېرىق رېمونت قىلىنىپ، 33 كىلومېتردىن ئارتۇق ئېرىق چېپىلدى، 328 يۇرۇشلەشكەن سۇ قۇرۇلۇشى ئەسلىمەسى ياسالدى، 48.35 كىلومېتر يول ياسلىپ، 1170 مو كۆلەمدە ئورمان بەلبېغى بىنا قىلىندى.

ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالغان كارخانا قايتىدىن جانلاندى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **سىدىق تۇردى، بارات ئەمەتلەر** خەۋەر قىلدۇ: قاغىلىق ناھىيىلىك سودا ئىدارىسىگە قاراشلىق دۆلەت ئىلكىدىكى يېمەك-ئىچمەك مەھسۇلاتلىرى پىششىقلاش زاۋۇتى 40 يىللىق تارىخقا ئىگە كونا كارخانا بولسىمۇ، باشقۇرۇش سەۋىيىسى تۆۋەن بولۇش تۈپەيلىدىن كەسكىن بازار رىقابىتىدە پۈت دەسسەپ تۇرالماي ھەر يىلى زىيان تارتىپ كەلگەن، زاۋۇتنىڭ 1994-يىلدىن بۇيانقى ئومۇمىي زىيىنى 200 مىڭ يۈەنگە يەتكەن، كارخانا ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالغانىدى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۆلتۇر 9-ئايدا بۇ كارخانىنى ناھىيىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركىتىگە قوشۇۋەتتى ھەمدە كارخانىنىڭ تەشكىلىي قۇرۇلمىسىنى تەڭشىدى.

شۇنىڭدىن ئېتىبارەن بۇ ئىككى كارخانا بىر ياقىدىن باش چىقىرىپ، ئىدىپىنى تۇغرىلاپ، كارخانىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ بىر قاتار تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ يولغا قويدى. ئىشتىن توختاپ ئۆيدە تۇرۇۋاتقان ئىشچىلارنى كارخانىغا قايتۇرۇپ ئەكەلدى، ئىشچىلارنى گۇرۇپپىلارغا ئايرىپ ئىش ھەققىنى كارخانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئۇنۇمىگە باغلاپ سۈپەت بىلەن سۈرئىتنى، ئىش تۇرى بىلەن مەسئۇلىيەتنى، مۇكاپات بىلەن جازانى ئېنىق بېكىتىپ ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئەمەلىيلەشتۈردى. ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ياخشىلاپ مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتى ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇپ، تىجارەت يوللىرىنى كېڭەيتتى. كارخانىنىڭ رىقابەت ئىقتىدارىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى بازارغا مۇۋاپىقلاشتۇردى. 1 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ كارخانىنى كېڭەيتىپ قۇردى، ئۈسكۈنىلەرنى يېڭىلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ مائاشىنى ئايمۇ ئاي تارقىتىشقا كاپالەتلىك قىلدى. ئۇزۇمچى ۋۇجىياچۈيدىن ئۈچ تېخنىكا قوللىنىش ئارقىلىق قىلىپ يېڭى تېخنىكا قوللىنىش بۇ يىل يىل بېشىدىن ھازىرغىچە 150 تونىنا سۈپەتلىك ئاچچىقسۇ، جاڭيۇ ئىشلەپچىقىرىپ قاغىلىق، پوسكام، قەشقەر شەھىرى، گۇما قاتارلىق ناھىيە، شەھەرلەرگە ئاپىرىپ سېتىپ 100 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى، ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالغان كارخانا قايتىدىن جانلاندى.

خوتەن يېپەك توقۇمچىلىق زاۋۇتى ئىشلەپچىقىرىشنى يۇكسەلدۈرۈپ زىيانىنى تازايتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** خەۋەر قىلدۇ: ئۇدا ئۈچ يىل زىيان تارتىپ ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالغان خوتەن يېپەك توقۇمچىلىق فابرىكىسى تۇنجى يېپەك چوڭ كارخانا ۋە شىنجاڭ بويىچە ئاز سانلىق مىللەتلەرگە ئېھتىياجلىق بۇيۇملارنى ئىشلەپچىقىرىشتىكى مۇنەۋۋەر كارخانا ئىدى. 1994-يىلدىن 1996-يىلغىچە باشقۇرۇش قالايمىقان، مەھسۇلاتلىرى بازار تاپالمىغانلىقتىن بۇ زاۋۇت 10 مىليون 40 مىڭ يۈەن زىيان تارتىپ، قەرزى 80 مىليون يۈەندىن ئاشقانىدى. ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە ئۈتكەن يىلنىڭ ئاخىردا زاۋۇتنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەرتىپكە سالدى. يېڭى رەھبەرلىك بەنزىسى ئىشلەپچىقىرىشنى تېزلا ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، قائىدە-تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مەھسۇلات تۈرلىرىنى كۆپەيتتى ۋە سۈپىتىنى ئۆستۈردى. نەتىجىدە پاكىستان بىلەن 4 مىليون 320 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى 120 مىڭ مېتر يېپەك قىلىش توختامى ئىمزالاپ مەھسۇلاتلىرىنى بازار تاپتى. 1 - پەسىلدە 18.5 تونىنا خام يېپەك، 300 مىڭ مېتر يېپەك توقۇلما مەھسۇلاتلىرى ئىشلەپچىقىرىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 36 ۋە % 91 ئاشۇردى. زاۋۇتنىڭ 3-ئايلىق سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 3 مىليون 294 مىڭ 200 يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 52.5 ئېشىپ، زىيان% 15 ئازايدى. خام يېپەك رەخت 111 مىڭ 179 مېترغا، پىشىقلانغان يېپەك رەخ 82 مىڭ 299 مېترغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 218.30 ۋە 178.18 ئاشتى. يېپەك رەخت سۈپىتىنىڭ 1-دەرىجىلىك بولۇش نىسبىتى % 89.24 كە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 33.44 يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئەمگەك، ئىشلەپچىقىرىش ئۇنۇمدارلىقى ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش

غۇلجا شەھىرىدە سۇ تېجەش مەركەز قىلىنغان سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **نېلۇپەر قاسىم** خەۋەر قىلدۇ: غۇلجا شەھىرىدە سۇ تېجەش مەركەز قىلىنغان سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلىپ، قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدى ئېلىنماقتا.

بۇ يىل ئەتىياز يۇز بەرگەن قۇرغاقچىلىق بۇ شەھەرنىڭ دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىغا كۆرۈنەرلىك تەسىر كۆرسەتكەندى. شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى مەيدانلار بىلەن سۇ سىڭمەس ئېرىق-ئۆستەڭ ياساش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، مۇكاپات بىلەن جازانى ئەمەلدە كۆرسەتتى. غۇلجا شەھەرلىك سۇ ئىشلىرى ئىدارىسى سۇ تېخنىكىلىرىنى يېزا-بازار، مەيدانلارنىڭ سۇ قۇرۇلۇشىغا تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى. شەھەرلىك سېمونت زاۋۇتى 700

غۇلجا شەھىردە ئورمانچىلىقنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ قارادۆڭ ياغاچ توپ سېتىش بازىرى بارلىققا كەلدى. ھازىر بۇ بازارنىڭ كۈندىلىك سودىسى 50 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

سۈرەتتە: ياغاچ بازىرى.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

ئونباش يېزىلىق كۆمۈركان بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتۇپ، 1 مىليون 600 مىڭ يۈەنلىك مەھسۇلات قىممىتى يارىتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋۇلى** خەۋىر قىلىدۇ: باي ناھىيىسىدىكى ئۇلگىلىك يېزا-بازار كارخانىلىرىنىڭ بىرى - ئونباش يېزىلىق كۆمۈر كان بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، قائىدە-تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتۇپ، 1 مىليون 680 مىڭ يۈەنلىك مەھسۇلات قىممىتى يارىتتى.

بۇ يىل بۇ كۆمۈركان ئىلگىرىكى تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەپ، بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. يېتەرلىك مەبلەغ ئاجرىتىپ، تېخنىكا ئۆزگەرتتى، كان باشلىقلىرىدىن تارتىپ ئىشچى-خىزمەتكىچە بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش ئەخلاق تەربىيىسى ۋە بىخەتەرلىك بىلىملىرى تەشۋىقاتىنى كۈچەيتىپ، ھەر خىل ئەمەلىي مەشىقلەرنى ئېلىپ بېرىپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ بىخەتەرلىك ساۋاتىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈردى. 1995-يىلى 7-ئايدا ئېچىلىپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەندىن بۇيان 52 مىڭ 865 سەر ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىپ، ئاپتونوم رايون بويىچە ئاساسلىق ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىدىغان 20 ئالتۇن كانىنىڭ ئالدىنقى قاتاردىن ئورۇن ئالدى، مەملىكەت بويىچە ئالدىنقى 14-ئورۇنغا ئۆتتى.

185 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ ئېچىلغان بۇ كاندا ھازىر 800 دىن ئارتۇق ئىشچى-خىزمەتچى بار. كان رەھبەرلىكى بىر يۈرۈش ئىشلەپچىقىرىش مەخسۇس بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش قائىدە-تۈزۈملىرىنى ئەمەلىي ئىجرا قىلىپ، ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكىنى كۈچەيتىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمدارلىقىنى ئۆستۈردى. 1996-يىلى 6 ئاي ئاخىرىغىچە كاندا 36 مىڭ سەر ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىپ 2 مىليون يۈەندىن ئارتۇق پايدا يارىتىلدى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ قۇمۇل ئۇستى ئوچۇق كۆمۈر كېنى 1500 كۈن بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىپ، كان ئىشلىرى ئىدارىسىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

قىيۇم داۋۇت

△ يوپۇرغا ناھىيىسى ئاچچىق يېزىسىدىكى ئالدىن بېيىغانلار 300 مىڭ يۈەن خەجلەپ ئالتە كىچىك كىرا ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، يېزا قاتنىشىنى ياخشىلىدى.

ئەركىنجان ئۆمەر

△ ئاقتۇ ناھىيىسى زىيان تارتقان كارخانىلارنى يۆلەش، ئۇلارغا ئېتىبار بېرىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن، زىيان تارتقان ئىككى كارخانا 333 مىڭ يۈەن زىيانىنى ئازايتتى.

سايرا يۈسۈپ

△ گۇما ناھىيىلىك يېنىك ساناۋەت ئىدارىسى بازارلىق مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىشقا ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، بۇ يىلنىڭ 1- يېرىمىدا ساناۋەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 441 مىڭ يۈەنگە، پايدا - باج 24 مىڭ 600 يۈەنگە يەتتى.

مۇھەممەت ھېيت

△ جىڭ ناھىيە داخىلەنزە بازىرىدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ 1 - پەسىللىك كىرىمى 6 مىليون 162 مىڭ 300 يۈەنگە يېتىپ، بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن 975 مىڭ يۈەن ئاشتى.

ماغاۋيا زاكارىيا

△ مارالبېشى تاشيول ئۇچاستىكىسىدىكى تۆت داۋەن 3116 كۋادرات مېتر كاناك ياماش ۋەزىپىسىنى ئۆز ۋاقتىدا سۈپەتلىك ئورۇندىدى.

چىمەنگۈل ياقۇپ

△ گۇما ناھىيىسىدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ 1 - پەسىللىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 175 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن 106 مىڭ يۈەن ئاشتى.

مۇھەممەت ھېيت

△ جىڭ ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسى 1 - پەسلىدە 3 مىليون 549 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، باج سومىمىسىنى بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن % 37.1 ئاشۇردى.

ماغاۋيا زاكارىيا

فۇكاكىدا قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇپ، زىرائەتلەرنى قوغداش خىزمىتى چىڭ تۇتۇلماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوسمان داۋۇت** خەۋىر قىلىدۇ: فۇكاكا شەھرى قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش تەييارلىقىنى پۈختا ئىشلەپ، دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى قوغداشقا ئەھمىيەت بېرىپ، دېھقانچىلىقتىن مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈرۈشكە ياخشى ئاساس يارىتتى.

فۇكاكا شەھرى قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش تەدبىرلىرىنى تۆۋۈپ، ئۇنى قاتلاملىق ئەملىيلەشتۈردى، توك جەددىي بولۇۋاتقان ئەھۋالدا كارخانىلارنىڭ توك ئىشلىتىشىگە چەك قويۇپ، ئالدى بىلەن يېزا ئىگىلىكىگە ئىشلىتىدىغان توكنىڭ يېتەرلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. ئۇلار بۇلتۇرقى كەلكۈن ئاپىتىدە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغان سۇ ئەسلىھەلىرىنى رېمونت قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈردى ۋە تولۇقلىدى، سۇنى تېجەپ ئىشلىتىش بويىچە مۇكاپاتلاش، جازالاش تەدبىرلىرىنى تۆۋۈپ يولغا قويدى، تېخنىكلارنى يېزا، كەنتلەرگە ئەۋەتىپ، ئۇلارنى دېھقانلارنىڭ زىرائەتلىرىنى ئىلمىي ئوسۇلدا سۇغىرىش، سۇنى تېجەپ ئىشلىتىشكە يېتەكچىلىك قىلدۇردى. بۇ شەھەر يەنە شەھەردىكى ھەر مىللەت ئىشچى-خىزمەتچىلىرىنى، ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنى دەم ئېلىش كۈنلىرىدە يېزا، كەنتلەرگە بېرىپ دېھقانلارغا خالىسانە ياردەم بېرىشكە سەپەرۋەر قىلدى. تەييارلىق پۈختا، چارە-تەدبىرلەر كۆچلۈك بولغانلىقتىن، نۆۋەتتە شەھەر بويىچە بۇغداي، كۆمىقوناق، كېۋەزلەر ئومۇمىيۈزلۈك سۇغىرىلىپ، دېھقانچىلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىشقا ياخشى ئاساس يارىتىلدى.

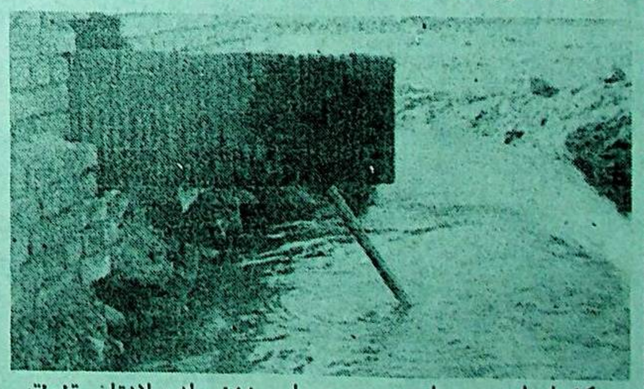

كۆچا ناھىيىسى ناھىيە بويىچە بار 144 ماشىنىلاشقان قۇدۇقنى رېمونت قىلىپ يۇرۇشلەشتۈرۈپ، قۇرغاقچىلىققا ئۇنۇملۈك تاقابىل تۇرماقتا.

ئەبەيدۇللا مەھمۇت فوتوسى

ئاشلىق ئالتۇن كېنى ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىشتا كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر تۇرسۇن** خەۋىر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسىدىكى ئاشلىق ئالتۇن كېنى 1995-يىلى 7-ئايدا ئېچىلىپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەندىن، شۇنىڭدىن بۇيان 52 مىڭ 865 سەر ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىپ، ئاپتونوم رايون بويىچە ئاساسلىق ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىدىغان 20 ئالتۇن كانىنىڭ ئالدىنقى قاتاردىن ئورۇن ئالدى، مەملىكەت بويىچە ئالدىنقى 14-ئورۇنغا ئۆتتى.

185 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ ئېچىلغان بۇ كاندا ھازىر 800 دىن ئارتۇق ئىشچى-خىزمەتچى بار. كان رەھبەرلىكى بىر يۈرۈش ئىشلەپچىقىرىش ئەخلاق تەربىيىسى ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىك بىلىملىرى تەشۋىقاتىنى كۈچەيتىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمدارلىقىنى ئۆستۈردى. 1996-يىلى 6 ئاي ئاخىرىغىچە كاندا 36 مىڭ سەر ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىپ 2 مىليون يۈەندىن ئارتۇق پايدا يارىتىلدى.

ئەركىن لېپتە بىر قېتىملىق ھادىسىنىڭ ئالدىنى ئالدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **گەخمەت ھېمىت** خەۋىر قىلىدۇ: 5-ئاينىڭ 13-كۈنى سائەت ئوندىن بەش مىنۇت ئۆتكەندە خېجىڭ تۆمۈر يول ئۇچاستىكىسىغا قاراشلىق كورلا غول لىنىيە داۋەنىنىڭ يول چارلىغۇچىسى ئەركىن لېپتە يول چارلاۋاتىپ، جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈر يولىنىڭ 454-كىلومېتر بۇلۇكىنىڭ 6-رېلىسىغا كەلگەندە ئىككى رېلىس ئوتتاشقان ئورۇندا رېلىس ئوتاشتۇرغۇچى تاختا تۆمۈرنىڭ ھەر ئىككىلا تەرىپىنىڭ 45 - 35 مىللىمېتر يېرىلىپ، ئۇزۇلۇش ئالدىدا ئوتۇرغانلىقىنى بايقايدۇ-دە، كاشىلا چىققان تەرەپكە ئۆچاندەك كېلىۋاتقان پويىزنىڭ شوپۇرىغا سىمسىز تېلېفون ئارقىلىق ئەھۋالدىن مەلۇمات بېرىپ، پويىزنى توختىتىپ، پويىزنىڭ كاشىلا چىققان ئورۇندىن بىخەتەر ئۆتۈۋىشىگە كاپالەتلىك قىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن كېلىپ چىقىش ئېھتىمالى بولغان بىر قېتىملىق چوڭ ھادىسىنىڭ ئالدى ئېلىندۇ.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى- ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جان تومۇرى

بايىنغولىن ئوبلاستى مۇقىملىق خىزمىتىنىڭ يېڭى يولى ئۈستىدە پائال ئىزدىنىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز ئۆمەرجان مۇھەممەت خوتۇر قىلدۇ: مۇقىملىق خىزمىتى - چېتىلىش دائىرىسى كەڭ سىستېما قۇرۇلۇشى بولۇپ، بۇ خىزمەتنى پۇختا، ياخشى ئىشلەش بىر قەدەر قىيىن. لېكىن، بايىنغولىن ئوبلاستى بۇ خىزمەتكە ئىزچىل ئەھمىيەت بېرىپ، تۈۋەندىكى بىر نەچچە خىزمەتنى چېڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشتى.

- بۇ ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك بەنزىسىدىكى كادىرلار كۆپ مىللەتتىن تەركىب تاپقان. گەرچە ئۇلارنىڭ مىللىتى، ئۆرپ - ئادىتى ئوخشاش بولمىسىمۇ، لېكىن ئۇلاردا بايىنغولىنىڭ گۈللەندۈرۈش ھەر مىللەت كادىرلىرىنىڭ ئورتاق مەسئۇلىيىتى ۋە نىشانى دېگەن ئورتاق چۈشەنچە بار. ئوبلاستلىق پارتكومنىڭ ئەزالىرى ئوبلاستنىڭ مۇقىملىق خىزمىتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن كۆچىنى، زېھنىنى مەركەزلەشتۈرۈپ، ئىچكى ئىتتىپاقلىقنى زور كۈچ بىلەن قوغدىدى. ھەر مىللەت رەھبىرى كادىرلار مۇقىملىقنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۆرۈشىدە بايرىقى روشەن، ھەيدانى مۇستەھكەم بولدى.

(1) مۇقىملىقنى تۇتۇشتا، ئالدى بىلەن مىللەتلەر بارا‌ۋەرلىكى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىگە ئەھمىيەت بەردى. ئوبلاستلىق پارتكوم خەنزۇ كادىرلار بىلەن ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى ئوتتۇرىسىدا ئۆزئارا چۈشىنىش، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، ئۆزئارا قوللاشنى داۋاملىق تەكتىلەپ كەلدى. 1983 - يىلدىن ھازىرغا قەدەر ئوبلاست بويىچە ھەر يىلى 5- ئايدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئېيى پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، بۇ ئارقىلىق پۈتۈن يىللىق پائالىيەتنى ئىلگىرى سۈردى. ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر) لەر شەكلى ھەر خىل، مەزمۇنى مول بولغان بىرتۈمەن بىلەن يەرلىك، ئارمىيە بىلەن خەلق، نېفىتلىك بىلەن يەرلىكنىڭ ئىككىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئورتاق قۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. مەكتەپلەر پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تۇردى.

(2) دىنىي قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يۇقىرى قاتلامدىكى دىنىي زاتلار، ۋەتەنپەرۋەر زاتلارنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇردى. 1988 - يىلدىن بۇيان ھەر يىلى ئۈچ قارار دىنىي زاتلار كۇرسى ئېچىشنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇپ، ھازىرغا قەدەر 2000 دىن ئارتۇق ئادەم (قېتىم) تەربىيىلەپ چىقتى. ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر) لەردە ناھىيە، يېزا، كەنتتىن ئىبارەت ئۈچ دەرىجىلىك مەللەت، دىن ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى قۇرۇلدى. يېزا (بازار)، كەنتلەر مەسچىت ۋە ئىبادەتخانىلار بىلەن ئامانلىقنى باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، يىل ئاخىردا لايىقەتلىك مەسچىت، ئىبادەتخانىلارغا «تۆت كىنشكا، بىر گۈۋاھنامە» تارقىتىپ بەردى.

(3) جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۇزمۇش، ئېغىر جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى بوشاشتۇرمايى ئېلىپ بېرىلدى. ھەر مىللەت خەلقى ئارىسىدا «تىنچ، ئىتتىپاق بولغان سىياسىي مۇھىت يارىتىش» تىن ئىبارەت پېتەكچى ئىدىيە تۇرغۇزۇلدى. ئوبلاست، ناھىيە (شەھەر)، يېزا، كەنتلەرنىڭ ھەممىسىدە ئومۇملاشتۇرۇپ تۇزمىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرى قۇرۇلدى. يېزا (بازار) لاردا سىياسىي قانۇنغا مەسئۇل مۇئاۋىن شۇجى ياكى مۇئاۋىن يېزا باشلىقى سەپلىنىپ، قاتلاممۇ قاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاندى.

(4) ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر) لەر مالىيەدە قەينىچىلىق كۆرۈلگەن ئەھۋالدىمۇ، مەبلەغ ئاجرىتىپ، جامائەت خەۋپسىزلىكى تارماقلىرىنىڭ ئۇسكۇنىلىرىنى، مۇئەسسەسىلىرىنى ياخشىلىدى. بايىنغولىن ھەربىي رايونى ئوبلاستنىڭ مۇقىملىق خىزمىتىگە پائال قاتنىشىپ، خەلق ئەسكەرلىرى تارماق ئەترەتلىرىنى قۇردى.

(5) ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشىنى مۇقىملىق خىزمىتى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ باردى. 1993- يىلدىن بۇيان، ھەر يىلى 1000 نەپەر كادىرنى يېزا- كەنتلەرگە ئەۋەتىپ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى پارتىيە ياچېيكىسى يادرو قىلىنغان تۇردى.

(6) ئاممىنى ئىشەنچ ھاسىل قىلىش ئاساسىدا ئاممىنى ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىش، ئاممىنى ئىتتىپاقلىقنى ئاساس قىلىپ، ئاممىنى ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىش ئۈچۈن ئىزچىل تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. ئوبلاستلىق پارتكوم ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى ئاساس قىلىپ، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى مۇستەھكەملەشتە ئىزچىل تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. ئوبلاستلىق پارتكوم خەنزۇ كادىرلار بىلەن ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى ئوتتۇرىسىدا ئۆزئارا چۈشىنىش، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، ئۆزئارا قوللاشنى داۋاملىق تەكتىلەپ كەلدى. 1983 - يىلدىن ھازىرغا قەدەر ئوبلاست بويىچە ھەر يىلى 5- ئايدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئېيى پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، بۇ ئارقىلىق پۈتۈن يىللىق پائالىيەتنى ئىلگىرى سۈردى. ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر) لەر شەكلى ھەر خىل، مەزمۇنى مول بولغان بىرتۈمەن بىلەن يەرلىك، ئارمىيە بىلەن خەلق، نېفىتلىك بىلەن يەرلىكنىڭ ئىككىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئورتاق قۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. مەكتەپلەر پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى

ئۇرۇمچى شەھىرى سايياغ رايونلۇق پوچتا ئىدارىسى 5- ئاي كىرگەندىن بۇيان، كادىر، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا تۇرلۇك شەكىلدە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ۋە ئىللىقلىق يەتكۈزۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. بۇ جەريانىدا بۇ ئىدارىدىكى پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرى بۇ ئىدارىدىن پېنسىيگە چىقىپ كېسەل سەۋەبىدىن كۆپ يىللاردىن بۇيان ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغان تۇخان ھەددىدىن ھال سورىدى، ئۇنىڭ پۇت - قوللىرىنى تۇتۇپ، چاچلىرىنى تاراپ قويدى، ئىشك - دېرىزىلىرىنى سۈرتۇپ بەردى.

تۇنىساخان ۋە ئۇنىڭ خەنزۇ ئوغلى

ئايدۇرېھىم سىدىق

ئاقسۇ شەھىرىنىڭ يېڭىبازار كوچا مەھەللە باشقارمىسى خەلق بازىرى ئاھاللەر كومىتېتىدا ئولتۇرۇشلۇق نامرات، ئىگە - چاقسىز «بەشتە كاپالەتلىك» قىلىندىغان تۇل ئايال تۇنىساخان تۇردى تۆت يىلغا يېقىن ۋاقتتىن بۇيان ئىككى پۇتى پالەچ بىر خەنزۇ بالا بىلەن كېسەلچان بىر ئۇيغۇر بالىنى خودىدى ئۆز بالسىدەك كۆرۈپ، ياخشى بېقىپ كېلىۋاتىدۇ. تۇنىساخان تۇردىنىڭ نامرات بولسىمۇ ئىنسانپەرۋەرلىك روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، كېسەلچان بالىلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزگەنلىكىدەك ئالىيجانابلىق پەزىلىتى شۇ يەردىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ يۈكسەك مەدھىيىسىگە ئېرىشتى.

15- قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتى باشلانغان كۈنلەردە، مەن باشقالاردىن تۇنىساخاننىڭ تەسىرلىك ئىشلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنى زىيارەت قىلىش نىيىتىگە كەلدىم ۋە بۇ يىل 5- ئاينىڭ 2- كۈنى تۇنىساخاننى ئىزدەپ ئۆيىگە باردىم. ئىشكىنى چېكىشىم بىلەن يېشى 50 تىن ھالقىغان، جۈدەڭ بىر ئايال ئىشكىنى ئېچىپ ئالدىمغا چىقتى. مەن كېلىش مەقسىتىمنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇ مېنى ئۆيگە باشلاپ، ئالدىمغا چاي قويدى.

ئاندىن ھويلىدىكى كارىۋاتتا ئولتۇرغان 6 ياش چامىسىدىكى بىر ئوغۇل بالىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ:

- مەن بېقىۋالغان خەنزۇ بالا مۇشۇ، ئىسمىنى جۇمەخۇن قويدۇم، ئۇنىڭ ئىككىلا پۇتى دەسسىيەلمەيدۇ، ئىككى قولىغا تايىنىپ پۈتىنى سۆرەپ ئۆملەپ ماڭىدۇ، بۇ يىل ئالتە يېرىم ياشقا كىردى، ئۇيغۇرچە سۆزلەيدۇ، خەنزۇ تىلىنى بىلمەيدۇ، چۈنكى مەن ئۇنى ئۈچ ياشقا كىرگەن ۋاقتتىن باشلاپ بېقىپ كېلىۋاتىمەن. بېقىۋالغان يەنە بىر ئۇيغۇر بالامنى ئاتا - ئانىسى بولتۇر 11- ئايدا بەشتۇگەمنگە ئېلىپ كەتكەن، پات ئاردا ئەكىلىپ بېرىدۇ. ئۇنىڭ ئىسمى خۇدابەردى، بۇ يىل تۆت ياشقا كىردى، مەن ئۇنى ئىككى ئايلىق بولغاندا بېقىۋالغان، - دېدى تۇنىساخان ماڭا قىسقىچە ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ.

يۈزلىرى كەڭ، بەل ئۇستىخىنى ئەگرى، ئىككى پۇتى چوكىدەك ئىنچىكە جۇمەخۇنغا قاراپ ئىچىم سېرىلدى.

- جۇمە، سىز ئاپىڭىزنى ياخشى كۆرەمسىز؟- دەپ سوردىم ئۇنىڭ بېشىنى سلاپ تۇرۇپ.

- تۇنىساخان ئاپامنى بەك ياخشى كۆرىمەن، ئۇ ماڭا دائىم ياخشى ئاماقلارنى ئېتىپ بېرىدۇ، چوڭ بولغاندا مەنمۇ ئاپامنى ياخشى باقىمەن- دېدى ئۇ ئۆيغۇر تىلىدا راۋان سۆزلەپ.

ئارقىدىن مەن تۇنىساخاننى ئۆزىنىڭ ئۆتمۈشى ۋە بۇ ئىككى بالىنى بېقىۋېلىش جەريانىنى سۆزلەپ بېرىشكە تەكلىپ قىلدىم. ئۇ ماڭا مۇنۇلارنى سۆزلەپ بەردى:

تۇنىساخان ئاقسۇ شەھىرىدە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن يالغۇز بالا ئىكەن. ئۇ بويىغا يېتىپ، توي قىلىپ ئۆزۈن ئۆتمەي بەزىبىر سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن يولدىشى ئۇنىڭدىن ئاجرىشىپ كېتىپتۇ. كېيىنچە يەنە ئاتا - ئانىسىمۇ كېسەل سەۋەبىدىن ئارقا - ئارقىدىن تۇغقېپ كېتىپتۇ. شۇنىڭدىن كېيىن تۇنىساخان باشقالارنىڭ ئۆيىدە 10يىلچە بالا باقىۋچى بولۇپ كۈن ئۆتكۈزۈپتۇ. كېيىنچە ئاقسۇ شەھەرلىك «بەخت» ساناتورىيىسىگە ئورۇنلىشىپ، ئۇ يەردە 11 يىل تۇرمۇش كۆچۈرۈپتۇ. 1990 - يىللارنىڭ بېشىدا يىلى قوشنىسىنىڭ بۆرەكى چىقىپ قالغان بالىسىنى بېقىۋاپتۇ. ئاردىدىن ئۆزۈن ئۆتمەي ئاقسۇ شەھەرلىك خەلق ئىشلىرى ئىدارىسىدىكى يولداشلار ئاقسۇ شەھەرلىك ئۇن زاۋۇتىنىڭ ئالدىدىن ئىككى پۇتى پالەچ ئۇچ ياشلىق بىر خەنزۇ بالىنى تېپىۋالغاندا بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقان تونىساخان: ئۇ بىر تەرىك جان تۇرسا، مەن بېقىۋالاي، دەپ ئۇ بالىنىمۇ بېقىۋاپتۇ. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ بۇ ئىككى بالىنى ئۆزى يېمەي ېيگۈزۈپ، كىيمەي كېيگۈزۈپ ياخشى بېقىپتۇ. بولۇپمۇ ھېلىقى پالەچ خەنزۇ بالىغا ئادەتتىن تاشقىرى مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈپتۇ. ئۇنىڭغا زېرىكمەي، تېرىكمەي تىل ئۆگىتىپتۇ، ياشاش ئۇچۇن ھەرۋاقىت كۈرەش قىلىشقا ئىلھاملاندۇرۇپتۇ. ئىشقىلىپ تۇنىساخان بار جاپانىڭ ھەممىنى تارتىپتۇ. ئىلگىرى ئاقسۇ شەھەرلىك خەلق ئىشلىرى ئىدارىسى تۇنىساخانغا ھەر ئايدا 44 يۈەن قۇنقۇزۇش پۇلى بېرەتتىكەن. بولتۇردىن باشلاپ ھەر ئايدا 70 يۈەن قۇنقۇزۇش پۇلى بېرىدىغان بويتۇ. ئىلايەتلىك يېتىم بالىلار پاراۋانلىق ساناتورىيىسىمۇ جۇمە ئۇچۇن ھەر ئايدا 60 يۈەن قۇنقۇزۇش پۇلى بېرىپ كېلىۋېتىپتۇ. تۇنىساخان ئەنە شۇ 130 يۈەنگە تايىنىپ، ئۆزى ۋە ئىككى بالىسىنى بېقىپ كېلىۋېتىپتۇ.

- ھېنىڭ بىر ھېيىپ خەنزۇ بالىنى بېقىۋالغانلىقىمنى بىلگەن ئاقسۇ شەھەرلىك خەلق ئىشلىرى ئىدارىسى، يېزا ئىگىلىك 1- دىۋىزىيىسى، كۇچانىڭ ئاقسۇ شەھىرىدىكى ئىش بېجىرىش باشقارمىسى، ساناتورىيە قاتارلىق ئورۇنلار ھېيت - بايرام ۋە باشقا كۈنلەردە ماددىي بۇيۇملارنى ئېلىپ كېلىپ بىزنى پات - پات يوقلاپ تۇرۇۋاتىدۇ. بولۇپمۇ ئاقسۇ شەھەرلىك سەھىيە ئىدارىسىدىكى تونىساخان مامۇت دېگەن كادىر بۇلتۇردىن بۇيان داۋاملىق پېكى رەخت، كىسىم - كېچەك، نەق پۇل، يېمەك - ئىچمەك ئېلىپ كېلىپ، ئۆز قىزىمدەك تۇرمۇشۇمدىن خەۋەر ئېلىپ كېلىۋاتىدۇ. مەن ھەرقايسى تەرىپلەرنىڭ غەمخورلۇقىدا ھەر ھالدا ياخشى ياشاپ كېتىۋاتىمەن، دېدى تۇنىساخان،

تۇنىساخاننىڭ بۇ گەپلىرىنى ئاڭلاپ، كۆڭلۈم بىر ئاز ئارامسا چۈشكەندەك بولدى. مەن بىر تۇنىساخانغا، بىر ئۇنىڭ قوچقىدىكى پالەچ خەنزۇ بالىغا قاراپ رەھمىدىل، ئاق كۆڭۈل، يۈكسەك ئىنسانپەرۋەرلىك روھىغا ئىگە تۇنىساخانغا چىن

ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئورتاق قۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. مەكتەپلەر پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى ئۆسمۈرلەردىن باشلاپ تۇنۇشتا چىڭ يىلدىن بۇيان، ھەر يىلى 1000 نەپەر كادىرنى يېزا-كەنتلەرگە ئەۋەتىپ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى پارتىيە ياچەيكىسى يادرو قىلىنغان ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىغا قارىتا ئومۇمىيۈزلۈك بۇ ئىدارىدىن پېنسىيگە چىقىپ كېسەل سەۋەبىدىن كۆپ يىللاردىن بۇيان ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغان تۇخان ھەددىدىن ھال سوردى، ئۇنىڭ پۇت - قوللىرىنى تۇتۇپ، چاچلىرىنى تاراپ قويدى، ئىشىك - دېرىزىلىرىنى سۈرتۈپ بەردى.

زىبىۋۇللا ئابلىز فوتوسى

كەيىنچە ئاقسۇ شەھەرلىك «بەخت» ساناتوريىسىنكە ئورۇنلىشىپ، ئۇ يەردە 11 يىل تۇرمۇش كۆچۈرۈپتۇ. 1990 - يىللارنىڭ بېشىدا ھازىرقى جايىغا كۆچۈپ كەپتۇ. ئۇ 1993 - تۇنىساخانىغا، بىر ئۇنىڭ قوچقىدىكى پالچ خەنزۇ بالىغا قاراپ رەھمىدىل، ئاق كۆڭۈل، يۈكسەك ئىنسانپەرۋەرلىك روھىغا ئىگە تۇنىساخانىغا چىن كۆڭلۈمدىن ئابىرىن ئوقۇدۇم.

ئالىي مەكتەپلەردىكى يېڭى ئوقۇغۇچىلارغا قارىتىلغان تەربىيىنى قاراتمىلىق بولغان ھالدا ئىلىپ بېرىش لازىم

مۇئەۋۋەر قاسىم

بىنا سېلىش ئۇچۇن ئالدى بىلەن ئۇلۇنى مۇستەھكەم، پۇختا قۇرۇش لازىم. ئالىي مەكتەپتىكى تۇنجى يىل ئوقۇغۇچىلارنىڭ كېينىكى تەربىيىلىنىشىگە ئاساس سالىدىغان ئەڭ مۇھىم ۋاقىت. بۇ مەزگىلدە ئوقۇغۇچىلار پىسخىك جەھەتتە ئۆزگىرىش ياساپ، سىياسىي، ئىدىيە جەھەتتە يەنمۇ يېتىلىدۇ، بىلىم سەۋىيىسى ئېشىپ، ھېسسىيات جەھەتتە بىر قەدەر تۇراقلىشىدۇ، مەسىلىلەرنى كۆزىتىش، بىر تەرەپ قىلىش ئىقتىدارى بارغانسېرى ئاشىدۇ. شۇڭا بۇ مەزگىلدە ئوقۇغۇچىلارنىڭ پىسخىك ئالاھىدىلىكىنى ماھىرلىق بىلەن ئىگىلەپ، ئوقۇغۇچىلارغا بولغان سىياسىي - ئىدىيەۋى تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ توغرا دۇنيا قاراش، توغرا نىشان، توغرا غايە تەكلىشىگە يارىدەم بېرىش زۆرۈر.

ئالىي مەكتەپكە قوبۇل قىلىنغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ كۆپ قىسمى ئۆز يۇرتىدىن، ئائىلىسىدىن ئايرىلىپ ئوقۇشقا كېلىدۇ. ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئۇلار ئۈچۈن يېڭى بولغان مۇھىت. شۇڭا ئالدى بىلەن يېڭى ئوقۇغۇچىلارنى كۈتۈۋېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش لازىم. يېڭى ئوقۇغۇچىلارنى كۈتۈۋېلىش خىزمىتىگە مەسئۇل خادىملار ئوقۇغۇچىلارغا مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن خىزمەت قىلىشى، سەۋرچانلىق بىلەن مەكتەپ شارائىتىنى، ئاساسلىقى ياتاق، تاماقخانا، دەرسخانا، كۈتۈپخانىلارنى تونۇشتۇرۇشى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ۋاقىتدا ئورۇنلىشىۋېلىشىغا شارائىت ھازىرلاپ بېرىپ، ئۇلارغا ئالىي مەكتەپتىن ئىبارەت چوڭ ئائىلىنىڭ ئىللىقلىقىنى ھېس قىلدۇرۇشى لازىم.

ئاتا - ئانىسىنىڭ ياشقۇرۇشىدىن يېڭىلا ئايرىلغان ئوقۇغۇچىلاردا مۇستەقىل ياشاش، ئۆز - ئۆزىنى باشقۇرۇش ئىقتىدارى ئاجىز بولىدۇ. شۇڭا بۇ ۋاقىتتا ئۇلاردا تۇرمۇشنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرالماسلىق، تۇرلۇك قىيىنچىلىقلارغا ئۇچراش، ئۆزىنى «ئەركىن» ھېس قىلىپ ئاسانلا خاتالىق ئۆتكۈزۈپ قويۇش ئېھتىمالى كۆرۈلۈپ قالىدۇ. شۇڭا ئوقۇغۇچىلار يېڭى ئوقۇغۇچىلارغا ۋاقتى - ۋاقتىدا ئەخلاق ، ئىنتىزام تەربىيىسى بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئوگىنىش مەقسىتىنى توغرىلىشى، مەكتەپنىڭ قائىدە - تۈزۈملىرىگە بويسۇنۇش ئادىللىقلىقىنى ئۆستۈرۈشى، پات - پات ئوقۇغۇچىلارنىڭ ياتقىغا بېرىپ تۇرمۇش ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، ئۇچرىغان قىيىنچىلىقلارنى ھەل قىلىشىغا ياردەم بېرىپ، ئۇلارنىڭ مۇستەقىل تۇرمۇش كۆچۈرۈش، ئۆز - ئۆزىنى باشقۇرۇش، ئۆز- ئۆزىنى كونترول قىلىش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈشكە يېتەكلىشى لازىم.

يېڭى ئوقۇغۇچىلار مەكتەپكە كېلىپ ئاتا-ئانىسىدىن، كونا دوستلىرىدىن ئايرىلغان، يېڭى دوستلىرى تېخى شەكىللەنمىگەن بولغاچقا، بۇ مەزگىلدە ئۇلاردا يالغۇزلۇق ھېس قىلىش، ئاتا - ئانىسى، ئۇرۇق - تۇغقانلىرى ۋە باللە ئوقۇغان دوست - بۇرادەرلىرىنى سېغىنىش ھېسسىياتى تۇغۇلىدۇ. بۇ خىل كەيپىيات ئۇلارنىڭ ئوگىنىشىگە بەگىلىك تەسىر كۆرسىتىدۇ. شۇڭا مەكتەپ تەربىيىۋى ئەھمىيىتى مول بولغان تۇرلۇك مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش، زېھىن سىناش، نۇتۇق سۆزلەش پائالىيەتلىرىنى كۆپلەپ ئۇيۇشتۇرۇپ، ئوقۇغۇچىلاردا كوللېكتىۋىزملىق روھنى تەكلىشى ۋە بېرىلىپ ئوقۇش قىزغىنلىقىنى ئاشۇرۇشى لازىم.

يېڭى ئوقۇغۇچىلار ئوتتۇرا مەكتەپتىن كەلگەچكە، جەمئىيەت توغرىسىدىكى بىلىمى يۈزە بولىدۇ. شۇڭا مەكتەپ بۇ ئوقۇغۇچىلارنى پات- پات جەمئىيەت تەكشۈرۈشكە ئۇيۇشتۇرۇشى، بولۇپمۇ خىزمەت شارائىتى جاپالىق زاۋۇت، كان- كارخانىلارغا ئاپىرىپ جەمئىيەت تەكشۈرۈش ۋە ھەر خىل تەجرىبە ئېلىپ بېرىشقا قاتناشتۇرۇشى لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندا ئوقۇغۇچىلار ئىشچى، خىزمەتچىلەرنىڭ جاپالىق خىزمىتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرىدۇ- دە، ئۇلاردا خەلق ئۈچۈن ئىشلەش ئىرادىسى تەكلىنىدۇ، نەزەرىيىنى ئەمەلىيەت بىلەن بىرلەشتۈرۈش ئىقتىدارى ئېشىپ، بىلىمى يەنمۇ مۇكەممەللىشىدۇ. ئۆزىدىكى ئاجىزلىقلارنى، يېتەرسىزلىكلەرنى توغىتىشكە بولغان ئىشەنچىسى ئاشىدۇ.

* * * * * * * * * *

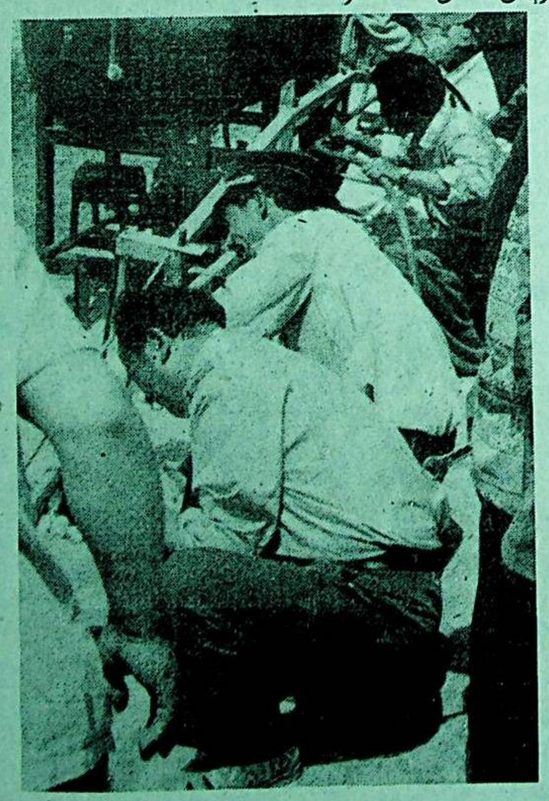

ئاقسۇ كونشەھەر ناھىيىلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ يىلنىڭ بېشىدا ئارال يېزا قارا دۆۋە كەنتىگە 80 مىڭ يۈەن ئۆسۈمسىز قەرز پۇل، پولىنى كۆزدە بېرىدىغانغا 30 تونىنا خىمىيىۋى ئوغۇت ھەل قىلىپ بېرىپ، 127 قۇر كىيىم- كېچەك، 30 خالتا ئاق ئۇن يارىدەم قىلغانىدى. 5- ئاينىڭ 20- كۈنى بۇ ئىدارە يەنە كەنتكە 10 مىڭ 500 يۈەنلىك چوڭ تېپىنكى يۇرۇشلەشكەن دورا چېچىش ماشىنىسىدىن بىرنى ھەقسىز يارىدەم قىلدى ھەم كەنت بىلەن بۇ كەنتتىكى 23 نامرات دېھقان ئائىلىسىدىن دورا چېچىش مۇقىنى ئالماسلىقنى ۋەدىلەشتى.

سۈرەتتە: نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشقا يارىدەم بەرگىلى بارغان سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرى ۋە تېخنىك خادىملار دورا چېچىش ماشىنىسىنى قۇراشتۇرۇپ بەرمەكتە.

ئوسمانجان تەۋەككۈل فوتوسى

ئىجتىھات ۋە تەرەققىيات

ئابدۇۋەلى ھەسەن

«تولۇقسىز 2- يىللىق 1- سىنىپتىكى نازىم مۇخلىس مەملىكەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن 7- نۆۋەتلىك «ئۇمىد لوگىسى» ماتېماتىكا مۇسابىقىسىدە 3- دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشىپتۇ...» دېگەن خەۋەر چاقماق تېزلىكىدە ئۇرۇمچى تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپىدىكى ئوقۇنقۇچى - ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا تارقالدى. ئوقۇنقۇچىلار ئۆز ئەجرىنىڭ مېۋىسىدىن شاتلانسا، ئوقۇغۇچىلار ئۆز مەكتىپىگە شەرەپ كەلتۈرگەن بۇ ئەزمەتتىن پەخرلەندى. ئاتا- ئانىسى ئىقتىلىق پەرزەنتىدىن سۆيۈندى. ئۇيغۇر مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىنىڭ مەملىكەت بويىچە بىر تۇتاش ئېلىنغان خەنزۇ تىلىدىكى ماتېماتىكا مۇسابىقىسىدە مىس ھېدالغا ئېرىشىشى ھەقىقەتەن ئاسان ئەمەس ئىدى.

بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ مەندە نازىم مۇخلىسنى زىيارەت قىلىش ئىستىكى تۇغۇلدى. قىشلىق تەتىل مەزگىلى بولغاچقا ئۇنى ئۆيى ئالدىدىكى مەيداندا توپ ئوينىۋاتقان بالىلار ئارىسىدىن تاپتىم. ئۇ مېنى ئۆزىنىڭ ياتاق ئۆيىگە باشلاپ كىردى. ئۇيۇنىڭ تاملىرىغا داڭلىق پۇتبول چولپانلىرىنىڭ سۈرەتلىرى چاپلانغان، ئۇستەلدە يازغۇچى ئەبەيدۇللا ئىبراھىمنىڭ رومانى «داغ» ئېچىلغلىق تۇراتتى. مەن قىزىقىپ ئۇنىڭدىن سوردىم:

- بۇ كىتابنى سىز ئوقۇۋاتامسىز؟

- ھەئە، تەتىل ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ ئوقۇۋاتاتتىم- دەپ تارتىنىپراق جاۋاب بەردى ئۇ. مەن ئۇنىڭدىن رومانىنىڭ مەزمۇنىنى سورىشىم بىلەن ئۇنىڭ بايىقى تارتىنچاقلىقى نەلەرگىدۇر غايىب بولۇپ، ئاغزى - ئاغزىغا تەگمەي سۆزلەپلا كەتتى...

نازىم كىچىكىدىنلا بوۋىسى ۋە مومىسىنىڭ تەربىيىسىدە بولغان. ئۇنىڭ بوۋىسى مەخمۇتجان ھاجىم داڭلىق پىداگوگ ۋە باللار پسىخولوگىيىسىگە پىششىق زىيالى ئىدى. مومىسى قەمەرخان ھاجىم شىنجاڭ پىداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئوقۇنقۇچىسى بولغان. بۇنداق ياخشى ئائىلىۋى شارائىت نازىمدا بالىمگە ئىنتىلىش ئارزۇسىنى پېتىلدۈرگەن. بوۋىسى بىكار بولسىلا ئۇنىڭغا ھېكايە - چۆچەك ئېيتىپ بېرەتتى، ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان «نېمە ئۈچۈن» لىرىنى زېرىكمەي جاۋاب بېرەتتى. ئۇ بوۋىسىنىڭ يېنەكلىشى بىلەن مەكتەپ بېيشىغا يەتمەي تۇرۇپلا ساۋادىنى چىقىرىپ ھەر خىل باللار ئوقۇشلۇقلىرىنى ئوقۇيالايدىغان بولدى. مەكتەپكە كىرگەندىن كېيىنمۇ تىرىشىپ ئوقۇدى. ئۇ قولىغا بىر تەربىيسى ھەمدە بوۋىسىنىڭ تەسىرىدىن بولدى، - دېدى.

ئۇ يەنە پاراڭ ئارىلىقىدا ماڭا مۇنداق بىر ئىشنى سۆزلەپ بەردى:

نازىم باشلانغۇچ مەكتەپنى ئوتتۇرىغەندىن كېيىن، ئۇرۇمچى تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ تەجرىبە سىنىپىغا كىردى. بۇ سىنىپقا ئىمتىھان ئارقىلىق ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى ئەڭ ياخشى ئوقۇغۇچىلار تاللىنىپ ئېلىنغانىدى. بۇ سىنىپتا تەبىئىي پەن دەرسلىرىنى خەنزۇ ئوقۇنقۇچىلار خەنزۇ تىلىدا ئوقىتتى، ئۇنىڭدىن باشقا ئىنگلىز تىلى دەرسىمۇ ئوقۇتۇلەتتى. نازىم بۇ سىنىپقا كىرگەندىن كېيىن، ئۆزىگە تېخىمۇ قاتتىق تەلەپ قويۇپ تىرىشىپ ئوگەنىدى.

مەن نازىم بىلەن خوشلىشىش ئالدىدا ئۇ ماڭا ئوغلۇمنىڭ بۇ قېتىمقى مەملىكەتلىك ماتېماتىكا مۇسابىقىسىدە ياخشى نەتىجىگە ئېرىشىشى بىزنىڭ ئۇنىڭغا ياخشى ئوگىنىش شارائىتى يارىتىپ بەرگىنىمىزدىن باشقا، ئەڭ مۇھىمى، ئۆزىنىڭ تىرىشچانلىقى، ئوقۇنقۇچى، ئوستازلىرىنىڭ ياخشى

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

كىتابنى ئالسا، ئوقۇپ تۈگەتمىگىچە بولدى قىلمايتتى. ئاتا - ئانىسى ئۇنىڭ بۇ قىزغىنلىقىغا قاراپ ئۇنىڭغا ھەر خىل بالىلار كىتابلىرىنى ئېلىپ بېرەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئەقلىي قابىلىيىتى بارغانسېرى يېتىلىشكە باشلىدى، بولۇپمۇ ماتېماتىكىغا ئائىت مەسىلىلەر ئۇنى تېخىمۇ قىزىقتۇراتتى. نازىم دەرسخانىدا دەرسىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ، ئۆيگە قايتقاندىن كېيىن ئەستايىدىل تەكرار قىلاتتى، دەرسلەرنى ئالدىن ئوگىنىپ مېڭىش ئۇنىڭ ئادىتىگە ئايلانغانىدى. شۇڭا ئۇ باشلانغۇچ مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ۋاقتىلىرىدىن باشلاپ ئىزچىل «ئوچتە ياخشى ئوقۇغۇچى»، «مۇنەۋۋەر سىنىپ كادىرى» بولۇپ تەقدىرلىنىپ كەلدى.

نازىمنىڭ دادىسى نىجات مۇخلىس ئاكا ماڭا- ئوغلۇمنىڭ بۇ قېتىمقى مەملىكەتلىك ماتېماتىكا مۇسابىقىسىدە ياخشى نەتىجىگە ئېرىشىشى ئۇنىڭغا ياخشى ئوگىنىش شارائىتى يارىتىپ بەرگەنلىكىمىز ئەلۋەتتە. لېرىكا زېرىكمەي جاۋاب بېرەتتى. ئۇ بوۋىسىنىڭ يېنەكلىشى بىلەن مەكتەپ بېشىغا يەتمەي تۇرۇپلا ساۋادىنى چىقىرىپ ھەر خىل باللار ئوقۇشلۇقلىرىنى ئوقۇيالايدىغان بولدى. مەكتەپكە كىرگەندىن كېيىنمۇ تىرىشىپ ئوقۇدى. ئۇ قولىغا بىر

«1-ئىيۇن» خەلقئارا بالىلار بايرىمىنى تەبرىكلەش، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن

1000 نەپەر بالا تېنىشمەن مەيدانىدا يىغىلىپ گىمناستىكا كۆرىكى قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 31-ماي تېلېگرامىمىز. بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن تېنىشمەن مەيدانىدا رەڭگارەڭ شارلار ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى، كەپتەرلەر پەرۋاز قىلدى، مەملىكەتنىڭ جاي-جايلىرىدىن كەلگەن 1000 نەپەر بالا بۇ يەردە جۇڭگو ئۆسمۈر- بالىلىرى ئاساسىي گىمناستىكىسى بويىچە مەخسۇس ماھارەت كۆرسەتتى، مەملىكەتنىڭ جاي-جايلىرىدىن كەلگەن 1000 نەپەر بالا بىرلىكتە قائىدە-يوسۇن گىمناستىكىسى ۋە گانتېل گىمناستىكىسى ئويناندى. بۈگۈنكى بىرلەشمە گىمناستىكا ماھارىتى كۆرسىتىشكە قاتناشقان 1000 نەپەر بالا بۈنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكۈزۈلگەن 1997-يىللىق مەملىكەتلىك ئۆسمۈر-بالىلار ئاساسىي گىمناستىكا ماھارىتى كۆرسىتىش پائالىيىتىدە تاللانغانلار. ئۇلار مەملىكىتىمىزدىكى 22 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بۆاستە قاراشلىق شەھەردىن كەلگەن، ۋە كۆنمىك پولات -تۆمۈر شىركىتى بالىلار باغچىسى، تەيىۋەن پولات-تۆمۈر شىركىتى بالىلار باغچىسى، چاڭشا پاپۇروس زاۋۇتى بالىلار باغچىسى ۋەكىللەر كوماندىلىرى ئۆسمۈر-بالىلارنىڭ ئاساسىي گىمناستىكىسى بويىچە مەخسۇس ماھارەت كۆرسەتتى، مەملىكەتنىڭ جاي-جايلىرىدىن كەلگەن 1000 نەپەر بالا بىرلىكتە قائىدە-يوسۇن گىمناستىكىسى ۋە گانتېل گىمناستىكىسى ئويناندى. بۈگۈنكى بىرلەشمە گىمناستىكا ماھارىتى كۆرسىتىشكە قاتناشقان 1000 نەپەر بالا بۈنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكۈزۈلگەن 1997-يىللىق مەملىكەتلىك ئۆسمۈر-بالىلار ئاساسىي گىمناستىكا ماھارىتى كۆرسىتىش پائالىيىتىدە تاللانغانلار. ئۇلار مەملىكىتىمىزدىكى 22 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بۆاستە قاراشلىق شەھەردىن كەلگەن، بۆلارنىڭ پولات ئىجادە خەنزۇ، موڭغۇل، مانجۇ، خۇيزۇ، دەيزۇ قاتارلىق 20 نەچچە مىللەتتىنىڭ بالىلىرى بار. بۈگۈن بىرلەشمە گىمناستىكا ماھارىتى كۆرسىتىلىشتىن بۇرۇن، يەنە مەملىكەتلىك ئۆسمۈر-بالىلارنىڭ ئاساسىي گىمناستىكا ماھارىتى كۆرسىتىش يېغىنىدا مۇكاپاتقا ئېرىشكەن ۋەكىللەر كوماندىلىرىغا مۇكاپات تارقىتىپ بېرىلدى.

ئىگىلىنىشچە، بۇ قېتىمقى پائالىيەت «شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىگە بىر ئاي قالغانلىقىنى كۈتۈۋېلىش» ۋە «ئومۇمىي خەلقنىڭ بەدەن چىنىقتۇرۇشىنى بالىلاردىن باشلاپ تۇتۇش» مۇناسىۋىتى بىلەن ئۇيۇشتۇرۇلغان بولۇپ، پائالىيەتنى جۇڭگو ئۆلادلارىغا كۆكۈل بۆلۈش كومىتېتى، دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى، مەملىكەتلىك ئاياللار بىرلەشمىسى بىرلىكتە ئۆتكۈزگەن.

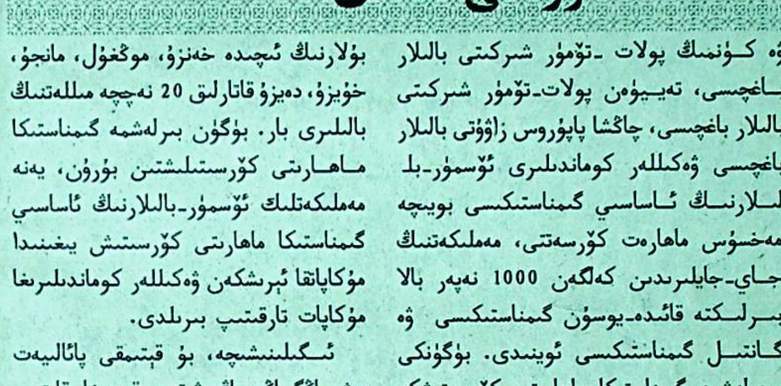

پايتەختتە «جۇڭخۇا بالىلىرى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋالىدۇ» ناملىق سەنئەت كېچىلىكى ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. «1-ئىيۇن» خەلقئارا بالىلار بايرىمىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن «جۇڭخۇا بالىلىرى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋالىدۇ» ناملىق سەنئەت كېچىلىكى بۈگۈن كەچتە جۇڭنەنخەيدىكى خۇمېيرېنتاڭ زالىدا ئۆتكۈزۈلدى. بۇ قېتىمقى كېچىلىككە قاتناشقان كىچىك ئارتىسلار بېيجىڭ، جىلىن، شىزاڭ، گەنسۇ، فۇجيەن خېنەن، يۈننەن، خۇنەن، خەينەن، ئىچكى موڭغۇل قاتارلىق 11 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بۆاستە قاراشلىق شەھەردىن، شياڭگاڭ، ئاۋمېن رايونىدىن ۋە ئامېرىكا خروستال خور ئۆمىكىدىن مەدەنىيەت - سەنئەت كومىتېتى ۋە جۇڭخۇا بالىلىرىنىڭ مەدەنىيەت - سەنئەتنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى بىرلىكتە ئۆتكۈزدى.

مەركىزىي ئىنستىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ۋاڭ شۇۋېننىڭ دېلوسى توغرىسىدا شەندۇڭ ئۆلكىلىك پارتكوم ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ ئومۇمىي ئۇقتۇرۇشنى تەستىقلاپ تارقىتىپ، مۇئۇلارنى تەلەپ قىلدى: رەھبىرىي كادىرلار جورىسى ۋە پەرزەنتلىرىنى ياخشى باشقۇرۇشى كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى يېقىندا شەندۇڭ ئۆلكىسى رىجاۋ شەھەرلىك پارتكومىنىڭ سابىق شۇجىسى ۋاڭ شۇۋېننىڭ شەخسىي مەنپەئەتكە بېرىلىپ، كۆز بويامچىلىق قىلىپ، پارا ئالغانلىق دېلوسى توغرىسىدا شەندۇڭ ئۆلكىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ ئومۇمىي ئۇقتۇرۇشنى تەستىقلاپ تارقىتىپ، پارتىيە تەشكىلاتلىرىدىن، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلاردىن بۇنىڭدىن چوڭقۇر ساۋاق ئېلىشنى، رەھبىرىي كادىرلاردىن سىياسىي جەھەتتە تەربىيىلىنىشنى كۈچەيتىپ، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، جورىسى ۋە پەرزەنتلىرىنى ياخشى باشقۇرۇشنى تەلەپ قىلدى.

رىجاۋ شەھەرلىك پارتكومنىڭ سابىق شۇجىسى ۋاڭ شۇۋېننىڭ ئايالى، ساڭتو يۇقىرى تېخنىكىلىق كەسىپلەر (گۇرۇھى) شىركىتىنىڭ زۇڭسەيى شۇي فېڭلى، مۇئاۋىن زۇڭسەي سۈن چياڭ قاتارلىق كىشىلەر بىلەن بىرلىشىپ ئەتكەسچىلىك قىلغان. ئۇلار يۆتكىگەن پاپونىيىدە ئىشلەنگەن 350 دانە كونا موتسىكلىت 1994-يىل 1-ئاينىڭ 26-كۈنى لەنشەن پورتىدا رىجاۋ تامۇژىنسى ۋە چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتى تەرىپىدىن قولغا چۈشكەن.

ۋاڭ شۇۋېن ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ تەلىپىگە پسىخىكا قىلماي، ئەكسىچە خىزمەتتىكى قولايلىقىدىن پايدىلىنىپ، بۇ دېلونى تەقەقلەشكە توسقۇنلۇق قىلغان.

1995-يىلى 3-ئايدا ۋاڭ شۇۋېن شۇي فېڭلى، سۈن چياڭ قاتارلىقلار بىلەن گېپىنى بىر قىلىۋېلىپ، ئۇلارنىڭ جىنايى ھەرىكەتلىرىنى يېپىش ئۈچۈن ئۆزى سۈن چياڭغا ۋاكالىتەن «شىركىتىمىزنىڭ شېنجېن «داۋېي» سودا-سانائەت شىركىتى بىلەن موتسىكلىت سودىسى قىلغانلىقى توغرىسىدىكى ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈش»نى يېزىپ، ھەققىي ئەھۋالنى قەستەن يوشۇردى ۋە شۇي فېڭلى قاتارلىقلارنى جىنايىتىدىن قۇتۇلدۇرۇۋېلىش ئۈچۈن، ئۇلارنى بۇ ئىشنىڭ ساڭتو يۇقىرى تېخنىكىلىق كەسىپلەر (گۇرۇھى) شىركىتى بىلەن ئالاقىسى يوق دېگەن مۇقامدا ئۆلكىلىك پارتكومغا دوكلات ماتېرىيالى يېزىشقا كۆشكۈرتتى. ۋاڭ شۇۋېن يەنە ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ چەت ئەل سودىگەرلىرىدىن توققۇز قېتىم پارا ئالغان. بۇنى خەلق پولىغا سۇندۇرغاندا، 49 مىك يۈەندىن ئاشىدۇ.

ۋاڭ شۇۋېن شەخسىي مەنپەئەتكە بېرىلىپ، كۆز بويامچىلىق قىلىپ پارا ئالغانلىقتىن، ئۇنىڭغا پارتىيەدىن چىقىرىش، خىزمەتتىن قوغلاش جازاسى بېرىلگەندىن باشقا ئەدلىيە ئورگانلىرى قانۇن بويىچە مۇددەتلىك توققۇز يىللىق قاماق جازاسى بەردى. شۇي فېڭلىغا ئەكسىچە پاراغا ئېلىش جىنايىتى ئۆتكۈزگەنلىكى ئۈچۈن مۇددەتلىك تۆت يىللىق قاماق جازاسى بەردى.

ئومۇمىي ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ۋاڭ شۇۋېننىڭ دېلوسىدىن چوڭقۇر ساۋاق ئېلىشى لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىللە، جورىسى، پەرزەنتلىرى ۋە يېنىدىكى خىزمەتچى خادىملارنى ياخشى باشقۇرۇشى لازىم. دېموكراتىيە - مەركەزلەشتۈرۈش تۈزۈمى پرىنسىپىدا چىك تۇرۇشى، ئۆزىنى ئاڭلىق ھالدا پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە ئامما نازارىتى ئاستىغا قويۇشى لازىم. دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا تۇسقۇنلۇق قىلغان، كاشىلا قىلغانلار، ھەتتا شەخسىي مەنپەئەتكە بېرىلىپ كۆز بويامچىلىق قىلغانلار سىزىلگەن ھامان، ئۇلارنى چوقۇم قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش لازىم.

قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى ئۆي بېزەش كەسپىنى قېلىپلاشتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ئۆي بېزەش، رېمونت قىلىش ئاھالىلەرنىڭ جانجان مەنپەئىتىگە بېۋاستە مۇناسىۋەتلىك ئىش. مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى يېقىندا «ئۆي بېزەش، رېمونت قىلىشنى باشقۇرۇش ۋاقتىلىق يولغا قويۇش چارىسى»نى تۈزۈپ چىقىپ تارقاتتى، بىناكارلىق - قۇرۇلۇش كارخانىلىرىنى، بولۇپمۇ 3-، 4-دەرىجىلىك تەبىئىي سۇپىتلىك بېزەش قۇرۇلۇشىنى ئىلىپ بارىدىغان كارخانىلارنى ئۆي بېزەش بازارلىرىغا كىرىشكە پائال يېتەكلەشنى ئوتتۇرىغا قويدى، شەھەر-بازارلاردا يېڭىدىن قۇرۇلغان ئاھالە تەربىيەلەش، تەكشۈرۈش، تېخنىكا ماھارىتىنى بېكىتىش، كىنىشكا بىلەن ئىش ئورنىغا بېرىش» تۈزۈمىنى يولغا قويۇش كېرەك. «بىناكارلىق -قۇرۇلۇش كەسپىي كارخانىلىرىنىڭ تەبىئىي سۇپىتلىك بېزەش كىنىشكىسى» بولمىغانلىقى ئورۇن ياكى ئىشقا بېرىش كىنىشكىسى بولمىغان يەككە بېزەش، رېمونت قىلىش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىنىڭ ئۆي بېزەش، رېمونت قىلىش قۇرۇلۇشىنى ئۈستىگە ئېلىشىغا بولمايدۇ. ئاھالىلەرمۇ ئۆيلىرىنى تەبىئىي سۇپىتلىك بېزەش كىنىشكىسى بار كارخانا ۋە ئىشقا بېرىش كىنىشكىسى بار يەككە بېزىگۇچىلەرگە بېزىتىشى كېرەك.

«1 - ئىيۇن» نى تەبرىكلەش ھارپىسدا، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن 5 - ئاينىڭ 31 - كۈنى تيەنئەنمېن مەيدانىدا باللار گىمناستىكسى كۆرۈكى ئۆتكۈزۈلدى. مەركەزنىڭ ھەرقايسى مىنىستىرلىك، كومىتېتلىرىدىن، ئازادلىق ئارمىيىدىن، مەملىكەت بويىچە ئۆلكە، شەھەر، ئاپتونوم رايوندىن ۋە شياڭگاڭ رايونلۇق باللار باغچىسىدىن كەلگەن 1000 نەپەر بالا گىمناستىكا قاتناشتى.

سۈرەتتە: خۇنەن ئۆلكىسىنىڭ چاڭشا شەھىرىدىن كەلگەن باللار گىمناستىكا ئويۇنىماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىدە ئاي ئارقىلىق يېلنى ئىلگىرى سۈرۈش، يىل بويى بوشاشماي تۆتۈش كېرەك

(بېشى 1 - بەتتە)

ئومۇميىلىقنىمۇ مۇناسىۋەتلىك، مىللەتلەر ئىتتىپاقلاشقاندىلا، ياخشى تۈرمۈش كۆچۈرەلەيدۇ، دۆلەت تەرەققىي قىلىدۇ، خەلق بەيىيالايدۇ. ئىتتىپاقلاشقاندىلا، مۇقىملىق بولىدۇ. خەلق ئاممىسى ئىتتىپاقلاشسىلا، مىللىي بۆلگۈنچى كۈچلەر ۋە چېكىدىن ئاشقان دىنىي كۈچلەر چاتاق چىقىرالمايدۇ. شۇڭا شىنجاڭ ئۇچۇن ئېيتقاندا، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئىنتايىن مۇھىم خىزمەت.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: 15 - قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى ئاخىرلاشتى، تەربىيە ئېيى پائالىيىتى ناھايىتى ياخشى ئېلىپ بېرىلدى، مەزمۇنى مول بولدى، زور بىر تۆرکۈم ياخشى تېپلار تەشۋىق قىلىندى، كۆپچىلىككە بولغان تەسىرى ناھايىتى زور بولدى؛ شىنجاڭدىكى بەزى پىشقەدەم يولداشلامۇ ئۆز تەسىراتى ئارقىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى سۆزلەپ، كۆپ يىللاردىن بۇيانقى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قانات يايدۇرۇشتىكى ئەمەلىي ھەرىكتى، تەجرىبىلىرىنى تونۇشتۇردى، پىشقەدەم پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار، پىشقەدەم كادىرلار، پىشقەدەم ئىلغارلار مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى بارغانسېرى ياخشى ئىشلەشنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. شىنجاڭدا ناھايىتى تەسىرى بار بەزى پىشقەدەم يولداشلار ئارقىلىق ئارقىدىن مۇخبىرلارنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلدى، ماقالە يازدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىمىزدە ناھايىتى ياخشى تۈرتكىلىك رول ئوينىدى. بىز ھەر يىلى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنى ئېلىپ بېرىۋاتىمىز. بۇ پائالىيەتنى ياخشى ئېلىپ بېرىش لازىم. بىراق شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئاي ئارقىلىق يىلنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى خىزمىتىنى مۇشۇ ئاي ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىنمۇ بوشاشتۇرۇپ قويماي داۋاملىق چىڭ تۇتۇپ، بارغانسېرى ياخشى ئىشلەپ، خەلق ئاممىسىنى بولۇپمۇ ياشلارنى مۇشۇنداق تەربىيە ئارقىلىق ناھايىتى ياخشى ئىدىيىۋى ئاساس تۈرغۇزۇش، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى ئاڭلىق قوغداش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى ئىتتىپاق، ئىناق ئۆتمەكتە. ھەرقايسى ساھەلەردە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى كىشىلەر قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدى. خەلق مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاق، جەمئىيەتنىڭ مۇقىم بولۇشىنى، شىنجاڭنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. بىراق ئىنتايىن ئاز ساندىكى كىشىلەر غەربتىكى ئەكسىيەتچىل كۈچلەرنىڭ قۇتراتىشى بىلەن ھەر خىل يوللار ئارقىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىۋاتىدۇ، مىللىي بۆلگۈنچى كۈچلەرگە ۋە چېكىدىن ئاشقان دىنىي كۈچلەرگە بايراق روشەن ھالدا قارشى تۇرمىغاندا، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ زىيانغا ئۇچرىماسلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش ناھايىتى تەس. دۆلتىمىز قۇرۇلغاندىن بۇيانقى بىر قانچە ئون يىللىق تاربىخىنى ئەسلىگەندە، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئەمەلىيەتتە مىللىي بۆلگۈنچى كۈچلەرگە قارشى ئۈزلۈكسىز كۈرەش قىلىش داۋامىدا شەكىللەنگەن. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى ئۆتۈپ كەتتى. بىراق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى بوشاشتۇرۇپ قويۇشقا بولمايدۇ. مىللىي بۆلگۈنچى كۈچلەرگە قارشى كۈرەشنى بوشاشتۇرۇپ قويۇشقا بولمايدۇ، ئىككى قولدا چىڭ تۇتۇش لازىم، شۇنداق قىلغاندىلا، ھازىرقى ياخشى ۋەزىيەتنى ئۈزلۈكسىز تۇرده تېخىمۇ ياخشى تەرەپكە قاراپ راۋاجلاندۇرالايمىز.

ۋاڭ لېچۈەن كۆرۈشۈشتىن كېيىن يەنە ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار، نەمۇنىچىلارنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى دوكلات قىلىش ئۈچۈن مەكتەپ: «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جان تومۇرى» دېگەن بېغىشلىمىنى يېزىپ بەردى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جۇشېڭتاۋمۇ كۆرۈشۈشتە بىللە بولدى.

تۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بولۇپ، كېيىن بۇلۇتلىنىدۇ، تېمپېراتۇرا 30 ℃ – 19 ℃ بولىدۇ، تۆت، بەش بال ئۆيچۆرىسىدە شامال چىقىدۇ.

دۆلتىمىز بويىچە تۇنجى قۇتۇپقا دائىر پەننى ئومۇملاشتۇرۇش سارىيى يېقىندا شاڭخەينىڭ پۇدۇڭ رايونىدىكى جۇڭگو قۇتۇپ تەتقىقات ئورنىدا رەسمىي سىرتقا ئېچىۋېتىلدى.بۇ ساراي قۇتۇپقا دائىر قىممەتلىك سۈرەت، ماتېريال، كىنو، رەسىم، ئەۋرىشكە قاتارلىقلار ئارقىلىق ئېكسكۇرسىيەچىلەرگە جەنۇبىي قۇتۇپنىڭ ھەقىقىي مەنزىرىسىنى كۆرسەتتى.

سۈرەتتە: جەنۇبىي قۇتۇپقا ئالتە قېتىم بېرىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغان دۇڭ جاۋچېيەن ئېكسكۇرسىيەگە كەلگەن ئوقۇغۇچىلىرىغا جەنۇبىي قۇتۇپتىكى ھايۋاناتلارنى تونۇشتۇرماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئاما ئۈچۈن ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىپ، ئىتتىپاقلىق، مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم

(بېشى 1 - بەتتە)

مۇقىم بولۇش - بولماسلىقى پۈتۈن شىنجاڭنىڭ ۋەزىيىتىگە تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئاپتونوم رايوندىكى تارماقلار قەشقەر ۋىلايىتىدە ساقلىنىۋاتقان قېينىچىلىقلارنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە مۇھاكىمە قىلىپ ھەل قىلىشى، ئۇنىڭ مۇقىم بولغان ۋەزىيىتىنى ساقلاپ قېلىشى كېرەك.

قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجەت ناسىر 5 - ئاينىڭ 26 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن پەيزاۋات ناھىيىسىگە كېلىپ ئاپەتكە ئۇچرىغان رايونلارنىڭ قايتا قۇرۇش ئەھۋالىنى ئىگىلدى. يېڭى مەھەللە يېزىسىنىڭ دۆڭئېرىق كەنتىدە يەر تەۋرىگەندىن كېيىنكى خارابىلەر تېخى ئادالىنىپ بولمىغان، كۆپلىگەن كىشىلەر كەپىدە ئولتۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، قايتا قۇرۇش خىزمىتى ئومۇمىيۈزلۈك قانات يېيىپ كەتكەندى . قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجەت ناسىر بۇ كەنتتىكى دېھقان ئۆمەر مەھەممەتنىڭ ئائىلىسىگە كەلگەندە ئۇنىڭ ئائىلىسىگە ئون قاتارلىق ھال سوراش بۈيۈملىرىنى تەقدىم قىلدى ھەم ئۇنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش ھەم يەر تەۋرىش ئاپىتىدىن كېيىنكى قايتا قۇرۇش ئەھۋالىنى سەممىي سوردى. ئۆمەر مەھەممەت تولۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن مۇنداق دېدى: «شياڭگاڭ 7 - ئاينىڭ 1- كۈنى ۋەتىنىمىز قوينىغا قايتىپ كەلگەندە بۈغدايلىرىمىزدىنمۇ ھوسۇل ئالمىز!» بۇنىڭدىن ھەممەيلەن كۆلىشىپ كەتتى. ئۇنىڭدىن كېيىن قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجەت ناسىر يەنە مەكتەپلەرگە ۋە دېھقانلارنىڭ ئۆيلىرىگە بېرىپ ھال ئەھۋال سوردى، ئولار ئاھىيە، يېزا رەھبەرلىرىگە ئامىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇشىنى كۆپەرەك ئويلاپ، قايتا قۇرۇش خىزمىتىنى پلانلاپ ھەم ياخشى يولغا قويۇپ، قايتا قۇرۇش ۋە ئىشلەپچىقىرىشتا قوش ھوسۇل ئېلىشنى تاپىلدى.

قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجەت ناسىرلار 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن يەكەن ناھىيىسىنىڭ چارەك بازارلىق 14- ئوتتۇرا مەكتەپكە كېلىپ خىزمەتلەرنى تەكشۈردى. ئولار ئوقۇتقۇچىلار ۋە ئوقۇغۇچىلار بىلەن پاراڭلىشىپ ئەھۋال ئىگىلىگەندىن كېيىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: خەنزۇچە ئىستىھان بېرىدىغان مىللىي ئوقۇغۇچىلارنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇش، خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرىنى كۆپەرەك يېتىشتۇرۇش لازىم. سىنىپ، ياتاق بىنالىرىنى سالغاندا سۇپەتنى چىڭ تۇتۇش لازىم. بۇ سوتسىيالىزم ئىشلىرىنىڭ ئىز باسارلىرىنى يېتىشتۇرۇش، تەربىيىلەشكە مۇناسىۋەتلىك زور مەسىلە، سەل قاراشقا ھەرگىز بولمايدۇ. سېلىنغىنغا برقانچە يىل بولغان ئۆيلەر خەتەرلىك ئۆيلەرگە ئايلىنىپ قالسا بولمايدۇ.

قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجەت ناسىر ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى 5 - ئاينىڭ 28 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن پوسكام ناھىيىسىنىڭ تۇغچى يېزىلىق مەدەنىيەت مەركىزىدە مەدەنىيەت ئەسلىمەلىرى قۇرۇلۇشىنى ھەم ئاممىۋى مەدەنىيەت، تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنىڭ قانات يايدۇرۇلۇش ئەھۋالىنى كۆزدىن كۆچۈردى. بۇ يېزىنىڭ مەدەنىيەت ئەسلىمەلىرى ھەشەمەتلىك بولمىسىمۇ، لېكىن بىر قەدەر تولۇق ئىدى. مەدەنىيەت، تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنىڭ كەڭ قانات يايدۇرۇلۇشى دېھقانلارنىڭ ساغلام روھىي قىياپىتىنى نامايان قىلىپ تۇراتتى. قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجەت ناسىر مۇنداق دەپ تەكتىلىدى: يېزىلاردىكى ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىلىرىنى مۇستەھكەم ئىگىلەپ، ساغلام پائالىيەتلەر ئارقىلىق ئاممىنى جەلپ قىلىپ، قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر ھەم باشقا ساغلام بولمىغان ھەرىكەتلەرگە پۈرسەت بەرمەي، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ئاممىنىڭ ئارىسىدىكى ئۈيۈشتۇرۇش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلاش ئۈچۈن تىرىشىش لازىم.

شىنجاڭ قېزىلما بايلىقلىرىنىڭ كۆزنىكى - شىنجاڭ گېئولوگىيە قېزىلما بايلىقلىرى كۆرگەزمخانىسى

ئىمام تاھىر

ئۇرۇمچى شەھرىنىڭ ئاۋات كوچىلىرى «دوستلۇق يولى» بىلەن «قارىماي يولى»نىڭ كېسىشكەن جايىدىكى تۆت كوچا دوقمۇشىدا تۆت قەۋەتلىك بىر بىنا بار. بۇ شىنجاڭ گېئولوگىيە - قېزىلما بايلىقلىرى كۆرگەزمخانىسىدىكى رەڭگا رەڭ مىنېرالار، ئاجايىپ - غارايىپ تاغ جىنسلىرى، كەشنى ھەيران قالدۇرىدىغان قەدىمكى جانلىقلارنىڭ قاتمىسى، خىلمۇ خىل رۇدىلارنىڭ قىممەتلىك ئەۋرىشكىسى، ھەر خىل خەرىتە، فوتو سۈرەت، رەسىم، جەدۋەللەر، مودېللار ئارقىلىق جانلىق كۆرسىتىلگەن، قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىش ۋە ئوننۇكدىن پايدىلىنىش ئارقىلىق شەكىللەنگەن شىنجاڭنىڭ قېزىلما بايلىقلىرى سانائىتى ئونۇنىڭ بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك سانائەت تارماقلىرىنىڭ شەكىللىنىشى ۋە تەرەققىياتى چۈشەندۈرۈلگەن. بولۇپمۇ قېزىلما بايلىقنىڭ يوشۇرۇن كۆچىدىن شىنجاڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ پارلاق كەلگۈسى تولۇق نامايان قىلىنغان. شۇڭا بۇ كۆرگەزمخانا شىنجاڭنى دۇنياغا تونۇشتۇرۇشتىكى مۇھىم كۆزنەك بولۇپ قالدى.

40 نەچچە يىلدىن بۇيان، بولۇپمۇ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان شىنجاڭنىڭ گېئولوگىيە سېپىدە زور نەتىجىلەر قولغا كەلدى. بۇ نەتىجىلەر شىنجاڭ گېئولوگىيە - قېزىلما بايلىقلىرى كۆرگەزمخانىسىدىكى رەڭگا رەڭ مىنېرالار، ئاجايىپ - غارايىپ تاغ جىنسلىرى، كەشنى ھەيران قالدۇرىدىغان قەدىمكى جانلىقلارنىڭ قاتمىسى، خىلمۇ خىل رۇدىلارنىڭ قىممەتلىك ئەۋرىشكىسى، ھەر خىل خەرىتە، فوتو سۈرەت، رەسىم، جەدۋەللەر، مودېللار ئارقىلىق جانلىق كۆرسىتىلگەن، قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىش ۋە ئوننۇكدىن پايدىلىنىش ئارقىلىق شەكىللەنگەن شىنجاڭنىڭ قېزىلما بايلىقلىرى سانائىتى ئونۇنىڭ بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك سانائەت تارماقلىرىنىڭ شەكىللىنىشى ۋە تەرەققىياتى چۈشەندۈرۈلگەن. بولۇپمۇ قېزىلما بايلىقنىڭ يوشۇرۇن كۆچىدىن شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ پارلاق كەلگۈسى تولۇق نامايان قىلىنغان. شۇڭا بۇ كۆرگەزمخانا شىنجاڭنى دۇنياغا تونۇشتۇرۇشتىكى مۇھىم كۆزنەك بولۇپ قالدى.

40 نەچچە يىلدىن بۇيان، بولۇپمۇ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان شىنجاڭنىڭ گېئولوگىيە سېپىدە زور نەتىجىلەر قولغا كەلدى. بۇ نەتىجىلەر شىنجاڭ گېئولوگىيە - قېزىلما بايلىقلىرى كۆرگەزمخانىسىدىكى رەڭگا رەڭ مىنېرالار، ئاجايىپ - غارايىپ تاغ جىنسلىرى، كەشنى ھەيران قالدۇرىدىغان قەدىمكى جانلىقلارنىڭ قاتمىسى، خىلمۇ خىل رۇدىلارنىڭ قىممەتلىك ئەۋرىشكىسى، ھەر خىل خەرىتە، فوتو سۈرەت، رەسىم، جەدۋەللەر، مودېللار ئارقىلىق جانلىق كۆرسىتىلگەن، قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىش ۋە ئوننۇكدىن پايدىلىنىش ئارقىلىق شەكىللەنگەن شىنجاڭنىڭ قېزىلما بايلىقلىرى سانائىتى ئونۇنىڭ بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك سانائەت تارماقلىرىنىڭ شەكىللىنىشى ۋە تەرەققىياتى چۈشەندۈرۈلگەن. بولۇپمۇ قېزىلما بايلىقنىڭ يوشۇرۇن كۆچىدىن شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ پارلاق كەلگۈسى تولۇق نامايان قىلىنغان. شۇڭا بۇ كۆرگەزمخانا شىنجاڭنى دۇنياغا تونۇشتۇرۇشتىكى مۇھىم كۆزنەك بولۇپ قالدى.

قېزىلما بايلىقى، خىمىيە سانائىتى قېزىلما بايلىقى، بىناكارلىق ماتېرىياللىرى مېتاللوئىد قېزىلما بايلىقى، گۆھەرتاش ۋە قاشتېشى قېزىلما بايلىقى، يەر ئاستى ئىسسىقلىق بايلىقى قاتارلىق تۈرلەر بويىچە ئۇلارنى ئېچىش ۋە پايدىلىنىش تارىخى، نۆۋەتتىكى ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالى، بايلىقنىڭ سۈپىتى، زاپىسى ۋە ئالدىن مۆلچەرلەنگەن بايلىق مىقدارى، تارقىلىشى، ئېچىش شارائىتى قاتارلىق ئەھۋاللار تەپسىلىي چۈشەندۈرۈلگەن. ئۇچىنچى قىسىمى قېزىلما بايلىق سانائىتى قىسمى بولۇپ، بۇنىڭدا ئالدى بىلەن شىنجاڭنىڭ نېفىت سانائىتى تونۇشتۇرۇلغان. بۇ قىسىم «تارىم - جۇڭگو نېفىت سانائىتىنىڭ بېيگى ئۈمىدى» دېگەن مەزمۇن بىلەن باشلىنىپ، 1989 - يىلى تارىم نېفىت چارلاش - تەكشۈرۈش قوماندانلىق شتابى قۇرۇلغاندىن بۇيان نېفىت بىرلەشمە جېڭدە ئىلگىرى - كېيىن بايقالغان نېفىتلىكلەر ۋە ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەن نېفىتلىكلەر، ئىشلەپچىقىرىش مقدارى ئومۇميۈزلۈك بايان قىلىنغان. بۇنىڭغا ئۇلاپلا تۇرپان - قۇمۇل ئويمانلىقىدا 1991 - يىلدىن باشلاپ كەڭ چارلاش خىزمىتى ئېلىپ بېرىلغاندىن بۇيان قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجىلەر بايان قىلىنغان. بۇ قىسمىنىڭ ئاخىرىدا «جۇڭغار - شىنجاڭ نېفىت سانائىتىنىڭ مۇھىم بازىسى» دېگەن تېمىدا بۇ نېفىتلىكنىڭ يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ئېچىلغان تۇنجى چوڭ نېفىتلىك ئىكەنلىكى، جۇڭگو نېفىت سانائىتىدە مۇھىم ئورۇن تۇتقانلىقى، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان بۇ نېفىتلىكتە يەنە كىشىنى خۇشاللاندۇرىدىغان نەتىجىلەرنىڭ قولغا كەلتۈرۈلگەنلىكى ئەينەن بايان قىلىنغان.

نېفىت سانائىتىدىن كېيىنلا نېفىت - خىمىيە سانائىتى تونۇشتۇرۇلغان. شىنجاڭنىڭ مول نېفىت، تەبىئىي گاز بايلىقى قېزىلما بايلىقى تونۇشتۇرۇلغان قىسمىدا يېڭىدىن بايقالغان ۋە ئېچىلۇاتقان كانلارنى تونۇشتۇرۇش ئارقىلىق رەڭلىك مېتال، ئالتۇن سانائىتىنىڭ شىنجاڭنىڭ ئىگىلىكىدىكى تۆۋرۈكلۈك ئورنى نامايان قىلىنغان. سانائەتنىڭ ئاساسى بولغان پولات سانائىتى تونۇشتۇرۇلغان قىسمىدا شىنجاڭنىڭ پولات كارخانىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتى چۈشەندۈرۈلگەن. كۆرگەزمىدە يەنە بىناكارلىق قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى سانائىتى، خىمىيە سانائىتى خام ئەشيا قېزىلما بايلىقلىرىنى ئېچىش ۋە ئوننۇكدىن پايدىلىنىش، شىنجاڭنىڭ سۇ بايلىقى ۋە ئوننۇك كەلگۈسى تەرەققىياتى تەپسىلىي تونۇشتۇرۇلغان.

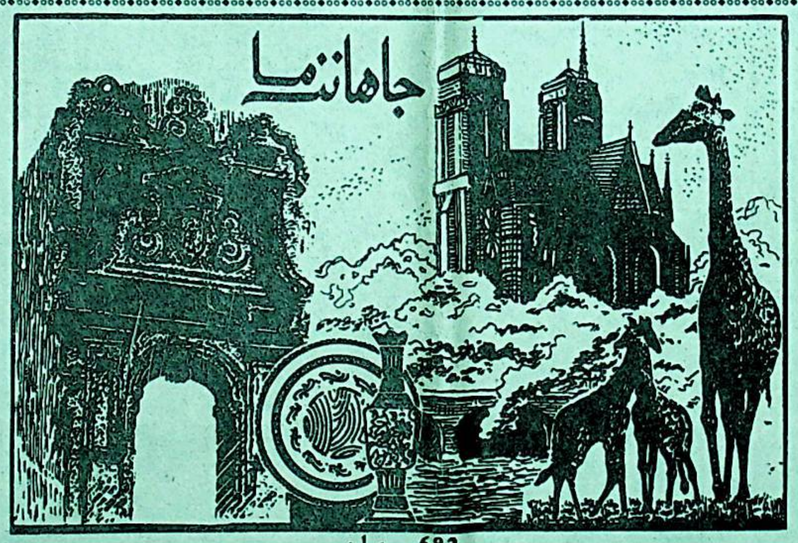

682 - سان

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ شەرقىي جەنۇبى قىسمى بىلەن چېگىدەي، شىزاڭ چېگرىلىنىدىغان جايىدىكى كۆپئىنلۇن تاغ تىزمىسىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدا ئۇزۇنلۇقى 37 كىلومېتر، كەڭلىكى 7.6 كىلومېتر، ئومۇمىي كۆلىمى 260 كۋادرات كىلومېتر كېلىدىغان بىر چوڭ كۆل بار. بۇ كۆل دېڭىز يۈزىدىن

سىرلىق كەت كۆلى

تۇ ۋەيمىك

خادىملىرىنىڭ ئەمەلىي تەكشۈرۈشى ئارقىسىدا بايقالغان. بۇ ئېگىز تاغ كۆلى چىيەنتاڭ ئېگىزلىكىدىكى قارلىق تاغ، مۇزلۇق چوققىلار ئارىسىدا زۇمرەتتەك يالتىراپ تۇرىدۇ. كۆل ساھىلىدىكى ئۇزۇنلۇقتىكى تەبىئىي قۇم - شېغىل توسما شىمالىي ۋە جەنۇبىي قىرغاقنى تۇتاشتۇرۇپ كۆلنى ئىككىگە بۆلۈپ تۇرىدۇ. كۆلنىڭ شەرقى كىتىنىڭ بېشىغا، غەربىي قىسمى كىتىنىڭ بەدىنىگە، شەرقىي كۆلگە يۈيلاڭ دەريا-

ئېكولوگىيىلىك كەنتنىڭ مۇھىتقا ئەۋەر

خۇاڭ چاڭ

جەمئىيەتنىڭ ئۆلكىسىنىڭ شەرقىدىكى فېڭخۇا شەھىرىدە 800 نوپۇسى بار بىر كىچىك كەنت بار، ئۇنىڭ ئىسمى تېخىتۇ. بۇ كەنتكە ب دت «يەر شارى بويىچە 500 ياخشى كەنتنىڭ بىرى» دەپ نام بېرىدى. تېخىتۇ كەنتى شۇنىڭدىن ئېتىبارەن جۇڭگو ۋە چەت ئەلدە داڭقى چىقاردى.

ئۆتكەن يىلى 4 - ئايدا بىر سودىگەر 10 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، تېخىتۇ كەنتىدە يىللىق پايدىسى 1 مىليون يۈەنگە يېتىدىغان بىر قەغەز زاۋۇتى قۇرماقچى بولدى. ئىككى تەرەپ كېڭىشۋاتقان دەسلەپكى چاغلاردا كەنت پارتكومىنىڭ شۇجىسى فۇ جالياڭ مۇھىت ئاسراش ئىدارىسىگە بېرىپ، مەسلىھەت سوراپ كەلگەندىن كېيىن، بۇ مۇھىتنى بۇلغايدىغان تۇرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇۋەتتى. يەنە بىر سودىگەر 30 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يىلىغا نەچچە مىليون پايدا بېرىدىغان بويياقچىلىق زاۋۇتى قۇرماقچى بولغانىدى، لېكىن كەنت بۇنىڭغۇ مۇھىتنى بۇلغايدىغان تۇر ئىكەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىن رەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن يېقىنقى ئۈچ يىلدا ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ مۇھىتنى بۇلغايدىغان تۇردىن 15 نى رەت قىلدى. فۇجالياڭ: «بۇ يەردە قۇرماقچى بولغان زاۋۇتنىڭ قانچىلىك پايدا بېرىشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇنىڭ مۇھىتنى بۇلغىشغا يول قويماسلىق كېرەك. مۇھىتنى بۇلغايدىغان تۇرنى كىرگۈزۈش يامان ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈردۇ. مۇنداق تۇرلەر مۇھىتنى بۇلغاپ، كىشىلەرنىڭ تەن سالامەتلىكىگە تەسىر يەتكۈزگەندىن باشقا، ھامان بىر كۈنى ئىقتىسادنىڭ سىجىل تەرەققىياتىغا تەسىر يەتكۈزىدۇ» دېگەن.

ھازىر تېخىتۇ كەنتى پىشىللىققا پۈركەندى. ئېتىزلارنىڭ ھەر تۆت موسى بىر چاسا قىلىنىپ تەكشىلەندى: ئېرىق - ئۆستەڭلەرنىڭ بويلىرى، تەكشىلىكلەرنىڭ ئەتراپلىرى گۈل - گىياھ، دەل - دەرەخلەر بىلەن قاپلاندى. كەنتنىڭ ئۈچ سانائەت رايونىدىكى 21 كارخانىنىڭ ئالاھىدىلىكى مۇھىتنى بۇلغىمايدۇ. كارخانىلارنىڭ رەھبەرلىرى «مۇھىت ئاسراش كېيىنكى ئەۋلادلارغا مۇناسىۋەتلىك چوڭ ئىش. ئەۋرە - چەۋرىلەرنىڭ بايلىقىنى خاراب قىلىشقا بولمايدۇ» دېگەن تونۇشقا كەلدى. ئۆتكەن يىلى 10 - ئايدا گووۋۇيۈەننىڭ مۇھىت ئاسراش كومىتېتى تېخىتۇ كەنتىدە يېغىن ئاچقاندا، 36 مىنىستىرلىك، كومىتېتنىڭ رەھبەرلىرى «مىڭ ئاڭلىغاندىن بىر كۆرگەن ئەلا دېپتىكەن، بىز كەنت ئاھالىلىرىنىڭ ئۆيلىرىگە بېرىپ باقساق» دېيىشكەن. فۇجالياڭ دەرھال «مەرھەمەت، نەگە بارساڭلار بولىۋېرىدۇ» دەپ جاۋاب بەرگەن.

ئۇلار كەنت ئىچىدە كېتىۋېتىپ يا ئىتلارنىڭ قاۋغىنى ئاۋازىنى، يا موريلاردىن چىقىۋاتقان كۆكۈش ئىسنى كۆرمىگەن. دېھقانلارنىڭ ئۆيلىرىگە كىرگەندە ھەممە ئائىلىنىڭ قورۇسىنىڭ ئىچى گۈل - گىياھلارغا پۈركەلگەنلىكىنى، ئائىلىلەرنىڭ تۇتاشقان چېغىر يوللارنىڭ بويىدىمۇ ھەر خىل دەل - دەرەخ، گۈل - گىياھلارنىڭ ئۆستۈرۈلگەنلىكىنى، مەھەللە ئىچىدىكى يوللاردا قەغەز پارچىلىرى، مېۋە شۇپىلىكلىرىنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ «ھەقىقەتەن ئىسمى جىسمىغا لايىق مۇھىتى گۈزەل كەنت ئىكەن» دېيىشكەن.

تېخىتۇ كەنتىدە «مۇھىت بايلىقىنى قوغداش كومىتېتى» بار. ئۇلار سەككىز ماددىلىق مۇھىت ئاسراشقا دائىر مۇكاپاتلاش - جازالاش نىزامىنى تۈزۈپ چىققان. كەنت ياشانغانلار جەمئىيىتىنىڭ 14 نەپەر ئەزاسى ھەر كۈنى نۆۋەت بىلەن كوچىلارنى چارلاپ كەنتنىڭ مۇھىتىنى تەكشۈرۈپ تۇرىدىكەن. ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ مۇھىت ئاسراش ئېڭىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، تېخىتۇ باشلانغۇچ مەكتەپى «پىئونېرلار يېشىللىق قوغدىغۇچىلىرى بولۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، مۇھىت ئاسراشنى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئائىلىق ھەربىكتىگە ئايلاندۇرغان. بىر قېتىم كەنتكە سايامەتكە كەلگەن بىر نەچچە كىشى ئاپتوبۇستىن چۈشۈپ، يول بويىدىكى دەرەخلەرنىڭ كەينىگە ئۆتمەكچى بولغاندا، پىئونېرلار بايقاپقېلىپ، ئۇلارنى توسايدۇ. بۇ مېھمانلار بالىلارنىڭ مۇھىت ئاسراش ئېڭىنىڭ ھەقىقەتەن يۇقىرىلىقىدىن تەسىرلىنىدۇ.

تونۇشتۇرۇشتىكى مۇھىم كۆزنەك بولۇپ قالدى.

كۆرگەزمە ئالدى بىلەن يەر شارى ھەققىدىكى ئاساسىي بىلىملەر بىلەن تونۇشۇشتىن باشلىنىدۇ. كۆرگەزمىنىڭ بۇ قىسمىدا يەر شارىنىڭ پەيدا بولۇشى ۋە ئاساسلىق ئالاھىدىلىكى، ئېچكى ۋە تاشقى گېئولوگىيىلىك تەسىرى، گېئولوگىيە يىلنامىسى، جانلىقلارنىڭ تەدرىجىي تەرەققىي قىلىشى ئىخچام چۈشەندۈرۈلگەن. ئىككىنچى قىسمى شىنجاڭنىڭ قېزىلما بايلىقلىرى قىسمى بولۇپ، بۇنىڭدا شىنجاڭنىڭ ئېنېرگىيە قېزىلما بايلىقى، قارا رەڭلىك مېتال قېزىلما بايلىقى، قىممەتلىك ۋە رەڭلىك مېتال قېزىلما بايلىقى، ئاز ئۇچرايدىغان مېتال قېزىلما بايلىقى، مېتالچىلىق قوشۇمچە خام ئەشيا ماتېرىيالى

260 كۋادرات كىلومېتر كېلىدىغان بىر چوڭ كۆل بار. بۇ كۆل دېڭىز يۈزىدىن 4708 مېتر ئېگىزلىكتە بولۇپ، چوڭقۇرلۇقى 2 مېتردىن 10 مېترغىچە كېلىدۇ. بۇ رايون چارلانمىغان چېيەنتاق ئېگىزلىكىدىكى سوغۇق، ئادەمسىز رايون بولغاچقا، خەرىتىگە چۈشۈرۈلمىگەن. نۇرغۇن كىشى ۋەتىنىمىزنىڭ غەربىي شىمالىدا مۇشۇنداق بىر سىرلىق كۆل بارلىقىنى بىلمەيدۇ. سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق تارتىلغان سۈرەت ۋە گېئولوگىيە

ئەنشىدىن دۇنخۇاڭغا قاراپ يولغا چىقىسىڭىز، ئانچە ماڭمايلا ئەنشى ـ دۇنخۇاڭ تاشيولىنىڭ شىمالىدىكى چوللۇكتە قەد كۆتۈرۈپ تۇرغان ھەيۋەتلىك قەدىمكى قەلئەنى كۆرىسىز، مانا بۇ لېيۇگوڭ قەلئەسى.

لېيۇگوڭ قەلئەسى ئەنشى ناھىيىسىدىكى نەنچا يېزىسى لېيۇگوڭ كەنتىنىڭ غەربىي جەنۇبىغا ئۇچ كىلومېتر كېلىدىغان جايغا جايلاشقان. بۇ قەلئە خەن سۇلالىسى دەۋرىدە قۇرۇلۇشقا باشلىغان بولۇپ، بۇ جاي خەن سۇلالىسى دەۋرىدە كۆنئىلۇن توسمىسى، ئۇچ پادىشاھلىق دەۋرىدە يېخى ناھىيىسى، غەربىي لياڭ دەۋرىدە لياڭشىڭ ئايمىقى، شىمالىي ۋېي سۇلالىسى دەۋرىدە چاڭلې ئايمىقى، سۇي سۇلالىسى دەۋرىدە چاڭلې بازىرى، تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدە چاڭلې ناھىيىسى قىلىنغان.

كېيىم مودىلى ھەققىدە پاراڭ

1922 ـ يىلى ئەنگلىيىنىڭ مىسرشۇناسى خوۋارد كاتى قەدىمكى مىسرنىڭ پادىشاھى تۇتانخامېننىڭ قەبرىسىدىكى كېيىم ئىشكاپىنىڭ يېنىدىن بېشى ۋە ئىككى پاقالچىكى يوق ياغاچ ئادەم ھەيكىلىنى بايقىغان. ئېنىقلىنىشچە، بۇ ھەيكەل تەخمىنەن مىلادىدىن ئىلگىرىكى 1350-يىلى ياسالغان ئىكەن، بۇ بەلكىم دۇنيادىكى تۇنجى كېيىم مودىلى بولۇشى مۇمكىن. لېكىن مودىلىنىڭ قاچان، قايەردە مەيدانغا كەلگەنلىكى توغرىسىدا ھېچكىم ئېنىق بىر نەرسە دەپ بېرەلمەيدۇ. كۆپلىگەن كىشى ئۇنى فرانسىيلىكلەر ياسىغان دەپ قارىغان. 1396 ـ يىلى فرانسىيە ـ ئەنگلىيە «يۈز يىللىق ئۇرۇشى» مەزگىلىدە، فرانسىيە پادىشاھى چارلى VI بىلەن ئەنگلىيە پادىشاھى رىچارد I تىنچلىق سۆھبىتى ئۆتكۈزگەن چاغدا چارلى VI نىڭ خانىشى ھەققىي ئادەمنىڭ چوڭلۇقىغىچە كېلىدىغان فرانسىيە ئوردىسىنىڭ سوۋغا قىلغان. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن مودىل «مودا كىيىملەرنى كۆرگەزمە قىلىپ، دوستلۇقنى يەتكۈزگۈچى» دېگەن شۆھرەتكە ئىگە بولغان.

لېيۇگوڭ قەلئەسى

شاۋرۇلىن

لېيۇگوڭ قەلئەسى چوڭ ـ كىچىك ئىككى قەلئەدىن تەركىب تاپقان بولۇپ، خېلى ياخشى ساقلانغان. قەلئە ئۈزۈنچاق، تۆت چاسا شەكلىدە بولۇپ، شەرقتىن غەربكە ئۈزۈنلۇقى 360 مېتر، جەنۇبتىن شىمالغا كەڭلىكى 280 مېتر، سېپىلىنىڭ ئېگىزلىكى بەش ـ سەككىز مېتر، قېلىنلىقى ئۈچ ـ تۆت مېتر كېلىدۇ. تۆت تەرىپىدە تۆت دەرۋازىسى بار. شەرقىي قەلئە سېپىلى ئەگرى دوناي شەكلىدە شىمالغا قاراپ سوزۇلغان بولۇپ، قەلئەنىڭ شەرقىي شىمالى بۇرجىكى كىچىك قەلئە بىلەن تۇتىشىدۇ. كىچىك قەلئە تۆت چاسا بولۇپ، بىر تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 90 مېتر، جەنۇبىي دەرۋازىسلا بار، بۇ دەرۋازا چوڭ قەلئە بىلەن تۇتىشىدۇ. غەربىي شىمالدىكى قەدىمكى قەلئە قۇرۇلۇشلىرى ئىچىدە بۇنداق ئۇزۇنچە لايىھىلەنگەنلىرى كۆپ ئەمەس. ئۇ قەلئە مۇداپىئەسىنىڭ ئالاھىدە ئېھتىياجىغا پايدىلىق شارائىت يارىتىپ بەرگەن.

لېيۇگوڭ قەلئەسىنىڭ سېپىلى بۆلەكلەرگە بۆلۈپ ياسالغان. شۇڭا تۇتاشقان جايلىرىدا چاك بار، لېكىن ھەم، پۈختا تۇتاشتۇرۇلغان. قەلئە ئىچىدىكى قۇرۇلۇش خارابلىرى ئېنىق كۆرۈنۈپ تۇرىدۇ. قەلئە ئىچىدە چېچىلىپ ياتقان نۇرغۇن چاقچۇق، كاھىش پارچىلىرى بار. بۇلارنىڭ مەدەنىيەت يادىكارلىق قىممىتىمۇ بار قەدەر يۇقىرى. قەلئەنىڭ ئەتراپىدا بىنەمگە ئايلىنىپ كەتكەن تاشلاندۇق تېرىلغۇ يەرلەر بار. ئۇلار تەكشى ھەم كەڭرى بولۇپ، ياۋا ئۆسۈملۈكلەر ناھايىتى كۆپ. قەدىمكى ئېرىقلار، قىرلارنى ئېنىق پەرق ئەتكىلى بولىدۇ.

لېيۇگوڭ قەلئەسى سۇڭ سۇلالىسى (غەربىي شيا دەۋرى، مىلادى 960 ـ يىللىرى) داتاشلىنىپ قېلىپ، 1000 يىللىق بوران ـ چاپقۇننى بېشىدىن كەچۈرگەن بولسىمۇ، يەنىلا ھەيۋەتلىك قەدكۆتۈرۈپ تۇرماقتا. لېيۇگوڭ قەلئەسى سېپىلىغا چىقىپ ئەتراپقا نەزەر سالسىڭىز، بىپايان چۆللەرنى كۆرىسىز، يېپەك يولى مۇشۇ قەلئەنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ، بۇ جايغا 100 كىلومېتر يىراقلىقتىكى دۇنخۇاڭغا، شۇنداقلا غەربتە يېڭگۇمەن، يۈيمىنگۇەنگە تۇتاشقاچقا، شۇ چاغلاردىكى يېپەك يولىنىڭ ئاۋات مەنزىرىسى كۆز ئالدىڭىزغا كېلىدۇ. شۇ چاغلاردا لېيۇگوڭ قەلئەسىدە نۇرغۇن تەسىرلىك ئىشلارمۇ بولغان...

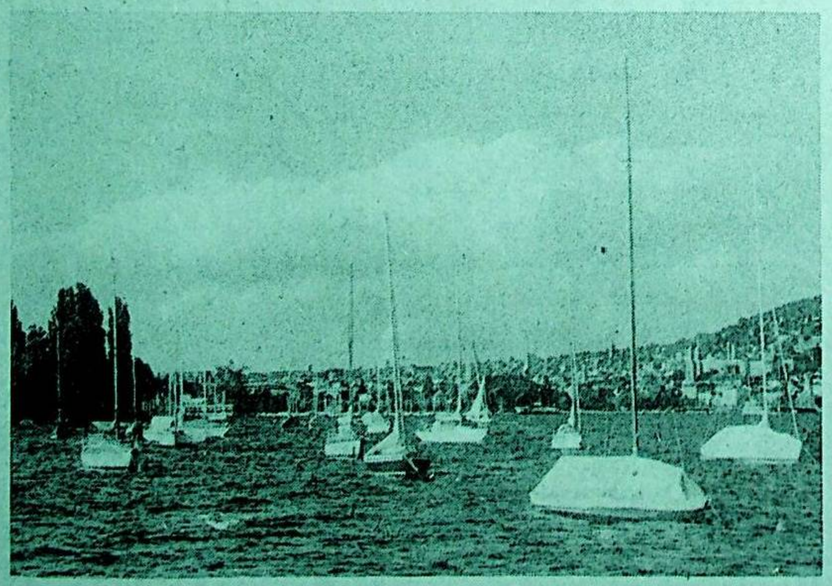

سېۋرىخ شۆبتسارىيېنىڭ ئەڭ چوڭ شەھىرى، شۇنداقلا سانائەت، پۇل مۇئامىلە مەركىزى. ئۇ ئالىپ تېغىنىڭ شىمالىغا جايلاشقان بولۇپ، 2000 يىلدىن ئارتۇق تارىخقا ئىگە.

سېۋرىخنىڭ بانكا كەسپى سانائەت ۋە سودا بىلەن سېلىشتۇرغاندا دۇنيانىڭ ئىقتىسادىي تۈرمۇشىدا ئىنتايىن مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. بۇ يەرگە دۇنيادىكى نۇرغۇن بانكىلارنىڭ ئىش بېجىرىش ئورۇنلىرى توپلانغان بولۇپ، شەھەردىكى بانكا 100 دىن ئاشىدۇ، شۆبتسارىيېدىكى بەش ئاساسلىق بانكىنىڭ ئۇچىنىڭ باش شتابى مۇشۇ شەھەردە.

سېۋرىخنىڭ نوپۇسى 400 مىڭ بولۇپ، يىلىغا دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن كەلگەن 1 مىليوندىن ئارتۇق سایاھەتچىنى كۈتۈۋالىدۇ. نۇرغۇن خەلقئارا يىغىنلارمۇ دائىم مۇشۇ شەھەردە ئېچىلىدۇ.

→ سۆرەتتە: شەھەرلىك ھۆكۈمەت بىناسى.

← سۆرەتتە: ياز پەسلىدىكى سېۋرىخ كۆلى.

سۆرەتلەر «دۇنيا بىلىملىرى رەسىملىك ژۇرنىلى» دىن ئېلىندى.

جياڭ زېمىن ۋېيتنام ئاگېنتلىقىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 2 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. ج لىڭ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا ئاگېنتلىق باشلىقى خۇجىنيى باشچىلىقىدىكى ۋېيتنام ئاگېنتلىقى ۋەكىللەر تۈركىمىدىكىلەر بىلەن كۆرۈشتى.

جياڭ زېمىن خۇجىنيىنىڭ زىيارىتىكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن ۋېيتنامنىڭ تاغ - دەريالىرى تۇتىشىپ تۇرىدۇ. ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ دوستلۇقى ئەۋلادمۇ ئەۋلاد داۋاملىشىپ كەلدى. 1991 - يىلى ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتى نورمالالاشقاندىن بۇيان، ئىككى دۆلەتنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي، مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلەردىكى ئالاقىسى ۋە ھەمكارلىقى ئىسلىگە كەلدى، راۋاجلاندى، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، جۇڭگو - ۋېيتنام رەھبەرلىرىنىڭ ئۆزئارا زىيارىتى كۆپەيدى. بۇ ئىككى پارتىيە، ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇق - ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇشنى مۇھىم رول ئوينىدى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن ۋېيتنامنىڭ ئىجتىمائىي تۈزۈمى ئوخشاش، دۆلەت ئەھۋالى ئوخشىشپ كېتىدۇ، ھەر ئىككى دۆلەت سوتسىيالىزم يولىدا، پارتىيە رەھبەرلىكىدە، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىشتا چىڭ تۇرىدۇ، ئۇ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: بىزنى ۋە زىيەتتە ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدا مەۋجۇت بولۇپ كېلىۋاتقان دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ مۇستەھكەملەش ۋە راۋاجلاندۇرۇش ئىككى دۆلەتنىڭ تۇپ مەنپەئىتىگە ئويغۇن، شۇنداقلا تاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى، بولۇپمۇ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا رايونىنىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىغمۇ پايدىلىق، جياڭ زېمىن جۇڭگو بىلەن ۋېيتنامنىڭ داۋاملىق ئوراتاق تىرىشىپ، ئىككى پارتىيە ۋە ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنى يېڭى يۈكسەكلىككە كۆتۈرۈشىنى ئۈمىد قىلدى.

خۇجىنيى رەئىس جياڭ زېمىنىنىڭ كۆرۈشكەنلىكىگە تەشەككۈر ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇپ، جۇڭگو خەلقىنىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ رەھبەرلىكىدە ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش لۇشىيەندە چىڭ تۇرۇپ، سىياسىي، ئىقتىساد، مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلەردە قولغا كەلتۈرگەن غايەت زور نەتىجىلىرىنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆردۇق، ۋەكىللەر ئۆمىكىمىزدىكىلەر جۇڭگودا كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىنى ۋېيتنام خەلقىگە ئەينەن يەتكۈزۈپ، ۋېيتنام - جۇڭگو خەلقلىرىنىڭ ئۆزئارا چۈشىنىشى ۋە دوستلۇقىنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرىدۇ.

ئامېرىكىدىكى جۇڭگولۇقلار، جۇڭگو مۇھاجىرلىرى ۋە جۇڭگو ئوقۇغۇچىلىرى شىياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىنى داغدۇغىلىق تەبرىكلىمەكچى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نيۇ-يورك، 31-ماي تېلېگراممىسى. ئامېرىكىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى جۇڭگولۇقلار، جۇڭگو مۇھاجىرلىرى ۋە جۇڭگو ئوقۇغۇچىلىرى 7-ئاينىڭ 1-كۈنى شىياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت بۇ كاتتا ئىشنى داغدۇغىلىق تەبرىكلەش ئۈچۈن مول مەزمۇنلۇق خىلمۇ خىل پائالىيەت ئۆتكۈزۈشنى پلانلىماقتا.

ئامېرىكىنىڭ 1-چوڭ شەھىرى نيۇ-يوركتا، ئامېرىكىنىڭ شەرقىدىكى جۇڭگولۇقلار 6-ئاينىڭ 30-كۈنى چوڭ سائەت 12 دىن بىر مىنۇت ئۆتكەندە (بېيجىڭ ۋاقتى 7-ئاينىڭ 1-كۈنى سائەت نۆلدىن بىر مىنۇت ئۆتكەندە) نيۇ-يوركتىكى جۇڭگولۇقلار كوچىسىدا داغدۇغىلىق نامايىش ئۆتكۈزمەكچى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا لىن زېشۇينىڭ مىس ھەيكىلىنى جۇڭگولۇقلار كوچىسىغا قويماقچى. كەچتە، جۇڭگونىڭ نيۇ-يوركتىكى باش كونسۇلخانىسى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن زىياپەت ئۆتكۈزىدۇ. 7-ئاينىڭ 3-كۈنى كەچتە چاقىرىدۇ.

ئامېرىكىنىڭ باشقا جايلىرىدىكى جۇڭگولۇقلار ئۈيۇشمىلىرىمۇ تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى جىددى ئۈيۇشتۇرۇۋاتىدۇ. پايتەخت ۋاشىنگتوندىكى مۇھاجىرلار شىياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىنى تەبرىكلەشكە تەييارلىق كۆرۈش كومىتېتى تەشكىل قىلىپ، 6-ئاينىڭ 28-كۈنى ۋاشىنگتون شەھەر مەركىزىدىكى ئاۋئاتسىيە ۋە ئالەم قاتنىشى مۇزېيى ئالدىدا 10 مىڭ كىشىلىك چوڭ ناماىيش ئۆتكۈزۈشنى قارار قىلدى، ناماىيش جەريانىدا «شىياڭگاڭنى ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇۋېلىپ، جۇڭخۇانى پەرۋاز قىلدۇرۇپ، يۇز يىللىق نومۇسىنى ئاقلاپ، جۇڭخۇانىڭ گۈللىنىشىنى كۈتۈۋالايلى» دېگەن شوئارنى توۋلىماقچى بولدى. مۇھاجىرلار ناماىيش ئۆتكۈزگەندىن باشقا، سۈرەت كۆرگەزمىسى، ئەدەبىيات- سەنئەت نومۇرلىرىنى ئورۇنداش، كىنو كېچىلىكى ۋە زىياپەت قاتارلىق تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزىدۇ.

لى پېڭ زۇڭلى ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەر باشلىقلىرى يىغىنىنىڭ ئېچىلغانلىقىنى تەبرىكلەپ تېلېگراما ئەۋەتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 2-ئىيۇن تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەننىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ مۇشۇ ئاينىڭ 1-كۈنى ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ 33-نۆۋەتلىك دۆلەت باشلىقلىرى ۋە ھۆكۈمەت باشلىقلىرى يىغىنىغا تېلېگراما ئەۋەتىپ، يىغىننىڭ ئېچىلغانلىقىنى تەبرىكلىدى. تەبرىك تېلېگراممىسىنىڭ تولۇق تېكىستى تۆۋەندىكىچە:

خارارې ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ دۆلەت باشلىقلىرى ۋە ھۆكۈمەت باشلىقلىرى يىغىنى

بۇ قېتىمقى ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ دۆلەت باشلىقلىرى ۋە ھۆكۈمەت باشلىقلىرى 33-نۆۋەتلىك يىغىنىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقىگە ۋاكالىتەن يىغىننى قىزغىن تەبرىكلەيمەن.

ھازىر دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىش يۆزلىنىشى يەنىمۇ راۋاجلانماقتا. ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرى تىنچلىق ۋە تەرەققىيات ئۈستىدە ئىزدىنىش يولىدا ئۆزلۈكسىز ئىلگىرىلىمەكتە. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئافرىقا دۆلەتلىرىنىڭ ئورتاق تىرىشىش ئارقىسىدا ئافرىقىنىڭ سىياسىي ۋەزىيىتى ئومۇمىي جەھەتتىن پەسەيىشكە يۈزلەندى، ئىقتىسادىنىڭ ئەسلىگە كېلىشىدە ياخشى باشلىنىش بارلىققا كەلدى، ئافرىقا دۆلەتلىرى ئۆز دۆلىتىنىڭ ئەھۋالىغا ماس كېلىدىغان ئىجتىمائىي تۈزۈم ۋە تەرەققىيات يوللىرى ئۈستىدە پائال ئىزدەنمەكتە، ئۇلار كوللېكتىپنىڭ كۈچى ۋە ئەقىل - پاراسىتىنى تايىنىپ، ئافرىقا مەسىللىرىنى ھەل قىلماقتا، رايون ھەمكارلىقى ۋە ئىقتىسادنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈشنى تېز راۋاجلاندۇرماقتا. ئافرىقىنىڭ ئومۇمىي كۈچى كۈچەيدى، ئافرىقا خەلقىارا ئىشلاردا كۈنسېرى مۇھىم رول ئوينىماقتا. بۇ دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىش تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىلىق. مەن ئافرىقىنىڭ ئىنتىپاقلىق ۋە ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، مۇقىملىق ۋە تەرەققىيات ئۈستىدە ئىزدىنىش جەريانىدا تېخىمۇ زور غەلىبىلەرگە ئېرىشىشىنى چىن قەلبىمدىن ئۈمىد قىلىمەن.

جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى جۇڭگو - ئافرىقا دوستلۇقى ۋە ھەمكارلىقىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئىزچىل تىرىشچ كەلدى. جۇڭگو ئافرىقا دۆلەتلىرى بىلەن تېخىمۇ قويۇق ھەمكارلىشىپ، ئەنئەنىۋى دوستلۇقىنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ھەمكارلىقىنى كېڭەيتىپ، ئورتاق تەرەققىياتىنى ئىشقا ئاشۇرۇش، ئادىل، مۇۋاپىق خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش ئۈچۈن تىرىشىشنى خالايدۇ.

بۇ قېتىمقى باشلىقلار يىغىنىنىڭ ئافرىقىنىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشۇشىغا تىلەكداشمەن.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى گوۋۇيۈەننىڭ زۇڭلىسى **لى پېڭ**

1997-يىل 1-ئىيۇن، بېيجىڭ

ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ 33-نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنى داغدۇغىلىق ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خارارې، 2-ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ 33-نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنى بۈگۈن چۈشتە خارارېدىكى «ھراتون» مېھمانخانىسىنىڭ يىغىن مەركىزىدە باشلاندى.

بۈگۈنكى ئېچىلىش مۇراسىمىغا ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا 53 دۆلەتتىن 30 نەچچە دۆلەتنىڭ باشلىقلىرى ۋە ھۆكۈمەت باشلىقلىرى، ب د ت باش كاتىپى ئاننان، ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سەلىم شۇنىگدەك يىغىنغا يەنە كۆزەتكۈچى سۈپىتىدە كەلگەن پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگانىنىڭ رەئىسى ئەراپات قاتناشتى.

سەلىم مۇنداق دېدى: ئافرىقا ئۆرۈش مالىمانچىلىقى ۋە نامراتلىقنىڭ ئاۋارىچىلىكىگە يەنىلا ئۇچرىماقتا. لېكىن ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ بۇ قېتىمقى چىلقىلارنى يېڭىش ئىرادىسى بار. سەلىم ئافرىقا دۆلەتلىرىنىڭ ئىنتىپاقلىق ۋە ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىپ، ئىگىلىكنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈش مۇساپىسىنى تېزلىتىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

ئاننان مۇنداق دېدى: ئافرىقا مۇستەقىللىقىنى ئىشقا ئاشۇرغان ۋە ئىرقىي كەمسىتىشنى تۈگەتكەندىن كېيىن «ئۈچىنچى قېتىملىق دولقۇن»نىڭ زەربىسىنى باشتىن كۆچۈرمەكتە، بۇ بولسىمۇ تىنچلىقنى ئىشقا ئاشۇرۇش ۋە ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش. ئاننان مۇنداق دېدى: ب د ت ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى بىلەن بولغان ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ، ئافرىقىنىڭ تىنچلىقىنى قوغداش ۋە ئىگىلىكنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈشنى ئىشقا ئاشۇرۇش تىرىشچانلىقىنى داۋاملىق قوللايدۇ.

ئۈچ كۈن داۋاملىشىدىغان بۇ قېتىمقى يىغىن

← 1994-يىلى 4-ئايدا رۋاندا ئىچكى ئۇرۇشى پارتلاپ، 500 مىڭدىن 1 مىليونغىچە ئادەم ئۆلىدى، 150 مىڭ بالا يېتىم قالدى.

↑ سۈرەتتە: ئالبانىيىلىك بىر قىزچاق يېقىندىكى ئىچكى

جۇڭگونىڭ نيۇ-يورکتىكى باش كونسۇلخانىسى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن زىياپەت ئۇيۇشتۇرىدۇ. 7-ئاينىڭ 3-كۈنى كەچتە ئامېرىكىنىڭ شەرقىدىكى جۇڭگولۇقلار مانخاتتاندىكى لىنكولن مەركىزىدە چوڭ كۆلەملىك ئەدەبىيات- سەنئەت كۆرىكى ئۆتكۈزىدۇ، 7-ئاينىڭ 6-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن مانخاتتانىنىڭ برو ئادۋاي كوچىسى ۋە دەۋر مەيدانىدا كەڭ كۆلەملىك زىننەتلىك ئاپتوموبىل نامايىشى ئۆتكۈزىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا، 5-ئايدىن بۇيان، ئامېرىكىنىڭ شەرقىدىكى جۇڭگولۇقلار ئۇيۇشمىلىرى شىاڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىنى كۈتۈۋېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن مۇھاكىمە يېغىنى، سۆرەت كۆرگەزمىسى قاتارلىق پائالىيەتلەرنى ئۆتكۈزدى. ئامېرىكىنىڭ شەرقىدىكى جۇڭگولۇقلارنىڭ شىاڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىنى تەبرىكلەش كوممىتېتى 5-ئاينىڭ 24-كۈنىدىن باشلاپ ھەر ھەپتىنىڭ ئاخىرى نيۇ-يورك كوچىلىرىدا يايما ئېچىپ، شىاڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىنىڭ ئەھمىيىتىنى تەشۋىق قىلدۇ. جۇڭگولۇق مۇھاجىرلار، جۇڭگولۇقلارنىڭ شىاڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىنى تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىگە ئاكتىپ قاتنىششقا

سۈرەتتە: ئالبانىيەلىنىڭ بىر قىزچاق بېقىندىكى ئىچكى مالىمانچىلىقتا ئۆلۈپ كەتكەن دوستى ئۈچۈن قاتتىق يىغلىماقتا.

مىڭ بالا يېتىم قالدى.

ئىس - تۈتەك زاردىكى بالىلار

1990-يىلى ئىراقتا ھاۋا ئىمبارگوسى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، دورا كەمچىللىكى ياكى ئوزۇقلۇق يېتىشمەسلىك سەۋەبىدىن 800 مىڭ بوۋاق ئۆلۈپ كەتتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

«تىنچلىق» شىمالى ئىرلاندىيەدىكى بىر قىزچاقنىڭ ئارزۇسى.

كونگو دېموكراتىك جۇمھۇرىيىتىنىڭ تۇنجى نۆۋەتلىك ھۆكۈمىتى تەشكىل قىلىندى

كونگو (زائىر)نى ئازاد قىلىش دېموكراتىك كۈچلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رەھبىرى كابىلا 5 - ئاينىڭ 23 - كۈنى كونگو دېموكراتىك جۇمھۇرىيىتىنىڭ تۇنجى ھۆكۈمىتىنى تەشكىللىدى.

يېڭى ھۆكۈمەت 20 كىشىدىن تەركىب تاپتى. مۇئاۋىن زۇڭتۇڭ ۋە زۇڭلى قويۇلمىدى. كابىلا يېڭى ھۆكۈمەتنىڭ خىزمىتىگە بىۋاستە رەھبەرلىك قىلىدىغان. ھەم دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكىنى قوشۇمچە ئۈتەيدىغان بولدى. ھۆكۈمەتنىڭ مۇھىم ئەزاسىنىڭ ئىسملىكى ئېلان قىلىندى. قالغان يەتتىسىنىڭ ئىسمى ئالدىمىزدىكى بىر قانچە كۈن ئىچىدە ئېلان قىلىنماقچى. ئېلان قىلىنغان 13 مىنىستىرنىڭ تەۋەلىكى كابىلا رەھبەرلىكىدىكى كونگو (زائىر)نى ئازاد قىلىش دېموكراتىك كۈچلىرى ئىتتىپاقىدىن، قالغان تۆتى سابىق ھۆكۈمەت تەركىبىدىكى ئىككى ئۈكتىچى پارتىيە - دېموكراتىيە ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى قولغا كەلتۈرۈش ئىتتىپاقى ۋە ۋەتەنپەرۋەرلەر فرونتىدىن.

بۇلتۇر 10 - ئايدا كونگو (زائىر)نى ئازاد قىلىش دېموكراتىك كۈچلىرى ئىتتىپاقى زائىرنىڭ شەرقىي قىسمىدا بىرىنچى پاي ئوقنى ئاتقاندىن تارتىپ قىسقىغىنە يەتتە ئايدىن كۆپرەك ۋاقىتتا زائىردا ھاكىمىيەت، ھۆكۈمەت ئالماشتى. بۇنىڭ نۆرغۇن سەۋەبى بار. زائىر - ئافرىقىدىكى ئۇچىنچى چوڭ دۆلەت. مىس، ئالماس، ئالتۇن ۋە كوبالت قاتارلىق مۇھىم كان بايلىقلىرى مول، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تەبرلىغۇ يەر ئىككى گېكتاردىن ئاشىدۇ. لېكىن سابىق زۇڭتۇڭ موبوتۇ ھاكىمىيەت يۈرگۈزگەن مەزگىلدە، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى تۆۋەنلەپ كەتتى، ئاشلىقتا ئۆزاق مەزگىل ئۆز - ئۆزىنى تەمىنلىيەلمەي كەلدى. موبوتۇ ھاكىمىيىتىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە ئېغىر ئىقتىسادىي قېينىچىلىق كۆرۈلدى، ئۆتكەن يىل پۈلنىڭ پاخاللىشىش نىسبىتى% 600 كە يېتىپ، جەددىي ئىجتىمائىي داۋالغۇش كېلىپ چىقتى. زائىردا چوڭ - كىچىك 250 نەچچە قەبىلە بار. موبوتۇنىڭ قەبىلىلەر مۇناسىۋىتىنى بىر تەرەپقىلىش جەھەتتىكى سەۋەنلىكىمۇ ئوتتۇرا ئافرىقىدىكى چوڭ دۆلەتتە زور ئۆزگىرىش بولۇشنىڭ مۇھىم سەۋەبى بولدى. بۇنىڭدىن باشقا كونگو (زائىر)نى ئازاد قىلىش دېموكراتىك كۈچلىرى ئىتتىپاقى قوراللىق كۈرەشنى قانات يايدۇرۇش داۋامىدا ئامېرىكا ۋە ئافرىقىدىكى بەزى قوشنا دۆلەتلەرنىڭ سۈكۈت قىلىشى ياكى قوللىشىغا ئېرىشتى.

ھازىر خەلقئارا جەمئىيەت زائىرنىڭ سىياسىي ۋەزىيىتىدە يۈز بەرگەن ئۆزگىرىشكە ئىنكاس بىلدۈرۈپ بولدى. جەنۇبىي ئافرىقا، ئانگولا، كېنىيە، لېۋىيە قاتارلىق دۆلەتلەر ۋە ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى قاتارلىق خەلقئارا تەشكىلاتلار كەينى - كەينىدىن كابىلا ھاكىمىيىتىنى ئېتىراپ قىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى. ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئانانمۇ ب د ت نىڭ كابىلا ھاكىمىيىتى بىلەن ھەمكارلىشىشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

كۆزەتكۈچىلەر مۇنداق دەپ قارىدى: كابىلا ھاكىمىيىتىنىڭ ئالدىدا ۋەزىيەتنى مۇقىملاشتۇرۇش، ئىقتىسادنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ۋە مىللىي ئىتتىپاقلىق ۋە يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشتەك ۋەزىپىلەر تۇرىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

پارس قولتۇقى دۆلەتلىرى ھەمكارلىق كومىتېتى تۈركىيىنىڭ ئىراقنىڭ شىمالىدىن قوشۇن چېكىندۈرۈشىنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كۆۋەيت، 31- ماي تېلېگراممىسى. پارس قولتۇقى دۆلەتلىرى ھەمكارلىق كومىتېتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى يېغىنى بۈگۈن سەئۇدى ئەرەبىستانىنىڭ پايتەختى رىياداتا تۈركىيەنىڭ ئىراقنىڭ شىمالىدىن قوشۇن چېكىندۈرۈشىنى مۇراجىئەت قىلدى.

بۇ قېتىمقى يېغىننىڭ رەئىسى، قاتارنىڭ دىپلوماتىيە ۋەزىرى خاماد يېغىننىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىدا مۇنداق دېدى: پارس قولتۇقى ھەمكارلىق كومىتېتى تۈركىيىنىڭ ئىراقنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقى ۋە زېمىن پۈتۈنلۈكىگە تاجاۋۇز قىلغان ھەربىي ھەرىكىتىدىن ئىنتايىن ئەپسۇسلىنىدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: تۈركىيەنىڭ بۇ ھەربىي ھەرىكىتى رايون بىخەتەرلىكى ۋە مۇقىملىقى، خەلقئارا خەۋپسىزلىك ۋە تىنچلىققا ئېغىر تەھدىت شەكىللەندۈردى.

خاماد سۆزىدە يەنە ئىرانىنىڭ پارس قولتۇقى ھەمكارلىق كومىتېتى بىلەن ئىختىلاپلارنى توگىتىپ، ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، رايون بىخەتەرلىكى ۋە مۇقىملىقنى ئورتاق قوغدىشنى ئۈمىد قىلدى. ئۇ يەنە ئىسرائىلىيەنىڭ ب د ت نىك قارارلىرى شۇنىڭدەك پەلەستىن بىلەن ھاسىل قىلغان كېلىشىملەرگە ئەمەل قىلىپ، يېڭى يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنى توختىتىشىنى ھەم سۇرىيە بىلەن بولغان تىنچلىق سۆھبىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى مۇراجىئەت قىلدى.

روسىيە گروزىيىنىڭ قارا دېڭىز فلوتىنى بۆلۈشكە قاتنىششى تەلىپىنى رەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 30-ماي تېلېگراممىسى. روسىيە زۇڭتۇڭىنىڭ ئاخبارات كاتىپى ياسترىنبورسكى 30-ماي روسىيە مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلىپ مۇنداق دېدى: گروزىيىنىڭ قارا دېڭىز فلوتىنى بۆلۈشكە قاتنىششى تەلىپىنى «ئاساسسىز، روسىيە ئېتىراپ قىلمايدۇ» دېدى.

گروزىيە زۇڭتۇڭى شۋارد نادزې تۇنۇگۈن گروزىيە گروزىيىنىڭ بوگى پورتىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان قارا دېڭىز فلوتىنىڭ پاراخوتلىرىغا ئىگە بولۇش ھوقۇقىغا ئىگە دېگەندى. ياسترىنبورسكى بۇنى كۆزدە تۇتۇپ، مۇستەقىل دۆلەتلەر ئورتاق قوشۇنىنىڭ 1992-يىلى 1-ئايدا ماقۇللىغان قارارغا ئاساسەن، قارا دېڭىز فلوتىنى روسىيە بىلەن ئۇكرائىنا بۆلۈشىدۇ، دەپ كۆرسەتتى. بۇنىڭدىن باشقا، بۇ بايانات چى مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: گروزىيە 1991-يىلى بوگى پورتىدىكى دېڭىز ئارمىيىسى بازىسىنى بىر تەرەپلىمە دۆلەت ئىختىيارىغا ئېلىۋالغان، شۇنداقلا مەزكۇر بازىنىڭ بىر قىسىم ھەربىي مۇئەسسەسلىرىگە ئىگە بولۇۋالغان، ئۇلارنىڭ قىسمىتى گروزىيە تەلەپ قىلىۋاتقان ھەربىي پاراخوتلارنىڭكىدىن كۆپ يۇقىرى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، يانزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783. تارقىتىش-بۆلۈمى: 5859769. تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇل، پارچە باھاسى: 25 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文） （بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
4
چارشەنبە
شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىگە قانچە كۈن قالدى؟
27 كۈن

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1ـ57)

مۇھىم خەۋەرلەر

قېيۇم باھاۋۇددۇن، مىجەت ناسىر قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدا خىزمەت تەكشۈرگەندە مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىشلىرىمىزنى ئىلگىرىلىتىشىمىز لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇلك ۋېي خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇددۇن، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى مىجەت ناسىر 5 - ئاينىڭ 26 - كۈنى چۈشتىن كېيىن قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدا خىزمەتلەرنى تەكشۈردى. ئۇلار مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش روھى ئىشلىرىمىزنى ئىلگىرىلىتىدىغان مۇھىم كۈچ، شۇڭا ئۇنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك.

قېيۇم باھاۋۇددۇن، مىجەت ناسىر قىرغىز ئوبلاستىنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ئوبلاستتىكى كادىرلار، ئاممىنىڭ جاپا- مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىش روھى ۋە قەيسەرلىك بىلەن ئېلىشىشتەك ئىرادىسىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى ۋە ماختىدى، ئوبلاستنىڭ خىزمەتلىرىدىن مەمنۇن بولدى. ئۇلار مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: قىرغىزنىڭ ئوبلاستى ئېغىز، تۆمۈرىيول، ئالتۇن، نېفىت قاتارلىق كەسىپ - ساھەلەرنى ئېچىش، راۋاجلاندۇرۇشتەك چوڭ ياخشى پۇرسەتكە دۇچ كەلمەكتە، شۇڭا پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىشى كېرەك. جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇش بىلەن بىللە باشقا جايلارنىڭ تەرەققىيات تەجرىبىلىرىنىمۇ ئۆگىنىشى لازىم.

قېيۇم باھاۋۇددۇن، مىجەت ناسىر ئاتوش شەھىرى يېڭىدىن ئۆزلەشتۈرگەن 10 مىڭ مو يەرنى ئېكسكۇرسىيە قىلغاندا، بۇ يەرلەرنى ئاتوش شەھەرلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتنىڭ سەپەرۋەر قىلىشى بىلەن ئورگان كادىرلىرى، ئامما ۋە دېھقانلارنىڭ ئاچقانلىقىنى، بۈگۈنكى كۈندە بۇ يەرنىڭ مۇناقى ئۈزۈم بازىسى بولۇپ قالغانلىقىنى ئۇقۇپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى ئۆز ئالاھىدىلىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئۆزگىچە يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرسا بولىدۇ. ئۆتكەن يىلى مۇناقى ئۈزۈمنىڭ مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدا بازىرى ئىنتايىن بولدى، شۇڭا ئۇنى كۆپەيتىش كېرەك.

قېيۇم باھاۋۇددۇن، مىجەت ناسىر يەنە قىرغىز ئوبلاستىنىڭ مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش خىزمىتى ئەھۋالىنى ئىگىلىدى، ئاتوش شەھىرى سۈنتاغ يېزىلىق مەدەنىيەت مەركىزى ھەم بۇ يېزىنىڭ قوراللىق بۆلۈمى ۋە ساقچىخانىسىنىڭ ئەھۋالىنى تەكشۈردى. ئۇلار مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يېزىلارنىڭ ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىسى قۇرۇلۇشى ۋە يېزا - بازارلىق قوراللىق بۆلۈم، ساقچىخانا قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش ئاساسىي قاتلام ئۇل قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى، ئۇ ئىنتىپاقلىقنى كۈچەيتىش، مۇقىملىقنى قوغداشتا ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇلار يەنە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق تۈزەش ئېلىپ بېرىلىدىغان رايونلار قاتارىغا كىرگۈزۈلمەگەن جايلارمۇ مۇقىملىقنى بوشاشماي چىڭ تۇتۇشى كېرەك.

«مايتاغ نېفت - خىمىيە سانائىتى لوڭقىسى» شىنجاڭ ئاخبارات خەۋەرلىرى مۇكاپاتى تارقىتىلدى

ۋاڭ لېچۈەن مۇكاپات تارقىتىش يىغىنىغا قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز لیۇفېڭ خەۋەر قىلدۇ: 3- نۆۋەتلىك «مايتاغ نېفت - خىمىيە سانائىتى لوڭقىسى» شىنجاڭ ئاخبارات خەۋەرلىرى مۇكاپاتىنى تارقىتىش يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 2 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىدە ئۆتكۈزۈلدى، يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى.

1996 - يىلى 9 - بەش يىللىق پىلان يولغا قويۇلغان تۇنجى يىل، شۇنداقلا شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىدىكى ئىنتايىن مۇھىم بىر يىل. مەركەزنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ئاخبارات ئورۇنلىرىنىڭ ئاخبارات خىزمىتىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئارقىلىق، ئاخبارات خىزمىتىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتقا ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىققا ئاكتىپ تەسىر كۆرسىتىشىنى كۈچەيتىپ، ئاخبارات خىزمىتى ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاخبارات خىزمىتى ساھەسىدە ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن. ۋاڭ لېچۈەن يىغىندا سۆز قىلىپ، ئاخبارات خىزمىتى ئىشلىرىنى ياخشى قىلىشنىڭ مۇھىملىقىنى تەكىتلەپ، ئاخبارات خىزمىتى ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ بىر قاتار تەلەپلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ئۇ تەرەققىيات ستراتېگىيەسىنى ماكرو جەھەتتىن تەشۋىق قىلىش، خەۋەر قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىقنى كۈچلۈك جامائەت پىكرى ئارقىلىق قوللىدى.

ۋاڭ لېچۈەن يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن مەركەزنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ئاخبارات ئورۇنلىرىنىڭ ۋە شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرىنىڭ شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ئىجتىمائىي مۇقىملىقى ئۈچۈن تۆھپە قوشقانلىقىغا مىننەتدارلىق بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق

تارباغاتاي ئۇلايىتى چارۋىچىلىقتا «تۆت چوڭ قۇرۇلۇش»نى يولغا قويۇشنى تېزلەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز جاڭ جيې، يېزىدىن 35نى قۇرۇش؛ ئۇچىنچىسى، «115» چارۋا مال ئوت - چۆپ ۋە قوتان قۇرۇلۇشى، يەنى يېڭىدىن 10 مىڭ قوتان سېلىش، 1 مىليون مو يەردە يەم - خەشەك بازىسى قۇرۇش، يېڭىدىن 500 مىڭ تونا يەم- خەشەك ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى يېتىلدۇرۇش؛ تۆتىنچىسى، ئاشلىقتىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش ۋە باشقا مەھسۇلاتلارغا ئايلاندۇرۇش قۇرۇلۇشى، يەنى 2000 - يىلىغا بارغاندا، دېھقانچىلىق رايونلىرىدا كۆممىقوناق تېرىلغۇ كۆلىمىنى 500 مىڭ موغا، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا قوتاندىكى چارۋا ماللارنىڭ سانىنى 1 مىليون 850 مىڭ تۇياققا يەتكۈزۈش.

بۇ ۋىلايەت چارۋىچىلىقىنىڭ يېتەكچى كەسىپلىك ئورنىغا بولغان تونۇشنى كۈچەيتىش، چارۋىچىلىق خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش، تۇرلۇك چارە - ئامالالار بىلەن چارۋىچىلىققا سېلىنىدىغان سېلىنمىنى كۆپەيتىش قاتارلىق تەدبىرلەر ئارقىلىق «تۆت چوڭ قۇرۇلۇش»تا قىسقىغىنە ئىككى يىل ئىچىدە بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى. شىخو، ساۋەن، دۆربىلجىن قاتارلىق ناھىيە (شەھەر)لەر يىلىغا 10 مىڭ تونىنا گۆش ئىشلەپچىقىرىش نىشانىغا مۇددەتتىن ئىككى يىل بۇرۇن يەتتى، ۋىلايەت بويىچە 13 يېزا ئۇچ يىلدا 1000 تونىنا گۆش ئىشلەپ چىقىرىدىغانلار قاتارىغا ئۆتتى؛ ۋىلايەت بويىچە يېڭىدىن 65 مىڭ 800 مو يەم - خەشەك بازىسى قۇرۇلدى، 113 مىڭ 400 مو ئوتلاق ياخشىلاندى، قاشالىق ئوتلاق 16 مىڭ موغا كۆپەيتىلدى.

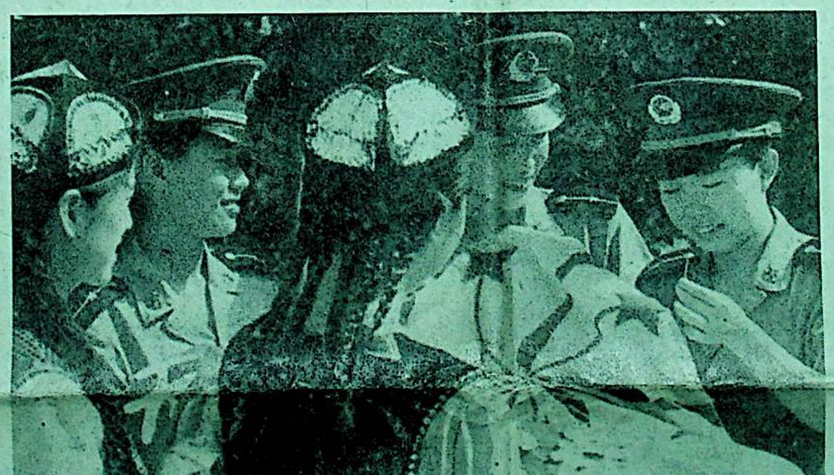

شىنجاڭ پوچتا ترانسپورت مەركىزى قۇرۇلۇشىدا ئىشلار باشلاندى

1000 تونا گۆش ئىشلەپ چىقىرىدىغان «تۆت چوك قوزۇلۇش»تا قىسقىنە

شنجاڭ پوچتا ترانسپورت مەركىزى قۇرۇلۇشىدا ئىش باشلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇكېرىم سېيتنىياز خەۋىر قىلدۇ: ئۈرۈمچى ئىقتساد - تېخنىكا تەرەققىيات رايونىغا سېلىنىدىغان شنجاڭ پوچتا ترانسپورت مەركىزى قۇرۇلۇشىدا 5 - ئاينىڭ 30 - كۈنى رەسمىي ئىش باشلاندى، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پوچتا - تېلېگراف ساھەسىدىكى نۆۋەتتىلىق قۇرۇلۇشلارنىڭ بىرى بولغان بۇ قۇرۇلۇشقا جەمئىي 49 مىليون 800 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىدۇ.

بۇ قۇرۇلۇش پوتسە، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پوچتا ترانسپورتىدىكى جىددىيلىك ھالىتى كۆرۈنەرلىك پەسەيتىلىپ، پوچتا يوللانمىلىرىنىڭ يەتكۈزۈلۈش سۈرئىتى تېزلىشىدۇ.

بۇ قۇرۇلۇشنى شنجاڭ 4 - بىناكارلىق قۇرۇلۇش شىركىتى بىلەن تۈزىجۇ جيەنئەن قۇرۇلۇش شىركىتى ھۆددىگە ئالغان بولۇپ، پۈتكۈل قۇرۇلۇش 1998 - يىلى 6 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن ئىلگىرى پۈتكۈزۈلۈپ ئىشلىتىشكە تاپشۇرۇپ بېرىلىدۇ.

شنجاڭ ھەربىي رايونىغا قاراشلىق مەلۇم دوختۇرخانا ئاز سانلىق مىللەت ئامما‌سى بىلەن «شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش، ۋەتەننى سۆيۈش، تەرتىپنى ساقلاش بىلەن شياڭگاڭدىكىلەر قەلبىداش» تېما‌سىدىكى پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇردى.

سۈرەتتە: ھەربىيلەر بىلەن خەلق «تەرتىپنى ساقلاش بىلەن شياڭگاڭدىكىلەر قەلبىداش» دېگەن خەت چوشۇرۇلگەن شياڭگاڭ رايونىنىڭ بەلگىسىنى كەشتىلىمەكتە. ۋاڭ ۋېيدۇڭ فوتوسى

قاغىلىق ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىنى 50 مىڭ يۈەن نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇدابەردى ئابدۇللانىڭ قەشقەردىن بەرگەن تېلېفون خەۋىرى: قاغىلىق ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنى دېلو پاش قىلىشتا خىزمەت كۆرسەتكەن ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىنى 50 مىڭ يۈەن نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلىدى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، قاغىلىق ناھىيىسىدىكى بىر ئوچۇم مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرى ناھىيىنىڭ تۆگىچى، چاسامەسچىت يېزىسى قاتارلىق جايلاردا «7 - فېۋرال»، «17 - فېۋرال» ۋە «17 - مايى» قاتتىلىق دېلولىرىنى سادىر قىلىپ، سەككىز بىگۇناھ كىشىنىڭ جېنىغا زامىن بولغانىدى. دېلو سادىر بولغاندىن كېيىن ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىدىكى كادىر - ساقچىلار كېچە - كۈندۈز ئىز قوغلاپ رازۋېدكا قىلىش ئارقىلىق 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنى يۇقىرىقى دېلولارغا چېتىشلىق بەش جىنايەت گۇماندارىنى قولغا چۈشۈردى.

«يەر - ھاياتلىقنىڭ ئاساسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىندۇ

مەركىزىي كومىتېت، گوۋۇيۈەن بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 15 - كۈنى «يەر باشقۇرۇشنى يەنمۇ كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» تارقىتىپ، جايلاردىن يەرنىڭ ئىشلىتىلىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈش، تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەش بىلەن يەر ئېچىش، ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى بىرلەشتۈرۈش پرىنسىپىغا ئاساسەن، تېرىلغۇ يەرنى قوغداشنى مۇھىم نۇقتا قىلىش، تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەشنى قاتتىق تىزگىنلەش، ھەر ساھەنىڭ يەر ئىشلىتىشنى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇش تەلىپى بويىچە يەر ئىشلىتىشنىڭ ئومۇمىي پىلانىنى تۈزۈش ۋە يولغا قويۇش خىزمىتىنى ئەستايىدىل ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى.

گېزىتىمىز «ئۇقتۇرۇش» ۋە يەر باشقۇرۇشقا ئائىت قانۇن - نىزاملار، سىياسەت - بەلگىلىمەرنى تەشۋىق قىلىپ ۋە ئىزچىللاشتۇرۇپ، ھەر دەرىجىلىك كادىرلار ۋە ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ «بىر سۇڭ يەرنىمۇ ئىنتايىن قەدىرلەش ۋە ئۇنىڭدىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش»تىن ئىبارەت دۆلەتنىڭ تۈپ سىياسىتىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، يەر باشقۇرۇش خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تېگىشلىك كۈچ چىقىرىش مەقسىتىدە ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى بىلەن بىرلىكتە «يەر - ھاياتلىقنىڭ ئاساسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتى ئېلىپ بېرىشنى قارار قىلدى.

ماقالە قوبۇل قىلىش ۋاقتى: 1997 - يىلى 6 - ئاينىڭ 11 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە بېرىم يىل بولىدۇ.

قوبۇل قىلىنىدىغان ماقالىنىڭ مەزمۇنى ۋە ژانىرى: دۆلەتنىڭ يەر باشقۇرۇشقا ئائىت قانۇن - نىزاملىرى، مەركەز ۋە گوۋۇيۈەن شۇنىڭدەك ئاپتونوم رايونىنىڭ يەر باشقۇرۇش خىزمىتىگە دائىر سىياسەت - بەلگىلىمىلىرىنى تەشۋىق قىلىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش، تېرىلغۇ يەرنى قوغداش، بۇزۇلغان يەرلەرنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش، بوز يەر ئېچىش مەزمۇن قىلىنغان خەۋەر، تەپسىلىي خەۋەر، سۈرەتلىك خەۋەر، تەكشۈرۈش دوكلاتى، زىيارەت خاتىرىسى؛ يەر باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش ھەققىدىكى ئوبزور، تەسىرات، مۇھاكىمە ماقالىلىرى، يەر باشقۇرۇشقا ئائىت قانۇن - نىزام، نىسبىيسەت - بەلگىلىمەرگە خىلاپ قىلمىشلار پاش قىلىنغان، تەنقىد قىلىنغان ماقالىلەر ۋە يەر باشقۇرۇشقا ياتىدىغان خىلمۇ خىل ئەھۋاللار ئىنكاس قىلىنغان ماقالىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ماقالە قوبۇل قىلىش ئاخىرلاشقاندا بۆلۈمىمىز بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىدىن باھالاش ھەيئىتى تەشكىللىنىپ، گېزىتكە بېسىلغان ماقالىلەر 1 - ، 2 - ، 3 - دەرىجە بويىچە باھالىنىپ، مۇكاپاتقا ئېرىشكەن ماقالىلەرنىڭ ئاپتورلىرىغا گۇۋاھنامە ۋە مۇكاپات سوممىسى تارقىتىپ بېرىلىدۇ.

بۇ مەزمۇندىكى ماقالىلەرنى ئەۋەتكەندە لىپاپىنىڭ ئوڭ بۇرجىكىگە «يەر - ھاياتلىقنىڭ ئاساسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە دەپ ئەسكەرتىپ قويۇلۇشى لازىم.

«شنجاڭ گېزىتى» ئۇيغۇر مەخسۇس بەتلەر بۆلۈمى
ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى

باللارنىڭ شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش پائالىيەتلىرىدىن

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئايالالار بىرلەشمىسى باللار باغچىسىدىكى باللار شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش، «1 - ئىيۇن» باللار بايرىمىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن مول مەزمۇنلۇق سەنئەت نومۇرلىرىنى كۆرسەتتى.

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ يىڭجې فوتوسى

↑ شىخەنزە شەھەرلىك 3 - باشلانغۇچ مەكتەپ پىئونېرلىرى 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنى «شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش» بويىچە ئىمزا قويۇش پائالىيىتى ئۆتكۈزدى.

جىلك جيايۇ فوتوسى

چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرى ئۈستىدىكى تەشۋىش ۋە ئويلىنىش

شىنخۇا ئاگېنتلىقى مۇخبىرى ۋۇسەيشا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم سىياسىي تەتقىقات ئىشخانىسىدىن ماۋجىمىن، ئاپتونوم رايونلۇق ئورمانچىلىق نازارىتىدىن لى ۋەنچاڭ

شىنجاڭ زېمىنىنىڭ % 4نى ئىگىلىگەن سۈنئىي بوستانلىقلارنى كۆلىمى كەڭ چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرى ئوراپ تۇرىدۇ. بۇ يەرلەردە يۇلغۇن، توغراق، سۆكسۆك، چۇچۇكبۇيا، جۇژغۇن، چاكاندا قاتارلىقلار ئۆسىدۇ.

قۇملۇقنىڭ «باتۇرلىرى» دېگەن نامغا مۇناسىپ قۇمدا ئۆسىدىغان يېپىنچا ئۆسۈملۈكلەر شىنجاڭنىڭ ئېكولوگىيىلىك سىستېمىسىدىكى ئەڭ چىداملىق ھاياتلىق، شۇنداقلا ھاياتلىق چەمبىرىدىكى نازۇك بىر ھالقا. ۋاھالەنكى، ئۇلارنىڭ قۇملۇقلارغا ئايلىنىپ كېتىشى ياكى بوستانلىقلارغا ئايلىنىشىنى ئىنسانلارنىڭ پائالىيىتى بەلگىلەيدۇ.

نەچچە مىڭ يىللىق بوزيەر ئېچىش تارىخىغا نەزەر سالغىنىمىزدا، مۇنداق بىر رېئاللىقتىن خالىي بولالمايمىز: كەڭ - كۆلەملىك بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈپ ئاچقان نۇرغۇن تېرىقچىلىق رايونلىرىدا كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەتلا كۆزلىنىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىلغاندىن كېيىن، كىشىنى چۆچۈتىدىغان تېز سۈرئەتتە قۇملۇقلارغا ئايلىنىپ كەتكەن.

جۇمھۇرىيىتىمىز قۇرۇلغاندىن بۇيان، تارىخىي ساۋاقلار يەكۈنلەنگەن ئاساستا، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى ئىنتايىن زور تىرىشچانلىق بىلەن بوزيەر ئېچىش ئارقىلىق تىرىكچىلىك قىلىدىغان ماكانىنى نەچچە ھەسسە كېڭەيتتى. بولۇپمۇ يېقىنقى يىللار جەريانىدا ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش مەركىزىنىڭ غەربكە يۆتكىلىشىگە ئەگىشىپ، شىنجاڭدىن ئىبارەت بۇ زېمىنىنىڭ ھەممىلا يېرىدە بوزيەر ئېچىش بويىچە يېڭى دولقۇن كۆتۈرۈلدى. پايانسىز چۆل- جەزىرىلەر ئاچقۇچىلار ۋە قۇرغۇچىلارنىڭ

ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ ئەسلىدىكى كۆلەمگە يېتىشتىن تېخى يىراق. چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرىنىڭ تۇرىمۇ 106 دىن ئازىيىپ 65 كە چۈشۈپ قالغان. تارىم دەرياسىنىڭ ئىككى ياقىسىدىكى توغراق ئورمىنى 40 يىلدا 4 مىليون مو ئازلاپ كەتكەن. جۇڭغار ئويمانلىقىدىكى سۆكسۆك ئورمىنى 1 مىليون 200 مىڭ مو ئازىيىپ كەتكەن. بىكتۇەننىڭ بىر يازغۇچىسى مۇنداق تەسۋىرلىگەن: بىز قان - تەر تۆكۈپ جاپا بىلەن ئاچقان بوزيەرلەردىن 16 مىليون موسىنى قۇم ۋە شور تارتىۋالدى. ئەمما بۇ 16 مىليون مو يەردىن بوز ئېچىپ ئۆزلەشتۈرۈشتىن ئىلگىرى بۆككىدە ئۆسۈۋاتقان سۆكسۆك ئورمىنى، لوپنۇر كەندىرى ئېچىنىشلىق ھالدا يوقىلىپ كەتتى. نۇرغۇنلىغان يەرلەردىن كەلگەن ئىنكاسلارغا قارىغاندا، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بوستانلىق ئىچىدىكى ئېكولوگىيىلىك مۇھىت كۆرۈنەرلىك ياخشىلانغان بولسىمۇ بوستانلىق سىرتىدىكى چوڭ مۇھىت داۋاملىق يامانلاشماقتا.

شىنجاڭدا بوستانلىق ئىنسانلار يۆكىنى كۆتۈرگۈچى. ئىنسانلار مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش، تىرىكچىلىك قىلىش ۋە تەرەققىي قىلىش ئۈچۈن بوستانلىق سىرتىغا كېڭىيىشى مۇقەررەر. بۇ بىر قىسىم قۇملۇقنى، چۆللۈكنى بوستانلىققا ئۆزگەرتىشلا ئەمەس، بەلكى بىر قىسىم بوز - چۆللەرنىڭ بوستانلىقنى سۈنئىي بوستانلىقلارغا ئۆزگەرتىش كېرەك، دېگەنلىك. ئەمەلىيەتتە، بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر سۈنئىي بىنا قىلىنغان بوستانلىقلارنىڭ نۇرغۇنى چۆللۈك

باشلىقى، پروفېسسور جولگىشنىڭ مۇنداق دەيدۇ: شىنجاڭدىكى چۆل بوستانلىقنىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتى ئىنتايىن ناچار، بىز ھەدېسلا تەبىئىي بوستانلىقنى ئېچىپ، نەچچە مىڭ يىل داۋام قىلىپ كەلگەن ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇقنى بۇزدۇق، ئەمما، قانداق قىلغاندا يېڭى ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇق بەرپا قىلىش، بىزگە قاراڭغۇ ياكى بۇ ئىشقا سەل قارىدۇق.

ھازىر پۈتۈن جەمئىيەت چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرىنى نىشانلاپ يۈرۈش قىلىپ بىر مەيدان «قايتىدىن بىنا قىلىش» پائالىيىتى ئېلىپ بېرىۋاتىدۇ. نۇرغۇنلىغان جايلاردا قايتىدىن بىر ۋىلايەت، ئوبلاست بەرپا قىلىش، بىر ناھىيە بەرپا قىلىش شوئارى ئوتتۇرىغا قويۇلدى. لوپنۇر ناھىيىسى بىر قانچە يىلنىڭ ئالدىدىلا قايتىدىن يەنە بىر «لوپنۇر ناھىيىسى»نى بەرپا قىلغان.

ئەمما، بۇنداق «قايتىدىن بەرپا قىلىش»قەشقەر دەرياسى، خوتەن دەرياسىنىڭ ئاياغ ئېقىنلىرىغا بارىدىغان سۇ مەنبەلىرىنى ئۈزۈپ قويۇپ، تارىم دەرياسىنى قىسقىغىنە 20 يىلدا 266 كىلومېتىر قىسقارتتى. دەريانىڭ ئىككى ياقىسىدىكى ئەسلىدىكى توغراق ئورمانلىرىنى تەرەپ - تەرەپتىن بۇزۇۋەتكەن، زىيان - زەخمەتكە ئۇچرىتاقان، ھەتتا يوقىتىۋەتكەن. قۇملۇق كۆلىمى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر يىلى 120 مىڭ مودىن ئارتۇق كېڭەيگەن. بولۇپمۇ بىر قىسىم ۋىلايەتلەردە بولۇشىغا ئېچىش، ئوتۇن كېسىش نەتىجىسىدە چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرى ئىنتايىن زور

قۇم بارخانلىرى يىرتقۇچلاردەك ئېتىز - ئېرىقلارغا بۆسۈپ كىرىۋاتقانلىقىنى كۆردۇق.

قۇملۇق تاشيولىدا بىز خوتەن ۋىلايىتىنىڭ 7 - ترانسپورت شىركىتىنىڭ 6 - ئەترىتىنىڭ بىر ماشىنىسىنى كۆرۈپ قالدۇق. بۇ ماشىنا بىلەن ئادەملەر تاشيولنىڭ ئىككى ياقىسىدىكى يۇلغۇنلۇقتا كۆتەك كولاۋېتىپتۇ، ئەتراپقا نەزەر سالساق، يولنىڭ ئىككى ياقىسىدىكى نەچچە يۈز مېتىر دائىرىدىكى يۇلغۇنلارنى پاك - پاكىزە تۈگىتىپتۇ. بۇ قەدىمكى دەريا ئېقىنىدا نەچچە مىڭ يىللاردىن بۇيان ئۆسۈپ كېلىۋاتقان چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرى ئەسلىدە بىر قىسىم قۇملارنى تىزگىنلەپ تۇرالايتتى. ئۇلار بۇزۇۋېتىلسە ھەرگىز ئەسلىگە كېلەلمەيدۇ. تۇراقلىق قۇم بارخانلىرىمۇ كۆچمە قۇملۇقلارغا ئايلىنىپ، قۇم تاشيوللارغا بىۋاستە تەھدىت سېلىۋېتىپتۇ. نىيە ناھىيە بازىرىنىڭ شەرقىدىكى تاشيولدا بىر ياغاچ تەكشۈرۈش پونكىتى قۇرۇلغانىكەن. ئىككى يىلنىڭ ئالدىدا، بۇ، «تاشيوللاردىكى ئۈچ قالايمىقانچىلىق» دەپ قارىلىپ، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار تەرىپىدىن ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپتۇ. ئورمانچىلىق تارماقلىرى كۆپ قېتىم ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلغان بولسىمۇ، تا ھازىرغىچە بىر تەرەپ قىلىنماپتۇ. بۇنىڭ بىلەن مۇشۇ جايلاردىكى چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرىنى باشقۇرغىلى بولمايدىغان ئەھۋال كېلىپ چىقىپتۇ، ناۋادا مۇشۇنداق «توخۇنى ئۆلتۈرۈپ تۇخۇمىنى ئېلىش، سۇنى قۇرۇتۇپ بېلىق تۇتۇش» تىن ئىبارەت تەبىئىي

قويغىنى يوق. بولۇپمۇ 1992- يىلدىن بۇيانقى 4 يىلدا مەركەز ۋە ئاپتونوم رايون 31 مىليون يۈەن مەبلەغ، ھەر مىللەت خەلقى 24 مىليون 600 مىڭ ئەمگەك كۈنى چىقىرىپ زور كۆلەمدە قۇمنى تىزگىنلەپ ئورمان بىنا قىلىش قۇرۇلۇشىنى قانات يايدۇردى. ھازىر شىنجاڭ بويىچە دائىرىگە ئېلىپ يېتىشتۈرۈلگەن چۆللۈك يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرى كۆلىمى 80 مىليون موغا يېقىنلىشىدۇ، 9 مىليون 510 مو چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ، قۇملاشقان يەردىن 20 مىليون مو ئەسلىگە قايتۇرۇۋېلىندى. چاقىلىق ناھىيىسى 1980- يىلدىن باشلاپ ناھىيە بازىرى ئەتراپىدىكى 15 كىلومېتىر دائىرە ئىچىدىن، يېزا، كەنتلەر ئەتراپىدىكى 10 كىلومېتىر دائىرە ئىچىدىن توغراق ۋە يۇلغۇنلارنى قالايمىقان كېسىشنى قاتتىق چەكلەپ، چۆل يېپىنچا ئۆسۈملۈكلىرىنى ئۈنۈملۈك قوغداپ قالدى. ناھىيىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسى ۋاششەرى يېزىسىدا سۈنئىي سۇغىرىش ئۆسۈلىنى قوللىنىپ، قۇرۇپ نابۇت بولغان نۇرغۇن توغراقلىقنى قايتىدىن ياشارتتى، ناھىيە بويىچە سۈنئىي ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن توغراق ئورمانلىقى 60 مىڭ مو بولۇپ، سۈنئىي قوغدالغان ۋە كۆپەيتىلگەن يۇلغۇنلۇق 70 مىڭ موغا يەتتى. ناھىيە بازىرى ئەتراپىدىكى 15 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يۇلغۇنلۇق باراقسان بولۇپ ئايىنىپ، ناھىيە ۋە دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىغا بولىدىغان قۇم -

ئېكولوگىيىلىك ۋە ئىقتىسادىي قوش ئۈنۈمگە ئىگە تېخىمۇ مۇكەممەل ئېكولوگىيە سىستېمىسى قۇرۇشىمىز كېرەك، بۇ، بىزنىڭ كەلگۈسى چۆل بوستانلىق ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشىمىزنىڭ ئاچقۇچى.

تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ چېتىگە جايلاشقان پەيزاۋات ناھىيىسى بوستانلىقىنىڭ ئەتراپىدىكى چۆللەر شىنجاڭ بويىچە داڭلىق شورلۇق بولۇپ، 10 يىل ئىچىدە پەيزاۋات خەلقى مۇشۇ شورلۇقتا چۆنەك قېزىپ كەلكۈن باشلاپ، شور يۇيۇپ، چۆنەكنىڭ ئىككى يېنىغا يۇلغۇن ئۇرۇقى چېچىپ، 1 مىليون مو يۇلغۇنلۇق يېتىشتۈرۈپ، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا سالا - سالا ئېتىزلاردا زىرائەتلەر ئۆسكەن يېڭى بوستانلىق بىنا قىلدى. يۇلغۇنلۇق پەيزاۋات خەلقىنىڭ ياشاش مۇھىتىنى ئۆزگەرتتى. پەيزاۋاتنى ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئىگە قىلدى. 1995 - يىلى پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ ئاشلىق، پاختا، ياغلىق دانىدىن ئىبارەت ئۈچ چوڭ كۆرسەتكۈچى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئالدىنقى 10 - قاتارغا ئۆتتى. كېۋەز ئومۇمىي ھوسۇلىدا مەملىكەت بويىچە 100 كۈچلۈك ناھىيە قاتارىغا كىردى. 10 يىل چۆللۈككە يۇلغۇن تېرىپ، پەيزاۋات يېڭى قىياپەتكە كىردى. مۇناسىۋەتلىك ئالىملار ئۇنى «پەيزاۋات ھادىسىسى» دەپ ئاتاپ، شىنجاڭ بويىچە ئومۇملاشتۇرۇش ئەھمىيىتى ئىنتايىن زور، دەپ قارىماقتا.

كۆچمە قۇم بېسىپ كېتىپ ئۈچ قېتىم مەجبۇرىي كۆچۈرۈلگەن چىرا ناھىيىسىدىكى خەلق قۇم بېسىپ كەتكەن يەرلەرگە سۇ باشلاپ قۇم ئاققۇزۇپ، ئوت - چۆپ تېرىپ، كۆچەت تىكىپ، ئورمان تورىنى يولغا قويۇپ... يۇرۇشلەشتۈرۈپ، سۇ ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلاپ يېڭى تىپتىكى دېھقانچىلىق رايونلىرىنى بىنا قىلدى. بۇرۇن كېۋەز تېرىغىلى بولمايدىغان قۇملۇق يەرلەردە ھازىر كېۋەزنىڭ مو بېشى ھوسۇلى ئەڭ كۆپ بولغاندا 197 كىلوگرامغا يېتىپ، دېھقانلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان كىرىمى ئەسلىدىكى 361 يۈەندىن 1397 يۈەنگە كۆپەيدى.

خوشۇت ناھىيىسى بوستانلىق سىرتىدا سۇ بايلىقى كەم بولۇش، يەر ئېچىشقا مۇۋاپىق كەلمەسلىكتەك ئەھۋالغا قارىتا 10 مىڭ مولۇق چاكاندا بازىسى ۋە چاكاندا دورا زاۋۇتى قۇرۇپ، كۆرۈنەرلىك ئېكولوگىيىلىك، ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇرۇنقى ۋە ھازىرقى ئەمەلىيەت بىزنى ئاگاھلاندۇرىدۇكى، بوستانلىق بىلەن چۆللۈك، ئىنسانىيەت بىلەن تەبىئەت بىر - بىرىنى شەرت قىلىدۇ، بىر - بىرىگە تايىنىپ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. بىرسى گۈللەنسە يەنە بىرسىمۇ گۈللىنىدۇ. بىرسى ۋەيران بولسا يەنە بىرسىمۇ ۋەيران بولىدۇ.

پچان ناهيېسىنىڭ تۈيۇق يېرا يېگىمەھەللە، شا كەنتلىرى دېھقانچىلىقىنىڭ ئارىسالدى ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ، 170 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىپ 575 ئائىلىلىك دېھقانىنىڭ ئۆيىگە سۇ تۇرۇبىسى ئورنىتىپ، ئىچىدىغان سۇيىنى ياخشىلىدى.

سۈرەتتە: كەنت كادىرلىرى تۇرۇبا ياتقۇزۇش ئەھۋالىنى كۆرمەكتە.

ئابدۇخالىق ئەخمەت فوتوسى

خوتەن ۋىلايىتىدە يەككە، خۇسۇسىيلار ئىگىلىكى تېز راۋاجلىنىپ، ئىقتىسادنى ئەرەققىي قىلدۇرۇشتا مۇھىم كۈچ بولۇپ قالدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن**، ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **سىدىق قاۋۇز** خەۋەر قىلدۇ: خوتەن ۋىلايىتىدە يەككە، خۇسۇسىيلار ئىگىلىكى تېز راۋاجلىنىپ، ۋىلايەتنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئالغا سۈرۈش، خەلقنى نامراتلىقتىن قوتۇلدۇرۇشتا مۇھىم كۈچ بولۇپ قالدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، خوتەن ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەت ۋە سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى دۆلەتنىڭ تۆرلۈك ئېتىبار بېرىش تەدبىرلىرىنى ھەققىي ئەمەلىيلەشتۈرگەنلىكتىن، شەھەر، يېزىلاردا يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار كۈنسايىن كۆپەيدى. ئۇلار نامراتلارنى يۆلەش، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش يوللىرىنى كېڭەيتىش، دۆلەتنىڭ مالىيە كىرىمىنى ئاشۇرۇش جەھەتلەردە كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى. بۇ يىل 4 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ۋىلايەت بويىچە يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار 21 مىڭ 484 كە، رويخەتكە ئالدۇرغان مەبلىغى 62 مىليون 550 مىڭ يۇەنگە يەتتى.

بازارنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيەتلىرى «ئادىل سودىنى قوغداش- قانۇننى ئىجرا قىلىش يىلى»، «سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرى ئوبرازىنى تىكلەش يىلى» پائالىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار ئارىسىدا «بارلىق تىجارەتچىلەر كەسىپ ئەخلاقىغا ئەھمىيەت بېرىش، بارلىق ماگىزىنلارنى يالغان تاۋار بولماسلىق» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ ئۇلارغا قانۇن - تۈزۈم، كەسىپ ئەخلاق، ئىجتىمائىي ئەخلاق تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ مەنىۋى قىياپىتىدە بۈرۈلۈش ياسىدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا مەدەنىيەتلىك، ئەدەبلىك تىجارەت قىلىدىغان، گەپ - سۆز، ھەرىكەتتە ئەدەبلىك بولىدىغان، خېرىدارلار ئۇلاردىن رازى بولىدىغان ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىيات شەكىللەندى. نۇرغۇن ياخشى ئادەم، ياخشى ئىشلار مەيدانغا كەلدى. 1994 - يىلدىن ھازىرغىچە يەككە، سودا - سانائەتچىلەرنىڭ ئاپەت يۈز بەرگەن جايلار، نامراتلار، سەھىيە، ماتارىپ، ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاش، يېتىم - يېسىرلار ۋە ياشانغانلارغا قىلغان ياردەمى 4 مىليون 962 مىڭ يۇەنگە، جەمئىيەت ئۈچۈن قىلغان خالىسانە مۇلازىملىقى 2396 (قېتىم)غا، دۆلەتكە تاپشۇرغان بېجى 65 مىليون يۇەنگە يەتتى. ۋىلايەت يېقىندا يېغىن ئېچىپ، نەتىجىسى گەۋدىلىك 100 خۇسۇسىي كارخانىچى ۋە يەككە تىجارەتچىنى مۇكاپاتلىدى.

ئىسلامنىڭ ئۆزلۈكسىز كۆپەيتىش، يېزىدىكى 15كەنتنىڭ ھەممىسىگە پەن- تېخنىكا مەسئۇل مۇئاۋىن كەنت باشلىقى سەپلىدى. يېزىلىق پەن - تېخنىكا كومىتېتى ۋە پەن- تېخنىكا مەركىزى قۇرۇپ، كەسپىي جەھەتتىكى رەھبەرلىك ۋە يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. ئەمەلىي قوللىنىشچانلىقى، ئۈنۈمى بولۇش پرىنسىپى بويىچە 90 نەچچە قارار كۇرس ئېچىپ، پەن - تېخنىكا ئائىت سىنتالغۇ فىلىملىرىنى قويۇش ئارقىلىق 6850ئادەم (قېتىم)تەربىيەلەپ، ئىلغار پەن - تېخنىكالارنى كېڭەيتىپ، ئىقتىساد بىلەن مەدەنىيەتنى ماس قەدەمدە گۈللەندۈردى.

بورتالا شەھىرىنىڭ بېيلىن خارمودون يېزىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان «پەن - تېخنىكا بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى» دېگەن ئىدىيىنى تۇرغۇزدى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ پەن - تېخنىكا، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، «پەن- تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش» ستراتېگىيىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈردى. بۇ يېزا 1989 - يىلى شەھەر تەرەپىدىن «پەن - تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش يېزىسى» قىلىپ بېكىتىلگەندىن كېيىن، يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىغا بولغان

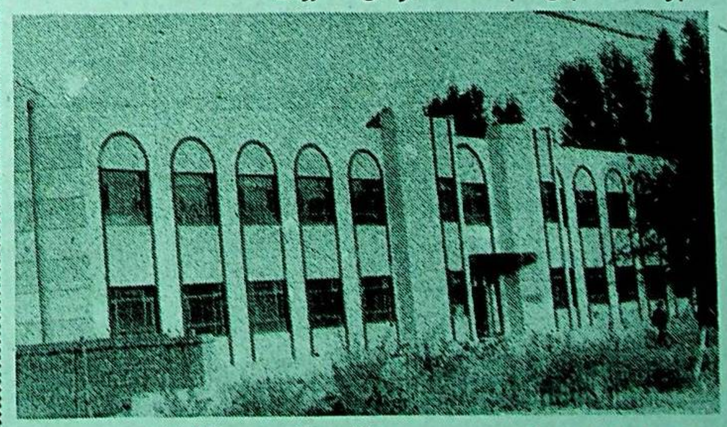

سۈرەتتە: يېزىلىق پەن - تېخنىكا مەركىزىدىن كۆرۈنۈش.

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** خەۋىرى ۋە فوتوسى

پەن - تېخنىكا يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشنىڭ ئاچقۇچى

سۈرەتلىك خەۋەر

ئىزدىنىش بىلەن ئۆتكەن 33 يىل

- مەملىكەت بويىچە ئائىلە تەربىيسى خىزمىتىدىكى ئىلغار شەخس، خوتەن شەھەرلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى خەيرىنسا مەخسۇت توغرىسىدا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **سىدىق قاۋۇز**

بۇلتۇر كۈزدە خوتەن شەھەرلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، مەكتەپ پارتىيە ياچەيكىسىنىڭ شۇجىسى قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۈستىگە ئېلىپ، مىللىي مائارىنى يۈكسەلدۈرۈش ئۈچۈن تۆچمەس تۆھپىلەرنى قوشتى. ئۇ پارتىيىنىڭ مائارىپ فاكۇلتېتىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، مائارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنىڭ سىياسىي، مەدەنىيەت، كەسپىي ساپاسىنى، مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئوقۇتقۇچىلىق بۇرچىنى، ھەققىي كومپونىستلىق خىسلىتىنى نامايان قىلدى.

شەھەر مەركىزىگە جايلاشقان، 36 سىنىپ، 2043 ئوقۇغۇچى، 115 ئوقۇتقۇچى،ئىشچى - خىزمەتچى بار چوڭ مەكتەپكە نىسبەتەن ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش بىر مۇھىم مەسىلە ئىدى. ئۇ مەكتەپتە ئايالار، ياش ئوقۇتقۇچىلار كوپ بولۇش، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئىدىيەۋى ھالىتى مۇرەككەپ بولۇشتەك ئوبيېكتىپ رېئاللىققا ئاساسەن، ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنىڭ سىياسىي، كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۇرۇشنىڭ كونكرېت پىلانلىرىنى تۈزۈپ، ئۇلارنى پەنلەر بويىچە بىلىم ئاشۇرۇشقا تەشكىللىدى. 17 نەپەر ئوقۇتقۇچىنى بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتتى. بىلىم ئاشۇرغان ئوقۇتقۇچىلارنىڭ لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى% 99 كە يېتىپ، ئۇنۇمى زور بولدى. ئۇ ئۇرۇمچىدىكى نۇقتىلىق مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش تەجرىبىلىرىنى كېڭەيتىش، ئىچكىرى ئۆلكىلەردىكى مەكتەپلەر پايدىلىنىۋاتقان ماتېماتىكا ئىمتىھان سوئاللىرىنى كىرگۈزۈش ئارقىلىق ئەنئەنىۋى ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى ئىسلاھ قىلىپ، دەرس سۆيۈتىنى ئەمەلىيەتتىن چىقارغان يەكۈنى. ئۇ شۇ يىغىندا «ئاتا - ئانىلار بالىلارنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرەيلى» سەرلەۋھىلىك ئىلمىي ماقالىسىنى ئوقۇپ يىغىن ئەھلىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشكەنىدى. ئۇ ئىزدىنىش ئارقىلىق 1992 - يىلى ۋىلايەت بويىچە تۆنجى ئاتا - ئانىلار مەكتىپىنى قۇرۇپ، ئۆزى دەرسلىك تۈزۈپ ۋە دەرس ئۆتۈپ، ياش ئاتا - ئانىلارنىڭ قەلبىگە بالا تەربىيىلەش ئىلمىنى سىڭدۈردى. ئۇ شەھەر ۋە ناھىيىلەردە ئون قېتىم تەجرىبە تونۇشتۇرۇپ، ئاتا - ئانىلارغا ئىلھام بەردى. 1995 - يىلى 4 - ئايدا ۋىلايەتلىك سەپەن مەكتىپىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن ئۇچ ناھىيىدىن كەلگەن باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىغا ماتېماتىكا مېتودىكىسى توغرىسىدا 16 سائەت دەرس ئۆتۈپ، ئۇلارنى مول تەجرىبە بىلەن تەمىنلىدى.

ئۇ مەكتەپتە قۇرۇلغان ئىلھىكتىرلەشكەن ئوقۇتۇشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ مەسئۇللۇقىنى زىممىسىگە ئېلىپ، ئوقۇتقۇچىلارنى ئىلھىكتىرلەشكەن ئوقۇتۇش نەزەرىيىسى ۋە تېخنىكىسىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللىدى. ئۇ زامانىۋى ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلىرىنىڭ ۋاستىلىك رولىنى ئوبدان چۈشەندۈرۈپ، ئوقۇتقۇچىلارنى ئىلھىكتىرلەشكەن ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلىرىنى ئىشلىتىشكە ئۇستۇرۇشتە تۆرتكىلىك رول ئويناندى. ئۆتكەن يىلى بۇ مەكتەپتىن ئۇچ ئوقۇغۇچى مەملىكەت بويىچە باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئولىمپىك ماتېماتىكا مۇسابىقىسىدە 3 - لىككە ئېرىشىپ مەكتەپكە شەرەپ كەلتۈردى.

خەيرىنسا مەخسۇت ئوقۇتۇشنى ئىلمىي باشقۇرۇش، تۈرلۈملەشتۈرۈش، قېلىپلاشتۇرۇش ئۈچۈن رىقابەت مېخانىزمىنى مەكتەپ ئىچىگە ئېلىپ كىردى. دەرس تەييارلاش، دەرسخانا ئوقۇتۇشى، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ خىزمەت نەتىجىلىرى، خىزمەت سالمىقى، خىزمەت پوزىتسىيىسى، تەربىشچانلىقى، خىزمەت ئۇنۇمىنى باھالاپ نومۇر قويۇش تۈرلۈمىنى يولغا قويۇپ، تەلىم-تەربىيە خىزمىتىنى جانلاندۇردى. ماتېماتىكا، تىل- ئەدەبىيات گۇرۇپپىسىغا بۈاستە يېتەكچىلىك قىلىپ، ياش ئوقۇتقۇچىلارغا ئۆزىنىڭ ئوقۇتۇش مېتودى ۋە سىنىپ باشقۇرۇش جەھەتتىكى مول تەجرىبىسىنى تەرەققىيات يولىنى كېڭەيتىپ،

يېڭىسار ناھىيىلىك كەسىپ - تېخنىكا تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى بازار ئىگىلىكىگە يۈزلىنىپ، ئۆزىنىڭ جەمئىيەتتىكى تەسىرىنى زورايتماقتا

جارى قىلدۇرغانلىقتىن، بۇ مەكتەپ ۋىلايەت، ئاپتونوم رايون بويىچە ئېلىكترلەشكەن ئوقۇتۇشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى.

ئۇ 2 - دەرسخانا پائالىيىتىنى مەكتەپ تەلىم-تەربىيىسىنىڭ مۇھىم قىسمى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، بېتەكچى ئوقۇتقۇچى، پائالىيەت ئورنى، پائالىيەت ۋاقتى، پائالىيەت مەزمۇنىنى بېكىتىپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرستىن سىرتقى پائالىيىتىنى جانلاندۇردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار ۋىلايەت، ئاپتونوم رايون ۋە مەملىكەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن ھەر خىل پائالىيەت ۋە مۇسابىقىلەردە 33 قېتىم ياخشى نەتىجىگە ئېرىشتى.

پارتىيە، ھۆكۈمەت خەيرىنسا مەخسۇتنىڭ نەتىجىلىرىگە يۇقىرى باھا بەردى. ئۇ 1991- يىلىدىن بۇيان شەھەر، ۋىلايەت، ئاپتونوم رايون بويىچە ئون نەچچە قېتىم مۇكاپاتلاندى؛ ئۆتكەن يىلى 10 - ئايدا مەملىكەت بويىچە «ئائىلە تەربىيىسى خىزمىتىدىكى ئىلغار شەخس» بولۇپ باھالانغان 101 كىشىنىڭ قاتارىدىن ئورۇن ئالدى.

ھايات قەمىتىلىك، ۋاقىتسىز ئۆلۈمگە تاقابىل تۇرۇپ ھاياتنى ئۇزارتىش ئۈچۈن جاپاغا چىداپ تىركىشىۋاتقان ئاق خالاتلىق پەرىشتىلەرتېخمۇ قەمىتلىك ھەم قەدىرلىكتۇر. بۇلتۇر يازدا تەشكىلىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن مەن شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى قارىمىقىدىكى 1 - دوختۇرخانا يۇرەك كېسەللىكلىرى ئېچكى 1 - بۆلۈمىدىن چاقىلىق ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسىغا بېرىپ بىر مەزگىل ئىشلىدىم. بۇ دوختۇرخانىدا ئاغرىقلار ئۈچۈن جاپاغا چىداپ جان كۆيدۈرۈپ ئىشلەۋاتقان بىر تۇركۇم ئۇقتىدارلىق دوختۇر - سېستىرالار بىلەن تونۇشتۇم. جاپالىق شارائىتتا ئۇن - تىنىمسىز ئىشلەۋاتقان بۇ كىشىلەر مەنزە چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى.

چاقىلىق ناھىيىسى كورلا شەھىرىدىن 440 كىلومېتر يىراقلىقتىكى قۇم بارخانلىرى ئارىسىدا پېيىلىپ ياتىدۇ. بۇ شارائىتى ناچار ناھىيىنىڭ خەلق دوختۇرخانىسىدىكى دوختۇر - سېستىرالار ئارىسىدا شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتىنى پۈتتۈرگەن 14 نەپەر تېببىي خادىم بار. ئۇلار ئۇسكۇنە، دورا كەمچىل بولغان ئەھۋالدىمۇ بۇ يەردىكى جاپاكەش ئاھىنى، ئاغرىقلارنى ئاغرىق ئازابىدىن، ۋاقتىسىز ئۆلۈمدىن خالاس قىلىش ئۈچۈن بەجانىدىل خىزمەت قىلماقتا.

بۇ دوختۇرخانىدىكى تېببىي خادىملارنىڭ ئۆگىنىش شارائىتى ناھايىتى ناچار ئىكەن. ئېغىر كېسەللەرنى قوزغۇتۇشقا كېرەكلىك ئىسلىھەلەر بىلەن كۆپ ئىشلىتىلىدىغان دورىلارنىڭ كەمچىل بولۇشى ئادەمنىڭ تىت - تىت قىلىدىكەن. شەھەر بىلەن بولغان ئارىلىقى يىراق بولغانلىقتىن، زۆرۈر بولغان دورىلارنى تېپىش، ئەكىلىش قېينىغا توختايدىكەن. بۇ ئەھۋاللار ئېغىر كېسەللەرنى قوزغۇتۇش، ساقايتىشقا بىۋاستە تەسىر يەتكۈزۈۋېتىتۇ. مۇشۇنداق جاپالىق شارائىتتا بۇ دوختۇرخانىدىكى ھەر مىللەت دوختۇر، سېستىرالار ئۆگەنگەن بىلىمى، توپلىغان تەجرىبىسىگە تايىنىپ بىمارلارنى بالدۇرراق ئاغرىق ئازابىدىن قوتۇلدۇرۇش ئۈچۈن جان كۆيدۈرۈپ داۋالايدۇ.

شىنجاڭ ئاگاھلاندۇرۇش ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشنى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن قۇمۇل يېزا ئىگىلىك مەكتىپىنىڭ ئوقۇتقۇچىسى، ياش خەتتات ئەكبەر غوجىئەخمەت ھاجى ئۆز خىراجىتى بىلەن 5- ئاينىڭ 17 - كۈنىدىن 21 - كۈنگىچە قۇمۇل ئاممىۋى سەنئەت سارىيىدا 60 پارچە ھۆسن خەت ئەسىرىنى كۆرگەزمە قىلدى. بەش كۈن داۋام قىلغان بۇ كۆرگەزمىنى كۆرگەنلەر 2000 ئادەم (قېتىم)غا يەتتى. ئۇ يەنە يارىدەم قىلىنغان 4000 يۈەن پۇلنى ئۈمىد قۇرۇلۇشىغا ئىئانە قىلىپ، مەرپىتەرۋەرلىكىنى ئىپادىلىدى.

سۆزىمىتە: ئۇ ئوقۇغۇچى ھەۋسكارلارغا ئۆزىنىڭ ھۆسن خەت ئەسەرلىرىنى تونۇشتۇرماقتا.

ئەكبەر ئىسھاق ھاجى فوتوسى

يېزاقتىكى قەدىرلىك كىشىلەر

رۇستەم ئەلى

ھاياتنى قوتقۇزۇپ قېلىش ئۈچۈن كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقلىرى، پايپىتەك بولۇپ كېتىشلىرىنى ھەرگىز ئۇنتالمايمەن...

مەن چاقىلىق ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسىدا شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتىنى پۈتتۈرگەن 14 نەپەر تېببىي خادىم بىلەن قىسقا ۋاقىت بىللە ئىشلىدىم. ئۇلار ئۆز كەسپىنى ناھايىتى قىزغىن سۆيىدىكەن. بۇ دوختۇرخانىدىكى ئېچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمى باشلىقى، كاندىدات مۇدىر ۋاراچ مەمەت نىياز، دوختۇرخانىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ئوسمان يۈسۈپ، ئامبولاتورىيە مەسئۇل ۋراچى غېنى نىياز، ئېچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمىدىكى كاندىدات مۇدىر ۋراچ تۇرسۇنا مەمەت، نىيازخان، تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمىنىڭ مەسئۇل ۋراچى ئوسمان ياسىن، ئۆمەرجان، ئېچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمىنىڭ مەسئۇل ۋراچى خەلچەم ھەسەن قاتارلىق دوختۇرلار قىينىن شارائىتتىمۇ ئۆز كەسپىنى قىزغىن سۆيۈپ، ئالدىغا كەلگەن كېسەللەرنى ئاغرىق ئازابىنى يېنىكلتىش، ئېغىر كېسەللەرنى ئۆز كۈچىگە تايىنىپ قوتقۇزۇش، ھاياتىنى قوتقۇزۇپ قېلىش ئۈچۈن كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقلىرى، پايپىتەك بولۇپ كېتىشلىرىنى ھەرگىز ئۇنتالمايمەن...

سۆرەتلىك خەۋەر

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋەر قىلىدۇ: يېڭىسار ناھىيىلىك كەسىپ - تېخنىكا تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ رەھبەرلىكى كەسىپ ماتارىپىنى ناھىيىنىك نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش قەدىمىنى تېزلىتىشتىكى مۇھىم تەدبىر سۈپىتىدە چىك توتۇپ، بازار ئىگىلىكىگە يۆزلىنىش ئارقىلىق جەمئىيەتتىكى تەسىرىنى زورايتماقتا.

بۇ مەكتەپ 1991 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغاندىن بۇيان ياغاچچىلىق، ئاشپەزلىك، تىككۇچىلىك، سېستىرالىق، ئائىلە ئېلېكتر - سايمانلىرىنى رېمونت قىلىش، گۈزەل - سەنئەت قاتارلىق كەسىپلەر بويىچە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ كەلدى. ھازىر توققۇز سىنىپ، 242 ئوقۇغۇچىسى بار بۇ مەكتەپ ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىكىنىڭ قوللىشى بىلەن ناھىيىنىك نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىشتىكى ئىختىساسلىقلارنى تەربىيىلەيدىغان مۇھىم بازىلارنىڭ بىرى بولۇپ قالدى. بۇ مەكتەپتە ئوقۇپ كەسىپ ئىگىلەپ ناھىيە بازىرى، يېزا - بازارلاردا ھەر خىل كەسىپلەر بويىچە ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلار 287 گە يېتىپ، بۇنىڭ ئىچىدە180 ئوقۇغۇچى ئۆز كەسىپى بويىچە مۇستەقىل ئىشلەپ بېيىش يولىنى تاپتى. يەنە 50 ئوقۇغۇچى ئالىي مەكتەپ، ئوتتۇرا تېخنىكۇملارغا ئوقۇشقا باردى. مەكتەپ رەھبەرلىكى «قانداق قىلغاندا مەكتەپنىڭ تەرەققىيات يولىنى كېڭەيتىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ بازار ئىگىلىكى جەريانىدىكى رىقابەت ئېڭىنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ؟» دېگەن مەسىلە بويىچە مۇھاكىمە ئېلىپ بېرىپ، ئوقۇغۇچىلارنى بازار ئىگىلىكىگە يۆزلەندۈرۈش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى يولغا قويىدى. مەكتەپ رەھبەرلىكى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئىش ئىزدەپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەمەلىيەت پراكتىكىسىغا شارائىت يارىتىپ بەردى. نەتىجىدە ياغاچچىلىق، تىككۇچىلىك، گۈزەل - سەنئەت سىنىپلىرىغا ئالدىن ئىش بېرىدىغان جايلار كۆپىيىشكە باشلىدى. ناھىيىلىك ئىتتىپاق كومىتېتى «ئۈمىد قۇرۇلۇشى» راسخوتىدىن بەھرىمەن بولۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ قۇربان ھېيتلىق 274 قۇر كىيىمىنى تىككۈچىلىك سىنىپىدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ تىكىشىگە بەردى. شەھەر بېرىسى پلانلىق تۇغۇت تەشۋىقات دوسكىستى ئىشلەش ۋەزىپىسىنى گۈزەل - سەنئەت سىنىپىغا بەردى. ياغاچچىلىق سىنىپىدىكى ئوقۇغۇچىلار ئوچار بېزىسىنىڭ بوزغۇن كەنت دوختۇرخانىسى، شەھەر بېزىلىق دوختۇرخانىسى بىلەن 100 ساپا، كارىۋات ياساپ بېرىش توختامى تۈزدى.

بۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىلارنى مەكتەپ قورۇسىدىن چىقىپ بازار ئىگىلىكىدە ئۆز قابىلىيىتىنى نامايان قىلىشقا يېتەكلەش تەدبىرى مەكتەپنىڭ جەمئىيەتتىكى تەسىرىنى كۈندىن - كۈنگە ئۆستۈردى.

سۆرەتتە: مەكتەپ مۇدىرى ئەمەت توختى، پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى توختى ھاپىز ئوقۇغۇچىلار تىككەن كىيىملەرنى كۆرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** فوتوسى

ئاتۇش شەھىرى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان «ئۇچنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش» خىزمىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلىدى، مەدەنىيەت، سەھىيە، پەن - تېخنىكا قاتارلىق كەسىپىي تارماقلار بۇنىڭغا قىزغىن ئاۋاز قوشتى.

سۈرەتتە: شەھەرنىڭ سەھىيە سىستېمىسىدىن تەشكىللەنگەن تىببىي خادىملار يېزىلارغا بېرىپ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سالامەتلىكىنى تەكشۈرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ۋەركىن ئابلەت** فوتوسى

ئىدىيۋى سۆھبەت

رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولۇشى كېرەك

ئابلاجان تۇردى

«ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە دائىر بىر قانچە مۇھىم مەسىلە توغرىسىدىكى قارارى» دا: «رەھبىرىي كادىرلار ئۆزىنى ئۆزى قەدىرلىشى، ئۆزىنى ئۆزى تەكشۈرۈشى، ئۆزىگە ئاگاھ بولۇشى، ئۆزىنى ئۆزى رىغبەتلەندۈرۈشى، ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن ئامما ئۈلگە بولۇشى، سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولۇشى كېرەك» دەپ كۆرسىتىلدى. رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سۆزى بىلەن ھەرىكىتىنىڭ بىردەك بولۇشى ھەم ئىسىل ئىستىل ھەم ئۇلاردا بولۇشقا تېگىشلىك ئەخلاق - پەزىلەت. بۇ خىل ئىستىل ۋە ئەخلاق - پەزىلەت ئىجتىمائىي كەيپىياتقا مۇھىم تەسىر كۆرسىتىدۇ.

سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولۇش كېرەك، دېگەنلىك چوقۇم راست گەپ قىلىش دېگەنلىكتۇر. راست گەپ قىلماغاندا، ئىناۋەتكە، ھۆرمەتكە، ئالقىشقا ۋە ئىشەنچكە ئېرىشكىلى بولمايدۇ. ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدىمەيدىغان، يالغان سۆزلەيدىغان، تۆۋەننى بېسىپ، يۇقىرىنى ئالداپ ساختىپەزلىك قىلىدىغان، سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولمايدىغانلار رەھبەر بولۇشنىڭ ئەقەللىي شەرتىنىمۇ ھازىرلىمىغان بولىدۇ.

رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولسا، ئىشلىگەن خىزمىتىنىڭ ئۈنۈمى بولىدۇ. خەلق ئامىسى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ھەم سۆزىگە ھەم ئەمەلىيەتكە قارايدۇ. ئەمۇنلىك بىلەن ئۇلارغا بولۇشقا تېگىشلىك پەزىلەت، ئەگەر رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولماي، يالغانچىلىق، ساختىپەزلىك قىلسا، خەلق ئامىسىنىڭ نەزىرىدىن چۈشۈپ قالىدۇ. بۇ، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ خەلق ئامىسى ئارىسىدىكى ئوبرازىغا تەسىر يەتكۈزۈپلا قالماي، كادىرلار قوشۇنىنىڭ ئىناۋىتىگە ھەتتا پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ئوبرازىغىمۇ نۇقسان يەتكۈزىدۇ. شۇڭا رەھبىرىي كادىرلار چوقۇم دېگەنلىرىنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىشى لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندىلا ئامما ئۇلارغا ھەقىقىي ئىشىنىدۇ ۋە ئۇلارنىڭ چاقىرىقلىرىغا قىزغىن ئاۋاز قوشىدۇ.

رەھبىرىي كادىرلار سۆز - ھەرىكەتتە بىردەك بولۇشتا، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇشى، قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىشتا باشلامچى بولۇشى كېرەك. يۇقىرىنىڭ يولىيورۇقلىرىنى، ئىشلەشكە تېگىشلىك خىزمەتلەرنى ھۆججەت ئارقىلىق ئورۇنلاشتۇرۇش ياكى يىغىندا سۆزلەپ قويۇش بىلەنلا بولدى قىلماي، ئەڭ مۇھىمى ھەقىقىي تۇتۇپ، ئەمەلىي ئىشلەپ يولىيورۇقلارنىڭ ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى ۋاقتىدا سۈرۈشتە قىلىپ، ئەمەلىيلىشىش ئېھتىمالىنى نازارەت قىلىپ تۇرۇشى، ئۆزى ئالاھىدە بولۇۋاتقان ئاساسلىقى، تۇرلۇك چېرىك ئىدىيەلەرگە تەشەببۇسكارلىق بىلەن قارشى تۇرۇشى لازىم. شۇنداق قىلغاندىلا ئۇلار خەلقنىڭ ھەقىقىي چاكىرىلىق، ھەقىقىي رەھبەرلىك خىسلىتىنى ساقلىيالايدۇ.

رەھبىرىي كادىرلار سۆز - ھەرىكەتتە بىردەك بولۇشقا ئەڭ مۇھىم ئەمەلىي ھەرىكىتىنى ئۆرنەك قىلىپ كۆرسىتىشى لازىم. ئەگەر رەھبىرىي كادىرلار سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولماي، يالغانچىلىق، ساختىپەزلىق قىلسا، خەلق ئامىسىنىڭ نەزىرىدىن چۈشۈپ قالىدۇ. بۇ، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ خەلق ئامىسى ئارىسىدىكى ئوبرازىغا تەسىر يەتكۈزۈپلا قالماي، كادىرلار قوشۇنىنىڭ ئىناۋىتىگە ھەتتا پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ئوبرازىغىمۇ نۇقسان يەتكۈزىدۇ. شۇڭا رەھبىرىي كادىرلار چوقۇم دېگەنلىرىنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىشى لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندىلا ئامما ئۇلارغا ھەقىقىي ئىشىنىدۇ ۋە ئۇلارنىڭ چاقىرىقلىرىغا قىزغىن ئاۋاز قوشىدۇ.

رەھبىرىي كادىرلار سۆز - ھەرىكەتتە بىردەك بولۇشتا، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇشى، قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىشتا باشلامچى بولۇشى كېرەك. يۇقىرىنىڭ يولىيورۇقلىرىنى، ئىشلەشكە تېگىشلىك خىزمەتلەرنى ھۆججەت ئارقىلىق ئورۇنلاشتۇرۇش ياكى يىغىندا سۆزلەپ قويۇش بىلەنلا بولدى قىلماي، ئەڭ مۇھىمى ھەقىقىي ئوتۇپ، ئەمەلىي ئىشلەپ يولىيورۇقلارنىڭ ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى ۋاقتىدا سۈرۈشتە قىلىپ، ئەمەلىيلىشىش ئېھتىمالىنى نازارەت قىلىپ تۇرۇشى، ئۆزى ئالاھىدە بولۇۋاتقان ئاساسلىقى، تۇرلۇك چېرىك ئىدىيەلەرگە تەشەببۇسكارلىق بىلەن قارشى تۇرۇشى لازىم. شۇنداق قىلغاندىلا ئۇلار خەلقنىڭ ھەقىقىي چاكىرىلىق، ھەقىقىي رەھبەرلىك خىسلىتىنى ساقلىيالايدۇ.

رەھبىرىي كادىرلار سۆز - ھەرىكەتتە بىردەك بولۇشقا ئەڭ مۇھىم ئەمەلىي ھەرىكىتىنى ئۆرنەك قىلىپ كۆرسىتىش رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولۇشىغا، «ۋەدىسىگە ۋاپا قىلىش» قا ھەر ۋاقىت ئەھمىيەت بېرىشى زۆرۈر.

ئاراتۇرۇك ناھىيىسىدىكى ئايالالار «ئۇچنى ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش» پائالىيىتىدە كارامىتىنى كۆرسەتتى

ئاراتۇرۇك ناھىيىسىنىڭ يېزا - قىشلاقلىرىدىكى ئايالالار «ئۇچنى ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش» پائالىيىتىگە ئاكتىپ قاتنىشىپ مول نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

بۇ ناھىيە يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئايالالارنىڭ «ئۇچنى ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش» پائالىيىتىگە بولغان رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىپ، ئايالالارنى بۇ پائالىيەتكە قاتناشتىشقا پائال سەپەرۋەر قىلدى. «ئۇچنى ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش» پائالىيىتىدە ئالدىدا ماڭغان يېزا - بازار، كەنتلەرنى تەجرىبىلەرنى كېڭەيتتى. يېزا - مەيدانلار ئۆز ئورنىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن كونكرېت پىلان - تەدبىرلەرنى تۈزۈپ بۇ پائالىيەتنى كەڭ قانات يايدۇردى. 195 قارار كۇرس ئېچىپ، 3200 ئايالنى يېزىلاردا ئەسقاتىدىغان تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلىدى. نەتىجىدە ناھىيە بويىچە سودا - سانائەت، يېمەك - ئىچمەك پىششىقلاپ ئىشلەش، تىككۇچىلىك قاتارلىق كەسىپلەر بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان ئايال 600 گە، ھويلا - ئارام ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلار 800 گە يەتتى. بۇنىڭ ئىچىدە 500 ئايال يېللىق كىرىمىنى 25 مىڭ يۈەندىن ئاشۇردى. ناھىيە بويىچە 1800 ئايال 250 مىڭ تۈپ كۆچەت تىكىپ «8 - مارت» كۆكەرتىش بازىسى بەرپا قىلدى.

«ئۇچنى ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش» پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلغاندىن بۇيان، بۇ ناھىيىدە 40 ئايال ئۈلگىيەت بويىچە «ئۇچنى ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش» پائالىيىتىدىكى ئىلغار شەخس»، 200 ئائىلە ناھىيە بويىچە «بەشتە ياخشى ئائىلە»، 310 ئائىلە «ئونيۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە» بولۇپ باھالاندى.

قادىر ئوسمان

جياڭ زېمىن جۇڭگولۇق ۋە چەت ئەللىك ئاتاقلىق ئالىملار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 2 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا ياڭ جىننىك، دېڭ جاۋجۇڭ ۋە جياڭ چىلىن قاتارلىق 70 نەپەر جۇڭگولۇق ۋە چەت ئەللىك ئاتاقلىق ئالىم بىلەن كۆرۈشتى.

بۇ ئالىملار چىڭخۇا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن چىڭخۇا ئۇنىۋېرسىتېتى ئالىي تەتقىقات مەركىزىنىڭ قۇرۇلۇغلىنىشى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆز پائالىيىتىنى ئېلىپ بارماقتا.

يىغىن مەيدانىدىكى ئالىملار جياڭ زېمىننىڭ سۆزىگە قوشۇلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ياڭ جىننىڭ مۇنداق دېدى: بىز جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ ئاساسىي پەن تەتقىقاتىغا ئەزەلدىن ئەھمىيەت بەرگەنلىكى ۋە ئۇنى قوللىغانلىقىنى خۇشاللىق بىلەن كۆردۈق؛ كەلگۈسىدە خەلقئارادىكى رىقابەت ئاساسەن پەن - تېخنىكا جەھەتتىكى رىقابەت بولىدۇ. پەن- تېخنىكا جەھەتتىكى رىقابەتنى كۆچەيتىشتە ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەنلەرنى راۋاجلاندۇرغاندىن سىرت يەنە ئاساسىي پەن تەتقىقاتىغا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك.

پەن - تېخنىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا خېلى زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن بولسىمۇ، ئۇزۇلۇپ قالغان جايلىرىمۇ بولغان. جۇڭگو ھازىر سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىدۇ، شۇڭا پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىنى رېئال ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇرۇش مۇھىم مەسىلە. ئۇ مۇنداق دېدى: ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا، كارخانىلىرىمىزنىڭ بازار تەلىپىگە ماسلىشىشى بىر قەدەر كەمچىل، ئىلغارراق بولغان بېيجىڭ مەھسۇلاتلارمۇ كەمچىل، بەزى تەتقىقات ئورۇنلىرىنىڭ تەتقىقات نەتىجىلىرىمۇ تېخى ياخشى قوللىنىلمىدى، پەن- تېخنىكا نەتىجىلىرى ۋاقتىدا رېئال ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىگە ئايلاندۇرۇلمىسا، پەن - تېخنىكىنىڭ يەنمۇ راۋاجلىنىشىغا پايدىسىز بولىدۇ.

جياڭ زېمىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پەن- تېخنىكا نەتىجىلىرىنى رېئال ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇرۇش ئاساسىي پەن تەتقىقاتىغا سەل قاراشتىن دېرەك بەرمەيدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن كۆپ قېتىم ئاساسىي پەن تەتقىقاتىدا نەتىجە يارىتىشىمىز كېرەك. تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر بۇ جەھەتتە تېخىمۇ كۆپ ئادەم كۆچى، ماددىي كۈچ سەرپ قىلىشى كېرەك دېگەنىدىم.»

يەن - تېخنىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا خېلى زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن بولسىمۇ، ئۇزۇلۇپ قالغان جايلىرىمۇ بولغان. جۇڭگو ھازىر سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىدۇ، شۇڭا پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىنى رېئال ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇرۇش مۇھىم مەسىلە. ئۇ مۇنداق دېدى: ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا، كارخانىلىرىمىزنىڭ بازار تەلىپىگە ماسلىشىشى بىر قەدەر كەمچىل، ئىلغارراق بولغان بېيجىڭ مەھسۇلاتلارمۇ كەمچىل، پەن- تېخنىكا نەتىجىلىرىمۇ تېخى ياخشى قوللىنىلمىدى، پەن- تېخنىكا نەتىجىلىرى ۋاقتىدا رېئال ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىگە ئايلاندۇرۇلمىسا، پەن - تېخنىكىنىڭ يەنمۇ راۋاجلىنىشىغا پايدىسىز بولىدۇ.

جياڭ زېمىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پەن- تېخنىكا نەتىجىلىرىنى رېئال ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇرۇش ئاساسىي پەن تەتقىقاتىغا سەل قاراشتىن دېرەك بەرمەيدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن كۆپ قېتىم ئاساسىي پەن تەتقىقاتىدا نەتىجە يارىتىشىمىز كېرەك. تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر بۇ جەھەتتە تېخىمۇ كۆپ ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ سەرپ قىلىشى كېرەك دېگەنىدىم.»

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگو ئىلگىرى پىلانلىق ئىگىلىكنى يولغا قويغان مەزگىلدە

چىاۋشى خېنەندە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جېڭجۇ، 30 - ماي تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ۋېيىۋەنجاڭى چىاۋشى يېقىندا خېنەندە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: داۋاملىق دادىل ئىزدىنىپ، بۆسۈشكە جۈرئەت قىلىپ، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش قەدىمىنى تېزلىتىشىمىز؛ پۈرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئەۋزەللىكىمىزنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئامىغا تايىنىپ، تىرىشىپ كۆرەش قىلىپ، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈپ، زامانىۋىلاشتۇ- رۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىدا تېخىمۇ زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈشىمىز لازىم.

بۇ يىل خېنەننىڭ يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا ئىقتىسادىدا ياخشى تەرەققىيات ۋەزىيىتى داۋاملىق شاقلاپ قېلىندى. 5 - ئايدىكى ئوتتۇرا تۇزلەڭلىكتە بۇغداي ئورمىسى باشلىنىدىغان مەۋسۇم بولۇپ، ھەممىلا جايدا ئالتۇن باشاقلىق بۇغدايلار دولقۇنلىنىپ، مول ھوسۇل مەنزىرىسىنى شەكىللەندۈر- گەنىدى. چىاۋشى بۇنى كۆرۈپ ئىنتايىن خۇشال بولدى. ئۇ تەكتلەپ مۇنداق دېدى: مول ھوسۇل ئالغاندىن كېيىن بوشىشىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا دەققەت قىلىپ، دېھقانلارنىڭ ئاشلىق زىرائەتلىرىنى تېرىش ئاكتىپلىقىنى ياخشى قوغدىشىمىز لازىم.

چىاۋشى دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ ئىسلاھاتى توغرىسىدا توختالغاندا مۇنداق دېدى: ئىدىيىنى يەنمۇ ئازاد قىلىپ، دادىللىق بىلەن بۆسۈش قىلىپ، پۈرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، تېخىمۇ چوڭ ئىراده ۋە جاسارەت بىلەن ئىسلاھاتنى ئىلگىرى سۈرۈشىمىز لازىم.

دۆلىتىمىز چوڭ دۆلەت، جايلارنىڭ شارائىتى ئوخشاش ئەمەس، كارخانىلارنىڭ ئەھۋالىدىمۇ پەرق زور. كارخانا ئىسلاھاتىدا چوقۇم ئەملىيەتنى چىقىش قىلىپ، «ئۇچكە پايدىلىق بولۇش» ئۇلچىمىدە چىڭ تۇرۇپ، دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى پايدىلىق تەجرىبە ۋە ئۇسۇللارنى قوبۇل قىلىشقا دەققەت قىلىشىمىز لازىم. چىاۋشى تەكتلەپ مۇنداق دېدى: پەن - تېخنىكا تەرەققىياتى كارخانىلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىنىڭ تۈپ ئاساسى، كەسكىن بازار رىقابىتىدە تېخنىكا ئۈزگەرتىش سالمىقىنى ھەقىقىي تۇردە ئاشۇرۇشىمىز لازىم.

خۇجنتاۋ باللار بىلەن بىرلىكتە «1-ئىيۇن»نى تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 1-ئىيۇن تېلېگراممىسى. بۈگۈن «1-ئىيۇن» خەلقئارا باللار بايرىمى، چۈشتىن بۇرۇن ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، شۇجىچۈنىڭ شۇجىسى خۇجنتاۋ قاتارلىق رەھبىرىي بولداشلار «خەلق» سارىيىدا مەملىكەت بويىچە باللار خىزمىتىدىكى ئىلغار شەھەر (رايون)، ناھىيە ۋە مەملىكەت بويىچە مۇنەۋۋەر باللار خىزمەتچىلىرى ۋەكىللىرى ھەم مەملىكەتلىك ياخشى ئۆسمۈر، ياخشى باللار ۋەكىللىرى بىلەن سەمىمىي كۆرۈشتى، باللار بىلەن بىرلىكتە «1-ئىيۇن» خەلقئارا باللار بايرىمىنى تەبرىكلىدى.

خۇجنتاۋ كۆرۈشۈشتە ئالدى بىلەن پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەنگە ۋاكالىتەن پۈتۈن مەملىكەتتىكى باللار ۋە ئۆسمۈر- باللار خىزمەتچىلىرىدىن بايرام مۇناسىۋىتى بىلەن ھال سورىدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە «جۇڭگودىكى ياخشى ئۆسمۈر، ياخشى بالا» دېگەن نامغا ئېرىشكەن باللارنى قىزغىن تەبرىكلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: پىشقىلار كېچىك بولسىمۇ، كۆپچىلىكنىڭ يارىدىمى بىلەن غەيرىتكە كېلىپ تىرىشىپ

سالامەتلىكىگە زىيان يەتكۈزىدىغان ھەر خىل قەبىھ ھادىسىلەرگە قەتئىي زەربە بېرىپ، تىرىشىپ ئۆسمۈر - باللارنىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشى ئۈچۈن ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتىپ بېرىشى كېرەك.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن ۋەزىلىسى لى لەنچىك، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىۋەنجاڭى چېن مۇخۇا، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى پىڭ پېيىۋن، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسلىرىدىن چىەن جىگيەك، خې لۇللار ھەم ئالاقىدار تارماقلار ۋە بېيجىڭ شەھىرىنىڭ مەسئۇللىرى كۆرۈشۈشكە قاتناشتى.

بېيجىڭدا جۇڭگو كىشىلىك ھوقۇق تەرەققىيات فوندىنىڭ جەمئىيىتىنىڭ مۇدىرىيەت يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. جۇڭگو كىشىلىك ھوقۇق تەرەققىيات فوندى جەمئىيىتىنىڭ 1 - نۆۋەتلىك مۇدىرىيەت يىغىنى 29 - ماي كۈنى بېيجىڭ «خەلق» سارىيىدا ئۆتكۈزۈلدى. گوۋۇيۈەن ئۆكىلسى لى پېڭ يىغىنغا بىغەملىما يېزىپ بەردى. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىۋەنجاڭى چېك سىيۇەن قاتناشتى.

لى پېڭ ئۆكىلىنىڭ بىغەملىمىسى: «دۇنيانىڭ كىشىلىك ھوقۇق ئىشلىرىدىكى ئورتاق ئۇقتۇلارنى تېپىش، تەرەققىي قىلدۇرۇش

خېتى ئەۋەتتى ۋە بىغەملىما يېزىپ بەردى. يىغىنغا مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىۋەنجاڭى چېك سىيۇەن قاتناشتى.

لى پېڭ ئۆكىلىنىڭ بىغەملىمىسى: «دۇنيانىڭ كىشىلىك ھوقۇق ئىشلىرىدىكى ئورتاق

6- ئاينىك 1- كۈنى خۇجىنتاۋ قاتارلىق رەھبەرلەر بېيجىڭ «خەلق» سارىيىدا مەملىكەتلىك باللار خىزمىتىدىكى ئىلغار شەھەر (رايون)، ناھىيە ۋە مەملىكەتلىك مۇنەۋۋەر باللار خىزمەتچىلىرى ۋەكىللىرى ھەم مەملىكەتلىك ياخشى ئۆسمۇر، ياخشى باللار ۋەكىللىرى بىلەن سەمىمىي كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جياڭ چۈنيۈن مۇنداق دەپ تەكتلىدى:
يېزا ئىگىلىكىنىڭ تۈپ چىقىش يولى پەن - تېخنىكا ئىنقلابىدا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جياڭ چۈنيۈن 28 - ماي كۈنى مەملىكەتلىك دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق، بېلىقچىلىق بويىچە «مول ھوسۇل پىلانى» خىزمىتى يىغىنىدا مۇنۇلارنى تەكتلىدى: خىلى ئۇزاق بىر مەزگىلگىچە مەملىكىتىمىزدە ئادەم كۆپ، يەر ئاز بولۇش، خەلقنىڭ تۇرمۇشى ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىغا بولغان تەلىپىنىڭ ئېشىشىدەك زىددىيەتنى ئۆزگەرتكىلى بولمايدۇ، شۇڭا پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇش، بايلىقتىن پايدىلىنىش، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنىڭ مىقدارى ۋە سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش كېرەك.

جياڭ چۈنيۈن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكا ئىنقلابىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىنىڭ مىقدارىنى ئۆستۈرۈش — ھازىر دۇنيادا يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئومۇمىي يۆزلىنىشى. دۇنياۋى خاراكتېرلىك يېزا ئىگىلىك ئىنقلابى مەملىكىتىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتى ئۈچۈن ھەم پۈرسەت يارىتىپ بەردى، ھەم جىددىي خىرىس پەيدا قىلدى. بىز كۆچلۈك تەخرىسزلىك تۇيغۇسى بىلەن پەن، مائارىپ ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى زور كۆچ بىلەن يولغا قويۇپ، يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسى ئىنقلابىنىڭ قەدىمىنى تېزلىتىشىمىز كېرەك.

خۇجىنتاۋ سۆزىدە تەقدىرلەنگەن مەملىكەتلىك باللار خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن ۋە ئىلغار شەخسلەرگە ئالىي ھۆرمەت بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: سىلەر ئېغىر يۈكنى ئۈستۈڭلەرگە ئېلىپ، جاپالىق ئىشلەپ، ئىسسىق قېنىڭلار بىلەن ۋەتەنىمىزنىڭ گۈل - غۇنچىلىرىنى سۇغىرىپ، ئۆسمۈر - ئۆسپۈرۈملىرىنى ياردەمنى بىلەن غەيرەتكە كېلىپ تىرىشىپ كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتىڭلار، ياخشى ئەخلاقنى پەزىلەتنى ئىپادىلىدىڭلار، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئۆسمۈر - باللار سىلەردىن ئۆگىنىشى كېرەك.

خۇجىنتاۋ سۆزىدە تەقدىرلەنگەن مەملىكەتلىك باللار خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن ۋە ئىلغار شەخسلەرگە ئالىي ھۆرمەت بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: سىلەر ئېغىر يۈكنى ئۈستۈڭلەرگە ئېلىپ، جاپالىق ئىشلەپ، ئىسسىق قېنىڭلار بىلەن ۋەتەنىمىزنىڭ گۈل - غۇنچىلىرىنى سۇغىرىپ، ئۆسمۈر - ئۆسپۈرۈملىرىنى ياردەمنى بىلەن غەيرەتكە كېلىپ تىرىشىپ كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتىڭلار، ياخشى ئەخلاقنى پەزىلەتنى ئىپادىلىدىڭلار، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئۆسمۈر - باللار سىلەردىن ئۆگىنىشى كېرەك.

نەنجىڭ شەھىرىنىڭ گۈلۇ رايونىدا 5 - ئاينىڭ 30 - كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن «شىياڭگانىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش، 1-ئىيۇن باللار بايرىمىنى تەبرىكلەش» پائالىيىتىدە خېخەي ئۇنىۋېرسىتېتى باللار باغچىسىدىكى 100 نەپەر بالا 100 يىللىق ئارزۇ-ئارمانلىرىنى ئۆز قولى بىلەن يېزىپ ئېسىپ قويغان ئارزۇ دەرىخىنى ئورىماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دۆلەت پىلان كومىتېتى ۋە ئاكسىيە نازارەتچىلىكى كومىتېتى بۇ يىل 30 مىليارد يۈەن پاي چېكى تارقىتىشنى بېكىتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. خەلق ئىگىلىكى ۋە دۆلەت ئىگىلىكىدىكى چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلارنىڭ تەرەققىياتىنى تېخمۇ ياخشى قوللاش ئۈچۈن، دۆلەت پىلان كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەن ئاكسىيە نازارەتچىلىكى كومىتېتى يېقىندا 1997 - يىلى 30 مىليارد يۈەن پاي چېكى تارقىتىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى. بۇ يىل پاي‌چېكى تارقىتىشتا دۆلەت بېكىتكەن دۆلەت ئىلكىدىكى 1000 نۇقتىلىق كارخانا، 120 كارخانا گۇرۇھى، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنى نۇقتىدا سىناق قىلىۋاتقان 100 كارخانا ۋە يېزا ئىگىلىكى، ئېنېرگىيە، قاتناش، خەۋەرلىشىش، مۇھىم خام ئەشيا - ماتېرىيال ۋە يۇقىرى تېخنىكىلىق كارخانىلارغا نۇقتىلىق مەدەت بېرىلىدۇ.

دېڭىز ئارمىيە فىلوتى شەرەپ قۇچۇپ قايتىپ كەلدى
مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى تېلېگراممىسىنى ئەۋەتىپ تەبرىكلىدى، لىيۇخۇاچىڭ پرېزىدېنتىمىزغا بېرىپ كۆتۈۋالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جىنجياڭ خەۋىرى. جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى دېڭىز ئارمىيە فىلوتى ئامېرىكا، مېكسىكا، پېرۇ ۋە چىللىارغا قىلغان دوستانە زىيارىتىنى تولۇق ئىياغلاشتۇرۇپ، 28 - ماي كۈنى جىنجياڭ ھەربىي پورتىغا ئوگۇشلۇق قايتىپ كەلدى. مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى تەبرىك تېلېگرامىسى ئەۋەتىپ، زىيارەتكە چىققان بارلىق كوماندىر - جەڭچىلەرنى قىزغىن تەبرىكلىدى ۋە ئۇلاردىن سەمىمىي ھال سورىدى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لىيۇخۇاچىڭ پرېزىدېنتىمىز بېرىپ كۆتۈۋالدى.

دېڭىز ئارمىيە فىلوتى 2- ئاينىڭ 20- كۈنى جىنجياڭ ھەربىي پورتىدىن يولغا چىقىپ، شەرقىي، غەربىي، جەنۇبىي، شىمالىي بېرىم شارلاردىن ئۆتۈپ، ئومۇمىي مۇساپىسى 24 مىڭ دېڭىز مىلىدىن ئارتۇق يول يۈرۈپ، دېڭىز ئارمىيە فىلوتىنىڭ تۇنجى قېتىم تىنچ ئوكيانىنى توغرىسىغا كېسىپ ئۆتۈش، تۇنجى قېتىم ئاھىرىكا زېمىنى ۋە جەنۇبىي ئاھىرىكا چوڭ قۇرۇقلۇقىغا بېرىشتەك تارىخىي خاراكتېرلىك بۆسۈشنى ئەملگە ئاشۇردى.

* * * * * * * *

ئېلان

شىنجاڭ داشۆسىدىن بېرىلگەن ئايشەم ئوسمان نامىدىكى 67396 نومۇرلۇق دىپلوم ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

دۇنيا لوڭقىسىنى تالىشىش پۈتبول مۇسابىقىسىنىڭ ئالدىن تاللاش مۇسابىقىسىدە جۇڭگو كوماندىسى يەنە تۈركمەنستان كوماندىسىنى يەڭدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 1- ئىيۇن تېلېگرامىمىز. لى جنيۇينىڭ ئاخىرقى مەيدانىدىن 12 مىنۇت ئىلگىرى توپنى باش بىلەن ئۈرۈپ ۋاراتاغا كىرگۈزۈشى بىلەن جۇڭگو كوماندىسى بۇگۈن ئۆتكۈزۈلگەن دۇنيا لوڭقىسىنى تالىشىش پۈتبول مۇسابىقىسى ئاسىيا رايونىنىڭ ئالدىن تاللاش مۇسابىقىسىنىڭ 8-گۇرۇپپىسىنىڭ بىر قېتىملىق مۇسابىقىسىدە 0 گە قارشى 1 نەتىجە بىلەن تۈركمەنستان كوماندىسىنى يەڭدى. دېمەك جۇڭگو كوماندىسى تۆت مەيدان مۇسابىقىنىڭ ھەممىسىدە غەلىبە قىلىپ، 12 نومۇرلۇق نەتىجە بىلەن گۇرۇپپىدا داۋاملىق ئالدىنقى ئورۇندا تۇردى.

ئالدىنقى بېرىم سائەتلىك مۇسابىقىدە تەڭلىشىپ قالدى، 45 مىنۇت ئىچىدە ئىككى تەرەپ ھېچقانداق نەتىجىگە ئېرىشەلمىدى.

كېيىنكى بېرىم سائەتلىك مۇسابىقىدە لى جنيۇي، سۇي دۆڭلياڭ، جاڭ شياۋرۇيلار مەيدانغا چۈشكەندىن كېيىن جۇڭگو كوماندىسى مەيداندا تەشەببۇسكارلىقنى تامامەن ئىگىلىدى، ئالدىنقى 15 مىنۇتتا ۋاراتاغا ئالتە قېتىم توپ ئۇردى، تۈركمەنستان كوماندىسىنىڭ ۋاراتارى نابۇچكىسىغا بىپىگۇننىڭ ئىپادىسى كۆرۈنەرلىك بولمىغان بولسا، بۇنداق ئەھۋال يۈز بەرمەيتتى. ئۇستۇنلۇككە ئىگە بولسىمۇ نومۇر ئالالمىغان جۇڭگو كوماندىسى جىددىيلەشمەي تەرتىپلىك ھۇجۇم قىلدى، مۇداپىئە لىنىيىسىدە جىددىيلىشىپ كەتكەن تۈركمەنستان كوماندىسى ئۇنۇملۇك ھۇجۇم ئۇيۇشتۇرالمىدى. مۇسابىقە داۋاملىشىپ 78 مىنۇت ئۆتكەندە لى جنيۇي سەپدىشىنىڭ سول تەرەپتىن بەرگەن توپنى بېشى بىلەن ئۇرۇپ ۋاراتاغا كىرگۈزۈپ، مەيدانداىكى قاتىمال ھالەتنى بۇزۇپ تاشلىدى. شۇنىڭدىن كېيىن پۈتكۈل مەيدانداىكى مۇسابىقىدە خاۋخەيدۇڭ ئىككى قېتىم توپنى كىرگۈزۈش پۇرسىتىنى كەتكۈزۈپ قويغاچقا، 1 : 0 نومۇر مۇسابىقە ئاخىرلاشقىچە ساقلاپ قېلىندى.

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى بۇلۇتلۇق بولۇپ ئاز مىقداردا يامغۇر ياغدۇ، كېچىسى ھاۋا تۇتۇق بولۇپ ئاز مىقداردا يامغۇر ياغدۇ. تېمپېراتۇرا ℃ 15 — ℃ 25 بولىدۇ. بەش بال ئۆچۈرىسىدە غەربىي شىمال شامىلى چىقىدۇ.

شىخو شەھىرى ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ جەڭگىۋارلىقىنى كۈچەيتىپ، ئىلغىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** خەۋىرى قىلىدۇ: شىخو شەھەرلىك پارتكوم يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يېزا - قىشلاقلاردىكى ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سېلىپ، پارتىيە ئەزالىرىنى تەربىيىلەپ ئىدىيىۋى ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ رولى ئارقىلىق ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى.

شىخو شەھىرىدە 34 ئاساسىي قاتلام پارتىيە كومىتېتى، 514 پارتىيە ياچېيكىسى، 5958 پارتىيە ئەزاسى بار. شىخو شەھەرلىك پارتكوم 1995 - يىلى 9 - ئايدا يېزا - قىشلاقلاردىكى ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۈرۈپپىسى ۋە ئىشخانىلىرىنى تەڭشەپ تولۇقلىدى، شەھەرلىك پارتكوم شۇجىسى مەسئۇل بولۇش، يېزا، مەيدان، بازارلىق پارتكوم شۇجىلىرى بىۋاسىتە مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، بىر دەرىجە يەنە بىر دەرىجىنى تۆتىدىغان ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشى تورىنى شەكىللەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن بىللە 20 يېزا، 41 كەنت بىلەن ئالاقە ئورناتتى. ئۇلار ئىدىيىۋى ساپاسى ياخشى، سىياسىي ئېڭى كۈچلۈك، بىلىم سەۋىيىسى يۇقىرى، مەلۇم خىزمەت تەجرىبىسىگە ئىگە كادىرلاردىن خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئۇلارنى ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە يارەملىشىشكە ئەۋەتتى. ئۇلار 1995 - يىلىقىشتىن بۇيان يېزا- بازار (مەيدان)لاردا 95 پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسىنى تەڭشىدى، 158 كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەرتىپكە سالدى ۋە تولۇقلىدى، بۇنىڭ بىلەن شەھەر بويىچە 1 - خىلدىكى پارتىيە ياچېيكىسى 160قا، 2 - خىلدىكىسى 80گە يەتتى. شەھەرلىك پارتكوم شۇنىڭغا بىرلەشتۈرۈپ تەربىيىلەشنى چىڭ تۇتتى، جۈملىدىن مەركەزلەشتۈرۈپ نۆۋەت بىلەن تەربىيىلەشنى گۇرۇپپىلار بويىچە تەربىيىلەش بىلەن، نۇقتىلىق كونسۇلتاتسىيە قىلىپ بېرىشنى سوئال چىقىرىپ جاۋاب بېرىش بىلەن، نەزەرىيە جەھەتتىن تەربىيىلەشنى ئەملىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش بىلەن بىرلەشتۈردى. شەھەرلىك پارتىيە مەكتىپى 28 قارار كۇرس ئېچىپ، 1960 پارتىيە ئەزاسىنى تەربىيىلىدى. يېزا- بازار، مەيدان پارتكوملىرى 42 قارار پارتىيە ئەزالىرىنى تەربىيىلەش كۇرسى، 58 قارار كادىرلارنى تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىپ، پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلاردىن 1808 كىشىنى تەربىيىلىدى. بۇنىڭ بىلەن پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ جەڭگىۋارلىقى كۈچەيدى، پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلارنىڭ ئىدىيىۋى - سىياسىي ساپاسى ۋە پەن - مەدەنىيەت سەۋىيىسى ئومۇميۈزلۈك يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. ئۇلار يېزا ئىقتىسادىنى يۆكسەلدۈرۈش، مەنسۇي قىياپەتنى ياخشىلاشتا تۆرتكىلىك رول ئويناندى. بۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئۇنۇمۇرسال ئىقتىسادىي كۈچى كۆرۈنەرلىك ئۆستى، خەلقنىڭ تۇرمۇشى ئۇزلۇكسىز ياخشىلاندى. 1996 - يىلى شەھەرنىڭ سانائىتى، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 860 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1995 - يىلىدىكىدىن 11.69% ئاشتى؛ بۇنىڭ ئىچىدە سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 500 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 19%، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلات قىممىتى 9.8%، مالىيە ئومۇمىي كىرىمى 15.9%، شەھەر بويىچە كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىم 201 يۈەن ئاشتى. شەھەر بويىچە ھاللىق سەۋىيىگە يەتكەن مەدەنىيەتلىك ئائىلە 2200گە يەتتى، يېزا-

كەلپىن ناھىيىلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ مۇدىرى، كومپارتىيە ئەزاسى نۇرداۋۇت 35 يىلدىن بۇيان ئۆز خىزمىتىگە ئەستايىدىل مەسئۇل بولۇپ، ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشتە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى يارىتىۋاتقانلىقتىن، ئايتونوم رايون بويىچە ئەمگەك نەمۇنىچىسى، مۇنەۋۋەر كومپارتىيە

كارخانىنى رونىق تاپقۇزۇۋاتقان شۇجى

تۇرغۇن تاشتۇمۇر

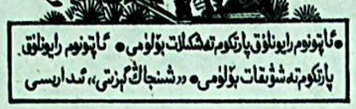

لوپ ناھىيىلىك نېفت شىركىتى كارخانا ھۆددىگەرلىك تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، كارخانىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىپ، بىر يۈرۈش ئىلمىي باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى يولغا قويدى. بازار ئۇچۇرىغا ئەھمىيەت بېرىپ، تىجارەت يوللىرىنى كېڭەيتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئىقتىسادىي كۈچى كۈچلۈك، بازار رىقابىتىدە پۈت تىرەپ تۇرالايدىغان كارخانىغا ئايلاندى. بۇ نەتىجىنى قولغا كەلتۈرۈشتە شىركەت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى، شىركەت جىڭلىسى ئابدۇللا تۇردى ئاجايىپ رول ئويناندى.

ئابدۇللا تۇردى 1972 - يىلى ھەربىي سەپكە قاتناشىپ، 1974 - يىلى شەرەپ بىلەن جۇڭگو كومموئىستىك پارتىيىسىگە ئەزا بولۇپ كىرگەن. ئۇ ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالمىشىپ قايتىپ كەلگەندىنُ كېيىن تەشكىلىنىڭ تەقسىماتى بويىچە ناھىيىلىك نېفت شىركىتىگە ئورۇنلاشتى. ئۇ بۇ يەردە ئامبارچى، كەسىپى ئىش بېجىرگۈچى، شىركەتنىڭ مۇئاۋىن جىڭلىسى بولدى. بىر قانچە يىللاردىن بۇيان «داشقازان» تامىقىنى يەپ جان بېقىۋاتقان بۇ كارخانىدا 1992 - يىلى ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلدى. زاۋۇتنى ئابدۇللا تۇردى ھۆددىگە ئالدى. بۇ نېفت شىركەتلىرىنىڭ كۆچلۈك بازار رىقابىتىگە دۇچ كەلگەن مەزگىلى بولۇپ، بازار رىقابىتىدە پۈت تىرەپ تۇرۇش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن زور كۈچ سەرپ قىلىشقا، دادىل ئىشلەشكە توغرا كېلەتتى.

ئابدۇللا تۇردى شىركەت رەھبەرلىك بەنزىسىدىكىلەرنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، قاندىق قىلغاندا كارخانىنى بازار تەلىپىگە ماسلاشتۇرغىلى، رىقابەت ئىقتىدارىنى كارخانا ئىچكلىسى ئابدۇللا تۇردى ئاجايىپ رول ئويناندى.

ئابدۇللا تۇردى 1972 - يىلى ھەربىي سەپكە قاتناشىپ، 1974 - يىلى شەرەپ بىلەن جۇڭگو كومموئىستىك پارتىيىسىگە ئەزا بولۇپ كىرگەن. ئۇ ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالمىشىپ قايتىپ كەلگەندىنُ كېيىن تەشكىلىنىڭ تەقسىماتى بويىچە ناھىيىلىك نېفت شىركىتىگە ئورۇنلاشتى. ئۇ بۇ يەردە ئامبارچى، كەسىپى ئىش بېجىرگۈچى، شىركەتنىڭ مۇئاۋىن جىڭلىسى بولدى. بىر قانچە يىللاردىن بۇيان «داشقازان» تامىقىنى يەپ جان بېقىۋاتقان بۇ كارخانىدا 1992 - يىلى ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلدى. زاۋۇتنى ئابدۇللا تۇردى ھۆددىگە ئالدى. بۇ نېفت شىركەتلىرىنىڭ كۆچلۈك بازار رىقابىتىگە دۇچ كەلگەن مەزگىلى بولۇپ، بازار رىقابىتىدە پۈت تىرەپ تۇرۇش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن زور كۈچ سەرپ قىلىشقا، دادىل ئىشلەشكە توغرا كېلەتتى.

ئابدۇللا تۇردى شىركەت رەھبەرلىك بەنزىسىدىكىلەرنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، قاندىق قىلغاندا كارخانىنى بازار تەلىپىگە ماسلاشتۇرغىلى، رىقابەت ئىقتىدارىنى ئۇرۇنلىتىش، ئىچكى باشقۇرۇش تۈزۈملىرىنى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشتىن باشلىدى. ئۆگىنىش تۈزۈمى، يوقلىما قىلىش تۈزۈمى، ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمى، بىخەتەرلىك تۈزۈمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى تۈزۈم ئارقىلىق باشقۇردى. سىياسىي ئۆگىنىش تۈزۈمىنى دائىملاشتۇرۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى «كارخانا قانۇنى»نى ئۆگىنىشكە ۋە سىياسىي ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي، نەزەرىيە سەۋىيىسىنى ئۆستۈردى. ئۆگىنىش، مۇزاكىرە ئارقىلىق ھەر بىر ئىشچى- خىزمەتچىنىڭ بازار ئىگىلىكى قارىشىنى تۇرغۇزۇپ، بازار ئىگىلىكى قانۇنىيىتىنى ئىگىلەش، كارخانىنى سۆيۈش، كارخانىنىڭ رونىق تېپىشى ئۈچۈن كۈچ چىقىرىشقا رىغبەتلەندۈردى، شىركەتتە ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىملىق ئارقىلىق خېرىدارلارنى جەلپ قىلىش پائالىيىتىنى ياياقۇرۇپ، تىجارەتنى جانلاندۇرۇپ كارخانىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى. بۇنىڭ بىلەن 1993 - يىلى شىركەتتە 270 مىڭ يۈەن پايدا يارىتىلىپ، تۇنجى يىللىق ھۆددە ۋەزىپىسى 30% ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى. ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ كىرىمىمۇ ئاشتى. بۇ نەتىجە ئابدۇللا تۇردىنى بىر تەرەپتىن، خۇشال قىلسا، بىر تەرەپتىن، گاڭگىرىتىپ قويدى. ئۇنى خۇشال قىلغىنى پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالغان شىركەت بىر يىلدىلا رىقابەتتە ئۈزۈپ چىققاندى، گاڭگىرىتىپ قويغىنى ئۇنىڭ زىممىسىدىكى يۈك تولىمۇ ئېغىر ئىدى. شىركەتنىڭ ئۇسكۇنىلىرىنى يېڭىلاش، ماي قاچىلاش ئورۇنلىرىنى ئۆزگەرتىپ قورۇش، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرالغۇ ئۆيى شارائىتىنى ياخشىلاش، زاپاس ماي ساقلاش ئىسكىلاتىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش، بىخەتەرلىك تەدبىرلىرىنى كۈچەيتىش قاتارلىق مەسىلىلەر ئۇنىڭ ھەل قىلىشىنى كۈتۈپ تۇراتتى. بۇ مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنى كۈتۈپ كۆپلەپ مەبلەغ جۇغلاشقا توغرا كېلەتتى. ئابدۇللا تۇردى ئۆز كۈچىگە تايىنىپ، شىركەتنىڭ قىياپىتىنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئەقىل - پاراسىتىنى جارى قىلدۇرۇشقا، كۈچىنىپ ئىشلەشكە، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشكە يېتەكلىدى ۋە بىر قاتار ئۇنۇملۇك تەدبىرلەرنى ئۇرۇمچى، پوسكام قاتارلىق جايلارغا بېرىپ، ئۇچۇر ئىگىلەپ، ماي مەنبەسىنىڭ ئۆزگىرىپ تۇرىدىغان ئەھۋالىغا كاپالەتلىك قىلىپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ياخشىلاپ، ئوبوروتنى جانلاندۇردى. ئۇچ قۇرۇندا ماي قاچىلاش پونكتىنى قۇرۇپ، ماي قاچىلاش پونكتلىرىدا 24 سائەت ئىشلەشنى ئۆزگەرتىپ ئايلاندۇردى. 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ ئۇسكۇنىلەرنى يېڭىلىدى.

ئابدۇللا تۇردى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا بىخەتەرلىك تەربىيىسى، ئوتتۇرا مۇداپىئە كۆرۈش، ئوت ئۆچۈرۈش تەربىيىسى ئېلىپ بارغاندىن باشقا، پاك - دىيانەتلىك بولۇش تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، شىركەت رەھبەرلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنى پاك - دىيانەتلىك بولۇشتا باشلامچى بولۇشقا يېتەكلىدى.

شىركەت ئىقتىسادى راۋاجلانسا، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇشى، پاراۋانلىق ئىشلىرى كاپالەتكە ئىگە بولىدۇ. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇشى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇلسا، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقى ئۆسىدۇ. بۇ نۇقتىنى تونۇپ يەتكەن ئابدۇللا تۇردى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلاشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. يېڭىدىن 500 كۋادرات مېتردىن كۆپرەك ئولتۇراق ئۆيى سېلىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرالغۇ ئۆيى مەسىلىسىنى ھەل قىلدى. دەم ئېلىشقا، پىنسىيىگە چىققان ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئىش ھەققىنى ۋاقتىدا تارقاتقاندىن باشقا، ئۇلارنىڭ داۋالىنىش ۋە تۇرمۇش ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلدى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە بولغان ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيە، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈردى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا كەسىپىي ئەخلاق تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنى خېرىدارلار ئۈچۈن قىزغىن، سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىشقا يېتەكلەپ، شىركەتنىڭ ئىناۋىتىنى تىكلىدى، بۇنىڭ بىلەن خىزمەتلەر ئىلگىرى سۈرۈلۈپ، تىجارەت جانلاندى، ئىقتىسادىي ئۈنۈم ئاشتى.

شىركەت 1993 - يىلىدىن بۇيان ناھىيە

یاراتقانلىقتىن، ئاپتونوم رايون بويىچە ئەڭ كۆپ پارتىيە ئەزاسى بولۇپ مۇكاپاتلاندى.

مامۇت بارات فوتوسى

ئورگان پارتىيە ئەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىدا ساقلىنىۋاتقان بەزى مەسىلىلەر ۋە ئۇنى ھەل قىلىش توغرىسىدا قاراشلىرىم

مەتقاسىم تۇرسۇن

پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتەيلى

ئىدارە - ئورگان پارتىيە ئەشكىلاتلىرى- پارتىينىڭ يېزا ئاساسىي قاتلام پارتىيە ئەشكىلاتلىرىغا ئوخشاشلا پارتىينىڭ بىر دەرىجىلىك ئاساسىي قاتلام ئەشكىلاتى بولۇپ، ئۇ ئىدارە - ئورگانلاردا پارتىيىگە ئەزا ئەرەققىي قىلدۇرۇش، پارتىيە ئەزالىرىنى تەربىيىلەش، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۈيۇشۇش كۈچى، جەڭگىۋارلىق كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئاۋانگاردلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئارقىلىق پارتىينىڭ ئاساسىي قاتلامدىكى رەھبەرلىك ئورنىنى مۇستەھكەملەپ، ئورلۇك خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت مۇھىم مەسئۇلىيەت ھەم ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالغان. ئورگان پاۋتىيە ئەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنىڭ مۇكەممەل، پۇختا بولۇشى - بولماسلىقى ئورگانلارنىڭ خىزمىتى ئىستىلىنىڭ ياخشى - يامان بولۇشى، ئىشچى- خىزمەتچىلەر ساپاسىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەن بولۇشى بىلەن بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك بولۇپلا قالماستىن، شۇ ئورۇن، شۇ تارماقنىڭ جەمئىيەتتىكى ئورنى، ئوبرازى، مۇلازىملىق سۈپىتى، ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ رولى، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئىرادىسىنىڭ مۇستەھكەم بولۇشى - بولماسلىقى بىلەنمۇ زىچ مۇناسىۋەتلىك، لېكىن بەزى ئورگانلارنىڭ پارتىيە ئەشكىلاتلىرى ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرالماي، بارغانسېرى ئاجىز، چېچىلاڭغۇ، پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالماقتا، بىر قىسىم ئورگانلاردىكى پارتكوملار پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى دېگەندەك چىڭ تۇتمىغاچقا، قىسمەن پارتىيە ئەزالىرىدا پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ پائالىيەتلىرىگە خالىسا قاتنىشىدىغان، خالىمسا قاتناشمايدىغان، پارتىيە بەدەل پۇلىنى ئۆز ۋاقتىدا تاپشۇرمايدىغان، پارتىيىنىڭ ئەشكىلي تۇرمۇش يىغىنلىرىغا ۋاقتىدا قاتناشمايدىغان ئەھۋاللار يۈز بېرىپ، ئورگان پارتىيە ئەشكىلاتلىرى ۋە ئىدارە- ئورگانلاردىكى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاممائارىسىدىكى ئوبرازىغا نۇقسان يەتمەكتە. بۇلارنى دەرھال تۈزەتمىگەندە، ئىدارە - ئورگانلارنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرى زىيانغا ئۇچراپلا قالماستىن، پارتىيىنىڭ ئاساسىي قاتلام ئەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشىمۇ ئېغىر زىيانغا ئۇچرايدۇ. بۇ مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن تۆۋەندىكى بىر نەچچە نۇقتىغا ئالاھىدە دىققەت قىلىش لازىم:

1. ئىدارە - ئورگانلارنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش بىلەن كەسىپي خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش لازىم. پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشتىكى ئاساسىي مەقسەت ئىقتىسادىي تارماقلارغا نىسبەتەن ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش بولسا، مەھۇرىي، كەسىپي تارماقلارغا نىسبەتەن ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلغان ھالدا ئۆز تارمىقى، ئۆز سىستېمىسىنىڭ فۇنكسىيىلىك خىزمەتلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت. قايسى ئىدارە، ئورگانلاردا پارتىيە ئەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشى چىڭ تۇتۇلغان، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ رولى ياخشى جارى قىلدۇرۇلغان بولسا، شۇ ئورۇن، شۇ تارماقنىڭ كەسىپي خىزمەتلىرى ئىلگىرى سۈرۈلىدۇ. ئەگەر پارتىيە ئەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشغا سەل قارىلىپ، پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتى بىلەن ئىدارە - ئورگانىنىڭ كەسىپي خىزمەتلىرى بىر - بىرىدىن ئايرۇبتىلگەندە، پارتىيە ئەشكىلاتلىرىنىڭ شۇ ئىدارە - ئورگاندىكى ئورنى، رولى ئاجىزلاپلا قالماستىن، كەسىپي خىزمەتلەرنىڭ ئۇنۇمىمۇ تۆۋەنلەيدۇ. شۇڭا پارتىيە ئەشكىلاتى ئىدارە- ئورگانلاردىكى پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئاممىنى ئىنتىپاقلاشتۇرۇپ پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئاممىغا قارىتا ئىدىيۋى - سىياسىي تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ ئۆگىنىش، خىزمەت، تۇرمۇشغا يېقىندىن كۆڭۈل بۆلۈپ، ئۆزئارا چەگىشىۋار قورغانلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇشى لازىم. شۇنداق قىلغاندىلا، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ سىياسىي، كەسىپي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتە تۇرتكىلىك رول ئوينىيالايدۇ.

2. پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش ئارقىلىق كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش لازىم. پارتىيە ئەزالىرى ۋەزىپىسىنىڭ يۇقىرى ياكى تۆۋەن بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇ پارتىيە ئەشكىلاتىنىڭ بىر ئەزاسى ھېسابلىنىدۇ، ئىدارە - ئورگانلاردىكى پارتىيە ئەشكىلاتلىرى ئۆز ئورنىدىكى بارلىق پارتىيە ئەزالىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار، پارتىيىگە كىرىشنى ئىلتىماس قىلغان ئاكتىپلارغا بولغان ئىدىيۋى- سىياسىي خىزمەتنى كۈچەيتىپ، پارتىيە ئىستىلى ۋە پارتىيە ئىنتىزامى ئەربىيىسىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ئەنقىد ۋە ئۆز - ئۆزىنى ئەنقىد قىلىشنى يولغا قويۇپ، پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش بىلەن كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرگەندىلا، كەسىپي خىزمەتلەرنىڭ ئەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، خىزمەت ئۇنۇمىنى ئۆستۈرەلەيدۇ.

3. ئىدارە - ئورگانلاردا ئىلغار پارتىيە ياچېيكىسى بەرپا قىلىش بىلەن ئىلغار ئورۇن بەرپا قىلىش، مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزالىرى قوشۇنى بەرپا قىلىش بىلەن ئىلغار شەخسلەر قوشۇنى بەرپا قىلىشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش لازىم. بۇلارنى بىر - بىرىدىن ئايرۇتەمەسلىك كېرەك. چۈنكى ئۇلار بىر - بىرىگە زىچ باغلىنىشلىق.

4. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ساپاسىنى تېرىشىپ ئۆستۈرۈش لازىم. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئورگان پارتىيە ئەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتە سەل قاراشقا بولمايدىغان مۇھىم نۇقتا. شۇڭا پارتىيە ئەشكىلاتلىرى پارتىيە ئەزالىرىنى پارتىيىگە دائىر بىلىملەرنى، پارتىيە نىزامنامىسىنى ئۆگىنىشكە قەرەللىك، قەرەلسىز ئۈيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پارتىيەۋىللىكىنى كۈچەيتىشى ، ئېتىقادىنى چىڭىتىشى لازىم.

5. پارتىيىگە يېڭىدىن ئەزا قوبۇل قىلىش خىزمىتىدە چوقۇم سۈپەت ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇش لازىم. پارتىيىگە كىرىشتە ئىدىيە ۋە سىياسىي جەھەتتە شەرت ھازىرلىغانلارنى قوبۇل قىلىش، زەربىدارلىق بىلەن پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىشتىن ساقلىنىش لازىم. پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىشتا، پارتىيىگە كىرىش ئىلتىماسى يازغانلارنى سىستېمىلىق تەربىيىلەپ، ئالدى بىلەن ئىدىيە جەھەتتىن پارتىيىگە كىرىش شەرتىنى ھازىرلاشقا يېتەكلەش لازىم. شۇنداق قىلغاندىلا، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيىگە كىرگەندىن كېيىن ئۆزگىرىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.

سۈرەتتە: شىركەت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى ئابدۇللا تۇردى (ئوتتۇرىدا) خىزمەتداشلىرى بىلەن تىجارەت ئۇستىدە پىكىرلەشمەكتە.

كۇچا ناھىيىلىك پارتكوم كادىرلارنى ۋەزىپە بىلەن كەنتلەرگە ئەۋەتتى

كۇچا ناھىيىلىك پارتكوم ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، كەنت قىياپىتىنى ئۆزگەرتىش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىش، ئارقىدا قالغان نامرات كەنتلەرگە نۇقتىلىق ياردەم بېرىش ئۈچۈن، ناھىيىگە قاراشلىق ئىدارە، ئورگان، بۆلۈم، يېزىلاردىن ياش، قابىلىيەتلىك 204 پارتىيىلىك كادىرنى ئاچىرتىپ، 204 كەنتكە ۋەزىپە بىلەن ئەۋەتتى.

بۇ كادىرلار كەنتلەرگە چۈشۈشتىن ئىلگىرى ناھىيىلىك پارتىيە مەكتىپىدە نەزەرىيە ئۆگەندى. ئۇلار كەنتلەرگە بارغاندىن كېيىن پارتىيە تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، كەنت ئاممىسىغا تەشكىلاتلىرىنىڭ رەھبەرلىك بەنزە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، پەن - تېخنىكا ئۇچۇرلىرىنى يەتكۈزۈش، كەنت ئىقتىسادىنى ياخشىلاپ، دېھقانلارنىڭ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىشگە يېتەكچىلىك قىلىش رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرماقتا. **ئەبەيدۇللا مەخمۇت**

يەنجى ناھىيىسى ئاز سانلىق مىللەتلەردىن پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىشقا ئەھمىيەت بەردى

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يەنجى ناھىيىلىك پارتكوم ۋە ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ئاز سانلىق مىللەتلەردىن پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىشقا بۆكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ پارتىيىگە كىرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى.

ناھىيە بويىچە 1996 - يىلى پارتىيىگە قوبۇل قىلىنغان 201 كىشى ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت پارتىيە ئەزالىرى 123 كىشى بولۇپ، پارتىيىگە قوبۇل قىلىنغانلار ئومۇمىي سانىنىڭ ٪ 61.2 نى ئىگىلىدى. ھازىر ناھىيىدە 44 مەمۇرىي كەنت ۋە ئون ئاھالىلەر كومىتېتىنىڭ ھەممىسىدە ئاز سانلىق مىللەت پارتىيە ئەزالىرى بار، ئۇلار ئومۇمىي پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ٪ 58.5 نى ئىگىلەيدۇ. **ئەھمەت راخمان**

شىركەت 1993 - يىلىدىن بۇيان ناھىيە بويىچە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار ئورۇن» ، «ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈشتە ئۇلگىلىك ئورۇن» بولۇپ مۇكاپاتلاندى. بۇلتۇر ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن «نېفىت سىستېمىسىدىكى ئىدىيۋى - سىياسىي خىزمەتتە ئىلغار كارخانا» ، ئابدۇللا تۇردى «نېفىت سىستېمىسىدىكى ئىدىيۋى - سىياسىي خىزمەت بويىچە ئىلغار خىزمەتچى» دېگەن شەرەپلىك نامىلارغا ئېرىشتى.

لى رۇيخۇەن گرېتسىيە پارلامېنتىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئافىنا، 2- ئىيۇن تېلېگراممىسى. جۇڭگو مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭىشىنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن بۈگۈن بۇ يەردە گرېتسىيە پارلامېنتىنىڭ باشلىقى كاكارامانىس بىلەن سەممىي كۆرۈشتى.

لى رۇيخۇەن مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن گرېتسىيىسىنىڭ ئارىلىقى ناھايىتى يىراق بولسىمۇ، مۇناسىۋىتى ياخشى بولۇپ كەلدى، جۇڭگو ھۆكۈمىتى - جۇڭگو - گرېتسىيە مۇناسىۋىتىنگە ئەھمىيەت بېرىدۇ شۇنداقلا ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىياتىدىن مەمنۇن.جۇڭگو بىلەن گرېتسىيە ئوتتۇرىسىدا ھېچقانداق پايدا - زىيان توقۇنۇشى يوق، ئىككى دۆلەت دۇنيا تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش جەھەتتە ئورتاق ئارزۇغا ئىگە، ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش جەھەتتە ئورتاق مەنپەئەتكە ئىگە. مەن بۇ قېتىمقى زىيارىتىم ئارقىلىق ئىككى دۆلەتنىڭ يۇقىرى قاتلىمىدىكى رەئىس ئۆزئارا زىيارىتىنىڭ ئىزچىللىقىنى ساقلاپ، ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇقى ۋە ھەمكارلىقىنى يەنمۇ راۋاجلاندۇرۇشنى ئۈمىد قىلىمەن.

پارلامېنت باشلىقى كاكارامانىس رەئىس لى رۇيخۇەننىڭ گرېتسىيىگە تۇنجى قېتىم كەلگەنلىكىنى قىزغىن قارشى ئالدى ھەم ئۇنىڭ چىداۋشى ۋېيىۋەنجاڭغا سالام ئېيتىپ قويۇشىنى ئۆتۈندى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى زىيارەت گرېتسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقىغا 25 يىل بولغانلىقىغا توغرا كەلدى، بۇ ھەر ئىككى دۆلەت ئۈچۈن ئالاھىدە ئەھمىيەتكە ئىگە. مەن پارلامېنت باشلىقى بولۇش سۈپىتىم بىلەن بۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ گرېتسىيەدىكى پارتىيىلەرنىڭ گرېتسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشقا بولغان سەممىي ئارزۇسىنى بىلدۈرمەن، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىشنىڭ ئىككى تەرەپنىڭ تۆپ مەنپەئىتىگە ماس كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن. كاكارامانىس مۇنداق دېدى: گرېتسىيە خەلقى جۇڭگو خەلقىنىڭ يېقىنقى ئون نەچچە يىلدىن بۇيان ئېگىلمىكنى راۋاجلاندۇرۇش، خەلق تۇرمۇشىنى ياخشىلاش جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن غايەت زور نەتىجىلەرنىگە تولىمۇ قايىل. بۇ خىل تەرەققىيات گرېتسىيە - جۇڭگو مۇناسىۋىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن ناھايىتى پۇختا ئاساس سالدى.

لى رۇيخۇەن ساھىبخانىغا جۇڭگونىڭ دېموكراتىيە - سىياسىي قۇرۇلۇش ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى.

كاكارامانىس مۇنداق دېدى: مەن جۇڭگونىڭ دېموكراتىيە - سىياسىي قۇرۇلۇش جەھەتتە نۇرغۇن خىزمەت ئىشلەپ، ناھايىتى زور ئىلگىرىلەشكە ئېرىشكەنلىكىنى خۇشاللىق بىلەن كۆردۈم، دېموكراتىيىنىڭ مۇقىم قېلىپى يوق، شۇنداقلا ئۇنى باشقىلارغا تېڭىشقىمۇ بولمايدۇ، ھەرقايسى دۆلەت پەقەت ئۆز دۆلىتىنىڭ ئەھۋالىغا ئاساسەن ئۆز دۆلىتىنىڭ دېموكراتىيە شەكلى ۋە مۇساپىسىنى بەلگىلىشى كېرەك.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

- لى پېڭ ياپونىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى
- لى پېڭ گېرېتېرىيە، نېگىر، چېخ، پورتۇگالىيە ۋە پاكستانلىق ۋەزىپىسىدىن بوشانغان ۋە يېڭىدىن ۋەزىپىگە قويۇلغان باش ئەلچىلىرى بىلەن كۆرۈشتى
- لى رۇيخۇەن گرېتسىيە زۇڭتۇڭى بىلەن كۆرۈشتى.
- ياپونىيە ھۆكۈمىتى مۇھىت توغرىسىدا ئاق تاشلىق كىتاب ئېلان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

فرانسىيەدە ئوقۇۋاتقان 100 نەچچە جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچى 5- ئاينىڭ 25- كۈنى، پارىژدا شياڭگاڭ-نىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىشىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن 100 كىشىلىك خور ئورۇندىدى.

«خەلق» گېزىتىدىن

قازاقستان ئافغانستان ئوقۇنۇشىنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشنى تەشەببۇس قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئالمۇتا، 2- ئىيۇن تېلېگراممىسى. قازاقستان ژۇڭلىسى قاجىكەلدى يېقىندا تەكتلەپ مۇنداق دېدى: قازاقستان ئافغانستان توقۇنۇشىنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشنى قەتئىي تەشەببۇس قىلىدۇ ھەم توقۇنۇشنىڭ ئافغانستان چېگرىسى سىرتىغا كېڭىيىپ كېتىشىدىن ئەندىشە قىلىدۇ.

قازاقستاندا چىقىدىغان «ئومۇمىي كۆرۈنۈش» ھەپتىلىك ژۇرنىلىنىڭ ئەڭ يېڭى سانىدا خەۋەر قىلىنىشىچە، قاجىكەلدى مۇنداق دېگەن: ئافغانستان ۋەزىيىتى يېقىندىن بۇيان يەنە كەسكىنلەشكەنلىكتىن، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئافغانستانىنىڭ شىمالىدىكى نۇرغۇن مىللەت مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىگە ئەزا ئوتتۇرا ئاسىيا دۆلەتلىرى بۇنىڭغا قارىتا چىگرا ھالقىپ ئولتۇراقلاشقانلىقتىن، «ئافغانستان توقۇنۇشى مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىنىڭ جەنۇبىي چېگرىسىغا كېڭىيىش يوشۇرۇن خەۋپى مەۋجۇت». لېكىن قاجىكەلدى شۇنىڭ بىلەن بىللە يەنە مۇنداق دېگەن: مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىگە ئەزا ئوتتۇرا ئاسىيا دۆلەتلىرى بۇنىڭغا قارىتا زور ئۈمىد ۋە ئىشەنچ بىلدۈرمەكتە. ئۇلار ئافغانستان توقۇنۇشىنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

روسىيە بىلەن ئۇكرائىنا دوستلۇق - ھەمكارلىق شەرتنامىسى ئىمزالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىيېۋ خەۋىرى. روسىيە ژۇڭتۇڭى يېلتسىن بىلەن ئۇكرائىنا ژۇڭتۇڭى كوچما بۈگۈن كىيېۋتا ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇق، ھەمكارلىق ۋە ھەمراھلىق مۇناسىۋىتى شەرتنامىسىنى ئىمزالدى. شەرتنامىدە ئىككى تەرەپنىڭ ھەربىي ۋە ھەربىي تېخنىكا ھەمكارلىقىنى راۋاجلاندۇرىدىغانلىقى ھەم دۆلەتنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش جەھەتتە بىر- بىرىگە ياردەم بېرىدىغانلىقى تەكتلەنگەن.

شەرتنامىدە ئىككى تەرەپ بىر - بىرىنىڭ زېمىن پۈتۈنلۈكىگە ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىدۇ. ئىككى دۆلەتنىڭ ھازىرقى چېگرىسىغا تاجاۋۇز قىلىشقا بولمايدۇ، ئىككى تەرەپ ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، ئىنكلىك ھوقۇقتا باراۋەر بولۇش ۋە ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشماسلىق ئاساسىدا ئىقتىسادىي ساقلاپ، ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇقى ۋە ھەمكارلىقىنى يەنمۇ راۋاجلاندۇرۇشنى ئۈمىد قىلىمەن.

كابىلا ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەر باشلىقلىرى يىغىنىغا قاتنىشىش ئۈچۈن خارارىغا يۈرۈپ كەتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا، 1- ئىيۇن تېلېگراممىسى. كونگو دېموكراتىك جۇمھۇرىيىتىنىڭ زېمبابۋې زۇڭتۇڭى مۇگابېنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن قاتنىشىدۇ. بۇ كابىلانىڭ 5- ئاينىڭ 29- كۈنى قەسەم قوبۇل قىلىش مۇراسىمىدا ئېلان قىلىنغان ئىدى.

كلىنتون ئەنگلىيىنىڭ يېڭى باش ۋەزىرى بلاير بىلەن سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوندون خەۋىرى. ئەنگلىيىنىڭ يېڭى باش ۋەزىرى بلاير 29-ماي زىيارەتكە كەلگەن ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون بىلەن سۆھبەتلىشىپ، غەرب دۇنياسىدىكى ئېغىر ئىشسىزلىق مەسىلىسى ۋە شىمالىي ئىرلاندىيىنىڭ تىنچلىق مۇساپىسى ھەم بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا تىنچلىقىنى قوغداش قاتارلىق مەسىلىلەرنى قانداق ھەل قىلىش توغرىسىدا پىكىرلەشتى.

بلاير سۆھبەتتىن كېيىن ئوتتۇرىلىگەن بىرلەشمە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا ئەنگلىيە - ئامېرىكا دۆلەتلىرى بىرلىكتە 1998-يىلنىڭ بېشىدا لوندوندا مەخسۇس ئىشسىزلىق مەسىلىسىنى مۇھاكىمە قىلىدىغان غەرب يەتتە دۆلەت گۇرۇھىنىڭ ئالاھىدە باشلىقلار يىغىنىنى ئېچىشنى تەشەببۇس قىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى. ئىككى تەرەپ يەنە 6-ئايدا ئوتتاۋىلىدىغان غەرب يەتتە دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنىدا يەتتە دۆلەت گۇرۇھىغا ئەزا باشقا دۆلەتلەر بىلەن بىرلىكتە ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش پۇرستىنى كۆپەيتىشنىڭ ئىككى يىللىق پىلانىنى تاۋزۇشىگە ھەيدەكچىلىك قىلىدىغان بولدى.

كلىنتون مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: ئامېرىكا ھۆكۈمىتى بۇنىڭدىن كېيىن شىمالىي ئىرلاندىيىدە ھەقلىي تىنچلىقنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن داۋاملىق ئاكتىپ تىرىشىدۇ. ئۇ ئىرلاندىيە جۇمھۇرىيىتى ئارمىيىسىنىڭ قورالسىزلاندۇرۇش، تەزدىن ھەقلىي ئۇرۇش توختىتىپ، تىنچلىق سۆھبىتىگە يول ئېچىش قارارىنى ئۈزلۈكسىز ئىشقا ئاشۇرۇۋاتقانلىقىنى يۇقىرى باھالىدى.

خەنباۋ ۋەقەسىگە ئالاقىدار جىنايەتچىلەرگە جازا ھۆكۈم قىلىندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خەنچېك، 2 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. كورىيە سىياسىي مۇنبىرىنى لەرزىگە كەلتۈرگەن خەنباۋ ۋەقەسىنىڭ باش جىنايەتچىسى جېك تەيشۇغا بۈگۈن خەنچېك يەرلىك سوت مەھكىمىسى 15 يىللىق قاماق جازاسى ھۆكۈم قىلدى، ئالاقىدار باشقا ئۈچ نەپەر جىنايەتچىگىمۇ ئۈچ يىللىقتىن يەتتە يىللىقچە قاماق جازاسى ھۆكۈم قىلدى.

5 - ئاينىڭ 19 - كۈنى كورىيە تەپتىش ئورگىنى بەرگەن خىيانەت قىلىش، پارا بېرىش، پارائېلىش، مەسئۇلىيەتسىزلىك بىلەن قەرز پۇل بېرىش قاتارلىق قىلمىشلار جىنايى ئىشلار جىنايىتى كاتېگورىيىسىدىن ھالقىپ كەتتى، جەمئىيەتكە ۋە دۆلەتكە ئىقتىسادىي زىيان كەلتۈردى. سىياسىي ساھەدىكىلەر بىلەن ئىقتىسادىي ساھەدىكىلەر تىل بىرىكتۇرۇۋالغانلىقى چېرىكلىك ئەھۋاللىرىنىڭ ئېغىرلىقىنى قىلىش ئۈچۈن، بۇ خىل قىلمىشلار بىلەن

ئىككى دۆلەتنىڭ ھازىرقى چېگرىسىغا تاجاۋۇز قىلىشقا بولمايدۇ، ئىككى تەرەپ ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، ئىگىلىك ھوقۇقىغا باراۋەر بولۇش ۋە زېمىن پۈتۈنلۈكىگە كاپالەتلىك قىلىش پرىنسىپىغا ئاساسەن ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرىدۇ؛ ئىككى تەرەپ يەنە بىر تەرەپكە قارشى ھەرىكەتكە قاتناشمايدۇ ھەم ئۈچىنچى تەرەپ بىلەن يەنە بىر تەرەپكە قارشى تۈرۈش مەقسىتىدىكى شەرتنامە ئىمزالمايدۇ دەپ بەلگىلەنگەن.

بۇ شەرتنامىدە يەنە ئىككى تەرەپنىڭ ياۋروپا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا، 1- ئىيۇن تېلېگراممىسى. كونگو دېموكراتىك جۇمھۇرىيىتىنىڭ زۇڭتۇڭى كابىلا 33- نۆۋەتلىك ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەر باشلىقلىرى يىغىنغا قاتنىشىش ئۈچۈن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن كىنشاسادىن زىمبابۋې پايتەختى خارارېغا يۇرۇپ كەتتى.

كابىلا بۇ يىغىنغا ۋەزىپىسىدىن بوشىنىش ئالدىدا تۇرغان ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ ئىجرائىيە رەئىسى، كامېرون زۇڭتۇڭى بىيا ۋە ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش ئالدىدا تۇرغان ئىجرائىيە رەئىسى، زىمبابۋې زۇڭتۇڭى مۇگابېنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن قاتنىشىدۇ. بۇ كابىلانىڭ 5- ئاينىڭ 29- كۈنى قەسەم بېرىپ ۋەزىپە تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن تۇنجى قېتىم چەت ئەلگە چىقىشى شۇنداقلا دۆلەت باشلىقى سۈپىتىدە ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەر باشلىقلىرى يىغىنغا تۇنجى قېتىم قاتنىشىشى.

ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەر باشلىقلىرى يىغىنىنىڭ كابىلانى يىغىنغا قاتنىشىشقا تەكلىپ قىلغانلىقى بۇ تەشكىلاتنىڭ كابىلا يېڭى ھۆكۈمىتىنى ئېتىراپ قىلغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

كۇبا ئىقتىسادى تەدرىجىي ئېچىۋېتىشكە يۈزلەنمەكتە

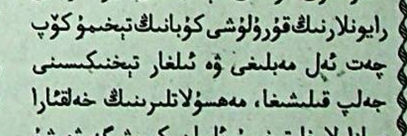

كۇبا ھۆكۈمىتى بۇنىڭدىن بىر يىل ئىلگىرى پۈتۈن مەملىكەتتە تۆت ئەركىن رايون قۇرۇپ، چەت ئەل مەبلىغىنى قوبۇل قىلىش، ئېكسپورتنى ئاشۇرۇش ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش نىشانىغا يېتىدىغانلىقىنى جاكارلىغانىدى. بۇ كۇبا ھۆكۈمىتىنىڭ ئىقتىسادىي ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش جەھەتتە قوللانغان مۇھىم تەدبىرى.

بۇ تۆت ئەركىن رايون پايتەخت ھاۋاناغا يېقىن ۋاھائى، باروتا، مالېرپورتى ۋە كۇبانىڭ ئوتتۇرا جەنۇبىي قىسمىدىكى پورت شەھىرى سىئېنفۇگوسقا جايلاشقان. 5 - ئاينىڭ باشلىرىدا ۋاھائى ئەركىن رايونى ئالدى بىلەن قۇرۇلدى ھەم ئىشقا كىرىشتى. كۇبا ھۆكۈمەت دائىرىلىرى مۇنداق دېدى: ھازىر 24 شىركەت بۇ ئەركىن رايونغا مەبلەغ سېلىپ زاۋۇت قۇردى. قالغان ئۈچ ئەركىن رايونمۇ ھازىر جىددىي قۇرۇلماقتا. كۇبا ھۆكۈمەت دائىرىلىرى مۇنداق ھېسابلىدى: بۇ ئەركىن رايونلارنىڭ قۇرۇلۇشى كۇبانىڭ تېخنىكىسىنى چەت ئەل مەبلىغى ۋە ئىلغار تېخنىكىسىنى جەلپ قىلىشىغا، مەھسۇلاتلىرىنىڭ خەلقئارا بازارلارغا تېخىمۇ ئاسان كىرىشىگە ۋە شۇ ئارقىلىق ئىقتىسادنى يەنىمۇ ئېچىۋېتىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشىغا پايدىلىق.

ئۇزاقتىن بۇيان، كۇبا ئىقتىسادى نىسپىي بېكىنمىلىك ھالەتتە تۇرۇپ كەلدى. سوۋېت ئىتتىپاقى پارچىلانغاندىن كېيىن، كۇبا غايەت زور تاشقى ياردەم ۋە ئېكسپورت بازىرىدىن ئايرىلىپ قالدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئامېرىكا كۇبانى ئىقتىسادىي جەھەتتىن قامال قىلىش جازاسىنى يۈرگۈزگەنلىكتىن، كۇبا ئىقتىسادى ئېغىر قېينىچىلىققا دۇچ كەلدى. كۇبا ھۆكۈمىتى بۇ خىل ھالەتنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن 1993 - يىلىنىڭ كېيىنكى يېرىمىدا ئىقتىسادىي ئىسلاھات ئېلىپ بارىدىغانلىقىنى جاكارلىدى ھەم ئارقا- ئارقىدىن بىر قاتار زور ئىسلاھات تەدبىرلىرىنى قوللاندى. بۇ تەدبىرلەر مۇنۇلارنى ئۆز ئىچىگە ئالدۇ: ئاھالىنىڭ دوللارغا قانۇنلۇق ئىگە بولۇشى ۋە ئۇنى ئىشلىتىشگە رۇخسەت قىلىپ، مۇھاجىرلارنى پۇل پېرىۋوت قىلىشقا ئېلىملاندۇرۇش؛ يېزا ئىگىلىكىنى ئىسلاھ قىلىپ، چوڭ تېپتكى دېھقانچىلىق مەيدانلىرىنى پايدا- زىيانغا ئۆزى مەسئۇل بولىدىغان دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق «ھەمكارلىق - ئىشلەپچىقىرىش ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتى»غا ئۆزگەرتىپ، خۇسۇسىيلار ۋە كوللېكتىپ ھۆددىگە ئېلىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇش؛ ئىشقا ئورۇنلىشىش جەھەتتىكى ھېسمنى پەسەيتىش ۋە شەھەر - بازار ئاھالىسىنىڭ مۇلازىملىق سۈپىتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن قىسمەن كەسىپلەردە يەككە تىجارەتنى يولغا قويۇشقا رۇخسەت قىلىش؛ دېھقانچىلىق، سانائەت ۋە قول ھۈنەرۋەنچىلىك سانائىتى مەھسۇلاتلىرى بازىرىنى ئېچىۋېتىپ، يەككە، كوللېكتىپ ۋە دۆلەت ئىگىلىكىدىكى كارخانىلارنىڭ دۆلەت پىلانىنى ئورۇندىغاندىن كېيىن ئىشنىچا مەھسۇلاتلىرىنى بازاردا ئەركىن- ئازادە سېتىشىغا يول قويۇش، بۇ ئىسلاھات تەدبىرلىرىنىڭ ئېلان قىلىنىشى بىلەن ئىشلەپ چىقارغۇچىلارنىڭ ئاكتىپلىقى زور دەرىجىدە قوزغالدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، مال باھاسىمۇ تىزگىنلىنىپ، ئىچكى جەھەتتىكى يېمەكلىك ۋە كۈندىلىك بۇيۇملار بىلەن تەمىنلەشتىكى جىددىي ھالەت پەسەيتىلدى.

شۇنىڭ بىلەن بىللە، كۇبامۇ سىرتقا قارىتا تەدرىجىي ئېچىۋېتىلمەكتە، ئۇ ھازىر ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى قوللىنىپ، چەت ئەل كارخانىلىرىنى مەبلەغ سېلىشقا ياكى شېرىك كارخانا قۇرۇشقا رىغبەتلەندۇرمەكتە. ھازىر كۇبانىڭ شېكەرچىلىك كەسپىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بارلىق ئىشلەپچىقىرىش تارماقلىرى چەت ئەل مەبلەغى ئوچۇن پۈتۈنلەي ئېچىۋېتىلدى. كۇبادىكى ئالاقادار تەرەپلەرنىڭ جاكارلىشىغا قارىغاندا، ھازىر دۇنيادىكى 108 دۆلەت كۇبا بىلەن ئىقتىسادىي سودا ۋە ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى ساقلاپ قاپتۇ، 643 چەت ئەل سودا ئورگىنى كۇبادا ۋەكىللىك باشقارمىسى قۇرۇپتۇ. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغا قەدەر، كۇبادا 200دىن كۆپرەك شېرىك كارخانا قۇرۇلۇپ، ئۇنىڭ 40قا يېقىنى ئامېرىكا «خېلمىس - بېرتون قانۇنى»نى ماقۇللىغاندىن كېيىن قۇرۇلۇپتۇ.

كۇبا ئىقتىسادىي ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش داۋامىدا كۆرۈنەرلىك ئۇنۇمگە ئېرىشكەن بولسىمۇ، يېمەكلىك بىلەن تەمىنلەش بىر قەدەر جىددىي بولۇش، ئېنېرگىيە ۋە خام ماتېرىيال يېتىشمەسلىك، زاۋۇتلار تولۇق ئىشقا كىرىشەلمەسلىك قاتارلىق قىينىچىلىقلارغا يەنىلا دۇچ كەلمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

غەربىي ئافرىقا تېنچلىق ساقلاش قىسمىلىرى سېررالېئونېدىكى سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغان ھەرىپلەرگە ھۇجۇم قوزغىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لاگوس، 2- ئىيون تېلېگراممىسى. فرىتون خەۋىرى: سۆھبەت مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن، نىگېرىيە باشچىلىقىدىكى غەربىي ئافرىقا تېنچلىق ساقلاش قىسمىلىرى شۇ جايىنىڭ ۋاقتى بۇگۈن ئەتىگەن سائەت ئالتىدە سېررالېئونېدا سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغان ھەربىيلەرگە ھۇجۇم باشلىدى.

تېنچلىق ساقلاش قىسمىلىرى ئالدى بىلەن فرىتونغا يېقىن دېگىزدا توختىتىلغان ھەربىي پاراخوتتىن سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغان ھەربىيلەرگە ئوق ئېتىشقان، ھازىر قوزغىلىڭ قىلمىلىرى خرىتائۇننىڭ ئون كىلومېتر شىمالىدىكى مۇھىم ئايرودرومنى ئىشغال قىلغان.

لىبېرىيىدە تۇرۇشلۇق غەربىي ئافرىقا تېنچلىق ساقلاش قىسمىلىرى سېررالېئونېدا سىياسىي ئۆزگىرىش يۈز بەرگەن كۈننىڭ ئەتىسىدىن باشلاپ ھەربىي پاراخوت ۋە ئايروپىلانلار ئارقىلىق سېررالېئونېدىكى قىسمىلارنى كۈپەيتكەن، ھازىر سېررالېئونېدىكى ئومۇمىي ئەسكەر 3000 دىن ئېشىپ كەتكەن، ئۇلار تانكا، بىرونېۋىك، زەمبىرەك قاتارلىق ئېغىر تېپتىكى قوراللار بىلەن قوراللانغان.

سېررالېئونېدا ھەربىي سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغۇچىلار رەھبىرى كولومبا 6- ئاينىڭ 1- كۈنى ئىچكى كابىنېت تەشكىل قىلغان، بۇ ھەرىكەت سۆھبەت ئىشكىنى تاقاش، دەپ قارالغان. غەربىي ئافرىقا دۆلەتلەر ئۇنىڭدىن ئىلگىرى سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغۇچىلار ھۆكۈمىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈمىدىدە بولۇپ كەلگەنىدى.

سېررالېئونېدا سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغۇچىلار رەھبىرى يېڭى ئىچكى كابىنېت تەشكىل قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لاگوس، 2- ئىيون تېلېگراممىسى. بۇ يەرگە يېتىپ كەلگەن خەۋەرگە قارىغاندا، سېررالېئونېدا سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغۇچىلار رەھبىرى كولوما شاگشياۋ مۇشۇ 1ئاينىڭ 1 - كۈنى ئىچكى كابىنېتقا 20 نەپەر ئەزا تەيىنلەپ، سىياسىي ئۆزگىرىش قىلىپ بىر ھەپتىدىن كېيىن سېررالېئونېنىڭ يېڭى ئىچكى كابىنېتىنى تەشكىل قىلغان.

سېررالېئونې ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلەر ئىنقىلاب بىرلەشمە فرونتىنىڭ رەھبىرى سانكو مۇئاۋىن زۇڭتۇڭلۇققا تەيىنلەنگەن، بۇ فرونتنىڭ باشقا ئۈچ رەھبىرىمۇ ئىچكى كابىنېتنىڭ ئەزالىقىغا تەيىنلەنگەن.

سېررالېئونېدىكى سىياسىي ئۆزگىرىش خەلقئارا جەمئىيەتتە، بولۇپمۇ غەربىي ئافرىقا دۆلەتلىرىدە ئىنتايىن زور خاتىرجەمسىزلىك قوزغىدى. سېررالېئونىنىڭ قانۇنىي ھۆكۈمىتىنى تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن، غەربىي ئافرىقا دۆلەتلىرى يېقىندىن بۇيان سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغۇچىلار رەھبىرى بىلەن كېڭىشىپ، كرىزىسنى سۆھبەت ئارقىلىق ھەل قىلىش ئۈمىدىدە بولۇپ كېلىۋاتىدۇ.

خەلقئارا ئىسسىق نۇقتا

مۇگابې ئافرىقىدىكى بىرىنچى خانىملارنىڭ تېنچلىق ۋە مۇقىملىق ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خارارې، 2- ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ يېڭىدىن تەيىنلىگەن ئىجرائىيە رەئىسى، زىمبابۋې زۇڭتۇڭى مۇگابې بۇگۈن نوتۇق سۆزلەپ، ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقىدىكى بىرىنچى خانىملارنىڭ ئافرىقىنىڭ تېنچلىق ۋە مۇقىملىق ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشنى مۇراجىئەت قىلدى.

مۇگابې ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى باشلىقلار يىغىنىدا تۇنجى نۆۋەتلىك ئافرىقىدىكى بىرىنچى خانىملار تېنچلىق يىغىنى ئۇستىدە توختالغاندا ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقىدىكى بىرىنچى خانىملارنىڭ ئۆز دۆلەتلىرىدە ئىجابىي رول ئويناپ، ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقىنىڭ تېنچلىق، مۇقىملىق ۋە ئىنسانپەرۋەرلىك ئىشلىرىغا پايدىلىق سىياسىي مۇھىت يارىتىشىنى مۇراجىئەت قىلدى.

ئۇدرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، ياڭزىجيانگ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇلۇك، پارچە باھاسى: 25 پۇلۇك (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 报 （维吾尔文） （بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
5
پەيشەنبە
شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنىغا قايتىپ كېلىشىگە قانچە كۈن قالدى؟
26 كۈن

مۇھىم خەۋەرلەر

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1——57)

قېيۇم باھاۋۇددۇن ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، تەقسىم قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەكتىلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جالال يۇ خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق 1997 - يىلى ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى تەقسىم قىلىش خىزمىتى يىغىنى 6 - ئاينىڭ 4 - كۈنى ئۈرۈمچى «كوئىنلۇن» مېھمانخانىسىدا ئېچىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۆجىسى قېيۇم باھاۋۇددۇن يىغىندا تەكتلەپ مۇنداق دېدى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر ۋە ئالاقىدار تارماقلار جەرياندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قارارى بويىچە ئىش قىلىشى، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قەتئىي تەۋرەنمەي قوغداش ئومۇمىيىتىنى ئاساس قىلىپ، بۇ يىلقى ئالىي مەكتەپلەر، تېخنىكومۇلارنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، تەقسىم قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشى لازىم. جايلاردىكى پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ بىرىنچى قول باشلىقلىرى بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدا ئالىي مەكتەپلەر، تېخنىكومۇلارنى پۈتتۈرگەن 39 مىڭ ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىنى تەقسىم قىلىش، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى مۇھىم خىزمەت سۈپىتىدە تۇتۇپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنى خاتىرجەم قىلىشى لازىم.

قېيۇم باھاۋۇددۇن تەكتلەپ مۇنداق دېدى: ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، تەقسىم قىلىش خىزمىتى پۈتكۈل جەمئىيەت ئومۇمىيۈزلۈك كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مۇھىم مەسىلىلەرنىڭ بىرى بولۇپلا قالماستىن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خىزمەتدىكى قىيىن نۇقتىلارنىڭمۇ بىرى، ئۇنىڭ چېتىلىش دائىرىسى كەڭ، سىياسەتچانلىقى كۈچلۈك، نەچچە ئون مىڭلىغان ئائىلىنىڭ مەنپەئىتىنگە بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك، بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرىدىغان ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار سانى كۆپ، ۋەزىپە ئېغىر، بۇ خىزمەتنىڭ قېيىنلىق دەرىجىسى زور. جايلاردىكى پارتىيە، ھۆكۈمەتلەر، ھەر ساھە، ھەر كەسىپلەر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل 3 - ئايدا چىقارغان قارارنى قەتئىي ئىجرا قىلىشى لازىم. بۈيرۇق خاراكتېرلىك پىلان بويىچە تەقسىم قىلىش سالمىقىنى زورايتىشى، تارماقلاشتۇرۇپ ئورۇنلاشتۇرۇشى، بۇ ئارقىلىق زىددىيەتنى پەسەيتىشى كېرەك، بولۇپمۇ ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنى ۋە قىز ئوقۇغۇچىلارنى تەقسىم قىلىش، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ خۇەيىيۇمۇ سۆز قىلىپ مۇنۇلارنى تەكتىلىدى: بۇيىل ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى تەقسىم قىلىش خىزمىتىدە ئاساسىي قاتلامغا يۆزلىنىش، ئىشلەپچىقىرىشنىڭ بىرىنچى سېپىگە يۆزلىنىش سىياسىتىدە داۋاملىق چىڭ تۇرۇش كېرەك، ئىدېيۇي - سىياسىي خىزمەتنى ياخشى ئىشلەش، زۆرۈر سىياسەت، بەلگىلىمىلەر ۋە مەمۇرىي ۋاستىلەرنى قوللىنىپ، ئاپتونوم (ئاخىرى 4 - بەتته)

ساۋابچىلىق قىزغا قىلىنغان ساۋابلىق ئىش

- ئاقسۇ ۋىلايەتلىك 2 - خەلق دوختۇرخانىسىنىڭ مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقىنى كۈچەيتكەنلىكى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا مەدھىيە

ساۋابلىق ئىش قىلىشنى كۆڭلىگە پۈككەنلەر مىللەت، دىن ئايرىمای، قېينىچىلىققا يولۇققانلارغا قولىدىن كېلىشچە ياردەم بېرىشنى ئۆزىنىڭ مۇقەددەس مەجبۇرىيىتىدەك بىلىدۇ. ئاقسۇ ۋىلايەتلىك 2 - خەلق دوختۇرخانىسىدىكى تىببىي خادىملار ئەنە شۇنداق پەرىشتە سۈپەت كىشىلەردۇر.

× × ×

بۇ يىل 3 - ماي 2- دوختۇرخانىنىڭ باشلىقى سەي گۈاڭلى، مۇئاۋىن دوختۇرخانا باشلىقى مۇنەۋۋەر ھامۇت، شىنجاڭغا ياردەم بېرىشكە كېلىپ، بۇ دوختۇرخانىغا ۋەزىپە بىلەن تەقسىم قىلىنغان شاڭخەيلىك تىببىي خادىم ۋاڭ خەيۋۇن قاتارلىق كىشىلەر تۆمۈرچوققا بېتكىگە جايلاشقان ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ ساۋابچى چارۋىچىلىق فېرمىسىغا كەلدى ۋە بىر نەچچە يىلنىڭ ئالدىدا 2 د دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالانغان ئايگۈل ئىسمىلىك بىر قىزنىڭ ئۆيىگە كىرىپ كەتتى. بۇ ئۆي ئەترايتىكى باشقا ئۆيلەرگە قارىغاندا كونا ھەم كۆرۈمسىز بولۇپ، سەرەمجانلاشتۇرۇلۇشمۇ ناھايىتى ئاددىي كۆچۈرۈلىش نېسىپ بولمىدى. گەرچە فېرما نامرات‌لىقى، ھېلىمۇ كونا ئۆيدە ئولتۇرۇۋاتقانلىقى ئۇلارنى تولىمۇ بىئارام قىلدى. ئۇلار ئاقسۇدىن چەت - چېگرىغا جايلاشقان بۇ فېرمىغا ئىلگىرى ئۆزلىرى ھايانىنى ساقلاپ قالغان بىر قىزنى يوقلاپ كېلىپ، مۇشۇنداقلا قايتىپ كەتسە كۆڭلى خاتىرجەم بولارمۇ؟

— مەن 5 - ئايلىق مائاشىم ئۆچۈن بىرلىدىغان 1100 يۈەننىڭ ھەممىسىنى ئايگۈلگە ئىئانە قىلاي— دەپ كەسكىن ئىپادە بىلدۈردى سەي گۈاڭلى باشلامچىلىق بىلەن.

— مەن ھازىرچە 1000 يۈەن ئىئانە قىلىپ تۇراي. ئايگۈلنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى تەربىيىلىنىشى ئۆچۈن داۋاملىق ياردەم بېرىپ تۇرىمەن— دېدى شاڭخەيدىن كەلگەن دوختۇر ۋاڭ خەيۋۇن.

باشقا دوختۇر - سېستىرالار مۇ ئايگۈل ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە ئالغاچ كەلگەنلىرىنى، ئاتىغانلىرىنى بىر - بىرلەپ ئوتتۇرىغا چىقاردى.

× × ×

1993 - يىلى كۈزدە روزى ئىسمائىل بىر كىشى ئېغىرلىقى 14 كىلوگرامغا چۈشۈپ قالغان 13 ياشلىق قىزىنى ئاقسۇ ۋىلايەتلىك 2 - خەلق دوختۇرخانىسىغا ئېلىپ كەلدى. بۇ دەل ئايگۈل بولۇپ، دوختۇرلار ئۇنىڭ كېزىك كېسىلىگە (ئاخىرى 4 - بەتته)

ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ئۇقتۇرۇش تارقىتىپ، جايلار ۋە تارماقلاردىن مۇئۇلارنى تەلەپ قىلدى:

نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈشنى قاتتىق يايدۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقنى پېنسكلىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلەش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلدۇ: يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى بىلەن مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى بىرلىكتە ئۇقتۇرۇش تارقىتىپ، ھەر دەرىجىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىدىن مەركەزنىڭ «دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقنى پېنسكلىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى قارارى» نىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىجراسىنى، نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈشنى قانات يايدۇرۇپ دېھقان، چارۋىچىلار يۈكىنىڭ ھەقىقىي تۇردە پېنسكلىشىگە كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

بۇ قېتىمقى نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈش خىزمىتى تۆۋەندىكى بەش مەزمۇننى ئۆز تۆزۈمىنىڭ تۇرغۇنلۇقىنى ساقلاپ قېلىش ئاساسىدا، ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مەمۇرىي تەپتىش نازارىتىنىڭ ئومۇمىي تەلىپىگە ئاساسەن ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى: 1. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقنى پېنسكلىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى قارارى» نىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىجراسىنى، نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈشنى قانات يايدۇرۇپ دېھقان، چارۋىچىلار يۈكىنىڭ ھەقىقىي تۇردە پېنسكلىشىگە كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

تۆزۈمنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى نازارەت قىلىپ ۋە تەكشۈرۈپ، نازارەت قىلىپ باشقۇرغۇچى تارماقلارنىڭ ئۇچ تۇر بويىچە باشقۇرۇش تۆزۈمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە، نازارەت قىلغۇچى ناھىيە، يېزىلىق ھۆكۈمەتلەرنىڭ ئۇچ تۇر بويىچە باشقۇرۇش تۆزۈمىنى ئىجرا قىلىشىغا ئاكتىپ ماسلىشىش لازىم.

4. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقنى ئېغىرلاشتۇرۇۋەتكەن قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپ دېلولارنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقنى پېنسكلىتىشكە خىلاپ

ئاپتونوم رايون ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قورۇلۇشى بويىچە «قوش ئون ياخشى ئۇلگە»نىڭ ئىش ئىزلىرىدىن دوكلات بېرىش يىغىنى ئوتكۈزۈدى

خەلچەم ئىسلام، چېن دېمىن قاتارلىقلار يىغىنغا قاتناشتى

ئۇن ياخشى ئۇلگە»نىڭ ئىش ئىزلىرىدىن دوكلات بېرىش يېغىنى ئۆتكۈزۈدى

خەلچەم ئىسلام، چىن دېمىن قاتارلىقلار يېغىنغا قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىئاي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون 6 - ئاينىڭ 3 - كۈنى چۈشتىن كېيىن شىنجاڭ «خەلق» سارىيىدا ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشى بويىچە «قوش ئون ياخشى ئۇلگە»نىڭ ئىش ئىزلىرىدىن دوكلات بېرىش يېغىنى ئۆتكۈزۈدى.

يېغىندا مەيدىلىرىگە قىزىل شەلپەر ئاسقان كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىدىكى «ئون ياخشى ئۇلگە» ۋە كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىدىكى «ئون ياخشى ئورۇن»نىڭ ۋەكىللىرى ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن خەلچەم ئىسلام، چىن دېمىن، ئامىنە غاپپار، يۈسۈپ ئەيسا، پاشائىشان، ۋاڭ گۈيجېن قاتارلىقلار بىلەن بىللە رەئىس سەھنىسىدىن ئورۇن ئالدى. ئاپتونوم رايون بويىچە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىدىكى «ئون ياخشى ئۇلگە» لەرنىڭ ۋەكىللىرىدىن جۈملىدىن يېزا ئىگىلىك بانكىسى كۇيتۇڭ شەھەرلىك تارماق بانكىسى مەركىزي پۇل ئامانەت ئورنىنىڭ مۇدىرى جۇ شياۋچېن، شىنجاڭ تاشيول ئىدارىسى قەشقەر تاشيول باش ئۇچاستىكسى تاشقورغان ئۇچاستىكسى خونجىراپ يول ئاسراش گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقى دولقۇن جانى، ئۇرۇمچى تۆمۈريول ئىدارىسى يولۇچى توشۇش ئۇچاستىكسى بېيجىڭ پويىزى 3 - گۇرۇپپىسىنىڭ كۇتكۇچى خادىمى ۋاڭ رۇيلىك ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىدىكى «ئون ياخشى ئورۇن» نىڭ ۋەكىلى ئۇرۇمچى پوچتا ئىدارىسى «تيانشان» رايونلۇق شۆبىسى «بەخت» يولى تارماق ئىدارىسىنىڭ باشلىقى لىۋچىنلار يېغىندا دوكلات بەردى. يېغىندا ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ ئاپتونوم رايون بويىچە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىدىكى «ئون ياخشى ئۇلگە»، «ئون ياخشى ئورۇن» دىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى قارارى ئوقۇپ ئۆتۈلدى.

ئىگىلىنىشچە، بۇ يىل 4 - ئايدا «قوش ئون ياخشى ئۇلگە» ۋەكىللىرىدىن تەشكىللەنگەن دوكلات بېرىش ئۆمىكى ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ ھاۋالىسى بىلەن، ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە پۈتۈن شىنجاڭ ۋە ئۇرۇمچى رايونىدا ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 27 مەيدان دوكلات بەرگەن، دوكلاتنى ئاڭلىغۇچىلار 30 مىڭ كىشىدىن ئاشقان.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى چىن دېمىن يېغىندا سۆز قىلىپ، كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق ياخشى ئېلىپ بېرىش توغرىسىدا پىكىر، تەلەپلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى.

ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ ئاياللار، بالىلار خىزمىتى كومىتېتى 5 - ئاينىڭ 31 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، خىزمەت بىناسىنىڭ ئالدىدا «1 - ئىيۇن» خەلقئارا بالىلار بايرىمىنى تەبرىكلەش يۈزىسىدىن «سۈپەتلىك پەرزەنت كۆرۈش»، «سۈپەتلىك تەربىيەلەش» بويىچە مەسلىھەت بېرىش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈدى.

سۆزەتە: بۇ پائالىيەتكە تەكلىپ قىلىنغان مۇتەخەسسىسلەر ئامما مەسلىھەت بەرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋىرى، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئەكرەم مۇھەممەت فوتوسى

خو. بادەي ئەدەبىي ئەسەرلىرى مۇھاكىمە يېغىنى ۋە «تەقدىر» رومانى بىلەن «خو. بادەي ئىلمىي ماقالىلىرى توپلىمى»نى تارقىتىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: موڭغۇل خەلقىنىڭ كۆزگە كۆرۈنگەن پىشقەدەم يازغۇچىسى خو. بادەينىڭ ئەدەبىي ئەسەرلىرىنى مۇھاكىمە قىلىش يېغىنى ۋە ئۇنىڭ يېڭىدىن نەشر قىلىنغان «تەقدىر» ناملىق رومانى ۋە «خو. بادەي ئىلمىي ماقالىلىرى توپلىمى»نى تارقىتىش مۇراسىمى مۇشۇ ئاينىڭ 3 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئۇرۇمچى «كونئىلون» مېھمانخانىسىدا ئۆتكۈزۈلدى.

مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش دائىمي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، جۇڭگو «جاڭخىر» تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى، جۇڭگو موڭغۇل ئەدەبىياتى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتى مۇدىرىيىتىنىڭ ئەزاسى خو. بادەينىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى 1954 - يىلىدىن تارتىپ باشلانغان، ئۇ رەھبەرلىك خىزمىتىنى ئىشلىگەن مەزگىلدىن تارتىپ، ئالدىراشلىق ئىچىدە ۋاقىت چىقىرىپ، موڭغۇل، خەنزۇ، ئۇيغۇر ۋە قازاق يېزىقلىرىدا نەچچە يۈز پارچىدىن ئارتۇق شېئىر، 20 پارچىدىن ئارتۇق نەسىر، ھېكايە، پوۋېست ۋە 20 نەچچە پارچە ئىلمىي ماقالە ئېلان قىلدى، يېقىندا ئۇنىڭ تۇنجى تارىخىي رومانى «تەقدىر» موڭغۇل ۋە خەنزۇ يېزىقلىرىدا نەشر قىلىندى.

ئاپتونوم رايونلۇق ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى ئۇنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيەت تەجرىبىلىرىنى، ئىجادىيەت ئالاھىدىلىكلىرىنى تەتقىق قىلىش يۈزىسىدىن مەزكۇر ئىلمىي مۇھاكىمە يېغىنىنى ئۇيۇشتۇرغان بولۇپ، مۇھاكىمە يېغىندا تەتقىقاتچىلار 28 پارچە ئىلمىي ماقالە ئوقۇدى.

ئۇرۇمچى شەھىرى داغدۇغىلىق يېغىن ئۆتكۈزۈپ، ئىنقىلابىي قۇربانلارنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى تەقدىرلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى شەھىرى 6 - ئاينىڭ 3 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، شەھەرلىك ياشلار - ئۆسمۈرلەر سارىيىدا داغدۇغىلىق يېغىن ئۆتكۈزۈپ، ھەققانىيەت يولدا پىداكارلىق كۆرسەتكەن پۇرقەت ئەنۋەر، جالاڭ خۇەيگۇي قاتارلىق ئالتە ئىنقىلابىي قۇربانىنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى تەقدىرلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا مۇكاپات بەردى.

پۇرقەت ئەنۋەر، جالاڭ خۇەيگۇي، لۇي فېك، جالاڭ يېگىكي، جاۋخەي، لاگۇجاپ قاتارلىق ئالتە ئىنقىلابىي قۇربانىنىڭ ئەڭ چوڭى 38 ياش، ئەڭ كىچىكى 16 ياش. ئۇلار خەلق ئاممىسىنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكى ئېغىر خەۋپىكە دۇچ كەلگەندە، مەردانىلىك بىلەن ئوتتۇرىغا چىقىپ، قانۇنسىز ئۇنسۇرلار ۋە جەمئىيەت ئاماناللىقىغا زىيان يەتكۈزمەنغان قىلمىشلارغا قارشى باتۇرلۇق بىلەن كۆرەش قىلىپ، مەردلەرچە قۇربان بولغان.

تەقدىرلەش يىغىنىدا ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ باشلىقى مەمتىمىن زاكىر سۆز قىلىپ، شەھەردىكى ھەر مىللەت خەلقىنى قەھرىمانلارنىڭ يۈكسەك پىداكارلىق روھى، مۇھەببەت - نەپرەتى ئېنىق بولۇش، قىلچىمۇ ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلىمەسلىك، خالىس تۆھپە قوشۇش روھىدىن ئۆگىنىپ، جەمئىيەت تەرتىپىنى قوغداش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تۆھپە قوشۇشقا چاقىردى.

يېغىندا ھەر بىر ئىنقىلابىي قۇربانىنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتىغا 5000 يۈەندىن مۇكاپات پۇلى بېرىلدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: موڭغۇل خەلقىنىڭ كۆزگە كۆرۈنگەن پىشقەدەم يازغۇچىسى خو. بادەينىڭ ئەدەبىي ئەسەرلىرىنى مۇھاكىمە قىلىش يېغىنى ۋە ئۇنىڭ يېڭىدىن نەشر قىلىنغان «تەقدىر» ناملىق رومانى ۋە «خو. بادەي ئىلمىي ماقالىلىرى توپلىمى»نى تارقىتىش مۇراسىمى مۇشۇ ئاينىڭ 3 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئۇرۇمچى «كونئىلون» مېھمانخانىسىدا ئۆتكۈزۈلدى.

مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش دائىمي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، جۇڭگو «جاڭخىر» تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى، جۇڭگو موڭغۇل ئەدەبىياتى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتى مۇدىرىيىتىنىڭ ئەزاسى خو. بادەينىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى 1954 - يىلىدىن تارتىپ باشلانغان،

بىر جۈملىلىك خەۋەرلەر

● 5 - ئاينىڭ 30 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا ئاپتونوم رايونلۇق تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىدا ئاپتونوم رايونىمىزغا زىيارەتكە كەلگەن بروناينىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى ئابدۇللا جاخار ئەپەندى ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى قاتارلىقلار بىلەن كۆرۈشتى.

● شىنخۇا ئاخبارات ئاگېنتلىقىنىڭ ھاۋالىسىگە ئاساسەن، «بېرىم ئايلىق سۆھبەت» رېداكسىيىسى. شىنجاڭ ئىختىيارىي مۇخبىرلار پونكىتىنىڭ مەسئۇللۇقىدا ئاپتونوم رايونىمىزدا تارقىتىلغان «ئىلىم - پەنگە بىرلىكتە يۈزلىنەيلى- 100 ئاكادېمىك توغرىسىدىكى پەن- تېخنىكا خەۋەرلىرى توپلىمى» دېگەن كىتاب ئاپتونوم رايونىمىزدىكى نۇرغۇن ئورۇن، رەھبەرلەرنىڭ يۈكسەك دىققىتىنى قوزغىغىدى ۋە ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

● 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنى شىنجاڭ جۇڭگو تاۋار بېتون چەكلىك شىركىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئۈمىد قۇرۇلۇشىغا 100 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى ھەم شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر تەرەققىيات فوندى جەمئىيىتى بىلەن بەش يىلدا 500 مىڭ يۈەن پۇل ئىئانە قىلىش كېلىشىمى ئىمزالدى.

● ئاپتونوم رايونىمىزدىن 53 تەنھەرىكەتچى 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىلىرىگە قاتنىشىش ھوقۇقىغا ئېرىشتى.

ئاۋالانغان ئايگۈل ئىسمىلىك بىر قىزنىڭ ئۆيىگە كىرىپ كەتتى. بۇ ئۆي ئەترapىكى باشقا ئۆيلەرگە قارىغاندا كونا ھەم كۆرۈمسىز بولۇپ، سەرەمجانلاشتۇرۇلۇشمۇ ناھايىتى ئاددىي ئىدى.

× × ×

ساۋابچى چارۋىچىلىق فىرمىسى ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ نۇقتىلىق ئاق تۇشتلىق ئۆچكە نەسلىنى يېتىشتۇرۇش بازىسى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئۇلار ئۆچكىچىلىكنىڭ تەرەققىياتىغا تايىنىپ چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇشىنى زور دەرىجىدە ياخشىلىدى. كۆپلىگەن كىشىلەر يورۇق، ئازادە يېڭى ئۆيلەرگە كۆچۈپ چىقتى. ئائىلە بىساتلىرىنمۇ سەرخىللاشتۇرۇۋالدى. لېكىن كېسەل ئازابىنى كۆپ تارتقان ئايگۈلنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ يېغىڭان - تەرگىنى قىزىنى داۋالاتتىشقا سەرپ قىلىنغاچقا، ئۇلارغا يېڭى ئۆيگە

* * *

ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ ئاياللار، بالىلار خىزمىتى كومىتېتى 5 - ئاينىڭ 31 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، خىزمەت بىناسىنىڭ ئالدىدا «1 - ئىيۇن» خەلقئارا بالىلار بايرىمىنى تەبرىكلەش يۈزىسىدىن «سۈپەتلىك پەرزەنت كۆرۈش»، «سۈپەتلىك تەربىيەلەش» بويىچە مەسلىھەت بېرىش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈدى.

سۆزەتە: بۇ پائالىيەتكە تەكلىپ قىلىنغان مۇتەخەسسىسلەر ئامما مەسلىھەت بەرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋىرى، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئەكرەم مۇھەممەت فوتوسى

يېزا ستاتىستىكا خىزمىتىدە نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈش ئۇسۇلىنى قوللىنىشنىڭ مۇھىملىقى توغرىسىدا

مەتتۇرسۇن قادىر

يېزا ستاتىستىكىسى يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى ئۆز ۋاقتىدا ئەينەن ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىشتىكى مۇھىم قورال. شۇڭا يېزا ستاتىستىكىسى يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ، ماس قەدەمدە تەرەققىي قىلىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىيات تەلىپىگە ئۇيغۇنلاشقاندىلا ئۆز رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرالايدۇ.

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، مەملىكىتىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكىدە غايەت زور ئۆزگىرىشلەر بارلىققا كەلدى. جۈملىدىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكىدىمۇ خېلى زور ئۆزگىرىشلەر بولدى. ئەپسۇسكى، يېزا ستاتىستىكا خىزمىتىدە ئۆزگىرىش ئانچە چوڭ ئەمەس، نۆۋەتتىكى ۋەزىيەت، ۋەزىپىلەرگە تولىمۇ ماس كەلمەيۋاتىدۇ. ستاتىستىكا سېپىدە ئىشلەۋاتقان كادىرلارنىڭ ئاكتىپلىقى، جۈملىدىن يېزا ئىگىلىك ستاتىستىكىسىنى ئىشلەۋاتقان كادىرلارنىڭ يېزا ستاتىستىكىسىنى ياخشى، توغرا، ئومۇميۈزلۈك، ئۆز ۋاقتىدا ئىشلەش ئارزۇسى ۋە ئاكتىپلىقى رېئال ئەھۋالغا ماس كەلمەيۋاتىدۇ. بولۇپمۇ يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئۆزىنىڭ ئىشلىگەن ستاتىستىكا سانلىرىغا ئۆزىمۇ تازا ئىشىنىپ كېتەلمەيدىغان، ھە دېسىلا نۆۋەتتىكى ستاتىستىكا قىلىش ئۇسۇلىدىن ئاغرىنىدىغان ئەھۋاللار مەۋجۇت، ئېنىق قىلىپ ئېيتقاندا، يېزا ستاتىستىكىسىدا ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلمىسا، قائىدە - تۈزۈملەر ۋە ئۇسۇللار ئۆزگەرتىلمىسە ئاخىرقى ھېسابتا يېزا ستاتىستىكا سانلىرىنىڭ توغرا، ئىشەنچلىك، ھەقىقىي بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش تەس بولىدۇ.

خوتەن ناھىيىسى 1986 - يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە تۇنجى قېتىم يېزا ستاتىستىكا پونكىتلىرىنى قۇرۇپ، ئۇلارنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ستاتىستىكا ئۇچۇر تور قۇرۇلۇشىدا ئۈلگە كۆرسەتكەن، تەجرىبە بىلەن تەمىن ئەتكەن ناھىيە ئىدى. بىز يېزا ستاتىستىكا خىزمىتىدىكى نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈشنى ئومۇميۈزلۈك ستاتىستىكا قىلىش ئۇسۇلى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، ھەرقايسى يېزا - بازارلارنى بىرلىك قىلىپ، ناھىيىمىزدىكى دېھقانچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 1150 مەھەللە - گۇرۇپپا ئىچىدىن ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە 115 مەھەللە - گۇرۇپپىنى ئىلمىي ئۇسۇلدا تاللاپ تۇرغۇزۇپ نۇسخا ئالىدىغان نۇقتا قىلىپ بېكىتكەندىن باشقا، ئاپتونوم رايونلۇق يېزا تەكشۈرۈش ئەترىتىنىڭ ئاشلىق ھوسۇلىنى تەكشۈرىدىغان 15 نۇقتىسى بىلەن قوشۇپ جەمئىي 130 نۇقتىدا 1987 - يىلدىن 1989 - يىلغىچە 3 يىل نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ئىشلەپ ياخشى نەتىجىگە ئېرىشكەنىدى. بىز تەكشۈرگەن 115 نۇقتىدا يازلىق ئاشلىق، قوناق، شال، كېۋەز قاتارلىقلاردىن ئىلمىي ئۇسۇلدا نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈپ، بۇنىڭ نەتىجىسىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈشنىڭ ئاساسىي سۈپىتىدە پايدىلانغانىدۇق. بۇنىڭغا كېتىدىغان راسخوت ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈشتىكى تارازىدىن ئۆتكۈزۈشكە كەتكەن راسخوتنىڭ %10 ىگىمۇ يەتمەيتتى. ئەمەلىيەت، نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈشكە كېتىدىغان مالىيە كۈچى، ئادەم كۈچى، ۋاقىتنىڭ ئىنتايىن ئاز بولىدىغانلىقىنى، توغرىلىق دەرىجىسىنىڭ يۇقىرى بولىدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش ئۇسۇلىنى قوللانغاندا ۋاقىت ئۇزارغانسېرى دېھقانلار مەلۇم قىلغان ياكى ئەمەلىي تارازىدىن ئۆتكۈزۈلگەن سانلار يۇقىرىغا قاتلاممۇ قاتلام مەلۇم قىلىنىپ ئومۇملاشتۇرۇلۇپ بولغىچە 2 - 3 قېتىم ئۆزگىرىپ ئۆزىنىڭ قىممىتىنى يوقىتىدۇ. دېمەك، بىر كۆپ قېتىم ئەمەلىيەتتىن ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى، بولۇپمۇ ئاشلىق ھوسۇلىنى ستاتىستىكا قىلغاندا، نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈش ئۇسۇلىنى قوللىنىشنىڭ تېخىمۇ مۇۋاپىق ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىغان بولساقمۇ، يۇقىرىدىن بۇ ھەقتە ھېچقانداق ئورۇنلاشتۇرۇش بولمىغاچقا، 1990 - يىلدىن بۇيان، يەنە كونا ئەنئەنىۋى ئۇسۇل بويىچە تارازىدىن ئۆتكۈزىمىز، دېھقانلارنىڭ ئۆز ئاغزىدىن مەلۇم قىلدۇرىمىز... دېگەندەك ئاددىي ستاتىستىكا قىلىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ ئاشلىق ھوسۇلىنىڭ سانلىق مەلۇماتلىرىدا كۆلەم ئاز بولسىمۇ، ئاپەت يۈز بەرسىمۇ ھوسۇل يىلمۇ يىل ئېشىۋېرىدىغان ئەھۋاللار ئومۇميۈزلۈك ساقلانماقتا. بولۇپمۇ ھەر خىل مەسئۇلىيەتنامىلەر يولغا قويۇلغان 1993 - يىلدىن بۇيان، ھەر دەرىجىلىك مەسئۇل خادىملارنىڭ شەخسىي غەرىزى ستاتىستىكا سانلىرىنىڭ راستچىللىقىغا مەلۇم دەرىجىدە تەسىر كۆرسەتمەكتە. يېزا - بازارلار ئاساسىي قاتلامدىن ئىگىلىگەن سانلىق مەلۇماتلارنى ئۆزلىرى بىر قېتىم تەڭشەيدىغان، ناھىيە ئومۇملاشتۇرۇپ يۇقىرىغا يوللايدىغان چاغدا يەنە بىر قېتىم تەڭشەيدىغان، ھەتتا 1 - 2 يىلدىن كېيىن ئالدىنقى يىللارنىڭ ئاشلىق ھوسۇلىنىڭ سانلىق مەلۇماتلىرىنى تەڭشەپ، ستاتىستىكا سانلىرىنى قالايمىقان قىلىۋېتىدىغان، مۇشۇنداق قىلىپ ھەر بىر ئۆتكەلدە بىر قېتىمدىن تەڭشىلىپ ستاتىستىكا سانلىرىنىڭ كېلىش مەنبەسى بىلەن يۇقىرىنىڭ قولىدىكى سانلار ئوتتۇرىسىدا زور ئۆزگىرىش بولىدىغان ئەھۋاللار ساقلانماقتا. شۇنىڭ بىلەن بىز ستاتىستىكا خادىملىرى نېمە قىلىشىمىزنى بىلەلمەي پاسسىپ ھالغا چۈشۈپ قېلىۋاتىمىز. بۇ خىل ئاغرىنىش بىزدىلا ئەمەس، بەلكى ئاپتونوم رايونىمىز، جۈملىدىن ۋىلايىتىمىز تەۋەسىدىكى يېزا ئىگىلىك ستاتىستىكىسىنى ئىشلەۋاتقان كەسپداشلىرىمىزنىڭ ھەممىسىدە مەۋجۇت.

دېمەك، يېزا ستاتىستىكا خىزمىتىدە يۇقىرىقىدەك مەسىلىلەرنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىغا داۋاملىق يول قويۇۋەرسەك، ستاتىستىكا قانۇنىغا، دۆلەتكە، خەلققە قانداق يۈز كېلەلەيمىز. شۇڭا، يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرى ۋە ستاتىستىكا ئاپپاراتلىرى بۇ ئىشقا سەل قارىماي ئۈنۈملۈك تەدبىر، سىياسەت بەلگىلەپ، ستاتىستىكىنىڭ جەمئىيەتتىكى ئورنىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشنى ئۈمىد قىلىمەن.

جايلار «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» تەييارلىقىنى پۇختا قىلماقتا

ئەشمە يېزىسىدا: يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ ئەشمە يېزىسى 5 - ئاي كىرىشى بىلەن يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن مۇلازىمەتلىك قىلىدىغان ئورۇنلار ۋە دېھقانلارنى بۇ يىلقى بۇغداي ئورمىسى ۋە ئېگىز ئورنى تېرىلغۇ تەييارلىقىنى پۇختا قىلىشقا سەپەرۋەر قىلدى. مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ۋە دېھقانلار يېزىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، بالدۇر تۇتۇش قىلىپ، بۇغداي ئورمىسى ۋە ئېگىز ئورنى تېرىلغۇ تەييارلىقىنى پۇختا قىلدى. 5 - ئاينىڭ 19 - كۈنىگىچە يېزا بويىچە 128 چوڭ - كىچىك تراكتور، 76 سوقا - ساپان، 32 بۇغداي ئورۇش ماشىنىسى رېمونت قىلىندى ۋە بىر قىسمى يېڭىدىن سېتىۋېلىندى. يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى 185 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت كەلتۈرۈپ، دېھقانلارنى تەمىنلەشكە ئۇخشىدى. مول ھوسۇل شادلىقىغا چۆمگەن دېھقانلار 5 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە 8570 ئوغاق، 5920 ئۆتكەمە - غەلۋىر، 6150 ئارا - گۈرجەك، 20 مىڭ دىن ئارتۇق تاغار سېتىۋېلىپ تەقلىگەندىن باشقا، 2100 ئورۇنغا خامان ياساپ ۋە 152 ئۇلاغ ھارۋىسى سېتىۋېلىپ، مول ھوسۇلنى مول يىغىۋېلىشقا ھازىر بولدى.

ئوسمانجان مۇھەممەت

تومئۆستەڭ يېزىسىدا: يەكەن ناھىيىسى بويىچە نۇقتىلىق شال ئىشلەپچىقىرىش بازىلىرىنىڭ بىرى بولغان تومئۆستەڭ يېزىسىدىكى دېھقانلار پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئېگىز ئورنى شال تېرىلغۇسىغا پۇختا

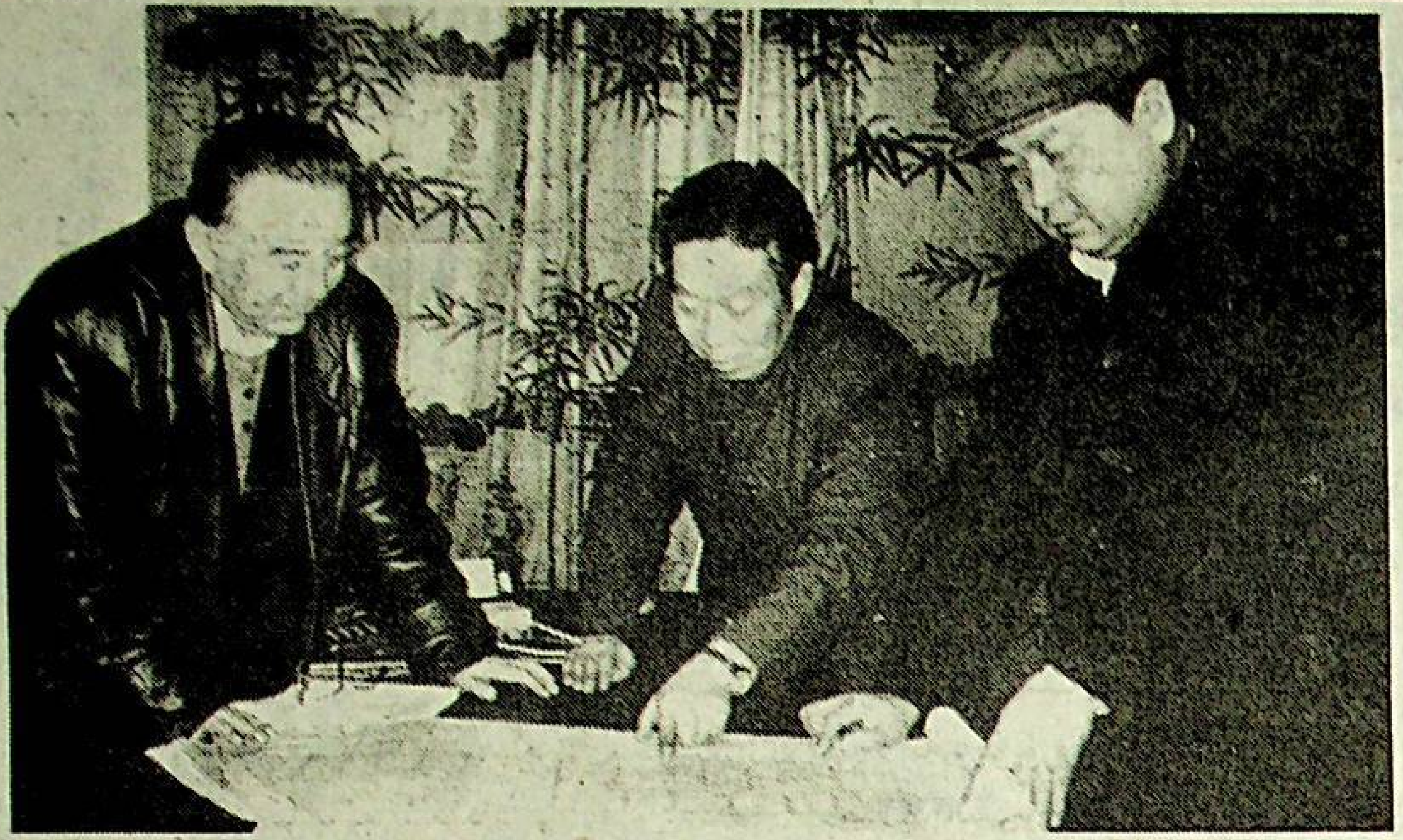

تۇرپان ۋىلايەتلىك ئۈي - جاي تەرەققىيات باش شىركىتى قۇرۇلغان بىر نەچچە يىلدىن بۇيان «سۈپەت قۇرۇلۇشنىڭ جېنى» دېگەن ئىدىيىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇش بىلەن بىللە تۇرپاننىڭ ھاۋا كىلىماتىغا ماس كېلىدىغان يېڭى ئۆيلەرنى لايىھەلەپ سېلىپ ئالقىشقا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: شىركەت مەسئۇللىرى يېڭى ئولتۇراق ئۆيلەرنىڭ لايىھىلىرىنى تەكشۈرمەكتە.

ئابلىز غوجامنىياز فوتوسى

بورتالا ئوبلاستىدىكى ئۇرۇقلۇق باشقۇرۇش تارماقلىرى ئەلا سورتلارنى كېڭەيتىشكە ياخشى مۇلازىمەتلىك قىلماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غېنى ھاجىيۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل بورتالا ئوبلاستىدىكى ئۇرۇقلۇق باشقۇرۇش تارماقلىرى ئۇرۇقلۇق مەنبەلىرىنى ئېچىپ ئەلا سورتلارنى كېڭەيتىش ئاساسىدا، ئەتىيازلىق تېرىلغۇ مەزگىلىدىكى ئۇرۇقلۇق بىلەن تەمىنلەش مۇلازىمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلىدى.

بۇ ئوبلاستتىكى ئۇرۇقچىلىق تارماقلىرى بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ، ئۇرۇق مەنبەلىرىنى پائال ئېچىپ، زاپاس ساقلانغان ھەر خىل زىرائەت ئۇرۇقلۇقى سورتلىرىنى كۆپەيتىشنى چىڭ تۇتتى. بۇ يىل ئوبلاست بويىچە توشۇلغان ۋە زاپاس ساقلانغان ھەر خىل ئۇرۇقلۇق سورتلىرى 3570 تونناغا يەتتى، ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا كېرەكلىك بولغان ئۇرۇقلۇقنى سان ۋە سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلغان ھالدا تەمىنلەش ئۈچۈن، 2 - ئاينىڭ ئاخىرلىرىدا ئوبلاستلىق ئۇرۇقلۇق باشقۇرۇش پونكىتى ساقلىنىۋاتقان سورتلۇق ئۇرۇقلارنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، 26 خىل ئۇرۇقنى ئايرىلاپ تەكشۈردى. تەكشۈرۈلگەن ئۇرۇقلۇق سورتلىرىنىڭ لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى %90 تىن يۇقىرى بولدى. ئايرىلاپ تەكشۈرۈشتە لاياقەتلىك بولمىغان ئورۇنلارنى ئۇرۇقلۇق ساتماسلىققا بۇيرۇپ قارار چىقىرىپ، ئۇرۇقنىڭ سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىپ، دېھقانلارنىڭ مەنپەئەتىنى قوغدىدى. يېقىندا بۇ ئوبلاستتىكى ئۇرۇقچىلىق تارماقلىرى ئۇرۇقلۇق ئاسراش بېپىنچىسى يېڭى تېخنىكىسىنى قوللىنىپ ۋە ئۇنى كېڭەيتىش كۆلىمى، ئورنى، خادىم ۋە تېخنىكا تەدبىرلىرى قاتارلىقلارنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇرۇقلۇق ئاسراش ماشىنىسىدىن 4 نى ۋە ئۇرۇق ئاسراش بېپىنچىسى دورىسىدىن 1200 كىلوگرام سېتىۋالدى. بۇنىڭ بىلەن 5- ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە ئۇرۇقلۇق ئاسراش بېپىنچىسى كېڭەيتىلگەن كۆلەم 25 مىڭ موغا يەتتى. بۇ يېڭى تېخنىكا يولغا قويۇلسا، زىرائەتلەرنىڭ بىرلىك ھوسۇلى %5 تىن %10 كىچە ئاشىدۇ. ئۇرۇقلۇق باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ ئەلا مۇلازىمەت قىلىشى ئارقىسىدا، ئوبلاست بويىچە بۇ يىل ئېسىل سورتلارنى ئومۇملاشتۇرۇش كۆلىمىنى 900 مىڭ موغا يەتكۈزۈپ، 4 مىليون

ئىشەنچكە ئېرىشكەن زاۋۇت

بەزى كارخانىلار ئۆزلىرى ئىشلەپچىقارغان، مەھسۇلاتلىرىنى ھەددىپ ماختاپ، «ئۇچنى
تراكتوردىن بىرى «تۆكتەبىر» تراكتور زاۋۇتىدا ئىشلەپچىقىرىلغانىدى. بۇ زاۋۇت ئىستېمالچىلار-
چىقىدىغانلىقىنى ئۇققان بۇ زاۋۇتنىڭ تېخنىكلىرى ئۇنىڭ تراكتورىنىڭ ماتورىنى ئالماشتۇرۇپ بەردى

كوپېراتىپى 185 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت كەلتۈرۈپ، دېھقانلارنى تەمىنلەشكە باشلىدى. دېھقانلار جىددىي ھەرىكەتكە كېلىپ، 3024 ئورۇنغا خامان ياسىدى. 2600 ئوغاق، 2350 ئارا، 190 ئۆتكەمەغەلۋىر سېتىۋالدى، 10 مىڭ ھارۋىدىن ئارتۇق قىغنى ئېغىل - قوتانلاردىن چىقىرىپ، ئېگىز ئورنى تېرىلغۇسى ئۈچۈن تەقلەپ قويدى.

ئىمىنجان تۇرسۇن

شېھىتدۆڭ يېزىسىدا: مەكىت ناھىيىسىنىڭ شېھىتدۆڭ يېزىسىدا 10 مىڭ مو يەرگە كۈزگى بۇغداي تېرىلغان بولۇپ، دېھقانلار بۇغدايىنىڭ تۈرلۈك پەرۋىشلىرىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن، بۇغدايلار ياخشى

دېھقانلار پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئېگىز ئورنى شال تېرىلغۇسىغا پۇختا تەييارلىق قىلدى. 4 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن باشلاپ 5 - ئاينىڭ 15 - كۈنىگىچە شال ئورۇقىدىن 32.5 مىڭ كىلوگرام تەييارلاپ، 12 ئورۇندا شال مايسىسى يېتىشتۈرۈش ئۇقتىسى تەييارلاپ، 480 موسىغا ئۇرۇق سېلىپ بولدى. 120 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 465 مىڭ تاغار مەھەللىۋى ئوغۇت تەييارلىدى. شال تېرىش ئۈچۈن ئاق قالدۇرۇلغان 860 مو يەرنى ئاغدۇرۇپ، قىر - قاتلىرىنى ياساپ تەييارلىدى.

مۇھەممەت تالىپ

بەزى كارخانىلار ئۆزلىرى ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتلىرىنى ھەدەپ ماختاپ، «ئۈچىنى ھۆددە» ئالىمىز، دەپ سېتىشىدۇ، لېكىن بۇزۇلۇپ قالسا رېمونت قىلىپ بەرمەيدۇ ياكى رېمونت قىلىپ بەرسىمۇ پۇل ئالىدۇ. يەنە شۇنداق زاۋۇتلارمۇ باركى، ئۇلار قىلغان ۋەدىسىنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىپ، سېتىشتىن كېيىنكى مۇلازىمەتنى ياخشى قىلىپ، ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتلىرىنىڭ خېرىدارلار ئارىسىدىكى ئىناۋىتىنى قوغدايدۇ. شىنجاڭ «ئۆكتەبىر» تراكتور زاۋۇتى ئەنە شۇنداق كارخانىلارنىڭ بىرى.

لوپنۇر ناھىيىسىدە «ئۆكتەبىر» تراكتور زاۋۇتىدا ئىشلەپچىقىرىلغان تراكتورلار بىر قەدەر كۆپ بولۇپ، ناھىيە تەۋەسىدىكى ھەر ئۈچ تراكتوردىن بىرى «ئۆكتەبىر» تراكتور زاۋۇتىدا ئىشلەپچىقىرىلغاندى. بۇ زاۋۇت ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداپ، سېتىشتىن كېيىنكى مۇلازىمەتنى ياخشى يولغا قويۇش ئۈچۈن، ئارىلىقنى يىراق كۆرمەي لوپنۇر ناھىيىسىگە ئايدا ئىككى قېتىم ئادەم ئەۋەتىپ، ئۆزلىرى ئىشلەپچىقارغان تراكتورلارنى تەكشۈرۈپ تۈزۈشنى تۈزۈملەشتۈردى. بۇ يىل «15 - مارت ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش كۈنى» بۇ زاۋۇت تېخنىكلارنى لوپنۇر ناھىيىسىگە ئەۋەتىپ، ئۆزلىرى ئىشلەپچىقارغان ھەر خىل تراكتورلارنىڭ مەشغۇلات ئەھۋالىنى بىرمۇبىر تەكشۈردى. كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى نەق مەيداندا ھەل قىلدى. لوپنۇر ناھىيىسىنىڭ گۈلباغ يېزا قىزىلنۇر كەنتىدىكى مەخمۇت ھوشۇر سېتىۋالغان «شىنجاڭ - 200» تىپلىق تراكتور ماتورىنىڭ ئەگرى ئوقىدىن سېتىۋالغان 10 ئايدىن بۇيان ئىككى قېتىم كاشىلا چىققانلىقىنى ئۇققان بۇ زاۋۇتنىڭ تېخنىكلىرى ئۇنىڭ تراكتورىنىڭ ماتورىنى ئالماشتۇرۇپ بەردى ھەمدە ماتورنى ئالماشتۇرۇشقا كېتىدىغان رېمونت ھەققىنىمۇ زاۋۇت تەرەپ ئۈستىگە ئالدى. بۇ زاۋۇتنىڭ ئۆزى زىيان تارتسىمۇ ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىغانلىقىنى كۆرگەن دېھقانلار: «ئۆكتەبىر» تراكتور زاۋۇتى ھەقىقەتەنمۇ ۋەدىسىدە تۇرىدىغان ئىشەنچلىك زاۋۇتكەن، دەپ ماختاشتى.

غوپۇر قاسىم

بۇ يىل ئېسىل سورتلارنى ئومۇملاشتۇرۇش كۆلىمىنى 900 مىڭ موغا يەتكۈزۈپ، 4 مىليون 500 مىڭ كىلوگرام ئېسىل سورت يېتىشتۈرۈش، كوزىرلىق زىرائەتلەردىن ئۇرۇقلۇق چىگىتنى ئۆلكە بويىچە تەمىنلەش نىسبىتىنى % 95 كە، ئۇرۇقلۇق كۆممىقوناقنى ئۆلكە بويىچە تەمىنلەش نىسبىتىنى % 95كە، بۇغدايىنىڭكىنى % 25كە يەتكۈزۈش پىلانلانغانىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاساسىي جەھەتتىن ئەمەلىيلەشتى.

بۇيا تاشيول ئۇچاستكىسى ماشىنا - ئۈسكۈنىلەرنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قاھار مەتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن تاشيول باش ئۇچاستكىسىغا قاراشلىق بۇيا تاشيول ئۇچاستكىسى ماشىنا - ئۈسكۈنىلەردىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن قاتتىق باشقۇرۇش، ئىنچىكە ھېسابات قىلىش، پايدا - زىيانغا ئۆزى ئىگە بولۇش قاتارلىق بىر يۈرۈش تۈزۈملەرنى يولغا قويۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ ئۇچاستكا بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ۋەزىيەتنىڭ ئېغىر، مەبلەغ قىس بولۇشتەك ئەھۋالىنى كۆزدە تۇتۇپ، تەجرىبە - ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، ماشىنا - ئۈسكۈنىلەرنى باشقۇرىدىغان مەخسۇس ئادەم بولۇش، ماشىنا - ئۈسكۈنىلەرگە قارىتا يەككە ھېسابات قىلىش، ئۆز قەرەلىدە ھېسابات بوغۇش قاتارلىق تەدبىرلەرنى يولغا قويدى. چىقىمنىڭ ئېشىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى. داۋىنلەردىكى ئىشلەپچىقىرىشقا ئىشلىتىلىدىغان ماشىنىلارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ چىقىمنى ئازايتتى. نەتىجىدە ھازىرغىچە ماشىنا - ئۈسكۈنىلەرگە ئىشلىتىلىدىغان خىراجەتتىن 38 مىڭ يۈەن تېجەپ قېلىنىپ، يول ئاسراشقا ئىشلىتىلدى.

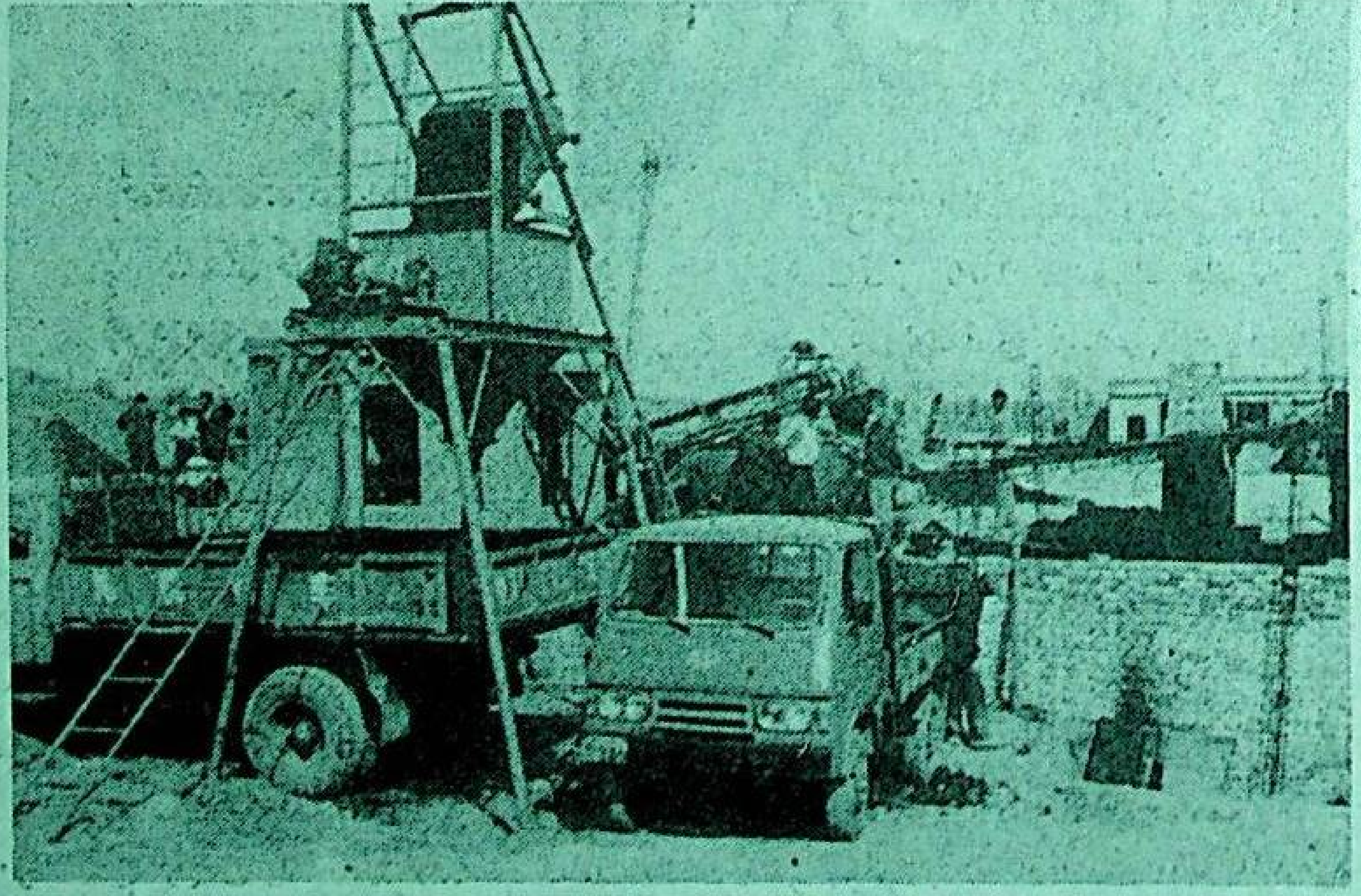

ئۈرۈمچى خوشا تاشيول ئۇچاستكىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ماشىنىلىشىش قەدىمىنى تېزلىتىپ، ئىشچىلارنىڭ ئەمگەك سىجىللىقىنى زور دەرىجىدە يېنىكلەتتى. بۇ ئۇچاستكا يېقىندا تاشيول ئىدارىسىنىڭ قوللىشى بىلەن 250 مىڭ يۈەنگە بىر يۈرۈش ماشىنا - ئۈسكۈنە سېتىۋالدى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار مەشغۇلات ئۈستىدە.

نازىگۈل شىبراي فوتوسى

شىنجاڭ 1 - بىناكارلىق شىركىتى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ساجىدەم مەتخان** خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ 1 - بىناكارلىق شىركىتى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇردى.

بۇ شىركەت يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەبلەغ جىددىي بولغان ئەھۋالدىمۇ پەن - تېخنىكىغا ئايانماي مەبلەغ سېلىپ، يېڭى تېخنىكا، يېڭى ئۈسكۈنىلەرنى كىرگۈزدى. قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكىنىڭ قۇرۇلۇش ساھەسىدە 10 يېڭى تېخنىكىنى كېڭەيتىش ۋە ئىشلىتىش تەلىپىگە ئاساسەن، شىنجاڭ بويىچە ئەڭ ئېگىز قۇرۇلۇش «خەيدې» مېھمانخانىسى ۋە ئاۋستىراخوۋانىيە شىركىتىنىڭ تىجارەت بىناسى، شىنجاڭ پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ ئوتتۇرا ئاسىيا ئۇچۇر مەركىزى قاتارلىق بىر تۈركۈم نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىدە تاۋار بېتوننى ئومۇملاشتۇرۇپ، توم پولات چىۋىقنى كەيدۇرۇپ ئۇلاش، يېڭى تىپتىكى قېلىپ، چىدامچلىق بېتون تېخنىكىسى، سۇدىن مۇداپىئەلىنىش يېڭى تېخنىكىسى، گەجنى ئاقارتىش قاتارلىق يېڭى تېخنىكا، يېڭى ھۈنەر - سەنئەتنى قوللىنىش بىلەن بىللە، يېڭى ئۈسكۈنە، يېڭى ماتېرىياللارنى ئىشلەتتى. يېقىنقى 3 يىلدىن بۇيان بۇ شىركەت جەمئىي 26 مىليون 382 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ يېڭى تېخنىكا تۈرىدىن 147نى ئاچتى ياكى كېڭەيتتى، 339 ئۈسكۈنىنى يېڭىلىدى ياكى ئۆزگەرتتى، مۇشۇ تۈرلەردىنلا كارخانىغا 8 مىليون 104 مىڭ يۈەن بىۋاسىتە ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىلدى. ئۇلار پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ تەرەققىي قىلىش يولىغا ماڭغاچقا، 2 مىليون 540 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى 741 توننا پولات ۋە 701 توننا سېمونت تېجەپ قېلىندى.

خوتەن ۋىلايىتىدىكى ئاساسىي قاتلام تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى «ئۈچكە مۇلازىمەتلىق قىلىش» پائالىيىتىنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ۋىلايىتىدىكى ئاساسىي قاتلام تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى «ئۈچكە مۇلازىمەتلىق قىلىش» (يېزا، يېزا ئىگىلىكى، دېھقانلار ئۈچۈن) پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى. ھازىرغا قەدەر ۋىلايەت بويىچە تەمىنات - سودا كوپېراتىپىنىڭ يۈرۈشلەشكەن مۇلازىمەتلىق نۇقتىسى 110غا يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىن بۇيان دېھقانلارنى 1 مىليون يۈەن قىممىتىدىكى ئۇرۇقلۇق چىگىت ۋە باشقا تاۋارلار بىلەن تەمىنلىدى.

بۇ ۋىلايەتتىكى 60تىن ئارتۇق ئاساسىي قاتلام تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان پاختا سېتىۋېلىش ۋە ئىشلەپچىقىرىش ۋاسىتىلىرى بىلەن تەمىنلەشتىن ئىبارەت ئىككى ئىشنى چىڭ تۇتۇپ، يېزا ئىگىلىكى، دېھقانلار ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەتلىق قىلدى. ۋىلايەتلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپى خوتەن ناھىيىسىنىڭ لايقا يېزىسىنى يۈرۈشلەشكەن مۇلازىمەتلىق نۇقتىسى قىلىپ تۇتۇپ، زىرائەت دوختۇرخانىسى قۇرۇپ دېھقانلارنىڭ خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق، دېھقانچىلىق دورىسى ئىشلىتىپ دېھقانچىلىقنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشىگە ئىلھام بەردى. قاراقاش ناھىيىلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپى پەن - تېخنىكا خادىملىرىنى تەكلىپ قىلىپ 10 مىڭدىن كۆپرەك دېھقاننى خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق، دېھقانچىلىق دورىسىنى ئىشلىتىش تېخنىكىسى بىلەن تەربىيىلىدى. 40 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ سۇلياۋ يوپۇق يېيىش ماشىنىسى، ئوت - چۆپ يوقىتىش ماشىنىسى ۋە تراكتور سېتىۋېلىپ نامراتلارغا ياردەم قىلدى. ئۆتكەن يىلى ۋىلايەت بويىچە تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى «ئۈچكە مۇلازىمەتلىق قىلىش» پائالىيىتى ئارقىلىق 110 نۇقتىدا دېھقانلارنى 94 مىڭ 171 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 2864 توننا سۇلياۋ يوپۇق، 179 توننا دېھقانچىلىق دورىسى بىلەن تەمىنلىدى. بۇ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 6.84 ۋە % 60 كۆپ. بۇ يىل ئەتىيازلىق تېرىلغۇ مەزگىلىدە يەنە 50 مىڭ توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 2300 توننا سۇلياۋ يوپۇق، 54 توننا دېھقانچىلىق دورىسى كەلتۈرۈپ ئەتىيازلىق تېرىلغۇ پىلانىنىڭ ۋاقتىدا ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ۋىلايەت بويىچە كوپېراتىپ سىستېمىسىنىڭ تىجارەت ئومۇمىي سوممىسى 270 مىليون يۈەنگە، باج - پايدىسى 6 مىليون يۈەنگە يەتتى.

* * * * * * * * * *

غۇلجا شەھىرى بۇغداي پەرۋىشىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن 68 مىڭ مو يەردىكى كۈزگى بۇغداي ئوبدان ئۆسۈشتى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار بۇغدايلارنى تەكشۈرمەكتە.

كامال جامال فوتوسى

يول هەرگىزمۇ تار ئەمەس

- ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپىنىڭ مۇدىرى مەملىكەت بويىچە مۇنەۋۋەر مائارىپچى - ھۈسەن ھەسەن توغرىسىدا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەبەي ئابدۇللا**

«دۇنيادا ئەسلىدىن يول يوق ئىدى، كىشىلەر مېڭىۋېرىپ يول پەيدا بولغان.»

- لۇشۈن

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپىنىڭ مۇدىرى، مەملىكەت بويىچە مۇنەۋۋەر مائارىپچى ھۈسەن ھەسەن مائارىپ سېپىدە ئۆتكۈزگەن 40 يىللىق ھاياتىدا يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، نەتىجە يارىتىپ، كىشىلەرنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى.

ھۈسەن ھەسەن 1957 - يىلى 8 - ئايدا ئاقسۇ سىفەن مەكتىپىنى پۈتتۈرۈپ، قىزىل يېزا ئوتتۇرا مەكتىپىگە ئوقۇتقۇچى بولۇپ بارغاندا، ئوقۇتقۇچىلىقتىن ئىبارەت شەرەپلىك ئەمما جاپالىق خىزمەتنى ئىشلىگىنىدىن ئىنتايىن رازى بولغانىدى. ئۇ تولۇقسىز 2- ۋە 3 - يىللىقلارنىڭ ھەپتىسىگە 24 سائەت سىياسەت ۋە ئىدىيە- ئەخلاق دەرسلىرىنى ئۈستىگە ئېلىپ، كۈندۈزى دەرس ئوتۇپ، كېچىلىرى بېرىلىپ دەرس تەييارلىدى؛ ئوقۇغۇچىلارغا ۋەتەننى سۆيۈش، ئەمگەكنى ۋە ئەمگەكچىلەرنى سۆيۈش، ئىلىم- پەننى تىرىشىپ ئۆگىنىش، ئىختىساسلىق كىشىلەردىن بولۇپ، خەلق ئۈچۈن ياخشى خىزمەت قىلىش ئىدىيىسىنى سىڭدۈردى. ئۇ ئوقۇتۇش جەريانىدا يېراق ،چەت جايلاردىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ ئوقۇشسىز قېلىۋاتقانلىقىنى بىلىپ، ئارىلىقى 20 كىلومېتر كېلىدىغان ئاجىرىق، چاشلىق، جايىتوغراق كەنتىگە پىيادە بېرىپ، دېھقان، چارۋىچىلارغا ئەستايىدىللىق بىلەن خىزمەت ئىشلەپ، ئوقۇشسىز قالغان بالىلارنى مەكتەپ قوينىغا ئالدى. ئۇلارنىڭ ياتاق، تاماق قاتارلىق ئىشلىرىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، ئوقۇتقۇچى- ئوقۇغۇچىلارنى سەپەرۋەر قىلىپ، كېسەك قويۇپ، تام قوپۇرۇپ، سەككىز ئېغىزلىق ئوقۇغۇچىلار ياتقى، ئىككى ئېغىزلىق ئاشخانا سالدى. 1962 - يىلى 8 - ئايدا ئۇ خىزمەت ئېھتىياجى بىلەن ناھىيىلىك مەدەنىيەت، مائارىپ بۆلۈمىگە يۆتكىلىپ كېلىپ، ئىش بېجىرگۈچى ۋە ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى بولدى، بۇ خىزمەت تولمۇ جاپالىق بولۇپ، ناھىيەدىكى 18 يېزا- مەيدان، كەنتلەرگە بېرىپ مەكتەپ قۇرۇلۇشى، ئوقۇتقۇچى شتاتى، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش، ئوقۇتقۇچىلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىش، پەنلەرنى تەسىس قىلىش، دەرسلەرنىڭ پىلان بويىچە ئۆتىلىشى، ئوقۇتۇش مىتودى، دەرسلەرنىڭ ئوقۇغۇچىلارغا ئۆزلىشىش ئەھۋالى قاتارلىقلارنى ۋاقتىدا ئېگىلەپ، نورمال ئوقۇتۇش تەرتىپىنىڭ ئىزچىللاشتۇرۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم ئىدى.

يېزا ئېگىلىك 4 - شى 64 - تۈەن مىللىي ئوتتۇرا مەكتىپى دەرستىن سىرتقى تۇرلۇك پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەقىل بۇلقىنى ئېچىش ۋە ئۇلارنى ۋەتەننى، ئىلىم - پەننى قىزغىن سۆيىدىغان قىلىپ تەربىيىلەش جەھەتتە ياخشى نەتىجىگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئوقۇغۇچىلار ئوقۇتقۇچىلارنىڭ يېتەكچىلىكىدە قەغەزگۈل ياساشنى ئۆگەنمەكتە.

تۇرغان ئۆمەر، تالىپ ھامۇت فوتوسى

ئوقۇتۇش تەرتىپىنىڭ ئىزچىللاشتۇرۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم ئىدى.

ھۈسەن ھەسەن ھېرىپ - چارچاشتىن قورقماي، ۋاقتىنىڭ كۆپ قىسمىنى ناھىيىنىڭ ئەڭ چەت يېزا- قىشلاقلىرىدا، تاغلىق رايونلىرىدا ئۆتكۈزدى.

مەكتەپ مۇدىرلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلار بىلەن سىرداشىپ، تەكشۈرۈپ - تەتقىق قىلىپ، سىنىپلارغا كىرىپ دەرس ئاڭلاپ، ئۇچرىغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، نورمال ئوقۇتۇش تەرتىپىگە كاپالەتلىك قىلدى. ئۇ ئۆزىنىڭ بۇ جەھەتتىكى بىر قاتار نەتىجىلىرى بىلەن 1972 - يىلى 8- ئايدا ناھىيىلىك مەدەنىيەت - مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشلىقلىقىغا، پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا ئۆستۈرۈلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خىزمەت مەسئۇلىيىتى تېخىمۇ ئېغىرلاشتى. ئۇ ئىدارىدىكى بىر بەن ئادەمنى تەشكىللەپ ۋە ئۇلارغا يېتەكچىلىك قىلىپ يۇقىرىنىڭ يېزا - مەيدانىدا تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇش، كەنتلەردە باشلانغۇچ مەكتەپ بولۇش، چەت - ياقا جايلاردا ئوقۇتۇش نۇقتىسى بولۇش دېگەن بەلگىلىمىسىگە ئاساسەن ناھىيەدىكى 18 يېزا- مەيدان، 148 كەنتكە بېرىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى. يېزا- مەيدان، كەنت رەھبەرلىرىنىڭ قوللىشىنى قولغا كەلتۈرۈپ، ناھىيىلىك ھۆكۈمەتنىڭ بۇ ئاساستە تەستىقى بىلەن ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى،ئوقۇتقۇچىلار ۋە ئامما تايىنىپ ئەسلىدە بار بولغان ئالتە ئوتتۇرا مەكتەپ، 48 باشلانغۇچ مەكتەپنى يەنمۇ تەرەققىي قىلدۇرۇش ئاساسىدا، ئوتتۇرا مەكتەپنى 18 گە، باشلانغۇچ مەكتەپنى 52 گە، ئوقۇغۇچى سانىنى 29 مىڭغا يەتكۈزدى. ناھىيىنىڭ ئەڭ چەت يېزا- مەيدانلىرىدا ئوقۇتۇشقا يېتەكچىلىك قىلىش نۇقتىلىرى قۇرۇپ، ئوقۇشسىز قالغان بالىلارنىڭ ئوقۇش مەسلىسىنى ھەل قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئوقۇش يېشىدىكى بالىلارنىڭ ئېچىگە يۇتۇپ، ئۇن - تۇنسىز ھالدا خىزمەتكە كىرىشىپ كەتتى.

ناھىيىنىڭ ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى ئومۇملاشقان ئەھۋالدا قانداق قىلىپ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى يەنمۇ ئۆستۈرگىلى بولىدۇ، دېگەن مەسىلە ھۈسەن ھەسەننى يەنمۇ سەگەكلەشتۈردى. ئۇ تەكشۈرۈش - تەتقىق قىلىش ئارقىلىق نۇقتا بەلگىلەپ تەجرىبە پارىتىپ، تەجرىبە ئارقىلىق مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇش - ئوقۇتۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. 1979 - يىلىدىن 1984 - يىلىغىچە مەكتەپ مۇدىرلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلاردىن بولۇپ 168 كىشىنى تۆت قېتىم شىمالىي شىنجاڭ ۋەقەشقەر رايونىغا ئۆگىنىش ۋە تەكشۈرۈش- تەتقىق قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئۇ جايلاردىكى مەكتەپلەرنىڭ ھەر تەرەپتىن مەبلەغ توپلاپ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش تەجرىبىسىدىن پايدىلىنىپ ئۇچ تەرەپ مەبلەغ چىقىرىش يولى ئارقىلىق ناھىيە تەۋەسىدىكى 48 مەكتەپنىڭ سىنىپلىرىنى خىش بىلەن قايتا سالدى. ئۇ جىڭ ناھىيىسىنىڭ ياتاقلىق مەكتەپ قۇرۇش تەجرىبىسىدىن پايدىلىنىپ تۆت ئوروندا ياتاقلىق مەكتەپ قۇرۇپ، ئوقۇشسىز قالغان 320 بالىنىڭ مەكتەپكە كىرىپ ئوقۇش مەسلىسىنى ھەل قىلدى.

ھۈسەن ھەسەن ناھىيىلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ شۇجىسى بولۇش سالاھىيىتى بىلەن ناھىيىلىك پارتكومنىڭ قوللىشى ۋە يېتەكلىشى ئارقىسىدا مەكتەپلەرنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى باشتىن ئاخىر چىڭ تۇتتى. ئۇنىڭ باشلامچىلىقىدا 13 ئوروندا مائارىپ پارتىيە ياچېيكىسى قۇرۇلدى. 1966- يىلىدىن ئىلگىرى ناھىيىنىڭ مائارىپ سېپىدە 17 پارتىيە ئەزاسى بار ئىدى. 1984 - يىلىغا كەلگەندە تەرەققىي قىلىپ 159غا يەتتى.

ئۇ خىزمىتى شۇنچە ئالدىراش بولسىمۇ، ۋاقىت چىقىرىپ مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى. مائارىپ ئەزەرىيىسى، پىداگوگىكا، پسىخولوگىيە ۋە مەكتەپ باشقۇرۇش ئىلمىنى تىرىشىپ ئۆگىنىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئۆزى بىۋاستە مەسئۇل بولۇپ، پىداگوگىكا، پسىخولوگىيە، مەكتەپ باشقۇرۇش ئىلمىدىن سىستېمىلىق دەرس ئوتتى؛ 1985 - يىلىدىن 1995- يىلغىچە 42 قارار ھەر خىل قىسقا مۇددەتلىك كۇرس ئېچىپ، 2460 ئوقۇتقۇچىنى تەربىيىلىدى؛ 14 قارار ئىككى يىللىق ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپى ۋە سىفەن سىنىپلىرىنى ئېچىپ، ئۇلارنىڭ ياتاق، تاماقلىرىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ، 559 سىفەن سەۋىيىسىگە ئىگە ئوقۇتقۇچىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرۈپ چىقتى. بۇ ئوقۇتقۇچىلار ھازىر ناھىيىنىڭ ھەرقايسى مەكتەپلىرىدە تايانچلىق رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرۇپ، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن خىزمەت قىلماقتا.

ھۈسەن ھەسەن 40 يىللىق مائارىپ خىزمىتى جەريانىدا قىلچىمۇ ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلىمەي خەلقنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنى، بەخت سائادىتىنى كۆزلەپ، يېرىم ئۆمرىنى مائارىپقا بېغىشلىدى. 40 يىللىق مائارىپ ھاياتىدا پۈتۈن كۈچىنى كىشىلەرنى مەنىۋى جەھەتتىن تەربىيىلەپ، مەنىۋى كېسەللىك، روھىي قاشاقلىق، روھىي نادانلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشقا سەرپ قىلدى. دۆلەت ئۇنىڭغا بەرگەن «مەملىكەتلىك مۇنەۋۋەر مائارىپچى» دېگەن شەرەپلىك نام ئۇنىڭ خىزمىتىگە بېرىلگەن ئادىل باھا.

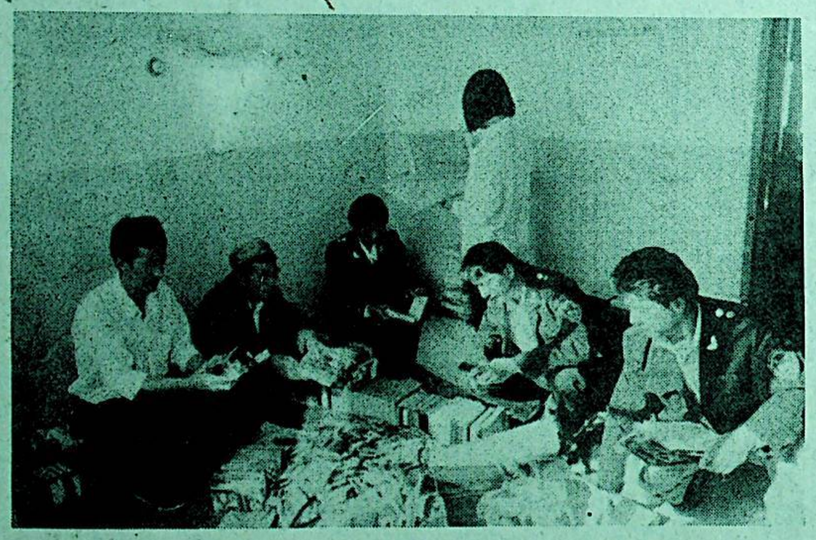

ئاتوش شەھرى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، قانۇنسىز تىجارەت ئورنىدىن 17 نى تىجارەتتىن توختاتتى، قانۇنسىز نەشىر قىلىنغان ئۇن - سىن لېنتىلىرى ۋە ئاتكرىتكا، رەسىمدىن 2200 نى قولغا چۈشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى.

سۈرەتتە: شەھەرلىك مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش ئىشخانىسىدىكىلەر يىغۋالغان قانۇنسىز نەشىر بۇيۇملىرىنى رەتكە تۇرغۇزماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **قابدۇشۇكۇر قاۋۇل**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەركىن ئابلەت** فوتوسى

تۈرغان تۆمەر، تالىپ ھامۇت فوتوسى

توقسۇ ناھىيىلىك پاختا - چىگىت شىركىتى نامراتلارنى ئەمەلىي ياردەم بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نىياز سانتار** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىندا توقسۇ ناھىيىلىك پاختا - چىگىت شىركىتى نامراتلارنى يۆلەش، نامرات كەنتنىك ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن، غاز مەھەللە كەنتىگە ئەمەلىي ياردەم بەردى.

بۇ شىركەت ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ساھەلەر بويىچە نۆۋەتا بەلگىلەپ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش ۋە نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇپ، بۇ ناھىيىدىكى تاشئېرىق ئىزسىستىكى غاز مەھەللە كەنتىنىڭ ھۆددىگە ئالغانىدى. شىركەت رەھبەرلىكى بۇ كەنتنى ئەستايىدىل تەكشۈرۈش، دېھقان ئائىلىلىرىگىچە بېرىپ سۆھبەتلىشىش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلالماسلىقىدىكى ئاساسىي سەۋەبلەرنى تېپىپ چىقىپ،نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنىڭ پىلان - تەدبىرلىرىنى ئەتراپلىق تۈزىدى. شىركەتتىكى بارلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى نامراتلارغا ياردەم بېرىشكە سەپەرۋەر قىلىدى. شىركەت دېرىكتورى تاش مامۇتنىڭ باشلامچىلىق بىلەن 500 يۈەن ئىئانە قىلىشى ئارقىسىدا شىركەتتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر بىر قانچە كۈن ئىچىدىلا 43 مىڭ 830 يۈەن يىغىپ، 20 تونىنا خىمىيىۋى ئوغۇت، 500 كىلوگرام ئۇن سېتىۋېلىپ بۇ كەنتتىكى نامرات ئائىلىلەرگە تارقىتىپ بەردى.

بۇ كەنتتىكى دېھقانلار ھەر خىل تەبىئىي ئاپەتلەرنىڭ ئېغىر زىيان سېلىشى بىلەن ئۈستى - ئۈستىلەپ قەرزگە بوغۇلۇپ كەتكەنىدى. شۇڭا يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى ئۇلارغا قەرز پۇل بېرىشكە ئامالسىز قالغانىدى. بۇ يىل بۇ شىركەت ئۇلارغا كېپىل بولۇپ يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپىدىن كەنتنىڭ ئېھتىياجلىق تېرىلغۇسىغا كېتەرلىك قەرز پۇل ئېلىپ بەردى ھەم ئۇلارغا شىركەت مالىيىسىدىن 22 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ 900 مو كېۋەزگە كېتەرلىك 7200 كىلوگرام ئۇرۇق ئېلىپ بەردى.

گۇما ناھىيىسىدە زەھەرلىك چېكىملىك ياساش، سېتىش قىلمىشلىرىغا قاتتىق زەربە بېرىلدى

ھالاكەت يولى

ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە

گۇما ناھىيىسى ئۇلتۇردىن بۇيان، زەھەرلىك چېكىملىك ياساش، سېتىش قىلمىشلىرىغا قاتتىق زەربە بېرىپ، جەمئىيەت تەرتىپىنى ياخشىلىدى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇلتۇر يىل بېشىدىلا زەھەرلىك چېكىملىك ئۆسۈملۈكلىرىنى تېرىش، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى ياساش،ۋە سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىشنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، بۇ ھەقتىكى تەشۋىقاتنى كۈچەيتتى.

ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىدىكى كادىر- ساقچىلارمۇ پائال ھەرىكەتكە كېلىپ، بۇ خىزمەتنى 100 كۈنلۈك قاتتىق زەربە بېرىش ۋە قىشلىق قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، 11 ماشىنا، ئالتە موتسىكلىتنى ئىشقا سېلىپ قاتلامموغ قاتلام تەكشۈرۈش ئېلىپ بارىدى. نەتىجىدە بۇ يىل 2 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر زەھەرلىك چېكىملىك ياسىغان، ئېلىپ ساتقىنغانلاردىن 168 كىشى ئېنىقلىنىپ، ئۇلاردىن قىلمىشى بىر قەدەر ئېغىر بولۇپ جىنايەت شەكىللەندۈرگەن 16 كىشى قانۇن بويىچە قولغا ئېلىنىدى. 16 كىشىگە مەمۇرىي جازا بېرىلدى. 81 مىڭ 800 تۇپ كەندىر يۇلۇپ تاشلاندى، 20 كىلوگرامدىن ئارتۇق نەشە، 70 چىلىم، 20 كۆكنارغوزىكى يېغىۋېلىندى.

مۇھەممەت ھېيىت

ئۇنيار يېزىسىدىكى ھەممە ئائىلىلەر توك ئىشلىتىدىغان بولدى

غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئۇنيار يېزىسى ناھىيە بويىچە نوپۇسى كۆپ، چوڭ يېزىلارنىڭ بىرى بولۇپ، بۇ يېزىدا 3700 دىن ئارتۇق ئائىلە بار. يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يېزىدىكى ئائىلىلەرگە توك يەتكۈزۈشنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى تۈرمۇشىنى ياخشىلاشنىڭ مۇھىم تەدبىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتقانلىقتىن، بۇ يىل 4 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر بۇ يېزىدىكى ئائىلىلەرنىڭ توكتىن پايدىلىنىش نىسبىتى % 100 كە يەتتى.

ئىلگىرى بۇ يېزىنىڭ بۇلۇكەي، ھېدىلىۋزى، يېڭىمەھەللە قاتارلىق كەنتلىرىدىكى دېھقان،چارۋىچىلار قارا چىراغتىن تەلتۆكۈس قۇتۇلۇپ كېتەلمىگەنىدى. يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ھاللىق سۈيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، 1992 - يىلىدىن باشلاپ كەنت، مەھەللىلەرنى تۇرکۈمگە بۆلۈپ ئېلېكترلەشتۈرۈش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويىدى. يېزىلىق پارتكوم ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى ۋە ئىقتىسادىي جەھەتتىن ياردەم بېرىشىنى قولغا كەلتۈرۈش، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنى مەبلەغ سېلىشقا سەپەرۋەر قىلىش، ئۆز ئائىلىسىگە ئۆزى مەسئۇل بولۇش ئۇسۇلىنى ئارقىلىق جەمئىي 280 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ توپلاپ، بۇ يىل 4 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر 3753 ئائىلىگە توك سىمى تارتىپ، ئائىلىلەرنىڭ توكتىن پايدىلىنىش نىسبىتىنى % 100 كە يەتكۈزدى. توكنىڭ مۇقىم، راۋان بولۇشى بىلەن يېزىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار بەس - بەستە ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى سېتىۋالدى. ھازىر يېزا بويىچە ئائىلىلەردىكى تېلېۋىزور 3351 گە، رادىئو ۋە ئۇنىتالغۇ 3753 كە، كىر يۇيۇش ماشىنىسى، توڭلاتقۇ 755 كە، ماي، ئۇن تارتىش ماشىنىلىرى 195 كە يەتتى. بۇنىڭ بىلەن يېزىنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى يەنمۇ ئىلگىرى سۈرۈلۈپ، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ ئىقتىسادى تېز تەرەققىي قىلىش باسقۇچىغا كىردى.

ئابدۇۋۇھۇلى ئەخمىدى

مايتاغ نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى «ئون يۈلتۈزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە» بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: مايتاغ رايونلۇق ئىيالار بىرلەشمىسى، باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ ئۇيۇشتۇرۇشى بىلەن، مايتاغ نېفت- خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىدا «ئون يۈلتۈزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە» بەرپا قىلىش پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدى.

بۇ پائالىيەتنىڭ نىشانى ۋە مەزمۇنى بۇ يىلدىن باشلاپ 2000 - يىلىغىچە 400 ئائىلىنى زاۋۇت رايونى دەرىجىلىك «ئون يۈلتۈزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»، 50 ئائىلىنى زاۋۇت رايونى دەرىجىلىك «مەدەنىيەتلىك ئائىلىلەر ئۆلكىسى» قىلىپ باھالاش؛ 50 ئائىلىنى شەھەر- ئىدارە دەرىجىلىك «مەدەنىيەتلىك ئائىلە»، بەش ئائىلىنى شەھەر،ئىدارە دەرىجىلىك «مەدەنىيەتلىك ئائىلىلەر ئۆلكىسى» قىلىپ باھالاش، 60 مەدەنىيەتلىك كوربۇس، 100 مەدەنىيەتلىك زالنى سېلىشتۇرۇپ باھالاپ چىقىش؛ ئاساسىي قاتلام ئىدارىلەردىن «ئونيۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»نى سېلىشتۇرۇپ باھالاپ،مەدەنىيەتلىك ئائىلە نىسبىتىنى % 85 تەن ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت. بۇ «ئونيۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»لەرنى بەرپا قىلىش پائالىيىتى ئارقىلىق، جەمئىيەتكە تۆرتكە بولىدىغان، ئىناق، مېھرىبان ئائىلىلەرنى بەرپا قىلىپ، زاۋۇت رايونىنىڭ مەدەنىيەتلىك، مۇقىملىق، ئىنتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش مەقسەت قىلىنىدى.

ئىگىلىنىشچە، ھازىر زاۋۇت رايونىدا «ئون يۈلتۈزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»نى باھالاش گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، ئائىلىلەرنى باھالاشتا ئۆزى باھالاش ۋە ئاما پىكىر بېرىش قاتارلىق ئۇسۇللار قوللىنىلىدىكەن.

توقسۇ ناھىيىسىدىكى تاشئېرىق يېزىسى يېزىدا 35 كىشىلىك جىددىي ئەھۋاللارغا تاقابىل تۇرۇش بىرلەشمە مۇداپىئە ئەترىتى، كەنتلەردە ئامانلىق قوغداش گۇرۇپپىلىرىنى قۇرۇپ، كېچە- كۈندۈز چارلاپ تەكشۈرۈش ۋە ھەربىي تەلىم - تەربىيە مەشقىنى مۇنتىزىملاشتۇرۇش ئارقىلىق يېزىنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقىنى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىدى.

سۈرەتتە: يېزىلىق خەلق قوراللىق بۆلۈمىنىڭ باشلىقى بىرلەشمە مۇداپىئە خادىملىرىغا ھەربىي تەلىم - تەربىيە بەرمەكتە.

نىياز سانتار فوتوسى

لى پېڭ مەملىكەتلىك ئەقلىي كۈچ كىرگۈزۈش خىزمىتى يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەر بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 3 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. گوۋۈيۈەن ژۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا مەملىكەتلىك ئەقلىي كۈچ كىرگۈزۈش خىزمىتى يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەر بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: چەت ئەللەرنىڭ ئەقلىي كۈچىدىن پايدىلىنىپ، تۆتىنچى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش - دۆلىتىمىزنىڭ ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىش ئىشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. ئەقلىي كۈچ كىرگۈزۈش خىزمىتىگە پۈل ئاز كېتىدۇ. ئۇنۇمى ئىنتايىن ياخشى، ئاز كۈچ بىلەن كۆپ ئىش قىلغىلى، نى - نى ئىشلارنى قىلغىلى بولىدۇ.

مەملىكەتلىك ئەقلىي كۈچ كىرگۈزۈش خىزمىتى يىغىنى بۈگۈن چۈشتىن ئىلگىرى بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلۈشكە باشلىدى. يىغىندا تەجرىبىلەر يەكۈنلىنىدۇ، بۈنىڭدىن كېيىنكى ئەقلىي كۈچ كىرگۈزۈش خىزمىتىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى، ۋەزىپىسى ۋە خىزمەتىنىڭ مۇھىم نۇقتىلىرى بېكىتىلىدۇ. تونۇشتۇرۇلۇشچە، ئۆتكەنكى ئىككى يىلدا جۇڭگودا خىزمەت قىلىۋاتقان چەت ئەللەرنىڭ مەدەنىيەت - مائارىپ مۇتەخەسسىلىرى، تېخنىكا باشقۇرۇش مۇتەخەسسىلىرى، ئىقتىساد مۇتەخەسسىلىرى، چەت ئەل سودىگەرلىرى مەبلەغ سالغان كارخانىلاردىكى چەت ئەللىك مۇتەخەسسىلەر 160 مىڭ ئادەم-قېتىمدىن كۆرۈپرەككە يەتكەن. چەت ئەللىك مۇتەخەسسىلەر جۇڭگوغا كېلىپ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئۇلاق، ئاپتونوم رايون، بۆلۈستە قاراشلىق شەھەرلەرنىڭ سانائەت، يېزا ئىگىلىكى، مەدەنىيەت، مائارىپ، پەن - تېخنىكا، مالىيە، پۇل مۇئامىلە، سودا، ئوبوروت، سەھىيە، تەنتەربىيە، ئاخبارات، نەشرىيات ۋە قانۇن قاتارلىق كەسىپ ۋە ساھەلەردە مۇلازىملىق قىلغان، مۇلازىملىق ئۇسۇلىدىمۇ يېڭى ئۆزگىرىش بارلىققا كەلگەن.

كۆرۈشۈشتە لى پېڭ ئالدى بىلەن گوۋۈيۈەنگە ۋاكالىتەن يىغىنغا قاتناشقان ۋەكىللەردىن سەمىمىي ھال سورىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، دۆلىتىمىز ئەقلىي كۈچ كىرگۈزۈشتە دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىغا دائىر مۇھىم خىزمەتلەرنى زىچ چۆرىدەپ يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىنى كۈچەيتىش، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىككى تۈپ بۇرۇلۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش، پەن-مائارىپ ئارقىلىق دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇش ۋە پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇش، دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلىرىنىڭ ئوگۇشلۇق پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈشىگە كاپالەتلىك قىلىش، ئۇنتۇرا، غەربىي قىسىم رايونىنىڭ تەرەققىياتىنى قوللاش، يۇقىرى قاتلاملىق ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش، مەدەنىيەت - مائارىپ ئىشلىرى ئالاقىسى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىجابىي رول ئويناندى.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: ئەقلىي كۈچ كىرگۈزۈش خىزمىتى سىياسەتچانلىقى ناھايىتى كۈچلۈك خىزمەت. مەركەز بۇ خىزمەتكە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەرمەكتە. جايلار، تارماقلار تونۇشنى داۋاملىق ئۆستۈرۈپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، كۆپ خىل شەكىللەرنى قوللىنىپ، چەت ئەللىك مۇتەخەسسىلەر بىلەن بولغان ھەمكارلىق ۋە ئالاقىنى كۈچەيتىشى لازىم. ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى تولۇق ئىشقا سېلىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكا ۋە بىلىملەرنى ئېلىپ كېلىپ، مەسۇلات ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىسىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، ئىگىلىك باشقۇرۇشنى ياخشىلاش، نۇقتىلىق قۇرۇلۇش ۋە ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەش جەھەتتە ئۆزلىرىنىڭ ئارتۇقچىلىقلىرىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشىغا شارائىت يارىتىپ بېرىشىمىز لازىم.

لى پېڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: چەت ئەللەردىن ئەقلىي كۈچ كىرگۈزۈش بىلەن چەت ئەلگە تەربىيىلەشكە ئادەم ئەۋەتىش ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىشنىڭ تەركىبىي قىسمى بولۇپ، پەن - تېخنىكا ئارقىلىق دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيىسىگە پايدىلىق. شۇڭا تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، داۋاملىق تىرىشىپ بۇ ئىككى تۈرلۈك خىزمەتنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلىشىمىز لازىم.

ۋۇباڭگو مۇنداق دەپ تەكتلىدى:
قېيىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ۋە قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى بېيجىڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۈيۈەننىڭ مۇئاۋىن ژۇڭلىسى ۋۇباڭگو بېيجىڭدا ئېچىلغان مەملىكەتلىك كارخانىلاردىكى قېيىنچىلىقتا قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەرنى كۆرۈپ سۆزلىدى. مۇنداق دېدى: بىز قېيىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ۋە قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى يۇقىرى مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن تۇرلۇك چارە-ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، ئىشسىز قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئوبدان ئورۇنلاشتۇرۇش، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ئويلىشىپ كۆرۈشىگە ۋە ھەل قىلىشىغا تېگىشلىك ئومۇمىيەتكە ئالاقىدار مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ، بولۇپمۇ شىياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇننى ئۈزۈپ، «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»، «شىياڭگاڭنى شىياڭگاڭلىقلار ئىدارە قىلىش»، «يۇقىرى ئاپتونومىيە» قاتارلىق ۋەجىبن-سىياسەتلەرنى كونكرېتلاشتۇرۇش، قانۇنىيلاشتۇرۇش ئارقىلىق شىياڭگاڭنىڭ مۇقىملىقى ۋە گۈللىنىشى قانۇنىي كاپالەتكە ئىگە قىلدى، خەلقارا جەمئىيەت ۋە شىياڭگاڭدىكى قېرىنداشلار بۇنىڭدىن ھۆكۈمىتىمىزنىڭ «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»نى يولغا قويۇش سەمىمىيىتى ۋە ئىرادىسىنى كۆرۈۋالدى.

چەين چىچېن «پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتى» ژۇرنىلىدا ماقالە ئېلان قىلدى

«بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» فاكتىنىنى ئەمەلىيلەشتۇرۇپ، ۋەتەننى تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كەلتۈرۈش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 1 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۈيۈەننىڭ مۇئاۋىن ژۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چېين چىچېن يېقىندا مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى تەرىپىدىن چىقىرىلىدىغان «پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتى» ژۇرنىلىنىڭ 6 - سانىدا «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» فاكتىنىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ۋەتەننى تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كەلتۈرەيلى» سەرلەۋھىلىك مۇھىم ماقالە ئېلان قىلدى. ماقالىدە مۇنداق كۆرسىتىلدى: شىياڭگاڭنى قايتۇرۇۋېلىش جۇڭگو خەلقىنىڭ 100 نەچچە يىلدىن بۇيانقى ئورتاق ئارزۇسى، 1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنىنىڭ يېقىنلاپ كېلىشىگە ئەگىشىپ، بۇ ئارزۇ ئەمەلگە ئېشىش ئالدىدا تۇرىدۇ، مەملىكەت ئىچى - سىرتىدىكى جۇڭخۇا پەرزەنتلىرى بۇنىڭدىن خۇشاللىق تەنتەنىسى قىلماي قالمايدۇ. شىياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى يۇرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش- يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئوتتۇرىغا قويغان «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» تەسەۋۋۇرىنىڭ ئۇلۇغ ئەمەلىيىتى بولۇپ، ۋەتەننى تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كەلتۈرۈش جەھەتتە مۇھىم بىر قەدەم تاشلاندى.

ماقالىدە يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» ئۇلۇغ تەسەۋۋۇرىنى ئوتتۇرىغا قويۇشىنىڭ ئارقا كۆرۈنۈشى ۋە ئۇنىڭ شىياڭگاڭ مەسىلىسىنى ھەل قىلىشتىكى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئەمەلىيىتى پائالىيەتنى جۇڭگو يېنىك ئاتلېتىكا جەمئىيىتى بىلەن شىياڭگاڭ يېنىك ئاتلېتىكا باش جەمئىيىتى بىرلىشىپ ئۇيۇشتۇردى. پۈتۈن پارتىيەنىڭ ئەقىل - پاراسىتىنى مەركەزلەشتۈرۈپ، «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» تەسەۋۋۇرىنى ئىجادىي ھالدا ئوتتۇرىغا قويۇپ، دۆلەتنى بىرلىككە كەلتۈرۈش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى. «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» بىر ئۇلۇغ ئىجادىيەت، ئۇ تامامەن يېڭى ئۇقۇم، يەنى بىر جۇڭگو شەرتى ئاستىدا دۆلەتنىڭ سۇۋېبكتى سوتسىيالىستىك تۈزۈمىدە چىڭ تۇرىدۇ، شىياڭگاڭ، ئاۋمېن، تەيۋەن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئايرىلماس قىسمى، ئۇلار ئالاھىدە مەمۇرىي رايون سۈپىتىدە ئەسلىدىكى كاپىتالىزم تۈزۈمىنى ئۇزاق مۇددەت ئۆزگەرتمەي ساقلاپ قالىدۇ، «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»نىڭ يادروسى «بىر جۇڭگو»، خەلقارادا جۇڭگوغا جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىلا ۋەكىللىك قىلالايدۇ.

ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: شىياڭگاڭدىكى جۇڭگولۇق، چەت ئەللىك مەبلەغ سالغۇچىلار شىياڭگاڭنىڭ ئىستىقبالىغا تېخىمۇ كۆڭۈل بۆلمەكتە. ھۆكۈمىتىمىز شىياڭگاڭ مەسىلىسىنى تىنچلىق ئۇسۇلى بىلەن ھەل قىلىش تەشەببۇسىنى ئوتتۇرىغا قويغاندىن كېيىن، ئەنگلىيە تەرەپ كۆپ تەرەپلىمە دەگسەپ كۆرۈپ، شىياڭگاڭ مەسىلىسىنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ۋەزىيەت تەرەققىياتى شىياڭگاڭ مەسىلىسىنى ھەل قىلىش پۈرسىتىنىڭ پىشىپ يېتىلگەنلىكىنى كۆرسەتتى، جۇڭگو، ئەنگلىيە تىنچلىق سۆھبىتى ئارقىلىق 1984- يىلى جۇڭگو، ئەنگلىيە قوشما بايانىتىنى ئىمزالىدى، شۇنىڭ بىلەن شىياڭگاڭ مەسىلىسى تولۇق ھەل قىلىندى. 13 يىل داۋام قىلغان ئوتكۈنچى دەۋردە ھۆكۈمىتىمىز «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» پرىنسىپىغا ئاساسەن، شىياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش جەريانىدىكى سىياسىي، ئىقتىساد، ھەربىي ئىشلار، قانۇن قاتارلىقلارغا چېتىلىدىغان بىر قاتار زور مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ، بولۇپمۇ شىياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇننى ئۈزۈپ، «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»، «شىياڭگاڭنى شىياڭگاڭلىقلار ئىدارە قىلىش»، «يۇقىرى ئاپتونومىيە» قاتارلىق فاكتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، شىياڭگاڭنىڭ مۇقىملىقى ۋە گۈللىنىشى ئۈچۈن كاپالەتلىك قىلدى.

1997 - يىللىق شىياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۇنكۇزۇلگەن شىياڭگاڭ - بېيجىڭ كۈچ ئۇلاپ ئۇزۇنغا يۇگۇرۇش مۇسابىقىسى مۇشۇ ئايىنىڭ 1 - كۈنى شىياڭگاڭنىڭ ۋىنزى تەنتەربىيە مەيدانىدا باشلاندى. ئالدىدا يۇگۇرۇپ كېتىۋاتقىنى دۆلىتىمىزنىڭ ئالتىنچى يېنىك ئاتلېتىكا تەنھەرىكەتچىسى زۇجىنشيەن (سولدىن 1 - كىشى)، جېك فېگرۇلۇ (ئوڭدىن 1 - كىشى)، ۋاڭ جۇنشيا (ئوڭدىن 2 - كىشى) ۋە شىياڭگاڭنىڭ چامپاشچىسى ۋۇشياۋچاڭ (سولدىن 2- كىشى) قاتارلىقلار. بۇ قېتىمقى پائالىيەتنى جۇڭگو يېنىك ئاتلېتىكا جەمئىيىتى بىلەن شىياڭگاڭ يېنىك ئاتلېتىكا باش جەمئىيىتى بىرلىشىپ ئۇيۇشتۇردى.

بيورۇسىنىك ئەزاسى، كوۋۇيۇەننىك مۇئاۋىن رۇئەلىسى ۋۇبائگو بيىقىندا ئېچىلغان مەملىكەتلىك كارخانىلاردىكى قېينىچىلىقتا قالغان ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنى قېينىچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ۋە قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش يىغىندا تەكتلەپ

ئۆسمۈرلەر سىزغان مىك مېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى رەسىم پۈتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشنى كۈتۈۋېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن مەملىكىتىمىزنىڭ 800 دىن ئارتۇق ئۆسمۈر بىرلىكتە سىزغان مىك مېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى رەسىم بۈگۈن پۈتتى. «1 ـ ئىيۇن» ھارپىسىدا سىزىلىپ بولغان بۇ چوڭ رەسىمدە پۈتۈن مەملىكىتىمىزنىڭ ئۆسمۈرلەرنىڭ شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشنى كۈتۈۋېلىشتىكى ئارزۇسى ئىپادىلەنگەن.

مىك مېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى رەسمىنى سىزىش پائالىيىتى ئۆتكەن يىلىنىڭ كېيىنكى يېرىمىدا باشلانغانىدى. ئۆسمۈرلەر سىزغان رەسىمنىڭ ئاساسىي تېمىسى گەۋدىلىك، پىكرى يېڭى، تەسەۋۋۇر كۆچى مول بولۇپ جۇغخۇا مىللەتلىرىنىڭ 100 يىللىق كۆرەش تارىخىنى سۈرەتلەپ بەرگەن ھەم ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيانقى ۋەتىنىمىزنىڭ يېڭىچە قىياپىتىنى سىزىپ چىققان ۋە كەلگۈسى گۈزەل ئىستىقبالغا بولغان ئارزۇسىنى ئىپادىلىگەن.

قېيۇم باھاۋۇدۇن ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقائورۇنلاشـ تۇرۇش، تەقسىم قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەكتىلدى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

رايونىمىزنىڭ چەت، يىراق ناھىيە، يېزا ئاساسىي قاتلام ئورۇنلىرىدا يېزا ئىگىلىك تېخنىك خادىملىرى، دوختۇر، ئوقۇتقۇچى كەمچىل بولۇشتەك ۋەزىيەتنى ئوڭشاش، يېزا ئىگىلىك مەكتەپلىرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى يېزا ئىگىلىكىنىڭ بىرىنچى سېپىگە تەقسىم قىلىپ، ناھىيە، يېزىلاردا يېزا ئىگىلىك تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش، مۇلازىملىق تارماقلىرىنى نۇقتىلىق تەلۈقلاش كېرەك؛ تەببىي مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ناھىيە، يېزا دەرىجىلىك داۋالاش ئورۇنلىرى ۋە پىلانلىق تۇغۇت تارماقلىرىغا تەقسىم قىلىپ، ئۇلارنىڭ كۆچمەن تەلۈقلاش لازىم. پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى مەكتەپلەرگە، مائارىپ تارماقلىرىغا تەقسىم قىلىش كېرەك، ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ يېزا ـ بازارلار، كوچا ـ مەھەللىلەر كارخانىلىرى ۋە كوللېكتىپ ئورۇنلارغا، خەلق باشقۇرغان كارخانىلارغا بېرىپ ئىشقا ئورۇنلىشىشغا ئىلھام بېرىش كېرەك، بولۇپمۇ ئىرادىلىك ياش ئوقۇغۇچىلارنىڭ نامرات، چەت ـ ياقا جايلارغا ۋە ئاز سانلىق مىللەت توپلىشپ ئولتۇراقلاشقان جايلارغا بېرىپ خىزمەت كۆرسىتىپ، تۆھپە يارىتىشىغا ئىلھام بېرىش، مەدەت بېرىشكە ئالاھىدە دىققەت قىلىش كېرەك.

* * * * * * * * * * * * * * * * * * *

ئادەم ئىزدەش ئېلانى

مەھەممەت ئىمىن، سىز 1993 ـ يىل 8 ـ ئاينىڭ 18 ـ كۈنى ئۆيدىن چىقىپ كېتىپ قايتىپ كەلمىدىڭىز. بۇ ئېلاننى كۆرگەندىن كېيىن تېزدىن ئۆيىگەن قايتىڭ. دادىڭىز ئېغىر كېسەل. بۇ يالغىنى كۆرگۈچىلەر چىرا ناھىيە چىرا يېزا 13 ـ كەنت 2 ـ مەھەللىدىكى مەتروزى رەجەپكە خەۋەر قىلسا، خەۋەر قىلغۇچىنى تولۇق رازى قىلىمىز.

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزىدىن كېچىگىچە ھاۋا تۇتۇق بولۇپ ئوتتۇراھال يامغۇر ياغىدۇ. تېمپېراتۇرا 8 ـ 15 گرادۇس بولىدۇ. تۆت ـ بەش بال ئۆيچۆرىسىدە شامال چىقىدۇ.

كۆرۈنۈشى ۋە ئۇنىڭ شياڭگاڭ مەسلىسىنى ھەل قىلىشتىكى مۇھۆمپىقىيەتلىك ئەمەلىيىتى بايان قىلىنغان، يولداش دېڭ شياۋپىڭ ھۆكۈمەتنىڭ ئويلىشىپ كۆرۈشىگە ۋە ھەل قىلىشىغا تېگىشلىك ئومۇمىيەتكە ئالاقىدار بولغان چوڭ مەسىلە.

ۋۇباڭگو تەكتلەپ مۇنداق دېدى: قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇشتا تۆت جەھەتتىكى مەسىلىنى نۇقتىلىق ئوبدان ھەل قىلىش كېرەك: بىرىنچى، ھەققىي تەدبىر قوللىنىپ، كەسىپ تاللاش قارىشىنى ئۆزگەرتىش كېرەك. ئىككىنچى، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلىدىغان ئىش ئورۇنلىرىنى زور كۆچ بىلەن ئېچىش كېرەك. ئۈچىنچى، خىزمەتتىن ئايرىلىپ ئىشسىز قالغان ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنى كەسىپ ئۆزگەرتىش جەھەتتىن تەربىيىلەش لازىم. تۆتىنچى، ئەمگەك كۆچلىرى بازارلىرى قۇرۇلۇشىنى كۆچەيتىش لازىم.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

گىرىپتار بولغانلىقىنى، ئۇچىيى تېشىلىپ ھاياتى خەۋپ ئىچىدە قالغانلىقىنى ئېنىقلاپ چىقتى. ئەينى چاغدا كېسەل خۇددىنى يوقاتقان بولۇپ، ئۇنىڭدىن ئاغرىق ئازابىدا ئېڭراشتىن باشقا سادا چىقمايتتى. ئۇنىڭ مەقئىتى يېرىلىپ شەلۋەرەپ كەتكەچكە، پۇتۇن بەدىنىدىن سېسىق پۇراق چىقىپ تۇراتتى. «ئايگۈلنى چوقۇم قۇتقۇزۇۋېلىش كېرەك!» دوختۇرخانا رەھبەرلىرى ئەنە شۇنداق ئىرادە بىلەن بۇ قىزنى بالنتسىغا قوبۇل قىلىپ، ئەزرائىلغا قارشى بىر مەيدان جەڭنى باشلىۋەتتى. دوختۇرخانىدا ئايگۈل ئۇچۇن ئايرىم ياتاق تەسىس قىلىندى، ئالاھىدە كۈتۈۋېلىش ئورۇنلاشتۇرۇلدى. دوختۇرخانا باشلىقىنىڭ قوماندانلىقىدا مەخسۇس داۋالاش گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، ئايگۈلنىڭ كېسىلىنى داۋالاشقا ئەڭ يېڭى، ئەڭ ئىلغار ئۇسۇللار قوللىنىلدى. دوختۇرخانا رەھبەرلىكى ئايگۈلگە مەسئۇل تېببىي خادىملارنى جىددىي قۇتقۇزۇش گۇرۇپپىسى، ئايرىم كۈتۈش گۇرۇپپىسى، رېتسېپىلىق ئوزۇقلاندۇرۇش گۇرۇپپىسغا ئايرىپ، كېچە ـ كۈندۈز كۆزىتىش، كۈتۈش، داۋالاش ئارقىلىق ئۇنىڭ تەن ئېغىرلىقىنى تەدرىجىي ئەسلىگە كەلتۈردى، كېسەلگە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى كۈچەيتتى. ئالاھىدە تەدبىر ئالاھىدە ئۇنۇم بېرىپ، توزۇپ كېتىش ئالدىدا تۇرغان بۇ غۇنچە قايتا يورۇقلۇققا ئېرىشتى. لېكىن ئايگۈلنىڭ ئائىلىسىدىكى پۇلغا يارىغىدەك نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى بىر ـ بىرلەپ سېتىلىپ تۈگىدى. دوختۇرخانا رەھبەرلىكى بۇ ئىشنى ئۇقتىدىن كېيىن دوختۇر ـ سېستىرالارنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئۇنىڭ داۋالىنىش خراجىتى ئۈچۇن 2500 يۈەن ئىئانە توپلاپ بەردى.

ئايگۈلنىڭ ھاياتىنىڭ قۇتقۇزۇپ قېلىنغانلىقىغا دائىر تەسىرلىك ئىشلار ئاخبارات خەۋەرلىرى ئارقىلىق جەمئىيەتتە كۆچلۈك ئىجابىي تەسىر قوزغىدى. ئاقسۇنىڭ شۇ چاغدىكى ۋالىيسى مەمتىمىن زاكىر، ھازىرقى ۋالىي مەمتىمىن ياسىنلار دوختۇرخانىغا بېرىپ ئايگۈلنى يوقلىدى، ئۇنىڭغا ئۈز يېنىدىن پول ئىئانە قىلدى، ئايگۈل 2 ـ دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالانغان 300 كۈنگە يېقىن ۋاقىت ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەتراپلىق كۆيۈنۈشكە، كۈتۈۋېلىشكە، جەمئىيەتتىكى ھەر ساھە كىشىلىرىنىڭ ئىقتىسادىي جەھەتتىكى ياردەمگە، روھىي جەھەتتىكى تەسەللىگە ئېرىشتى. ئايگۈل ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر 2 ـ دوختۇرخانا ئارقىلىق مىللەتلەر چوڭ ئائىلىسىنىڭ ھەققەتەن ئىللىقلىقىنى چوڭقۇر ھېس قىلدى. ئايگۈل ئاخىرى ساقايدى. ئۇ دوختۇرخانىدىن چىقىش ئالدىدا، داۋالىنىش جەريانىدا ئۆگىنىۋالغان خەنزۇ تىلى بىلەن: «2 ـ دوختۇرخانىدىكى تاغا ـ ھەدىلەرگە رەھمەت، مەن سىلەرنىڭ ياخشىلىقىڭلارنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايمەن» دېدى. شۇنداق، ئۇ ئۆزىنى قۇتقۇزۇۋالغان دوختۇر ـ سېستىرالارنى ئۇنتۇپ قالمىدى، ئۇلارنى دائىم ياد ئېتىپ تۇردى. دوختۇر ـ سېستىرالارمۇ ئايگۈلنى ئۇنتۇپ قالمىدى. مانا ئۇ دوختۇرخانىدىن چىقىپ ئۈچ يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن ئۇلار ئالاھىدە ساۋابچىغا بېرىپ ئايگۈلنى يوقلىدى، ئۇنىڭغا يەنە بىر قېتىم ساۋاب يەتكۈزدى.

ساۋابچىلىق قىزغا قىلىنغان ساۋابلىق ئىش

× × ×

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك 2 ـ خەلق دوختۇرخانىسىدا 250 نەچچە تېببىي خادىم بولۇپ، خەۋپلۈلار 80 % نى ئىگىلەيدۇ. لېكىن بۇ يەرگە كېلىپ داۋالانىدىغان ئاغرىقلارنىڭ 70 % تىن كۆپرەكى ئاز سانلىق مىللەت دېھقان، چارۋىچىلىرى. شۇڭا بۇ دوختۇرخانا قۇرۇلغان ئون نەچچە يىلدىن بۇيان دوختۇر ـ سېستىرالارغا بولغان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىپ، ئۇلاردا ھەر مىللەت خەلقى ئۈچۈن جان ـ دىل بىلەن خىزمەت قىلىش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزدى. دوختۇرخانىنىڭ رەھبەرلىك ئاپپاراتىدا بىر نەچچە قېتىم ئۆزگىرىش بولغان بولسىمۇ، دوختۇر ـ سېستىرالاردىكى «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ـ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنىڭ ئاساسى» دېگەن ئورتاق تونۇشتا قىلچە ئۆزگىرىش بولمىدى. قايسى كىشى ۋەزىپىگە تەينىلەنسە، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ئۆزى بىۋاسىتە تۇتتى. ئۇلار ئوخشاش شارائىت ئاستىدا پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىش، كادىر ئۆستۈرۈش، ئۇي تەقسىم قىلىش قاتارلىق ئىشلاردا ئازسانلىق مىللەت تېببىي خادىملىرىغا ئالدىن ئېتىبار بەردى. بازار ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ، بۇ دوختۇرخانىمۇ ئالاھىدە مۇلازىملىق كەسپى ئورنى سۇپىتىدە ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ 40 % ئىش ھەققىنى ئۆزى تاپىدىغان، مۇكاپات پۇلى تارقىتالمايدىغان ئەھۋالغا چۇشۇپ قالغان بولسىمۇ، مىللەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن سېخىيلىق بىلەن ياردەم قولىنى سۇنۇپ كەلدى. بۇ دوختۇرخانا بىر قانچە يىلدىن بۇيان ئۇيغۇر تېخنىكا خادىملىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ ئىجرا قىلىپ، بىر تۇتاش قوماندانلىق قىلىشى، كۆڭۈل قويۇپ ئۇيۇشتۇرۇشى، 5000 دىن ئارتۇق ئورمان ساقچىسى، كوماندىر ـ جەڭچى، ئورمان ئىشچى ـ خىزمەتچىلىرى ۋە شۇ جايدىكى ئاممىنىڭ ئون كۈن جىددىي كۈچ چىقىرىپ قۇتقۇزۇشى ئارقىسىدا ئوتنى تامامەن ئۆچۈرۈپ، قۇتقۇزۇش خىزمىتىنىڭ ھەل قىلغۇچ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈردى. ھازىر ئوت ئۆچۈرۈش ئالدىنقى سەپ قوماندانلىق شتابى ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرىنى ئوت كەتكەن مەيدانلارنى تازىلاشقا، قايتا ئوت كېتىشتىن قاتتىق ساقلىنىشقا ئۇيۇشتۇرماقتا. خېيلۇڭجياڭ، جىلىن ئۆلكىلىرى ھەم ئۆمۈريول، ھاۋارايى، خەلق ئاۋىئاتسىيىسى، قوراللىق ساقچى باش شتابى قاتارلىق ئالاقىدار تارماقلار زىچ ماسلىشىپ، ئوت ئۆچۈرۈشنى زور كۈچ بىلەن قوللىدى.

ئۇچتۇرپان ناھىيىسىنىڭ ئاقيار يېزىلىق شىپاخانىسى بىلەن توقسۇ ناھىيىسىنىڭ يولتۇزباغ يېزىلىق شىپاخانىسىنى نۇقتا قىلىپ، ئۇلارغا ئىختىساس ئىگىلىرى، دورا، ئوسكۇنە جەھەتتىن ياردەم بېرىپ، نامرات جايلاردىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ داۋالىنىشى قېيىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشقا تېگىشلىك تۆھپە قوشتى. ئاقسۇ شەھەرلىك گەج تاختاي زاۋۇتىنىڭ قولىنىڭ ئالقىنىنى توك ھەرىسى كېسىپ ئۇزۇۋېتىشكە ئاز قالغان ئىشچىسى توختى بىلەن شايار ناھىيىلىك چۇچۇكبۇيا زاۋۇتىنىڭ مەلھەم قاينىتىش قازىنىغا چۈشۈپ كېتىپ، پۇتۇن بەدىنى ئېغىر دەرىجىدە كۆيۈپ كەتكەن ئىشچىسى خەلچەم بۇ دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالىنىش جەريانىدا ساۋابچىلىق قىز ئايگۈلگە ئوخشاش مېھىر ـ شەپقەتكە ئېرىشىپ، ئۇمۇرلۇك مىيىپ بولۇپ قېلىش خەۋپىدىن قۇتۇلدى.

قىسقىسى، ئاقسۇ ۋىلايەتلىك 2 ـ خەلق دوختۇرخانىسى ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ساغلاملىقىنى كۈچەيتىش يولىدا زور تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. تېببىي خادىملار ئۆزئارا قەلبداش، تەقدىرداش بولۇپ، ئاساسلىق داۋالاش ئوبيېكتى بولغان تۇرلۇك يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر بىلەن ئېلىشىپ، خەلقتە بەخت ئاتا قىلىپ، ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىگە، ئىشەنچىسىگە سازاۋەر بولدى. نۆۋەتتە، بۇ دوختۇرخانىدىكى تېببىي خادىملار 1994 ـ يىلى ئېرىشكەن «مەملىكەت بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەرەققىياتىدىكى نەمۇنىچى ئورۇن» دېگەن شان ـ شەرەپنى تېخىمۇ نۇرلاندۇرۇش يولىدا قولغا قول تۇتۇشۇپ ئىلگىرىلىمەكتە.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بۈيۈك تۇغنى ئېگىز كۆتۈرەيلى

شىن شۆەنۇين

پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەر ساھە ئىشلىرى ئۈزلۈكسىز راۋاجلىنىپ، گۈللەپ ياشنىغان ۋەزىيەت بارلىققا كەلدى، لېكىن بىز يەنە شۇنى سەگەكلىك بىلەن كۆرۈشىمىز كېرەككى، رېئال تۇرمۇشتا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا، ئىجتىمائىي مۇقىملىققا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئامىللار ھېلىھەم مەۋجۇت. مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ بۇزغۇنچىلىق ھەرىكەتلىرى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا ئېغىر كاشىلا قىلىپلا قالماي، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىغىمۇ توسقۇنلۇق ۋە بۇزغۇنچىلىق قىلدى. شۇڭا بىز كۈچىنى مەركەزلەشتۈرۈپ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ياخشى تۇتۇش بىلەن بىللە مىللىي بۆلگۈنچىلىككە بايرىقىمىز روشەن ھالدا قارشى تۇرۇشىمىز، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئۈزلۈكسىز مۇستەھكەملىشىمىز، كۈچەيتىشىمىز، ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقنى ساقلىشىمىز لازىم.

1. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى - ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جېنى

شىنجاڭ قەدىمدىن بۇيان بىزنىڭ بىرلىككە كەلگەن كۆپ مىللەتلىك مەملىكىتىمىزنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى، شۇنداقلا كۆپ مىللەتلىك چېگرا رايون. بۇ يەردە ئۇيغۇر، خەنزۇ، قازاق، خۇيزۇ، موڭغۇل، قىرغىز، تاجىك، شىبە، ئۆزبېك، مانجۇ، داغۇر، تاتار قاتارلىق 13 مىللەت ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئولتۇراقلىشىپ كەلگەن. خەنزۇلارنى ئالساق، مىلادىدىن ئىلگىرىكى 206- يىلى خەن سۇلالىسى قۇرۇلغاندىن كېيىن خەن سۇلالىسى بىلەن شىنجاڭ ئوتتۇرىسىدا بېرىش - كېلىش بولغانلىقى توغرىسىدا ئېنىق خاتىرىلەر بار، جاڭ چەن ئەلچى بولۇپ غەربىي دىيارغا مۇۋەپپەقىيەتلىك كەلگەندىن كېيىن خەن سۇلالىسى بىلەن غەربىي دىيار ئوتتۇرىسىدىكى بېرىش - كېلىش تېز راۋاجلانغان، خەن پادىشاھلىقى يەنە ئىچكى رايونلاردىن بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈشكە ئەمەلدار ئەۋەتكەن، بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونىنىڭ ئادىمى كۆپ بولغانلىرى نەچچە مىڭغا، ئاز بولغانلىرى نەچچە ئونغا يەتكەن، بەزى بوزيەر ئۆزلەشتۈرگۈچى ئەمەلدارلار خوتۇن - بالىلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، بۇ جايدا ئەۋلادمۇ ئەۋلاد ئولتۇراقلىشىپ قەدىمكى شىنجاڭ ئاھالىلىرىنىڭ بىر قىسمىغا ئايلانغان. ۋېي، جىن زامانىدىكى جەنۇب - شىمال سۇلالىلىرى دەۋرى - ئېلىمىزدىكى مىللەتلەرنىڭ بىر - بىرىگە قوشۇلۇپ كېتىشى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلگەن مەزگىل ئىدى. بۇ چاغدا ئوتتۇرا تۈزلەڭلىك ۋە خېشى كارىدورىدىكى نۇرغۇن خەنزۇلار غەربكە كۆچۈپ خەنزۇلار ۋە ئۇلارنىڭ مەدەنىيىتى غەربىي دىياردا يەنىمۇ راۋاجلانغان. سۈي، تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدە زور تۈركۈمدىكى بولۇپمۇ تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدە خەنزۇ خەلقى ئەسكەر بولۇش، بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش، سودا قىلىش قاتارلىق كۆپ خىل يوللار ئارقىلىق غەربىي دىيارغا كىرگەن. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا غەربىي دىياردىكى نۇرغۇن ئاز سانلىق مىللەت زاتلىرى مەركەزدە ۋە ھەر دەرىجىلىك يەرلىك ھۆكۈمەتلەردە سىياسىي، ھەربىي پائالىيەتلەرنى بىۋاستە ئىگىلەپ ۋە ئۇنىڭغا قاتنىشىپ ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئۇيۇشۇش كۈچىنى زور دەرىجىدە ئاشۇرغان. دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئىسمائىل ئەھمەد: «شىنجاڭ ئۇيغۇرلارنى ئاساسىي گەۋدە قىلغان، ھەرقايسى مىللەتلەر بىرلىكتە ئولتۇراقلاشقان جاي، بۇ پاكىت. ئۇزاق ۋاقىتتىن بۇيان خەنزۇ خەلقى بىلەن كوللېكتىپى شىنجاڭ خىزمىتىگە ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا ناھايىتى ئەھمىيەت بەردى. جياڭ زېمىن: «شىنجاڭ - كۆپ مىللەت توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان چېگرا رايون، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ياخشىلاش ئىنتايىن مۇھىم.»، «شىنجاڭغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، ھەممىدىن ئاۋۋال خەنزۇلار بىلەن ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مۇناسىۋىتىنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىش، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئاپتونومىيىنى يولغا قويغان مىللەت - ئۇيغۇر مىللىتى بىلەن باشقا ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مۇناسىۋىتىنىمۇ ياخشى بىر تەرەپ قىلىش كېرەك» دەپ ئېنىق كۆرسەتتى. ئۇ يەنە: «مىللەتلەر چوقۇم قەلبداش، ھەمنەپەس، تەقدىرداش بولۇشى، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۈچۈن بىرلىكتە كۈرەش قىلىشى كېرەك» دەپ قايتا - قايتا تەكىتلىدى.

شىنجاڭنىڭ تەرەققىيات تارىخى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى - ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئورتاق مەنپەئەتى ئىكەنلىكىنى مۇستەسناسىز چۈشەندۈردى. 1949 - يىلى خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى شىنجاڭغا يۈرۈش قىلىپ، شىنجاڭدىكى مىللىي دېموكراتىك تەرەققىيپەرۋەر كۈچلەر بىلەن زىچ بىرلىشىپ، ھەر مىللەت خەلقىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، شىنجاڭنى تىنچ يول بىلەن ئازاد قىلىپ، گومىنداڭنىڭ ئەكسىيەتچىل ھۆكۈمرانلىقىنى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ، خەلق ھاكىمىيىتىنى قۇرۇپ، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنى مىللىي زۇلۇم ۋە مىللىي كەمسىتىشتىن مەڭگۈلۈك قۇتۇلدۇرۇپ، سىياسىي باراۋەرلىكنى ئىشقا ئاشۇردى؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ھەر مىللەت خەلق زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە مىسلىسىز كەڭ كۆلەملىك چوڭقۇر دېموكراتىك ئىسلاھات ۋە سوتسىيالىستىك ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ، ئېكسپلاتاتسىيە تۈزۈمىنى يوقاتتى، بۇنىڭ بىلەن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلق ئورتاق گۈللىنىدىغان سوتسىيالىزم يولىغا ماڭدى؛ ئۈچ چوڭ ئۆزگەرتىش تاماملانغاندىن كېيىن پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت يەنە ھەر مىللەت خەلققە رەھبەرلىك قىلىپ، سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشنى قانات يايدۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت ئىشلىرىنى ئۈچقاندەك راۋاجلاندۇردى، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈردى، بۇ دەۋر شىنجاڭ تارىخىدا مىللەتلەر مۇناسىۋىتى ئەڭ ياخشى دەۋر ئىدى، ھەر مىللەت خەلق ئۇنى ھازىرغىچە ئۇنتۇغىنى يوق، 10 يىللىق ئىچكى مالىمانچىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراتتى، ھەر مىللەت خەلقنىڭ تۇرمۇشىنىمۇ قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويدى. پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتىن ئىبارەت مەركەزنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىرگە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىن ئىبارەت ئومۇمىيلىقنى ھەرگىز ئۇنتۇمىدى، بىر مۇنچە ئىجابىي، ئۈنۈملۈك مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇپ، مىللەتلەر مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ قويۇقلاشتۇردى، ئىقتىساد، مەدەنىيەت، مائارىپ ئىشلىرىنى زور قەدەمدە راۋاجلاندۇرۇپ، خەلقنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشىلىدى. ئىجابىي، سەلبىي جەھەتتىكى تەجرىبىلەر شۇنى ئىسپاتلىدىكى، قاچان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ياخشىلانسا، جەمئىيەت تىنچ بولىدۇ، چېگرا ... كېرەك.

1. پارتىيىنىڭ تۈپ مەنپەئەتى بىلەن ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئەتىنىڭ بىر ئىكەنلىكىنى تولۇق تونۇشىمىز لازىم. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ھەر مىللەت خەلقى مەنپەئەتىنىڭ سادىق ۋەكىلى. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكى بولمىسا، ھەر مىللەت خەلقى ئازادلىققا ئېرىشەلمەيدۇ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ باراۋەرلىكى ۋە زىچ ئىتتىپاقلىقىمۇ بولمايدۇ؛ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكى بولمىسا، ھەر مىللەت خەلقى سوتسىيالىستىك ئۇلۇغۋار نىشانغا يېتەلمەيدۇ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق گۈللىنىشى ۋە ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكىمۇ بولمايدۇ. شۇڭا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە قەتئىي تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئۇلۇغۋار نىشانىغا تىرىشىپ يېتىش - ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئەتى، پارتىيىمىزنىڭ ھەر دەرىجىلىك كادىرلىرى مەيلى قايسى مىللەتتىن بولسۇن، ھەر مىللەت خەلقى مەنپەئەتىنىڭ سادىق ۋەكىلى بولۇشى، جان - دىلى بىلەن ھەر مىللەت خەلقى ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى كېرەككى، ئۆز مىللىتى، مەنپەئەتىگىلا ۋەكىللىك قىلماسلىقى، ئۆز مىللىتى خەلقى ئۈچۈنلا خىزمەت قىلماسلىقى كېرەك.

2. مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىك، ئىتتىپاقلىقىدا چىڭ تۇرۇش شەرت. ماركسىزم: ھەر بىر مىللەتنىڭ ئارتۇقچىلىقى ۋە كەمچىلىكىمۇ بولىدۇ. مىللەتلەرنىڭ چوڭ - كىچىكى، ئىلغار - قالاقلىرى بولىدۇ. لېكىن ھەرگىز ياخشى - يامان، ئالىيجاناب - پەسكەش دەپ ئايرىلمايدۇ. ماركسىزم مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكىنى تەشەببۇس قىلىدۇ، مىللىي زۇلۇم، مىللىي كەمسىتىشكە قارشى تۇرىدۇ، دەپ قارايدۇ. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلۇپ مىللىي تەڭسىزلىكنىڭ سىنىپىي مەنبەسى يوقىتىلدى، ھەر مىللەت خەلقى سىياسىي جەھەتتە خوجايىن بولىدىغان باراۋەرلىك ھوقۇقىغا ئېرىشتى، بۇ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئىتتىپاقلىقىغا ئىشەنچلىك ئاساس سېلىپ بەردى. دەرۋەقە ئېلىمىزدە ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت، تەرەققىيات سەۋىيىسى جەھەتلەردە پەرق يەنىلا مەۋجۇت. لېكىن بۇنى سىياسىي جەھەتتىكى تەڭسىزلىك بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋېتىشكە بولمايدۇ، ئېلىمىزدە ۋە شىنجاڭدىكى ھەرقايسى مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدا «مىللەتلەر ئارا ئەمەلىيەتتىكى تەڭسىزلىك» مەۋجۇت ئەمەس. مىللەتلەرنىڭ تەرەققىيات سەۋىيىسى جەھەتتىلا پەرق بار. بۇنداق پەرق خەنزۇلار بىلەن ئاز سانلىق مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدا مەۋجۇت بولۇپلا قالماي، بىر مىللەتنىڭ ئىچكى قىسمىدىمۇ رايونى ئوخشاش بولمىغانلىقتىن، ئىقتىساد، مەدەنىيەت، تەرەققىيات سەۋىيىسى جەھەتتە يەنىلا پەرق مەۋجۇت. بۇنداق پەرق ئۇزاق مۇددەتلىك تارىخىي تەرەققىيات جەريانىدا شەكىللەنگەن. ئۇنى يوقىتىشقىمۇ ئۇزاق تارىخىي جەريان كېتىدۇ. بىز ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىغا تايىنىپ ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى بىرلىكتە يۈكسەلدۈرىدىغانلا بولساق، بۇنداق پەرقنى پەيدىنپەي ئازايتالايمىز ھەمدە ئاخىرىدا يوقىتالايمىز. مىللەتلەر ...

شىنجاڭنى ئېچىش، گۈللەندۈرۈش تارىخى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ، جۈملىدىن ئاز سانلىق مىللەتلەر بىلەن خەنزۇ خەلقىنىڭ ياخشى كۆڭلەردىمۇ، يامان كۆڭلەردىمۇ بىللە بولۇپ، ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلغان مىللىي مۇناسىۋەت تەرەققىيات تارىخى ھېسابلىنىدۇ. پارتىيىمىز ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسىنى قوللىنىپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مىللەتلەر مۇناسىۋىتى تارىخىي ۋە رېئاللىقىنى ئىلمىي يەكۈنلەپ ۋە يىغىنچاقلاپ «ئىككى ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسىنى ئوتتۇرىغا قويدى، ئۇ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئەتىنى تولۇق گەۋدىلەندۈردى. كۆپ يىللىق ئەمەلىيەت داۋامىدا، ئەمەلىي خىزمەتتە بۇ ئىدىيە غايەت زور رول ئوينىدى.

دۇنيادا ھەر بىر دۆلەت ۋە مىللەتنىڭ ئۆزىگە چۇشلۇق ئارتۇقچىلىقى ۋە ئەۋزەللىكى بار. شۇنداقلا ئاجىزلىقى ۋە يېتەرسىزلىكىمۇ بار. دۆلەتلەر ۋە مىللەتلەر ئۆزئارا ئۈزلۈكسىز ئۆگىنىش، ئالماشتۇرۇش ۋە قوبۇل قىلىش ئارقىلىق دۇنيا مەدەنىيىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. تارىخىي قانۇنىيەت كىشىلەرگە شۇنى ئۇقتۇرىدۇكى، باشقىلاردىن ئۆگىنىشكە قانچىكى ماھىر دۆلەت ۋە مىللەت شۇنچە قۇدرەت تاپىدۇ؛ قانچىكى مۇتەئەسسىپ، بېكىنمە دۆلەت ۋە مىللەت شۇنچە ئارقىدا قالىدۇ. ھازىرقى دۇنيادىكى تەرەققىي تاپقان دۆلەت ۋە مىللەتنىڭ ھەرقاندىقى سىرتقا ئېچىۋېتىش سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىنى قوبۇل قىلىشقا ۋە ئۆگىنىشكە ماھىر، ئېلىمىز تارىخىدا تاڭ سۇلالىسىنىڭ قۇدرەت تېپىشى ئۇنىڭ چەت ئەللەرنىڭ ۋە مەملىكەت ئىچىدىكى مىللەتلەرنىڭ ئىلغار مەدەنىيىتىنى قوبۇل قىلغانلىقى ۋە ئۆزلەشتۈرگەنلىكىدە؛ چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە بېكىنمىچىلىك دۆلەت سىياسىتى يولغا قويۇلۇپ، چەت ئەللەرنىڭ بارلىق نەرسىلىرى چەتكە قېقىلغانلىقتىن، دۆلەت بارغانسېرى ئارقىدا قالدى. تارىخ رېئاللىقنىڭ ئەينىكى. تاشقى دۇنيا بىلەن ئالاقىنى رەت قىلغان، باشقىلاردىن ئۆگەنمىگەن، باشقىلارنىڭ ياردىمىگە قارشى تۇرغان مىللەت بىر ئىزدا توختاپ قالىدۇ، ھەتتا ئارقىغا چېكىنىپ كېتىدۇ.

ھازىر پۈتۈن مەملىكەت خەلقى ئېلىمىزنى باي، قۇدرەتلىك، دېموكراتىك، مەدەنىيەتلىك سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشقان دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئورتاق غايىسى يولىدا كۈرەش قىلماقتا. بۇ غايىگە يېتىش ئۈچۈن ھەرقايسى جايلار، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ بىر - بىرىگە ياردەم بېرىشىگە توغرا كېلىدۇ. بىزنىڭ شىنجاڭنى تەرەققىي تاپقان ئىچكى رايونلار بىلەن سېلىشتۇرغاندا، پەرق ناھايىتى زور، ئىچكى جايلاردىكى ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ ۋە خەنزۇ خەلقىنىڭ ياردىمىگە تېخىمۇ موھتاج. ئېچىۋېتىش داۋامىدا ئىقتىساد، مەدەنىيەت قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئالماشتۇرۇش ۋە ئالاقىنى كېڭەيتىشكە، ئىختىساس ئىگىلىرى، مەبلەغ ۋە تېخنىكىنى كىرگۈزۈشكە، ئاز سانلىق مىللەتلەر بىلەن خەنزۇلارنىڭ ئىتتىپاقلىقى ۋە ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ كۈچەيتىشكە توغرا كېلىدۇ.

شىنجاڭدا، پۈتۈن مەملىكەتتە ئاز سانلىق مىللەتلەر بىلەن خەنزۇلار بىرلەشسە مەنپەئەت ئالىدۇ، بۆلۈنسە زىيان تارتىدۇ. بۇ تارىخ تەكرار ئىسپاتلىغان ئوبيېكتىپ ھەقىقەت. بىز چوقۇم ماركسىزملىق مىللەت قارىشىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك ئورتاق ئەمگەك ۋە كۈرەش داۋامىدا يېتىلگەن ئىتتىپاقلىقى، دوستلۇقىنى ...

ئۇيغۇرلارنى ئاساسىي گەۋدە قىلغان، ھەرقايسى مىللەتلەر بىرلىكتە ئولتۇراقلاشقان جاي، بۇ پاكىت. ئۇزاق ۋاقىتتىن بۇيان خەنزۇ خەلقى بىلەن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلق شىنجاڭنى بىرلىكتە ئاچقان، بۇمۇ پاكىت. شىنجاڭدا بايقالغان نەپىس تاش قوراللار مەدەنىيىتى غەربىي دىيارنىڭ نەپىس تاش قوراللار مەدەنىيىتىنىڭ جۈملىسىدىن ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈردى. شۇنداقلا قەدىمكى ئىپتىدائىي كومپۇنا دەۋرىدە غەربىي دىيار بىلەن ئىچكى رايونلاردىكى ئاھالىلەرنىڭ قويۇق ئالاقە ۋە باردى-كەلدى قىلغانلىقىنى، خەنزۇ ئاھالىلەرنىڭ شىنجاڭدا تىرىكچىلىك قىلغىنىغا 2000 يىلدىن ئاشقانلىقىنى چۈشەندۈردى» دېگەندى. نەچچە مىڭ يىلدىن بۇيان ھەر مىللەت قېرىنداشلار تەڭرى تېغىنىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدا تۇرۇپ، بۇ جايىنى بىرلىكتە ئېچىپ، شىنجاڭنىڭ شانلىق مەدەنىيىتىنى ياراتقان؛ ھەر مىللەت قېرىنداشلار مۇرىنى - مۇرىگە تىرەپ جەڭ قىلىپ تاشقى دۈشمەن كۈچلەرنىڭ تاجاۋۇزىغا قارشى ۋەتەننىڭ بىرلىكتە تاقابىل تۇرۇپ، بۇ ھەيۋەتلىك زېمىننى، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغدىغان؛ يەنە بىرلىكتە مىللىي زۇلۇمغا قارشى تۇرۇش، مىللىي ئازادلىقنى قولغا كەلتۈرۈش، مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇش كۈرەشلىرىنى قانات يايدۇرغان. ھەر مىللەت خەلق ئۇزاق مۇددەتلىك كۈرەشتە ھايات- ماماتتا بىللە بولۇش، مىللەتلەر زىچ، ئىناق، دوست بولۇش مۇناسىۋىتىنى ئورناتقانلىقتىن، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ مەركەزگە تەلپۈنۈش كۈچى ۋە ئۈيۈشۇش كۈچىنى غايەت زور دەرىجىدە كۈچەيتكەن. بۇ تارىخىي پاكىتلار شىنجاڭ - بۇ يەردە ياشىغان 13 مىللەتنىڭ شىنجاڭنى ئىكەنلىكىنى، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ شىنجاڭنى ئىكەنلىكىنى تولۇق چۈشەندۈردى.

يولداش ماۋزېدۇڭ: «دۆلەتنىڭ بىرلىكى، خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقى، مەملىكەت ئىچىدىكى ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقى - ئىشلىرىمىزنىڭ جەزمەن غەلىبە قىلىدىغانلىقىنىڭ تۆپ كاپالىتى» دەپ كۆرسەتكەنىدى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش پۈتۈن مەملىكەتنىڭ تىنچ - ئىتتىپاقلىقىغا، چېگرا مۇداپىئەسىنىڭ مۇستەھكەملىنىشىگە، ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئاكتىپلىقىنى ئىلھاملاندۇرىدۇ. شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقى - شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ جېنى، ھەر مىللەت خەلقنىڭ تۆپ مەنپەئىتى ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر تونۇتۇش كېرەك، دەپ كۆرسەتتى.

جياڭ زېمىن يادرولۇقلىرىدىكى 3 - ئەۋلاد مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك ياختىشلىدى. ئىجابىي، سەلبىي جەھەتتىكى تەجرىبىلەرنى ئۇنىڭ ئىسپاتلىدىكى، قاچان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ياخشىلانسا، جەمئىيەت تىنچ بولىدۇ، چېگرا مۇداپىئەسى مۇستەھكەملىنىدۇ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە ھەرساھە ئىشلار ئوڭۇشلۇق راۋاجلىنىدۇ؛ قاچان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ياخشى بولمىسا، بارلىق خىزمەت ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرايدۇ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى - ھەر مىللەت خەلقنىڭ تۆپ مەنپەئىتى. شىنجاڭ ئازاد بولغان 40 نەچچە يىلدىن بۇيان سىياسىي، ئىقتىسادىي تۇرمۇشتا ئالەمشۇمۇل ئۆزگىرىشلەرنىڭ بولۇشى، ھەر ساھە ئىشلاردا شانلىق مۇۋەپپەقىيەتلەرنىڭ قولغا كەلتۈرۈلۈشى ھەر مىللەت خەلقنىڭ زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، ئورتاق كۈرەش قىلغانلىقىدىن، مۇقىم ئىجتىمائىي، سىياسىي ۋەزىيەتتىن ئايرىلمايدۇ.

مۇتلەق كۆپ ساندىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ئىتتىپاقلىق ئارزۇسى كۈچلۈك، ئىرادىسى بەردەك، ئۇلار ئىتتىپاقلىقنى، گۈللىنىشنى، تەرەققىياتنى ئۈمىد قىلىدۇ، لېكىن سىنىپىي كۆرەش كىشىلەرنىڭ ئىرادىسىگە باغلىق ئەمەس، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدا ھەقسىزلىرىنى ئىنتايىن ئاز ساندىكى مىللىي بۆلگۈنچىلەر بار، ئۇلار خەلقئارادىكى ئەكسىيەتچى كۈچلەر بىلەن تىل بىرىكتۈرۈپ، كومپارتىيە رەھبەرلىكىدىكى سوتسىيالىستىك تۈزۈمنى ئاغدۇرۇشنى نىشان، «پارچىلاش»نى ۋاستە، «غەربلەشتۈرۈش»نى مەقسەت قىلىپ، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى، سوتسىيالىستىك شىنجاڭنىڭ گۈللىنىپ يېيىشىنى خالىمايدىغان ھامان بىر ئاز قىلىپ كاشىلا، بۇزغۇنچىلىق قىلىدۇ، بۆلگۈنچىلىك، ئاغدۇرمىچىلىق ھەرىكەتلىرىنى ئېلىپ بارىدۇ، ئۇلار ئېلىمىزنىڭ بىرلىككە كەلگەن كۆپ مىللەتلىك دۆلەت ئىكەنلىكى، شىنجاڭنىڭ قەدىمدىن تارتىپ جۇڭگونىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت تارىخىي پاكىتنى خالىغانچە ئۆزگەرتىپ ۋە بۇرمىلاپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىكنى تەرغىپ قىلىدىغان ئەكسىيەتچىل جامائەت پىكرىنى پەيدا قىلدۇ؛ بارلىق ئامما للار بىلەن مىللىي ماجىرا تۇغدۇرۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدۇ، ھەتتا زوراۋانلىق، تېررورلۇق، يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈش ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىدۇ، بۇنىڭدىن ھازىر شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئاساسىي خەۋپ مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەردىن كېلىدىغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ، شىنجاڭدا بۆلگۈنچىلىك بىلەن بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۆرۈشى ئەزەلدىن توختاپ قالغىنى يوق، شۇنداقلا ئۇ ئۇزاق مۇددەت مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، بەزىدە يەنە ئىنتايىن ئۆتكۈرلىشىپ، كەسكىنلىشىپ كېتىدۇ. شۇڭا شىنجاڭدا ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن دۈشمەنگە قارشى كۈرەشنى قەتئىي تەۋرەنمەي قانات يايدۇرۇشىمىز، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە بايرىقىمىز روشەن ھالدا قارشى تۇرۇشىمىز، ۋەتەننىڭ بىرلىكى، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى قوغدىشىمىز شەرت.

2. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، مۇقىملىقنى قاقلاش قوغداش لازىم

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى توغرىسىدا ئۇزلۇكسىز تەربىيە ئېلىپ بېرىش ئۇزاق مۇددەتلىك ۋەزىپە. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن ماركسىزملىق مىللەت قارىشى ئارقىلىق مىللىي مەسىلىنى كۆزىتىش ۋە ھەل قىلىشتا چېگرا تۇرۇش شەرت. ماركسىزملىق مىللەت قارىشىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، تارىختىن قېچىقالغان بىر تەرەپلىمە مىللىي قاراشلاردىن ئۆزۈل - كېسىل قۇتۇلۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا زىيان يەتكۈزىدىغان بارلىق خاتا ئىدىيىلەرگە قاتاڭقى تۇرۇپ، پارتىيەنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ئىجرا قىلىش سەۋىيىسىنى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ئالقىلىقىمىزنى ئۆستۈرۈشىمىز لازىم. بۇنىڭدا تۆۋەندىكىي بىر نەچچە تۆپ قاراشنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇشىمىز

ياخشىلىدى. ئىجابىي، سەلبىي جەھەتتىكى تەجرىبىلەرنى ئۇنىڭ ئىسپاتلىدىكى، قاچان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ياخشىلانسا، جەمئىيەت تىنچ بولىدۇ، چېگرا مۇداپىئەسى مۇستەھكەملىنىدۇ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە ھەرساھە ئىشلار ئوڭۇشلۇق راۋاجلىنىدۇ؛ قاچان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ياخشى بولمىسا، بارلىق خىزمەت ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرايدۇ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى - ھەر مىللەت خەلقنىڭ تۆپ مەنپەئىتى. شىنجاڭ ئازاد بولغان 40 نەچچە يىلدىن بۇيان سىياسىي، ئىقتىسادىي تۇرمۇشتا ئالەمشۇمۇل ئۆزگىرىشلەرنىڭ بولۇشى، ھەر ساھە ئىشلاردا شانلىق مۇۋەپپەقىيەتلەرنىڭ قولغا كەلتۈرۈلۈشى ھەر مىللەت خەلقنىڭ زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، ئورتاق كۈرەش قىلغانلىقىدىن، مۇقىم ئىجتىمائىي، سىياسىي ۋەزىيەتتىن ئايرىلمايدۇ.

مۇتلەق كۆپ ساندىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ئىتتىپاقلىق ئارزۇسى كۈچلۈك، ئىرادىسى بەردەك، ئۇلار ئىتتىپاقلىقنى، گۈللىنىشنى، تەرەققىياتنى ئۈمىد قىلىدۇ، لېكىن سىنىپىي كۆرەش كىشىلەرنىڭ ئىرادىسىگە باغلىق ئەمەس، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدا ھەقسىزلىرىنى ئىنتايىن ئاز ساندىكى مىللىي بۆلگۈنچىلەر بار، ئۇلار خەلقئارادىكى ئەكسىيەتچى كۈچلەر بىلەن تىل بىرىكتۈرۈپ، كومپارتىيە رەھبەرلىكىدىكى سوتسىيالىستىك تۈزۈمنى ئاغدۇرۇشنى نىشان، «پارچىلاش»نى ۋاستە، «غەربلەشتۈرۈش»نى مەقسەت قىلىپ، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى، سوتسىيالىستىك شىنجاڭنىڭ گۈللىنىپ يېيىشىنى خالىمايدىغان ھامان بىر ئاز قىلىپ كاشىلا، بۇزغۇنچىلىق قىلىدۇ، بۆلگۈنچىلىك، ئاغدۇرمىچىلىق ھەرىكەتلىرىنى ئېلىپ بارىدۇ، ئۇلار ئېلىمىزنىڭ بىرلىككە كەلگەن كۆپ مىللەتلىك دۆلەت ئىكەنلىكى، شىنجاڭنىڭ قەدىمدىن تارتىپ جۇڭگونىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت تارىخىي پاكىتنى خالىغانچە ئۆزگەرتىپ ۋە بۇرمىلاپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىكنى تەرغىپ قىلىدىغان ئەكسىيەتچىل جامائەت پىكرىنى پەيدا قىلىدۇ؛ بارلىق ئامما للار بىلەن مىللىي ماجىرا تۇغدۇرۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدۇ، ھەتتا زوراۋانلىق، تېررورلۇق، يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈش ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىدۇ، بۇنىڭدىن ھازىر شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئاساسىي خەۋپ مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەردىن كېلىدىغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ، شىنجاڭدا بۆلگۈنچىلىك بىلەن بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۆرۈشى ئەزەلدىن توختاپ قالغىنى يوق، شۇنداقلا ئۇ ئۇزاق مۇددەت مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، بەزىدە يەنە ئىنتايىن ئۆتكۈرلىشىپ، كەسكىنلىشىپ كېتىدۇ. شۇڭا شىنجاڭدا ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن دۈشمەنگە قارشى كۈرەشنى قەتئىي تەۋرەنمەي قانات يايدۇرۇشىمىز، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە بايرىقىمىز روشەن ھالدا قارشى تۇرۇشىمىز، ۋەتەننىڭ بىرلىكى، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى قوغدىشىمىز شەرت.

2. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، مۇقىملىقنى قاقلاش قوغداش لازىم

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى توغرىسىدا ئۇزلۇكسىز تەربىيە ئېلىپ بېرىش ئۇزاق مۇددەتلىك ۋەزىپە. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن ماركسىزملىق مىللەت قارىشى ئارقىلىق مىللىي مەسىلىنى كۆزىتىش ۋە ھەل قىلىشتا چېگرا تۇرۇش شەرت. ماركسىزملىق مىللەت قارىشىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، تارىختىن قېچىقالغان بىر تەرەپلىمە مىللىي قاراشلاردىن ئۆزۈل - كېسىل قۇتۇلۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا زىيان يەتكۈزىدىغان بارلىق خاتا ئىدىيىلەرگە قاتاڭقى تۇرۇپ، پارتىيەنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ئىجرا قىلىش سەۋىيىسىنى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ئالقىلىقىمىزنى ئۆستۈرۈشىمىز لازىم. بۇنىڭدا تۆۋەندىكىي بىر نەچچە تۆپ قاراشنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇشىمىز

مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى بىرلىكتە يۈكسەلدۈرىدىغانلا بولساق، بۇنداق پەرقنى پەيدىنپەي ئازايتالايمىز ھەمدە ئاخىردا يوقىتالايمىز، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى تېخىمۇ مۇستەھكەملىيەلەيمىز.

3. بۆرۈڭلا مىللەتچىلىككە قارشى تۇرۇشتا چىڭ تۇرۇش كېرەك

يولداش ماۋزېدۇڭ: «مەيلى چوڭ خەنزۇ چىلىق بولسۇن ياكى يەرلىك مىللەتچىلىك بولسۇن، ھەر ئىككىسى ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقىغا پايدىسىز. بۇ توغۇنىشكە ئېگىشلىك خەلق ئېچىدىكى زىددىيەت» دېگەنىدى. بىز ئىككى خىل مىللەتچىلىككە قارشى تۇرىمىز، يەنى ھەم چوڭ مىللەتچىلىككە (چوڭكودا ئاساسلىقى چوڭ خەنزۇچىلىققا)، ھەم يەرلىك مىللەتچىلىككە قارشى تۇرىمىز. بۇ ئىككى خىل مىللەتچىلىك خاتالىقى ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىك، ئىتتىپاقلىق، ئۆزئارا ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنىڭ مۇھىملىقىغا سەل قارايدۇ، ۋەتىنىمىز چوڭ ئائىلىسىدىكى مىللەتلەرئارا مەسىلىلەرگە باراۋەرلىك، ئۆزئارا ھەمكارلىق پرىنسىپى بويىچە مۇئامىلە قىلمايدۇ ۋە ئۇنى شۇ پرىنسىپ بويىچە بىر تەرەپ قىلمايدۇ. چوڭ خەنزۇچىلىق، يەرلىك مىللەتچىلىك- بۆرۈڭلا ئىدىيىسىنىڭ مىللىي مەسىلىدىكى ئىپادىسى. بۇلار مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىغا، ۋەتىنىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشىغا، مىللەتلەرنىڭ تەرەققىياتى ۋە گۈللىنىشىگە پايدىسىز، ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئامما بۇ ئىككى خىل خاتا قاراشنى توغۇنىشكە ئەھمىيەت بېرىشى شەرت.

4. خاراكتېرى ئوخشاش بولمىغان ئىككى خىل زىددىيەتنى قاتتىق پەرقلەندۈرۈپ، ھەرقايسى مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدا يۈز بەرگەن مەسىلىلەرنى توغرا بىر تەرەپ قىلىشىمىز لازىم.

رېئال تۇرمۇشتا مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدا مەسىلىلەرنىڭ كۆرۈلۈشى ۋە سۈركىلىشىلەردىن ساقلىنىش تەس، بىز ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، خاراكتېرى ئوخشاش بولمىغان ئىككى خىل زىددىيەتنى پەرقلەندۈرۈپ، توغرا ھەل قىلىشىمىز لازىم. ئىنتايىن ئاز ساندىكى مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ بۈزغۇنچىلىقىنى قىلچە رەھمىدىلىك قىلماي پاش قىلىش ۋە ئۇنىڭغا زەربە بېرىشتىن باشقا، ئادەتتىكى مەسىلىلەرگە ئاممىۋى خىزمەت ئىشلەش، تەشۋىقات - تەربىيە ئېلىپ بېرىش، كۆپ ساندىكى ئاممىنى تاينىش ۋە ئۇلارنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇش فاكتورىنى قوللىنىشىمىز لازىم. بۇ توپ كۆز قاراشتىن ھەرقانداق ۋاقىتتا تەۋرىنىشكە بولمايدۇ. مەسىلە ۋە سۈركىلىش كۆرۈلسە، ئاز سانلىق مىللەت رەھبىرلىرى كادىرلىرى ئاز سانلىق مىللەت ئاممىغا كۆپرەك خىزمەت ئىشلەش، خەنزۇ رەھبىرلىرى كادىرلار خەنزۇ ئاممىغا كۆپرەك خىزمەت ئىشلەش لازىم. ھەر مىللەت رەھبىرلىرى كادىرلىرى پارتىيەمۇلىك ۋە پارتىيە سىياسىتى مەيدانىدا تۇرۇپ مەسىلىلەرنى چوقۇم تۈدىل، دۇرۇس بىر تەرەپ قىلىشى، ھەرگىز ھېسسىياتقا بېرىلىپ ئىش كۆرمەسلىكى كېرەك. ئۇنىڭدىن باشقا، قانۇنچىلىق قارىشىنى كۆچەيتىپ، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش كېرەك. بەزى مەسىلىلەر كۆپىنچە تاسادىپىي ئەھۋالدا ھەق تەلەپ ماجىرالىرى، ئاپتوموبىل ۋەقەلىرى ياكى جىنايى ئىشلار دېلولىرى تۇپەيلىدىن كېلىپ چىقىدۇ. بۇ مەسىلىلەردە ئەدلىيە تارماقلىرى قانۇنىي تەرتىپكە ئاساسەن قانۇن بويىچە ئىش قىلىشى كېرەك. مەيلى خەنزۇلار ياكى ئاز سانلىق مىللەتلەر بولسۇن قانۇن ئالدىدا باپبارابەر بولۇشى، قانداق مەسىلىلەر بولسا شۇنداق مەسىلە دەپ قارىلىشى، قانداق بىر تەرەپ قىلىشقا ئېگىشلىك بولسا، شۇنداق بىر تەرەپ قىلىنىشى كېرەك. ھەممە مەسىلىنى مىللىي مەسىلە دەۋېلىشقا بولمايدۇ.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشتە «ئىككى ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسىنى پۈختا تۇرغۇزۇش كېرەك.

نەچچە مىڭ يىللىق تارىخ ئىسپاتلىدىكى، ھەرقانداق بىر مىللەتنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى، تەرەققىي قىلىشى ۋە گۈللىنىشى باشقا مىللەتلەرنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى، قوللىشى ۋە ياردىمىدىن ئايرىلالمايدۇ.

قارىشىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك ئورتاق ئەمگەك ۋە كۆرەش داۋامىدا بېتىلگەن ئىتتىپاقلىقى، دوستلۇقىنى قەدىرلىشىمىز، ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى قوغدايدىغان ئەنئەنىسى ۋە گۈزەل ئەخلاقىغا ۋارىسلىق قىلىشىمىز ھەم ئۇنى جارى قىلدۇرۇشىمىز، ھەرقايسى مىللەتلەر ئۆزئارا ئىشىنىشىمىز، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىشىمىز، ئۆزئارا قوللىشىمىز، ئۆزئارا ئۆگىنىشىمىز، ئۆزئارا ئەپۇ قىلىشىمىز؛ ھەممە ئادەم مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئىدىيىسىگە ئىگە بولۇشىمىز، ھەممە ئادەم مىللىي سىياسەتنى بىلىشىمىز، ھەممە ئادەم مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى تەكتىلىشىمىز، ھەممە ئادەم مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى جەھەتتە ياخشى ئىش قىلىشىمىز لازىم.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن مىللىي بۆلگۈنچىلىككە بايرىقىمىز روشەن ھالدا قارشى تۇرۇپ، تىنچ، ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى مۇستەھكەملىشىمىز ۋە راۋاجلاندۇرۇشىمىز لازىم.

ھەر مىللەت خەلقى مىللىي بۆلگۈنچىلىكنىڭ ئەكسىيەتچى ماھىيىتى ۋە جىنايى مەقسىتىنى تولۇق تونۇپ، مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە بايرىقى روشەن ھالدا قارشى كۈرەش قىلىشى لازىم.

بىزنىڭ مىللىي بۆلگۈنچىلەر بىلەن بولغان كۆرۈشىمىز كەسكىن سىياسىي كۈرەش ۋە سىنىپىي كۈرەش، دۈشمەن بىلەن ئۆز ئوتتۇرىسىدىكى كۈرەش ۋە ھايات - ماماتلىق كۈرىشى، ئۇنىڭدا مۇرەسسەگە، چېكىنىشكە يول يوق. بۇ چوڭ ھەق، چوڭ ناھەق مەسلىسىدە ھەر بىر كومپارتىيە ئەزاسى، ھەر مىللەت كادىرلار، ئاممىنىڭ بايرىقى روشەن، مەيدانى مۇستەھكەم بولۇشى، ئۇلار مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ جىنايى سۈيىقەستلىرىنى ئۆزۈل - كېسىل بىتجەت قىلىشى، تىنچ، ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى ئاڭلىق قوغدىشى لازىم.

شۇنى تەكتىلەپ كۆرسىتىش كېرەككى، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش ھەرگىزمۇ بۆلگۈنچىلىك ھەرىكىتى بىلەن مىللىي مەسىلە، دىنىي مەسىلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا تەڭلىك بەلگىسى قويغانلىق ئەمەس؛ كۆرەشنىڭ تىغ ئۇچىنى ئاز سانلىق مىللەتلەر ۋە ئىسلام مۇرتلىرىغا قاراتقانلىقىمۇ ئەمەس. مىللىي بۆلگۈنچىلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار ئىنتايىن ئاز ساندىكى كىشىلەر. گەرچە ئۇلار ھەمىشە مىللەت، دىن ماپىرقىنى كۆتۈرۈۋېلىپ ئاغدۇرمىچىلىق، بۆلگۈنچىلىك ۋە بۇزغۇنچىلىق ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىدۇ، لېكىن ئۇلار قايسى بىر مىللەتكە، قايسى بىر دىنغا ۋەكىللىك قىلمايدۇ. ئۇلار ۋەتەنگە ئاسىيلىق قىلىپلا قالماي، ئۆز مىللىتىگىمۇ ئاسىيلىق قىلىدۇ، ئۇلار ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق دۈشمىنى، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلق ئەزەلدىن بۇيان مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۆرىشىنىڭ ئاساسىي قوشۇنى ئىدى، ھازىرمۇ شۇنداق، بۇنىڭدىن كېيىنمۇ شۇنداق بولىدۇ.

بىز ئەسىر ئالمىشىش ھارپىسىدا تۇرماقتىمىز، ھازىردىن باشلاپ كېيىنكى ئەسىرنىڭ باشلىرىغىچە بولغان ۋاقىت - ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى يېنىمۇ راۋاجلىنىدىغان باسقۇچ، 21 - ئەسىرده شىنجاڭ ئۈگىلىكىنى ئۇچقاندەك راۋاجلاندۇرۇشقا ۋە جەمئىيەتنى ئالغا سلجىتىشقا پۈختا ئاساس سالىدىغان ئاچقۇچلۇق مەزگىل. ھەر مىللەت خەلقى ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، گۈللەنگەن، باي، مەدەنىيەتلىك سوتسىيالىستىك شىنجاڭ قۇرۇش يولىدا كۈرەش قىلىشى كېرەك.

چەن چىچىن ئامېرىكىلىق مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چەن چىچىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن جۇڭنەنخەيدە ئامېرىكىنىڭ سابىق دۆلەت خەۋپسىزلىك ئىشلىرى يارده‌مچىسى زىگېنيۇ برزىزىنسكى ۋە ئۇنىڭ هەمراهلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

چەن چىچىن برزىزىنسكىنىڭ جۇڭگوغا يەنە زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى.

چەن چىچىن جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتى ئۈستىده توختىلىپ مۇنداق دېدى: «ھازىردىن باشلاپ كېيىنكى ئەسىرگىچە جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ياخشى هەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى ساقلاپ قېلىشى» دۇنيا تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنىڭ ئېهتىياجى.

برزىزىنسكى چەن چىچىننىڭ بۇ سۆزىگە قوشۇلدى هەم ئامېرىكا - جۇڭگو مۇناسىۋىتى دۆلەت بىلەن دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى ئەڭ مۇهىم مۇناسىۋەت هېسابلىنىدۇ. ئۇ جۇغراپىيىلىك سىياسەتنىڭ ستراتېگىيىلىك مۇقىملىقى ئۈچۈن هەل قىلغۇچ ئەهمىيەتكە ئىگە دەپ هېسابلىدى.

ئىككى رەهبەر يەنە ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان خەلقئارا مەسىلىلەر ۋە رايون مەسىلىلىرى ئۈستىدىمۇ پىكىرلەشتى.

جۇڭگو بىلەن ياۋروپا ئىتتىپاقى ئوچۇر ۋە ئالاقىلىشىش ساهەسىدىكى هەمكارلىقنى كۈچەيتىش توغرىسىدا قوشما بايانات ئىمزالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. جۇڭگو بىلەن ياۋروپا ئىتتىپاقى بۈگۈن بېيجىڭدا ئوچۇر ۋە ئالاقىلىشىش ساهەسىدىكى هەمكارلىقنى كۈچەيتىش توغرىسىدا قوشما بايانات ئىمزالدى.

دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، دۆلەت پەن-تېخنىكا كومىتېتىنىڭ مۇدىرى سۆڭ جيەن بىلەن ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ سانائەت ئىشلىرى، ئوچۇر ۋە ئالاقە ئىشلىرىغا مەسئۇل خادىمى، دوكتور مارتېن بانگېمان ئىمزا قويغان بۇ قوشما بايانات-نامىنى دېيىلگەن: جۇڭگو بىلەن ياۋروپا ئىتتىپاقى ئىككى تەرەپتىكى ئالاقىدار ئورگانلارنىڭ ئالاقىلىشىش قائىده - تۈزۈملىرى، يولغا قويۇش ئۇلچىمى ۋە ئېتىراپ قىلىش سىياسىتى قاتارلىق جەهەتلەردىكى ئالاقىسىنى قانات يايدۇرۇشقا بىرده‌ك قوشۇلدى هەم سانائەتكە ئالاقىدار بىر رامكا پىلانىنى تۈزۈپ، ئۇنى يۇقىرىقى جەهەتلەردە تولۇقلىما قىلىشقا قوشۇلدى، سانائەتە ئىشلىتىلىدىغان بۇ رامكا پىلان ياۋروپا ئىتتىپاقى بىلەن جۇڭگونىڭ ئالاقىلىشىش، ئوچۇر تېخنىكىسىدىن پايدىلىنىش، ئۇلچەملەشتۈرۈش ساهەسىدىكى ئەتىجىلىرىنى نامايان قىلىشقا، تېخنىكا ئۆتۈنۈپ بېرىشكە هەم ئىككى تەرەپنىڭ هەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشىگە خىزمەت قىلىشى كېرەك.

سۆڭ جيەن بىلەن دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى شۇي گۇمنخۇا مارتېن بانگىمان بىلەن ئىككى تەرەپنىڭ ئوچۇر ۋە ئالاقىلىشىش تېخنىكىسى جەهەتتىكى هەمكارلىقىنى يەنمۇ كۈچەيتىش توغرىسىدا رەسمىي سۆهبەتلەشتى.

85 - نۆۋەتلىك خەلقئارا ئەمگەك يىغىنى ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۋە، 3- ئىيۇن تېلېگراممىسى. 85 - نۆۋەتلىك خەلقئارا ئەمگەك يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 3- كۈنى جەنۋەدىكى بەدىئ ئالدىدۇ. تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر بىلەن تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى ئەمگەك ئۇلچىمى مەسىلىسىدىكى ئىختىلاپ چوڭ

جۇڭگو شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى بىلەن دوستلۇق - هەمكارلىقنى يەنمۇ كۈچەيتىشنى خالايدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 3 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىز-نىڭ بايانىاتچىسى سۇي تيەنكەي بۈگۈن بۇ يەردە ئۇتكۈزۈلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى پەۋقۇلئاددە يىغىنى بۇ يىل 7 - ئايدا كامبودژا، لائوس، بىرمىنى رەسمىي ئەزالىققا قوبۇل قىلىشنى قارار قىلدى، بۇ، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ تەرەققىيات مۇساپىسىدىكى مۇهىم ئىلگىرىلەش بولۇپ، مۇشۇ رايوننىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىغا پايدىلىق.

سۇي تيەنكەي مۇنداق دېدى: جۇڭگو شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى تەشكىلاتى ۋە ئۇنىڭغا ئەزا دۆلەتلەر بىلەن دوستلۇق - هەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىپ، مۇشۇ رايوننىڭ شۇنداقلا دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈن ئورتاق تۆهپە قوشۇشنى خالايدۇ.

ئامېرىكا گېزىتى ماقاله ئېلان قىلىپ، «جۇڭگو تەهدىتى» سەپسەتىسىنى تەنقىد قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 2 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئامېرىكا «خەلقئارا پىشۋالار مۇنبىرى گېزىتى» يېقىندا ئىمزالىق ماقاله ئېلان قىلىپ، ئامېرىكىدىكى بىر قىسىم ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ «جۇڭگو تەهدىتى» سەپسەتىسى تارقاتقانلىقىنى تەنقىدلىدى. ماقالىده مۇنداق دېيىلدى: «جۇڭگو تەهدىتى» سەپسەتىسى تارقىتىش ئامېرىكىغا پايدىسىز، ئامېرىكا ئىقتىسادىي جەهەتتە غايەت زور مۇۋەپپەقىيەتلەرگە ئېرىشكەن جۇڭگو بىلەن «تېخىمۇ كۆپلەپ هەمكارلىشىشى لازىم.

«خەلقئارا پىشۋالار مۇنبىرى گېزىتى» 5- ئاينىڭ باشقۇرۇش قاتارلىقلارنى هەل قىلالمايمىز. «كۈندىن- كۈنگە بىر - بىرىنى تەقەززا قىلىدىغان، دۇنيادا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنى هەل قىلىش ئۈچۈن، ئىقتىسادىي جەهەتتە غايەت زور مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشكەن جۇڭگو بىلەن تېخىمۇ كۆپلەپ هەمكارلىشىشىمىز لازىم.»

ماقالىده كلىنتون هۆكۈمىتى ۋە ئامېرىكا پارلامېنتىدىكى ئىككى پارتىيىنىڭ مەنسۇپ ئۇقۇمۇشلۇق زاتلارنىڭ جۇڭگو بىلەن بولغان هەمكارلىقنى كۈچەيتىش جەهەتتە كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقى قوللاپ قۇۋۋەتلەندى. لېكىن ماقالىده

↑ جۇڭگو - زامبىيە دوستلۇق مەيدانى - جۇڭگو بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش باش شىركىتى بىلەن زامبىيە شېرىكلىشىپ باشقۇرىدىغان زامانۋىلاشقان دېهقانچىلىق مەيدانى. سۈرەتتە: مەزكۇر مەيدان ئىشچى- خىزمەتچىلىرى كومبايىن بىلەن بۇغداي ئورۇماقتا.

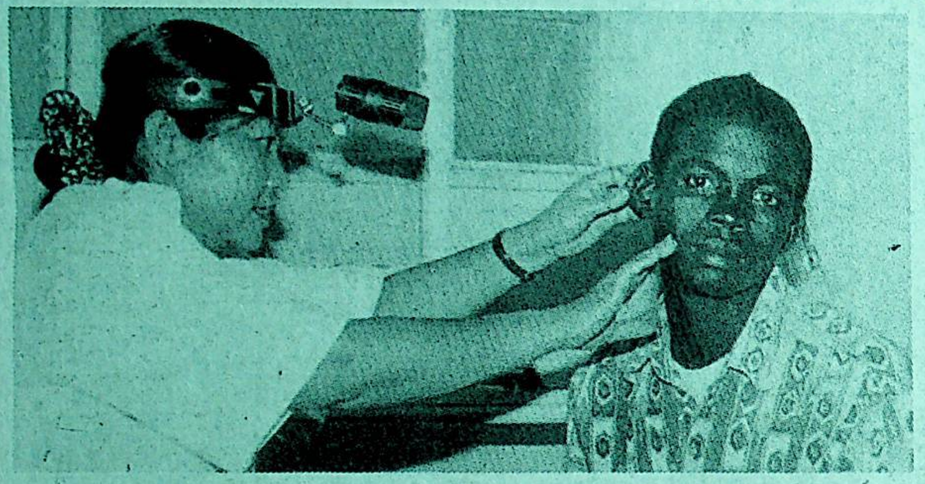

↑ نىگېرىيە تۆمۈر يولىنى رېمونت قىلىپ ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى جۇڭگو مەزكۇر دۆلەتتە هۆددىگە ئالغان ئەڭ چوڭ قۇرۇلۇش بولۇپ، توختام ئومۇمىي سوممىسى 526 مىليون دوللارغا يېتىدۇ. سۈرەتتە: جۇڭگو - نىگېرىيە دۆلەتلىرىنىڭ ئىشچى ۋە تېخنىك خادىملىرى قۇرۇلۇش مەيدانىدا بىرلىكتە ئىشلىمەكته.

← جۇڭگو بىلەن موزامبىكنىڭ تىببىي داۋالاش جەهەتتە هەمكارلىشىپ كېلىۋاتقىنىغا 20 يىل بولدى. سۈرەتتە: جۇڭگو داۋالاش ئەترىتى بەش ئەزا بۆلۈمىنىڭ دوختورى ماپۇتو مەركىزىي دوختۇرخانىسىدا بىمارنىڭ قۇلىقىنى تەكشۈرمەكته.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 3- كۈنى جەنۇبدىكى ب د ت سارىيىدا ئېچىلدى، بۇ قېتىمقى يىغىنغا خەلقئارا ئەمگەك تەشكىلاتىنىڭ 174 ئەزاسىدىن كەلگەن 3000 غا يېقىن ۋەكىل قاتناشتى.

بۇ نۆۋەتلىك ئەمگەك يىغىنىنىڭ ئاساسىي مۇھاكىمە تېمىسى ئىقتىساد يەر شارىلىشىۋاتقان ۋەزىيەتتىكى ئەمگەك ئۆلچىمى ۋە ئوتتۇرا، كىچىك كارخانىلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش پۇرسىتى يارىتىش جەھەتتىكى يوشۇرۇن كۈچى، باشقۇرۇش ھەققى ئالىدىغان ئىشقا تونۇشتۇرۇش ئورۇنلىرى مېخانىزمىنىڭ زامانىۋىلىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈستىدە ئىزدىنىش، خەلقئارا ئەمگەك تەشكىلاتىنىڭ 1998 -، 1999- يىللىق ھەرىكەت پروگراممىسىنى ماقۇللاشنى ئۆز ئىچىگە ئەمگەك ئۆلچىمى مەسىلىسىدىكى ئىختىلاپ چوڭ بولغانلىقى ئۈچۈن، بۇ نۆۋەتلىك يىغىندا بۇ جەھەتتە كەسكىن مۇنازىرە بولىدۇ.

جۇڭگو ئەمگەك مىنىستىرى لى بوييۈڭ مۇشۇ ئاينىڭ 10 - كۈنى يىغىنغا قاتناشقان مىنىستىر سەۋىيىسىدە ئومۇمىي يىغىندا جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ يۇقىرىدىكى مۇھاكىمە تېمىسى توغرىسىدىكى مەيدانىنى شەرھلەيدۇ. ئەمگەك مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى لى چيەن ۋە جۇڭگونىڭ ب د ت نىڭ جەنۋەدىكى ئىش بېجىرىش ئورنى ۋە شۋېتسارىيىدىكى باشقا خەلقئارا تەشكىلاتلاردا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىلى ۋۇجيەنمىن جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ ۋەكىلى سۈپىتىدە يىغىنغا قاتناشتى.

دۇنيا مۇھىت كۈنى

خەلقئارا ماتېرىيال

بۇ يىل 6- ئاينىڭ 5- كۈنى ـ 25- قېتىملىق دۇنيا مۇھىت كۈنى، بۇ يىلقى پائالىيەتنىڭ ئاساسىي تېمىسى ـ «يەر شارىدىكى ھاياتلىق ئۈچۈن».

مۇشۇ ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىدىن بۇيان، دۇنيادىكى دۆلەتلەر مۇھىت بۇلغىنىش مەسىلىسىگە بارغانسېرى ئومۇمىيۈزلۈك ئەھمىيەت بېرىشكە باشلىدى. ب د ت 1972 - يىل 6- ئاينىڭ 5- كۈنى شۋېتسىيىنىڭ پايتەختى ستوكھولمدا تۇنجى نۆۋەتلىك ئىنسانىيەت مۇھىت يىغىنى ئاچتى، يىغىنغا 113 دۆلەتتىن 1300 ۋەكىل قاتناشتى. يىغىندا «ئىنسانىيەت مۇھىتى خىتابنامىسى» ماقۇللىنىپ، دۇنيادىكى دۆلەتلەرنىڭ ئىنسانىيەت پائالىيەتلىرىنىڭ مۇھىتقا بولغان ئېغىر تەسىرىگە يېقىندىن دىققەت قىلىشى مۇراجىئەت قىلىندى، شۇنداقلا ئىنسانىيەتنىڭ يەر شارى مۇھىتىغا بولغان ھوقۇقى ۋە مەجبۇرىيىتى توغرىسىدىكى ئورتاق پرىنسىپ بەلگىلەندى.

جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكى يۇقىرىدا ئېيتىلغان خىتابنامىنى يېزىش خىزمىتىگە ئاكتىپ قاتناشتى ۋە يىغىندا جۇئېنلەي زۇڭلى تەكشۈرۈپ بېكىتكەن جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ مۇھىت ئاسراشنىڭ: «ئومۇمىيۈزلۈك پىلانلاپ، مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىپ، زىيانلىق نەرسىنى پايدىلىق نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ، ئاممىغا تايىنىپ، كۆپچىلىك ھەرىكەتكە كېلىپ، مۇھىتنى ئاسراپ، خەلققە بەخت كەلتۈرۈش» دېگەن فاڭجېنىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

بۇ قېتىمقى يىغىندا بىئولوگىيە، يەر شارى ئىلمى، خىمىيە، فىزىكا، تېببىي ئىلىم قاتارلىق ئالاقىدار پەنلەردە يېقىنقى 20 يىلدىن بۇيان مۇھىت ئىلمى تەتقىقاتى جەھەتتە قولغا كەلتۈرۈلگەن مەخسۇس نەتىجىلەر توپلىنىپ، ھازىرقى زامان مۇھىت ئىلمىنىڭ ئاساسىي رامكىسى شەكىللەندۈرۈلدى.

شۇ يىلى 27 - نۆۋەتلىك ب د ت يىغىنى ستوكھولم يىغىنىنىڭ تەكلىپىگە ئاساسەن، ب د ت مۇھىت پىلانلاش مەھكىمىسى قۇرۇشنى قارار قىلدى ھەمدە شۇنىڭدىن كېيىنكى ھەر يىلى 6- ئاينىڭ 5- كۈنىنى دۇنيا مۇھىت كۈنى قىلىشنى بەلگىلەپ، ب د ت سىستېمىسى ۋە ھەرقايسى دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى، تەشكىلاتلارنىڭ ھەر يىلى شۇ كۈنىنىڭ ئالدى- كەينىدە مۇھىت ئاسراش، ئومۇمىي زىيانداشقا قارشى تۇرۇشقا ئائىت خىلمۇ خىل پائالىيەتلەرنى ئۆتكۈزۈشنى، ھەرىيللىق پائالىيەتنىڭ ئاساسىي تېمىسى بولۇشنى تەلەپ قىلدى. ب د ت مۇھىت پىلانلاش مەھكىمىسمۇ ھەر يىلى بۇ كۈنى دۇنيانىڭ مۇھىت ئەھۋالى توغرىسىدا يىللىق دوكلات ئېلان قىلىپ تۇرىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئىتالىيە زۇڭلىسى پروتى

پروتى 1939 - يىلى 8 - ئاينىڭ 9- كۈنى ئىتالىيىنىڭ رېگىئو ئېمىليا شەھىرىدە تۇغۇلغان، ئىتالىيىدىكى مىلان كاتولىك دىنىي ئۇنىۋېرسىتېتىنى پۈتتۈرگەن. 1978- يىلىدىن 1979 - يىلىغىچە سانائەت - سودا، قول - ھۈنەرۋەنچىلىك مىنىستىرى بولغان، 1982- يىلىدىن 1989 - يىلىغىچە ئىلى گۇرۇھىنىڭ باش مۇدىرى بولغان. 1990- يىلىدىن 1993 - يىلىغىچە بولونيا ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇتقۇچى بولغان، 1993- يىلىدىن 1994 - يىلىغىچە يەنە ئىلى گۇرۇھىنىڭ باش مۇدىرى بولغان، 1995- يىلىدىن ئېتىۋارەن: «زەيتۇن شېخى» تەشكىلاتىنى قۇرۇشقا باشلىغان، كېيىن ئوتتۇرا - سولچىلار ئىتتىپاقىغا ئەزا بولۇپ، بۇ ئىتتىپاقنىڭ رەھبىرى بولغان. 1996- يىلى 4 - ئايدا ئوتتۇرا - سولچىلار ئىتتىپاقى ئومۇمىي سايلامدا غەلىبە قىلغاندىن كېيىن ئۇ ئوتتۇرا - سولچىلار بىرلەشمە ھۆكۈمىتىنى تەشكىل قىلغان، 1996 - يىلى 5 - ئايدا زۇڭلى بولغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ 33 - نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنى يېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى خارارې، 4 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ 33 - نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنى بۈگۈن زىمبابۋې پايتەختى خارارېدا يېپىلدى، يىغىن ئافرىقا ئىقتىسادىي ئورتاق گەۋدىسى قۇرۇش قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا بىر قاتار قارار ۋە خىتابنامە ماقۇللىدى.

بۇ قېتىمقى يىغىن بىر قانچە يىلدىن بۇيان غۇلغۇلا قىلىنىپ كەلگەن ئافرىقا ئىقتىسادىي ئورتاق گەۋدىسىنى قورغانلىقنى رەسمىي جاكارلىدى. ھەم شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئورتاق گەۋدىنىڭ تۇنجى قېتىملىق باشلىقلار يىغىنىنى ئۆتكۈزدى. مەزكۇر ئورتاق گەۋدە ھازىر مەۋجۇت بولۇپ كېلىۋاتقان ھەرقايسى رايون ئىقتىسادىي تەشكىلاتلىرى بىلەن ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقى ئىقتىسادىنىڭ بىر گەۋدىلىشىش مۇساپىسىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ، ئافرىقا ئىقتىسادىنىڭ رىقابەت كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ئىقتىسادىنى يەر شارىلاشتۇرۇش قەدىمىگە تەدرىجىي يېتىشىدۇ. يىغىن يەنە ئافرىقا سانائىتىنىڭ تەرەققىيات پىلانىنىمۇ تەستىقلىدى، بۇ پىلان ب د ت سانائەت تەرەققىياتى تەشكىلاتىنىڭ قوللىشى ئاستىدا ئۈچچۈر، بايلىق ۋە بىلىمدىن تەڭ بەھرىمەن بولۇش ئارقىلىق ئافرىقىنىڭ سانائەتلىشىش مۇساپىسىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ.

يىغىن كونگو دېموكراتىك جۇمھۇرىيىتى (ئىلگىرى زايىر دەپ ئاتالغان)نىڭ زۇڭتۇڭى كابىلانىڭ ئومۇمىي سايلام ئۆتكۈزىدىغانلىقىنى جاكارلىغانلىقىنى قارشى ئالدى ھەم كابىلا ھۆكۈمىتىنى دۆلەت ئىچىدىكى سىياسىي كۈچلەر بىلەن بىرلىكتە ئومۇمىي سايلامنى ئۇيۇشتۇرۇشقا دەۋەت قىلدى.

بۇ قېتىمقى يىغىن جەمئىي تۆت خىتابنامە ۋە ئىككى قارار ماقۇللىدى. تۆت خىتابنامە تۆۋەندىكىچە: ئافرىقا ئىقتىسادىنىڭ ئەسلىگە كېلىشى ۋە تەرەققىياتى، بەزگەك كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تىزگىنلەش توغرىسىدىكى خىتابنامە، لىۋىيىنىڭ ئامېرىكا ۋە ئەنگلىيە بىلەن بولغان ئىختىلاپلىرى توغرىسىدىكى خىتابنامە، ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى خىتابنامە، ئافرىقىنىڭ سانائەتلىشىشى توغرىسىدىكى خىتابنامە، ئىككى قارار تۆۋەندىكىچە: ئافرىقا ئىقتىسادىي ئورتاق گەۋدىسى قۇرۇش توغرىسىدىكى قارار ۋە ب د ت نىڭ ئافرىقا رايونىدىكى تىنچلىق ۋە ئەسكەر قىسقارتىش مەركىزى توغرىسىدىكى قارار.

ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ 34 - نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنى كېلەر يىلى بۇركىنا فاسو پايتەختى ۋاگادۇگودا ئۆتكۈزۈلىدۇ.

«خەلقئارا پىشۋالار مۇنبىرى گېزىتى» 5- ئاينىڭ 31 - كۈنى ئېلان قىلغان «كىشىنى چۆچۈتىدىغان خەۋەرلەر ئارقىلىق جۇڭگونى دۈشمەنگە ئايلاندۇرۇپ قويماسلىق كېرەك» دېگەن تېمىدىكى ماقالىسىدە مۇنداق دېدى: «جۇڭگو قەد كۆتۈرۈۋاتقان چوڭ دۆلەت، لېكىن ئۇ دۈشمەنگە ئايلانمايدۇ. ئەگەر بىز جۇڭگونى دۈشمەن دەپ مۇئامىلە قىلساق، بىر دۈشمەننى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش پۇرسىتىنى كۆپەيتىپ قويىمىز».

ماقالىدە مۇنداق دېيىلىدۇ: ئامېرىكىنىڭ ئايرىم ژۇرناللىرى «جۇڭگو تەھدىتى» مۇقامىنى تارقاتقاندىن كېيىن، ئامېرىكىنىڭ گېزىت ساھەسىدىكىلەر «جۇڭگولۇقلار ئۇچۇن چېكىدىن ئاشقان بىمەنە كۈلكىلىك سۆزلەرنى تارقاتتى»؛ «پات ئارىدا يۈز بېرىدىغان ئامېرىكا- جۇڭگو توقۇنۇشى» ۋە «مەدەنىيەتلىك توقۇنۇش ۋە دۇنيا تەرتىپىنىڭ قايتا تەشكىل قىلىنىشى» دېگەن ئەسەرلەر ئۇنىڭغا ۋەكىللىك قىلىدۇ. ئامېرىكا گېزىت ساھەسى قوزغاتقان بۇ ئىدىيىۋى كەيپىيات «كىشلەر تولۇق پاكىت بىلەن قائىدە سۆزلەيدىغان مۇزاكىرىنى قىينىلاشتۇرۇپ قويىدى».

ماقالىدە مۇنداق دېيىلىدۇ: «جۇڭگو تەھدىتى» سەپسەتىسىنى داۋراڭ سېلىش ئامېرىكا سىياسىتىگە «خەۋپلىك ئاقىۋەت كەلتۈرىدۇ». «دۇنيادىكى بارلىق چوڭ دۆلەت ھەمكارلاشمىسا، يەر شارى خاراكتېرلىك نۇرغۇن مۇھىم مەسىلىلەرنى ـ سودا، يادرو قوراللىرىنى تارقىتىش، مۇنتىزىم قوراللارنى تىزگىنلەش ۋە مۇھىت ئەمەلگە ئېشىشى ئۈچۈن جەمئىيەت تۈرلىرىنىڭ تىرىشچانلىقى قوللاپ قۇۋۋەتلەندى. لېكىن ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: «ئەگەر جۇڭگوغا ئالاقىدار بولغان ھېسسىياتقا بېرىلىپ كەتكەن، بىر تەرەپلىمە خەۋەرلەرنى توختىتىشنى مۇراجىئەت قىلمىغاندا، مۇۋەپپەقىيەت قازىنىش قىيىن بولىدۇ».

ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: ئامېرىكىدىكى كۆپ ساندىكى ئوقۇرمەنلەرنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك جۇڭگودا يۈز بېرىۋاتقان ئاساسىي ئۆزگىرىشلەرنى بىلمەيدۇ، جۇڭگونىڭ تەرەققىياتىدىن خەۋىرى بارلار ئىنتايىن ئاز؛ ئامېرىكا ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە شۇنىسى ئېنىق بولۇشى كېرەككى، ئامېرىكا ئوقۇرمەنلىرى جۇڭگو توغرىسىدا ئادەمنى چۆچۈتىدىغان خەۋەرلەرنى ئەمەس، بەلكى، ئوبيېكتىپ خەۋەرلەرنى كۆرۈشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

بۇ ماقالىنىڭ ئاپتورى ـ ئېزار ۋوگېل، ئۇ 1979- يىلىدىن باشلاپ يىلىغا ئاز دېگەندە بىر قېتىمدىن جۇڭگونى زىيارەت قىلىپ كەلگەن. جۇڭگودا ئۈزلۈكسىز تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغان. ۋوگېل مۇنداق دەيدۇ: مەن جۇڭگودىكى بىۋاستە كەچۈرمىشلىرىم ۋە كۆرگەن - ئاڭلىغانلىرىم ئارقىلىق بارلىق جۇڭگو مەسىلىسىنى كۆزەتكۈچىلەرگە ئوخشاش يەكۈن چىقاردىم، «يەنى جۇڭگو ئىقتىسادىي جەھەتتە بېيىشتىلا ئەمەس سۆز ئەركىنلىكى جەھەتتىمۇ ئىلگىرىلەپتۇ».

فرانسىيە سول قانات ئىتتىپاقى قانۇن چىقىرىش سايلىمىدا غەلىبە قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پارىژ، 1- ئىيۇن تېلېگراممىسى. فرانسىيە قانۇن چىقىرىش سايلىمى 2- قېتىملىق ئاۋاز بېرىشنىڭ نەتىجىسى بۈگۈن كەچتە ئېلان قىلىندى، ئاساسەن فرانسىيە سوتسىيالىستلار پارتىيىسى ۋە فرانسىيە كومپارتىيىسىدىن تەشكىل قىلىنغان سول قانات ئىتتىپاقى مۇتلەق زور ئۈستۈنلۈك بىلەن غەلىبە قىلىپ، ئىچكى كابىنېت تەشكىللەپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈش ھوقۇقىغا قايتا ئېرىشتى.

فرانسىيە ئىچكى ئىشلار مىنىستىرلىكى ئېلان قىلغان رەسمىي نەتىجە (چەت ئەلدىكى ئۈچ ئۆلكىنىڭ ئۈن ئورنى بۇنىڭ ئىچىدە ئەمەس) كە قارىغاندا، سول قانات ئىتتىپاق يېڭى مىللىي پارلامېنتتا جەمئىي 313 ئورۇنغا ئېرىشكەن، ۋاھالەنكى، ئاساسەن جۇمھۇرىيەتنى قوغدىغۇچىلار ئىتتىپاقى ۋە دېموكراتلار ئىتتىپاقىدىن تەشكىل قىلىنغان ئوڭ قانات ئىتتىپاق ئاران 253 ئورۇنغا ئېرىشكەن.

بۇ قېتىمقى قانۇن چىقىرىش سايلىمى شىراك زۇڭتۇڭنىڭ پارلامېنتنى تارقىتىۋېتىش قارارىغا ئاساسەن مۇددەتتىن بۇرۇن ئۆتكۈزۈلدى. ئەسلىدىكى كۈن تەرتىپكە ئاساسلانغاندا، بۇ قېتىمقى قانۇن چىقىرىش سايلىمى ئەسلىدە كېلەر يىلى 3- ئايدا ئۆتكۈزۈلۈشى كېرەك ئىدى. بۇ يىل 4- ئاينىڭ 21- كۈنى شىراك پارلامېنتنى تارقىتىۋېتىپ، قانۇن چىقىرىش سايلىمىنى مۇددەتتىن 10 ئاي بۇرۇن ئۆتكۈزىدىغانلىقىنى جاكارلىدى، بۇنىڭدىن مەقسەت ھۆكۈمەت باشلىغان ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئىسلاھات پىلانىنى ئۈزۈل- كېسىل يولغا قويۇش ئۈچۈن ئوڭ قانات كۈچلەرنى «يېڭىباشتىن سەپەرۋەر قىلىش» ئىدى، لېكىن سايلام نەتىجىسى زور كۆپ ساندىكى سايلىغۇچىنىڭ ئوڭ قاناتلار ھۆكۈمىتىدىن نارازى ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى.

فرانسىيە 5- جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئاساسىي قانۇنىغا ئاساسەن، مىللىي پارلامېنتتىكى كۆپ سانلىقلار ئىچكى كابىنېت تەشكىللەپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، شۇنداق بولغاندا، فرانسىيە سىياسىي سەھنىسىدە زۇڭتۇڭ بىلەن ھۆكۈمەت تەركىبىدىكى «سولچىلار ۋە ئوڭچىلار ئورتاق ئىدارە قىلىش» ۋەزىيىتى 3- قېتىم كۆرۈلىدۇ.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئايپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)